

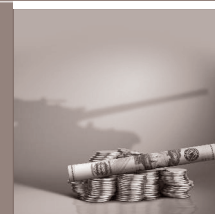
ستبران ۱۱۵

سرمقاله

- ۴ کلاف سردرگم
قراردادهای صنعت برق

پرونده اول

- ۶ صنعت برق نیازمند اقدامی شجاعانه برای خاتمه قراردادها
۷ بخشنامه جبرانی نرخ ارز با چاشنی سندیکا
۹ ابهامات نظام ارزی و آینده نامعلوم صنعت برق
۱۰ رانت خوارها سوار بر موج نرخ ارز
۱۱ راهکارهای تنش زدایی از بازار عرضه و تقاضای مس
۱۳ ارز دولتی خدمتی که بستر رانت شد!
۱۴ تولید در سربالایی و پیچ تند تحریم
۱۵ حال بد تولید صنعتی در دور خبیث مشکلات اقتصادی
۱۷ حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی؛ اشتباهی دیگر
۱۸ وزیر نیرو پاسخگو باشد
۱۹ شش‌گانه آرامش بخش بازار ارز
۲۰ صنعت یا زینت

گلوگاه ارزی و
قراردادهای صنعت برقنشست مشترک سندیکا، توانپرو
کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی:

- ۲۵ ساختاری که باید اصلاح شود
۳۲ مروری بر راهکارهای حقوقی چالش‌های نوسانات ارزی در قراردادها
۳۴ تریبون آزاد: سونامی ارز و ویرانه
قراردادهای صنعت برق

صاحب امتیاز | سندیکای صنعت برق ایران

مدیر مسئول | غلامرضا ناصح

سردبیر | سپهر بزی مهر

اعضای شورای سیاست گذاری | علی بخشی، محمد بهزاد، ولی الله بیات، محمدصادق جنان صفت، عباس خالدنژاد، منصور سعیدی،

حمیدرضا صالحی، پرویز غیاث‌الدین، علیرضا کلاهی، حامد گرشاسبی، سعید مهدب‌ترابی، غلامرضا ناصح، محمدعلی وحدتی

دبیر تحریریه | سمیه کاظم زاده دهکردی

تحریریه | طیبه سادات میرحسینی، زینب حدادی، سحر بخشی روشن، مرجان نظری فرد

طراحی گرافیک | ایمان جلالی

سایت | طیبه سادات میرحسینی

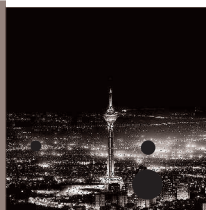
توزیع | سپیده گرجی

امور آگهی‌ها | بهارک باقرپور

امور اداری | سمیه برادران

لیتوگرافی، چاپ و صحافی | فارابی

- ۴۱ اصلاح قیمت، ستاره خاموش صنعت برق ایران
 ۴۸ چرا خاموشی؟
 ۵۵ راهبردهای مواجهه با خاموشی ها
 ۶۲ برای تکرار نشدن سریال خاموشی برق چه می توان کرد؟

خاموشی ها

- ۶۵ اخبار هیات مدیره سندیکا
 ۶۷ اخبار کمیته های سندیکا
 ۷۶ اخبار شعب
 ۷۷ اخبار کارگروه ها
 ۸۱ اخبار شرکت های عضو
 ۸۴ رویدادها

ستبران ۱۱۵

نشریه داخلی سندیکای صنعت برق ایران، سال نوزدهم، شماره ۱۱۵، مرداد و شهریور ۱۳۹۷

ستبران، ارگان سندیکای صنعت برق ایران، تلاش می کند به منظور معرفی پتانسیل های حقیقی بخش خصوصی صنعت برق، به ویژه در حوزه سازندگان، پیمانکاران، مشاوران و شرکت های مهندسی بازرگانی، تصویرروشنی از توانمندی های این بخش نشان دهد. به علاوه شناسایی و بررسی چالش ها و گلوگاه های صنعت با هدف طرح دیدگاه های مختلف و روشن کردن زوایای مختلف اقتصاد کلان و خرد کشور هم از جمله دیگر سیاست های این نشریه است.

نشانی تهران، خیابان فاطمی غربی، خیابان سین دخت شمالی، پلاک ۱۵

تلفکس ۶۶۵۷۰۹۳۰-۶

فکس ۶۶۹۴۴۹۶۷

سازمان آگهی ها ۶۶۵۷۰۹۳۰-۶

سایت www.ieis.ir

ایمیل setabran@ieis.ir

کلاف سردرگم قراردادهای صنعت برق

کلاف سردرگم قراردادهای صنعت برق، اگر چه در ظاهر تنها بخش خصوصی را به عنوان مجری پروژه‌ها متضرر می‌کند اما واقعیت این است که وزارت نیرو بیشترین هزینه را برای قراردادهای یکسویه و سلیقه ای شرکت های تابعه اش پرداخت می‌کند.

موضوع نبود قرارداد تیپ در صنعت برق پیامدهای ناگوار بسیاری داشته است. با نگاهی به گذشته درمی‌یابیم که اولین گام ایجاد بحران در حوزه ساخت و پیمانکاری صنعت برق با همین قراردادهای نامتعارف برداشته شد. یکی از ابزارهای وزارت نیرو برای مواجهه با کسری بودجه، تعویق در پرداخت مطالبات شرکت های سازنده و پیمانکار بوده، تنها به این دلیل که نحوه نگارش قراردادها دست آنها را برای این کار باز گذاشته بود. وقتی براساس قرارداد شرکت کارفرما ملزم به پرداخت خسارت دیرکرد نبود به راحتی می‌توانست تسویه مطالبات بخش خصوصی را به تعویق بیندازد. همین امر میزان مطالبات این بخش فقط در حوزه ساخت تجهیزات و پیمانکاری را در پایان دولت دهم به مرز ۶ هزار میلیارد تومان رساند.

دومین ضربه مهلک از قراردادهای صنعت برق در طول سال های ۹۰ و ۹۱ به بخش خصوصی صنعت برق وارد شد، وقتی که قیمت ارز دو برابر شد و شرکت هایی که تحت فشار تحریم های ظالمانه بین المللی، به سختی به فعالیت خود ادامه می‌دادند، ناگزیر شدند برا جلوگیری از ضبط ضمانت نامه و فسخ قراردادهایشان بخش باقیمانده پروژه هایشان را با زیان انجام دهند. در این میان شرکت های ناموفق در اخذ تسهیلات گران قیمت بانکی، به این دلیل که با وجود نرخ های جدید قادر به اجرای پروژه هایشان نبودند، بزرگترین قربانیان قراردادهای یکسویه صنعت برق به شمار می‌رفتند. توقف قریب به ۱۰۰ پروژه در سال ۹۱ و آزاد نشدن ضمانت نامه شرکت ها مهمترین پیامدهای جهش نرخ ارز و عدم پوشش خسارات ناشی از آن در متن قراردادهای صنعت برق بود.

متأسفانه هنوز هم پرونده قراردادهای متوقف سال ۹۱ بسته نشده و مشکلات ناشی از آن به طور کامل حل و فصل نشده اند. علیرغم اینکه موارد مشابه این موضوع در صنایعی مانند نفت و راه و ساختمان با مشارکت بخش خصوصی و

وزارتخانه های مرتبط، حل شد اما وزارت نیرو در این زمینه هم تا ضبط ضمانت نامه برخی از شرکت ها تعلل کرد و هزینه را به دوش بخش خصوصی گذاشت.

در طول تمام این سال ها و در یک فرآیند فرسایشی سندیکای صنعت برق ایران تلاش کرد با مشارکت بدنه کارشناسی وزارت نیرو و توانیر قرارداد تیپی عادلانه که منافع دو طرف را به شکلی منصفانه در نظر می‌گیرد، تدوین کند. این فرآیند پس از ۶ سال سرانجام به نتیجه رسید. قرارداد تیپ پس از رایزنی های گسترده میان سندیکا و توانیر مصوب و ابلاغ شد، اما در نهایت پس از ابلاغ، شرکت های تابعه وزارت نیرو از پیاده سازی آن خودداری کردند.

به این ترتیب متن جدیدی با مشارکت مدیران عامل شرکت های برق منطقه ای تدوین و از سوی دوره قبل هیات مدیره شرکت توانیر با فوریت ابلاغ شد. این قرارداد تیپ اگر چه یک گام به سمت شفافیت و دوری از اعمال سلیقه مدیران شرکت ها محسوب می‌شود، اما متأسفانه باز هم بی توجه به خواسته ها و منافع مشروع بخش خصوصی مدون شده است و بدون شک در صورت بروز بی ثباتی های اقتصادی نظیر آنچه که در چند ماه اخیر جبران کردیم، قادر به جبران خسارات ناشی از نوسانات قیمت ها نخواهد بود. این امر می‌تواند به ایجاد موج جدیدی از قراردادهای متوقف و خیل تازه ای پروژه های نیمه تمام زیرساختی و توسعه ای صنعت برق منجر شود.

نکته ای که نباید از نظر دور داشت این است که دولت براساس ماده ۲۴ قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار موظف است به منظور شفاف سازی سیاست ها و برنامه ای اقتصادی و ایجاد ثبات و امنیت اقتصادی و سرمایه گذاری، هرگونه تعابیر سیاست ها، مقررات و رویه های اقتصادی را پیش از اجرا به اطلاع عموم برساند و البته بر مبنای ماده ۲ همین قانون، اصلاح و تدوین مقررات و آیین نامه های مرتبط با همه موضوعات حوزه محیط کسب و کار را با اخذ نظر کتبی اتاق ها و تشکل های ذیربط انجام دهد. برآیند این دو ماده قانونی این است که دولت برای برون رفت از شرایط کنونی به جای فرار رو به جلو و شانه خالی کردن از مسئولیت هایش با ضبط ضمانت نامه و یا هر اقدام قراردادی

دیگری، باید در کنار بخش خصوصی به تدوین راهکارهای عملیاتی بیندیشد.

حالا در دوره دشواری که ارز افزایشی چند برابری داشته و اقتصاد ایران هنوز بلا تکلیف و در شیب تند سقوط است، صنعت برق با بحران های تازه ای دست به گریبان است. اگر چه با پیگیری های سندیکای صنعت برق ایران و با دستور مستقیم معاون وزیر نیرو و مدیر عامل شرکت توانیر، به دلیل شرایط فوق العاده حاکم بر صنعت، برای پروژه های وزارت نیرو تنفسی سه ماهه اعلام شده و کارفرمایان از هر گونه اقدام قراردادی اعم از اخطار، فسخ و ضبط ضمانت نامه منع شده اند و تلاش سندیکا برای تمدید این دوره تنفس همچنان ادامه دارد، اما باید بپذیریم که شرکت های فعال این صنعت برای سرپا ماندن به چیزی بیشتر از یک تنفس چند ماهه نیاز دارند.

اخیرا سندیکا طی نامه ای به رییس مجلس شورای اسلامی، دولت و سایر نهادهای مرتبط شش راهکار را برای جلوگیری از تداوم بحران کنونی پیشنهاد داده است. این شش پیشنهاد شامل تدوین دستورالعمل خاتمه قراردادهای پیمان های حوزه نیرو در شرایط خاص، تخصیص ارز دولتی به تجهیزات اساسی مورد نیاز صنعت برق، تخصیص درآمدهای حاصل از فروش برق به وزارت نیرو به منظور تأمین هزینه های تولید و انتقال و توزیع برق، الزام این وزارتخانه به پرداخت دیون معوق خود به بخش خصوصی، تخصیص ۱۰۰ درصدی درآمدهای حاصل از بند «د» تبصره ۶ قانون بودجه سال ۱۳۹۷ ر قالب دریافت ۸ درصد مبلغ برق مصرفی مشترکین به منظور توسعه برق تجدید پذیر و روستایی و نیز تخصیص مالیات بر ارزش افزوده دریافتی از مشترکین برق، به وزارت نیرو جهت جبران کسری بودجه طرح های عمرانی هستند.

در کنار همه این موارد که می‌تواند به ایجاد یک آسودگی مالی و نقدینگی در صنعت برق منجر شود، نمی‌توان این مسأله را انکار کرد که در هر حال قراردادهای صنعت برق نیاز به بازنگری و اصلاح دارند. اگر این اتفاق رخ ندهد بی شک وزارت نیرو سنگین ترین بهار را برای پیامدهای آن خواهد داد. ■

گلوگاه ارزی و قراردادهای صنعت برق

(پرونده)

۵

پرونده

گلوگاه ارزی
و قراردادهای
صنعت برق

صنعت برق نیازمند اقدامی شجاعانه برای خاتمه قراردادهای

بی هیچ اغراقی، جنگ اقتصادی تعبیردرستی برای وضعیت امروز اقتصاد ایران است. اگرچه به باور فعالان اقتصادی شرایطی که در داخل کشور به شرکت‌های آن‌ها تحمیل می‌شود، هزینه‌ای بیش از تحریم‌ها دارد، اما به هر حال برآمد این هردو، موج گسترده‌ای از چالش‌های غیرقابل پیش‌بینی برای صنعت و اقتصاد ایجاد کرده است.

جهش و نوسانات نرخ ارز و نیز تحریم‌هایی که پانگرفته، بنیان اقتصاد ایران را لرزاند، در کنار سازمان‌ها و نهادهایی که هر یک به صورت یک جزیره مجزا عمل می‌کنند، آخرین توان‌های بخش خصوصی را از بین برده‌اند. امروز و در شرایطی که حتی دولت‌مردان ساکت و خونسرد هم بربروز یک جنگ اقتصادی تمام عیار صحه می‌گذارند، هیچ سازمانی به درستی خود را موظف به پاسخگویی و یا پیگیری مسائل تا حل آن‌ها نمی‌داند و شرایط صنعت برق به خوبی مویید این وضعیت است.

این صنعت که داعیه خودکفایی و توسعه یافتگی‌اش تا همین چند سال پیش یکی از نشانه‌های افتخار ملی و پیشرفت صنعتی محسوب می‌شد، امروز آرام آرام به پیکره‌ای نحیف بدل می‌شود که بحران‌های سخت و مخربی را پشت سر گذاشته و توان یک کوران حادثه آفرین دیگر را ندارد.

چالش‌های قراردادی صنعت برق که در سال ۹۱ و با جهش نرخ ارز به شکل گسترده‌ای برای فعالان این صنعت دردسرساز شد، علیرغم پذیرش وزارت نیرو، همچنان به قوت خود باقی هستند. حالا وقتی ارز سه تا چهار برابر شده است، فعالان صنعت برق همچنان گرفتار قراردادهایی هستند که فرمول مشخصی برای تعدیل و روش تعیین شده‌ای برای جبران خسارات ناشی از افزایش نرخ ارز ندارند.

در این میان یک روی سکه وزارت نیرویی است که با بخش خصوصی تعامل می‌کند و روی گلابه‌هایش صحه می‌گذارد، اما در عمل با استدلال به محدودیت‌های ناشی از نهادهای نظارتی عقب نشینی می‌کند و حاشیه امن

را برمی‌گزیند. روی دیگر سکه هم سازمان برنامه‌ای است که در تعامل با تشکل‌های بخش خصوصی پیش‌تاز بوده و گوش شنوایی برای درخواست‌ها و راهکارهای آن‌هاست، اما در نهایت آنچه نصیب بخش خصوصی می‌شود، کمی بیشتر از هیچ است.

صنعت برق، صنعتی استراتژیک با بیش از ۱۵۰ هزار نفر اشتغال مستقیم است که به دلیل زیرساختی بودن، از اهمیتی حیاتی برخوردار است. این صنعت زنجیره‌ای گسترده از تولید، انتقال و توزیع برق است و برق به عنوان کالای نهایی این زنجیره عظیم، یکی از بنیان‌های توسعه پایدار، تامین امنیت اجتماعی، سیاسی و اقتصادی و همچنین رضایتمندی مردم است. باید دقت داشته باشیم که هرگونه خللی در روند تامین برق می‌تواند به حوزه‌های یاد شده، آسیبی جدی وارد کند و موج گسترده‌ای از بیکاری و آسیب‌های اجتماعی ناشی از آن را به دنبال داشته باشد. تولیدکنندگان تجهیزات، پیمانکاران، تامین‌کنندگان و مشاوران تکمیل‌کننده‌های حیاتی زنجیره صنعت برق محسوب می‌شوند. این شرکت‌ها که پا گرفتن و رشد و توسعه آن‌ها در صنعت برق یکی از مهمترین دستاوردهای چهار دهه اخیر است، با بیش از یک دهه بحران، رکود و بی‌پولی دست و پنجه نرم می‌کنند. البته قراردادهایی که هیچ یک از این ریسک‌ها را پوشش نمی‌دهند هم نمک بر زخم این شرکت‌ها می‌پاشد.

عدم پرداخت مطالبات شرکت‌ها، تغییرات نرخ ارز و فلزات، تغییر قوانین و مقررات از جمله تعرفه‌های گمرکی و مواردی از این دست، موضوعاتی هستند که عدم پیش‌بینی نرخ تعدیل قراردادی برای آنها، جبران خسارات ناشی از بروز این دست از موارد را تقریباً غیرممکن می‌کند.

گواه این مدعا ایجاد موج گسترده‌ای از قراردادهای متوقف به دنبال نوسانات ارزی سال ۹۱ است. شرایط قراردادی صنعت برق امروز تفاوت چندانی با سال‌های گذشته ندارد.

اگرچه وزارت نیرو و توانیر در راس سیاستگذاری این صنعت، ضعف قراردادهای پذیرفته‌اند، اما متأسفانه در عمل باز هم قرارداد تیبی با سلیقه دولتی‌ها و بدون نظرخواهی از بخش خصوصی تدوین و ابلاغ شد. این متن قراردادی نه تنها نمی‌تواند این خسارات ناشی از حجم از تغییرات و نوسانات را جبران کند، بلکه بخش خصوصی را از حقوق حقه خود نیز محروم می‌کند. ضمن اینکه شرکت‌های تابعه وزارت نیرو هم به بهانه ددرسره‌های ناشی از نهادهای نظارتی از جمله سازمان بازرسی حاضر به همکاری با صاحبان بخش خصوصی نیستند. نوسانات شدید قیمت‌ها، موج تازه تحریم‌های بین‌المللی و نیز بلندمدت بودن قراردادهای صنعت برق در کنار تجاری‌سازی که نشان می‌دهد قرار نیست وزارت نیرو و شرکت‌های زیرمجموعه‌اش همراهی چندانی با شرکت‌های سازنده و پیمانکار داشته باشند، ثابت می‌کند که تنها راه حل پیش رو برای گذر از بحران کنونی، خاتمه قراردادهای جاری صنعت برق و متوقف کردن مناقصات آن تا اتمام التهابات بازار به ویژه در حوزه ارز است. در غیر این صورت باز هم قراردادهای متوقف، ضررهای چند هزار میلیاردی و البته بیکاری گسترده نیروهای کارآموز و متخصص در انتظار این صنعت خواهد بود.

صنعت برق ایران برای حفظ و بقای خود چاره‌ای به جز یک برخورد منطقی، صریح و بدون تعارف با شرایط موجود ندارد. این سطح از نوسانات غیرقابل پیش‌بینی برای شرکت‌های خصوصی سازنده تجهیزات و پیمانکار، خانمان سوز خواهد بود؛ لذا اگر مدیران ارشد این صنعت اراده‌ای برای حفظ صنعت برق کشور دارند، باید پیش از آنکه دیر شود فکری به حال قراردادهای کنند. تنها راه پیش رو برای صیانت از دستاوردها و پتانسیل‌های صنعت برق یک اقدام قراردادی قاطع، شجاعانه و کوتاه مدت برای پروژه‌های جاری صنعت برق است، در غیر این صورت از این صنعت توانمند، حتی نامی هم به جا نخواهد ماند. ■

گفتگو با مهدی مسائلی /

عضو هیات مدیره سندیکای صنعت برق ایران

با ابلاغ بخشنامه جدید ارزی تلاش های سندیکا به ثمر می نشیند

بخشنامه جبرانی نرخ ارز با چاشنی سندیکا

تدوین و ابلاغ نشد. البته در طول این سالها عملاً تغییرات ارزی محسوسی نداشتیم، به طوری که از ابتدای دولت یازدهم در سال ۹۲ تا ابتدای سال ۹۶، نوسانات نرخ ارزی بالغ بر ۴/۴ درصد بود و همین مساله عملاً به عدم تمرکز بخش خصوصی و سازمانهای ذیربط دولتی برای این بخشنامه منجر شده بود. مساله ای که در خصوص بخشنامه های ارزی که تا امروز مدون و مصوب شده اند، باید مد نظر قرار گیرد این است که همه آنچه که برای جبران نرخ ارز از سوی سازمان برنامه ابلاغ می شد، با نگاهی گذشته گرا و مربوط به پیمان های قبل از مرداد ۹۱ بودند؛ لذا عملاً این دستورالعملها مشمول پیمان های منعقد شده بعد از مرداد ۹۱ نمی شدند. این بخشنامه ها از سال ۹۱ تا ۹۵، به مدت ۵۴۶ روز معتبر بودند با این حال در غالب موارد بخشنامه در سه ماهه پایانی سال صادر می شد که این امر امکان استفاده و بهره برداری از بخشنامه را بسیار محدود کرده بود. بنابراین پس از سال ۹۵ هیچ یک از این

بیشترین بهره برداری را از بخشنامه ارزی ابلاغ شده داشته باشند. نتیجه تلاش یک ساله سندیکا همراه کردن دستگاه های اجرایی حتی سازمان مدیریت و برنامه ریزی بوده است. اینکه پس از سالها صدای صنعت برق در بخش حاکمیت شنیده و نظرات آن اعمال شد، گام بلندی به سوی حل چالش های موجود است. با نگاهی به گذشته روند طی شده برای تدوین و ابلاغ بخشنامه ارزی که به طور جدی می توان آن را یک دستاورد موثر دانست، درمی یابیم که بحث دستورالعمل جبرانی نرخ ارز در قراردادهای ریالی به یازدهم دی ماه سال ۱۳۹۱ برمی گردد. زمانی که اولین ویرایش بخشنامه در دولت دهم به دلیل تعریف ارز مبادله ای در بازار و دوبرابر بودن قیمت آن نسبت به ارز رسمی کشور، صادر شد. این بخشنامه به دلیل کم و کاستی های فراوانش، تا سال ۱۳۹۵، چهار بار مورد بازبینی قرار گرفت و تغییر کرد. اما پس از این تاریخ، هیچگونه دستورالعمل جبرانی برای نرخ ارز

سازمان مدیریت و برنامه ریزی جدیدترین بخشنامه ارزی را ابلاغ کرد. تفاوت این بخشنامه با سایر ابلاغیه های این سازمان در طول جهش های ناگهانی و غیرقابل پیش بینی نرخ ارز در طول چند ماه اخیر، مشارکت فعال بخش خصوصی در تدوین این بخشنامه است. به واقع می توان گفت که سندیکای صنعت برق ایران یکی از فعال ترین تشکلهای اقتصادی در تدوین بخشنامه مزبور بوده است. تلاش یک ساله سندیکا در تبیین بحران و پس از آن نقش آفرینی برای جبران خسارات ناشی از آن، مساله ای است که به عنوان یکی از نقاط قوت انجمن های کسب و کار باید مورد توجه اعضا قرار گیرد. این نگاشت، نگاهی اجمالی و کوتاه به تلاش یک ساله سندیکای صنعت برق ایران برای جبران خسارات ناشی از افزایش نرخ ارز و تدوین یک بخشنامه فراگیر و منطقی دارد. ما تلاش کردیم اشکالات موجود در بخشنامه های ارزی قبل را بهبود ببخشیم تا در نهایت اعضا

پیمان‌ها ستورالعمل تعدیلی برای ارز نداشتند و مجریان پروژه‌های دولتی عملاً در طول این سال‌ها بدون محافظ حرکت می‌کردند. اینکه در این مدت به دلیل ناچیز بودن نوسانات ارزی، نیازی به صدور بخشنامه ارزی جدید احساس نشد تا اینکه اتفاقات جدید ارزی از اواخر سال ۹۵ و به ویژه مهر ۹۶ آغاز شد.

با نگاهی اجمالی به آنچه که در حوزه سیاستگذاری‌های ارزی دولت گذشته، درخواهیم یافت که از ۲۱ فروردین تا ۸ مرداد ۹۷ و تنها در طول ۵ ماه بالغ بر ۴۴ بخشنامه از سوی بانک مرکزی و چندین بخشنامه از سوی هیات وزیران درباره نرخ ارز صادر شد. بلا تکلیفی نرخ ارز در طول نزدیک به ده ماه اخیر، دست بخش خصوصی را برای تامین نقدینگی و هزینه‌های کارگاه‌های تولیدی خود بست.

با افزایش نرخ ارز، پیگیری‌های ما در سندیکای صنعت برق ایران از آبان ۹۶ آغاز شد. به این ترتیب کار با انجام مذاکرات گسترده با اتاق‌های بازرگانی کلید خورد و رایزنی‌هایی با اتاق‌های ارومیه، تبریز، کرمان، اصفهان و ایران صورت گرفت. اما به این دلیل که در آن زمان تلاطمات نرخ ارز چندان جدی نشده بود، اخطارها و درخواست‌های سندیکا هم به در بسته خورد. در طول یک سالی که از آغاز رایزنی‌های سندیکا می‌گذرد، تعدادی بالغ بر هزار قرارداد در صنعت برق با ارزش تقریبی ۳ هزار میلیارد تومان متوقف شد. قراردادهایی که می‌توانست نقشی موثر در توسعه و تامین برق کشور ایفا کند، به دلیل نوسانات غیرقابل پیش بینی ارز بلا تکلیف ماندند و امیدواریم ابلاغ این بخشنامه بتواند تا حدی مشکلات این دست از قراردادهای را پوشش داده و حل کند.

البته باید تاکید کنم اینکه سندیکا امروز توانسته به جایگاهی دست یابد که در تدوین یک بخشنامه ارزی کشور تا این حد تاثیرگذار واقع شود که تقریباً همه نظرات کارشناسی شده اش در متن بخشنامه اعمال شوند، نتیجه یک کار تیمی برنامه ریزی شده در کنار حمایت‌های ریاست و دبیر سندیکا و همچنین مشارکت جدی شورای هماهنگی است. به علاوه همدلی و حسن اعتماد آقایان دکتر قانع و دکتر آدابی در سازمان مدیریت و برنامه ریزی هم برای شنیدن نظرات فعالان صنعت برق و اعمال آن‌ها در این بخشنامه قابل تقدیر و تشکر است.

بخشنامه جدید ارزی شامل نکات جدید و مثبتی است که در هیچ یک از نسخ قبلی وجود نداشت. پیش بینی مجوزهای خاتمه در این بخشنامه یکی از مهمترین نقاط قوت آن محسوب می‌شود. نکته حائز اهمیت این است که در

شرایط بحرانی کنونی ما در بخش خصوصی، بیش از هر زمان دیگری باید هماهنگی عمل کنیم و به جای رقابت مخرب و قیمت‌های انتحاری در مناقصات، با همدلی و مشارکت از این دوران گذار بگذریم. فراموش نکنیم که دولت به دلیل کسری بودجه خود، بخشنامه انبساطی ابلاغ نمی‌کند، بنابراین خسارات ناشی از اخذ پروژه‌ها با قیمت‌های انتحاری عملاً برای بخش خصوصی غیرقابل جبران خواهد بود. به علاوه نباید این نکته را از نظر دور داشت که در کشوری که سیاست‌های اقتصاد کلان آن گره‌های سیاسی هم دارد، نمی‌توان حساب قاطعی روی چارچوب اقتصادی آن باز کرد. در این شرایط بخش خصوصی برای عبور از این چالش‌ها باید زنجیره تامین خود را بازبینی و بازتعریف کند.

این بخشنامه عمومی است و تمام صنایع کشور می‌توانند از آن استفاده کنند. بزرگترین ابهامی که وجود داشت میزان ارزیابی تجهیزات برق بود که تا به حال اطلاعات مشخصی برای آن وجود نداشت؛ لذا پیشنهادی در کارگروه ارتقا سندیکا تدوین و نتیجه آن در کارگاه حل مساله ارز ارائه شد؛ بنابراین قرار بر این گذاشته شد که تهیه شابلون ارزی تا تاثیرپذیری صنعت برق از نوسانات نرخ ارز استانداردسازی شود.

متأسفانه شعار خودکفایی صنعت برق در طول دهه‌های گذشته، این تصور را ایجاد کرده بود که یک صنعت خودکفا نباید از نوسانات نرخ ارز آسیب ببیند. بخش قابل توجهی از توان ما در هیات مدیره سندیکای صنعت برق ایران در طول یک سال گذشته صرف این شد که به توانیرو دستگاہ‌های حاکمیتی ثابت کنیم که خودکفایی صنعت برق به معنای خودکفایی آن نیست و این صنعت ناگزیر است بسیاری از تجهیزات، مواد اولیه و کالاهای واسطه‌ای را از طریق واردات تامین کند؛ لذا به صورت تقریبی می‌توان گفت که میزان تاثیرپذیری صنعت برق از نوسانات نرخ ارز، حداقل ۷۵ درصد است. این در حالیست که در بسیاری از مناقصات میزان ارزیابی ۲۰ درصد در نظر گرفته شده است؛ لذا فعالان خصوصی صنعت برق باید توجه داشته باشند که در صورت ایجاد نوسانات ارزی، با اتکا به قرارداد قادر به جبران خسارات وارده نخواهند بود، پس بهتر است در این دست از مناقصات شرکت نکنند و این را به همه مسئولان اعلام کرد. لذا تجهیزات ما با کوچکترین تغییر در نرخ ارز، رشد قیمت داشته است، اگر قراردادی به ما می‌دهند که میزان ارزیابی را ۲۰ درصد عنوان کرده‌اند زربار آن مناقصات نرویم و شرکت نکنیم چرا که یک دورغ بزرگ است.

در پایان باید عرض کنم که:

۱- کاهش نرخ دلار در طی چند روزه اخیر نایبستی بعنوان یک آدرس غلط برای فعالان بخش خصوصی تلقی شود، آنچه مهم است این است که نمود کاهش دلار را باید در قیمت کالا و خدمات ارائه شده در کشور بطور محسوس و متناسب احصاء کرد در غیر اینصورت این کاهش نرخ مصنوعی بوده و بیشتر تریک سراب است و نه بیشتر.

۲- بخشنامه‌ای که ابلاغ خواهد شد، منتج نهایت چانه زنی پذیرفته شده بخش خصوصی توسط سازمان برنامه و بودجه است نه همه آن. وجود بخشنامه برای پروژه‌ها همچون نقش روغن برای موتور اتومبیل است، ولی ادامه راه پروژه‌ها (روشن شدن موتور ماشین) نیازمند میان پرداخت‌ها و تضمین زمانمند پرداخت مطالبات از طرف کارفرمایان است. عبارتی بخشنامه بدون تزیق نتیجه بخش نقدینگی، بخشنامه بدون اولویت بندی قراردادهای و خاتمه برخی از آن‌ها بمنظور هدفمند نمودن نقدینگی قابل حصول، اثربخش نخواهد بود.

۳- صنعت برق بویژه در بخش فوق توزیع و انتقال در حال حاضر فاقد فهارس بهای قیمت دار می‌باشد لذا در راستای اثربخشی هر چه بیشتر بخشنامه جبرانی در روش «ب» در تهیه و ابلاغ شاخص‌های موقت دوره‌های سه ماهه اول و دوم سال ۱۳۹۷ تلاش بسیار زیادی صورت پذیرفت که نسبت به شاخص‌های پیش نویس برق و نسبت به شاخص‌های سایر رشته‌ها، شاخص‌های بهتری طی بخشنامه مورخ ۹۷/۳۴۸۷۰۳ مورخ ۱۳۹۷/۷/۱۸ برای برق تهیه و ابلاغ شد.

۴- پس از ابلاغ بخشنامه و برای ایجاد وحدت رویه، ایده ایجاد کارگروهی برای تهیه و ابلاغ شیوه‌نامه استفاده از بخشنامه جبرانی نرخ ارز به وزارت نیرو از طریق کارگروه مشترک داده شده است.

۵- البته پیشنهادهایی در راستای درج امکان خاتمه پیمان برای قراردادهای جاری، افزایش ضریب ۲۰ به تفکیک قراردادهای عمرانی و غیر عمرانی و همچنین افزایش مدت مجاز شدن تاخیرات در بخشنامه جبرانی ارز نیز به سازمان برنامه داده شده است.

۶- در پایان نیز درخواست می‌شود پس از ابلاغ بخشنامه اعضای محترم سندیکا هرگونه نتایج حاصله در قراردادهای خود را در اسرع وقت به سندیکا اطلاع دهند تا نتایج مثبت به سایرین نیز منتقل شود و در حد توان امکان مقابله یا رفع موارد نامثبت نیز توسط سندیکا صورت پذیرد. ■

ابهامات نظام ارزی و آینده نامعلوم صنعت برق

و اقتصادی موجب جهش نرخ ارز و در نتیجه آن اختلاف نرخ ارز رسمی و غیررسمی (بازاری) شد، در نهایت هم ایجاد مرکز مبادله دارندگان و متقاضیان ارز موجب تعدیل و کنترل نوسانات نگردید. در دوره زمانی ۱۳۹۲-۱۳۹۵ با توجه به اجرای توافق بین المللی و رفع تحریم های اقتصادی در قالب برجام، اقتصاد روند باثبات نرخ ارز و کاهش اختلاف نرخ رسمی و بازاری را تجربه کرد. در بازه زمانی ۱۳۹۵-۱۳۹۷ دوران شوک بزرگی ارزی و چند نرخی شدن بازار ارز و اختلاف فاحش میان نرخ های رسمی و غیررسمی ارز را شاهد بوده ایم.

آینده صنعت برق تحت تاثیر تغییرات احتمالی نظام ارزی تغییر خواهد کرد و با توجه به اینکه نمی توان وضعیت قطعی را برای آینده نظام ارزی و عوامل موثر بر تجارت بین الملل تصور نمود، تنها می توان با بکارگیری مدل ها و تکنیک های آینده پژوهی، درک واقع بینانه ای از آینده نظام ارزی و تاثیرات آن بر صنعت برق ارائه کرد. در گزارشی که معاونت پژوهشی سندیکای صنعت برق ایران برای مرکز پژوهش های

مجلس شورای اسلامی تهیه نموده است، با استفاده از روش سناریونگاری، چهار سناریو تدوین شده است: سناریو ۱ «هدایت اقتصادی بازار ارز و عدم توافق پایدار بین المللی»، سناریو ۲ «کنترل امنیتی و غیراقتصادی بازار ارز و عدم توافق پایدار بین المللی»، سناریو ۳ «هدایت اقتصادی بازار ارز و توافق پایدار بین المللی» و سناریو ۴ «کنترل امنیتی بازار ارز و توافق پایدار بین المللی» است. با توجه به شرایط منتج از هر سناریو، اثرات تغییرات نرخ ارز بر صنعت برق بر روی چهار دسته از فعالان صنعت شامل شرکت های برق منطقه ای و توزیع، پیمانکاران، سازندگان و بازرگانی، بررسی شده است.

این گزارش توسط مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی در دست انتشار می باشد که پس از انتشار، متن کامل گزارش در اختیار اعضای سندیکای صنعت برق قرار خواهد گرفت. ■

خارجی و نرخ دلار در بورس ایران تعیین قیمت می شوند که این خود اثری مضاعف بر قیمت تمام شده کالاهای مرتبط با آن ها خواهد داشت. برخی از مشکلاتی که بخش خصوصی صنعت برق شامل سازندگان و پیمانکاران در زمینه دسترسی و تخصیص ارز مورد نیاز خود، با آن مواجه می باشند به شرح ذیل می باشد:

- ۱) عدم تخصیص به موقع ارز و توقف درخواست های ثبت شده در سامانه توسط بانک مرکزی؛
- ۲) عدم جبران نوسانات نرخ ارز در قراردادهای صنعت برق؛
- ۳) مشکلات به وجود آمده برای خریدهای ارزی اعتباری؛
- ۴) فرارگیری برخی اقلام و تعرفه های ضروری مورد نیاز شبکه های برق در لیست کالاهای ممنوع الوورد؛
- ۵) عدم ترخیص مواد اولیه موجود در گمرک که قبلاً به صورت اعتبار اسنادی، حواله ارزی یا برات، ثبت سفارش شده اند.

قیمت ارز و دسترسی به آن تحت تاثیر سیاست های پولی و مالی دولت می باشد که با تغییر این سیاست ها، نظام ارزی تغییر می کند. بررسی سیاست های ارزی و اقتصادی کشور در سال های گذشته نشان می دهد که نظام ارزی در اقتصاد ایران تا سال ۱۳۸۰، یک نظام ارزی حداقل دونرخی شامل یک نرخ ارز رسمی ثابت و یک نرخ ارز غیررسمی (بازار آزاد) به صورت شناور مدیریت شده بوده است. با اجرای سیاست یکسان سازی نرخ ارز از سال ۱۳۸۱، نظام ارزی ایران به نظام ارزی تک نرخی شناور مدیریت شده تغییر یافت. اما از نیمه دوم سال ۱۳۸۹ و با گسترش شکاف میان نرخ ارز رسمی و غیررسمی، اقتصاد ایران عملاً به نظام ارزی دونرخی بازگشته است. بازه زمانی ۱۳۸۱ الی ۱۳۹۱ را دوران نوسانات ارزی در چارچوب نظام تک نرخی شناور مدیریت شده می نامند. در سال ۱۳۹۲ ایجاد تحریم های نفتی

یکی از مسائل مهم و تعیین کننده در هزینه تمام شده واحدهای صنعتی، نرخ ارز است. نرخ ارز از یک طرف نقش مؤثری در صادرات و واردات و به تبع آن تنظیم و تعدیل تراز تجاری و تراز پرداخت های کشور دارد و از طرف دیگر از نقش مؤثری در تعیین قدرت رقابتی تولیدکنندگان داخلی در برابر رقبای خارجی در بازارهای داخلی و خارجی و به تبع آن تعیین میزان تولید و اشتغال برخوردار است. تعیین نرخ ارز همچنین می تواند بر سطح عمومی قیمت ها و به تبع آن تورم نیز مؤثر باشد.

نوسانات نرخ ارز، مجموعه ای از تغییرات متفاوت و حتی متضاد را در بخش خارجی و داخلی اقتصاد به همراه دارد که برآیند آن می تواند عملکرد اقتصاد کشور را تحت تاثیر مثبت یا منفی قرار دهد. نوسانات شدید نرخ ارز، امکان برنامه ریزی را از این واحدها گرفته و در اکثر مواقع باعث بالا رفتن هزینه تولید، عدم دسترسی به مواد اولیه و در نتیجه پایین آمدن توان رقابتی آن ها می شود که بنگاه های صنعت برق نیز از این قاعده مستثنی نمی باشند. صنعت برق ایران به عنوان یکی از صنایع زیرساختی و حیاتی کشور، در شرایطی با بی ثباتی کنونی نرخ ارز و افزایش ناگهانی هزینه تولید کالا و خدمات خود مواجه شده است که پیش از آن هم به دلیل افزایش حقوق و دستمزد، کمبود نقدینگی، عدم پیش بینی تعدیل در متن قراردادها و مواردی از این دست به شدت در تنگنا بوده است.

صنعت برق به رغم خوداتکایی در ظرفیت های مهندسی و ساخت، بی نیاز از ارز نبوده بلکه یکی از صناعی است که تولید محصولات نهایی، اثرپذیری زیادی از نرخ ارز دارد؛ چراکه نیازمند واردات مواد اولیه و برخی از تجهیزاتی است که در داخل به دلیل موارد تکنولوژیکی و یا عدم داشتن صرفه اقتصادی امکان تولید ندارند. از طرفی نرخ فلزات اساسی مورد نیاز این صنعت نظیر مس، آلومینیوم، روی، فولاد و حتی آهن آلات براساس نرخ اعلامی بورس های

رانت خوارها سوار بر موج نرخ ارز

به این ترتیب تولیدکنندگان مواد اولیه، از عرضه کالا به نرخ رسمی یا برگرداندن آن به صورت رسمی به چرخه اقتصاد خودداری کردند و شرایط برای تولیدکنندگان مواد واسطه ای مانند پیچ و مهره، لوله، میلگرد، ورق های گالوانیزه و صدها کالای دیگر که محصولاتشان در تولید کالاهای صنعتی دیگر مورد استفاده قرار می گیرد، به نحوی متلاطم شد که تولیدکننده آرزو می کند ای کاش قطعات و کالاهای تولید داخلی فقط متناسب با تغییر نرخ ارز افزایش یابند (این در حالی است که بخش پرداخت های پرسنلی هنوز افزایش محسوس ندارد).

و در مقابل مثل اینکه مسئولان هم از ارز سوپسیدی که در اختیار آنها قرار گرفته، بی اطلاع یا به آن بی توجهند و یا شاید خدای نکرده عمدی در کار است.

تولیدکنندگان مواد پلیمری و فلزات پایه، از سوپسید حداقل ۱۰ سنت به ازای هر کیلووات ساعت انرژی و نرخ مواد اولیه برخوردارند.

تولیدکنندگان گوجه فرنگی و سیب زمینی از سوپسید نرخ مجانی آب و برق برخوردارند.

اما در مواجهه با صاحبان این کالاها که به دنبال سودآوری غیرعادی هستند، مسئولان در غفلت اند و به بهانه فرصت های قانونی با ممنوعیت صادرات، فرصت را برای سوء استفاده بیشتر فراهم می کنند.

به نظر می رسد التهابات موجود در بازار اگرچه به تامین گروه معدودی منجر می شود اما در نهایت هزینه ۸۰ میلیون شهروند را تحت تاثیر قرار داده

و موجبات نارضایتی مردم را فراهم کرده است. به همین ترتیب هزینه گران شدن فلزات اساسی و مواد پلیمری که تولید داخل بوده و با استفاده از یارانه های جدی تولید می شوند هم بر بدنه اقتصادی کشور وارد می شود.

افزایش قیمت این دست از کالاها، انواع محصولات تولید داخل را گران تر کرده و موجب نارضایتی مردم و تلاطم در اقتصاد می شود. در این نهایت این روند به تعطیلی واحدهای تولیدی و حذف فرصت های اشتغال منتهی خواهد شد.

بنابراین عدم مدیریت نظام در چگونگی توزیع مواد تولیدی و ایجاد فرصت برای صادرات، در شرایطی که صادرکنندگان از ارائه تعهد ارزی برای بازگرداندن ارز حاصل از صادرات ناخشنود هستند، امنیت جامعه تولیدی و شغل آنها را مخدوش می کند. در حالی که سود واقعی حاصل از صادرات متوجه حتی یک درصد ملت نیز نخواهد شد.

بنا به عریض فوق، شاید بازنگری سوپسیدهایی که تولیدکنندگان فلزات اساسی یا محصولات کشاورزی از آن برخوردارند، برای مسئولان نظام یک ضرورت باشد. به علاوه این دست از تولیدکنندگان باید باور کنند که نظام از طرف مردم، به شرطی می تواند سوپسیدها را در اختیار آنها قرار دهد که همه ملت از مزایای آن برخوردار باشند. ما باید باور کنیم که حق نداریم از جیب ملت ۸۰ میلیون نفری ایران به بخش هایی سوپسید و رانت بدهیم که تنها یک درصد مردم از مزایای آنها سود می برند. ■

اگرچه تغییرات گسترده نرخ ارز موضوع این نگاشت است اما به دلایلی نمی توان آن را در این فرصت تحلیل کرد. ولی ارتباط و تاثیر متقابل آن بر قیمت فروش مواد، قطعات و کالای تولید داخلی در کنار نبود تصمیم گیران مطلع و همه جانبه نگر، جای تعمق بسیاری دارد.

تا زمان تغییر غیرعادی نرخ ارز، تولید مواد پلیمری، فولاد، آلومینیوم، مس و روی و حتی محصولاتی مانند گوجه فرنگی، سیب زمینی روند عادی خود را داشتند. لذا انتظار می رفت این اقلام که وابستگی کمتری به مواد مصرفی عمده وارداتی دارند، بدون توجه به تغییر نرخ ارز، روند تولید عادی خود را طی کنند.

روند تولید عادی این دست از محصولات و کالاها موجب می شود که مواد اولیه بسیاری از تولیدکنندگان داخلی مانند لوازم خانگی، پیچ و مهره، ظروف پلاستیکی و... در کنار مواد مصرفی ۸۰ میلیون نفر مردم کشورمان با اقلامی نظیر گوجه فرنگی و سیب زمینی در شرایطی بدور از التهاب محسوس، تامین می شد و آرامش نسبی در بازار و جامعه حکمفرما می ماند.

اما این اتفاق رخ نداد و در مقابل کسانی که به دنبال زمان مناسبی برای سوء استفاده و کسب سود بودند (در بخش دولتی، نیمه دولتی و خصوصی)، با استفاده از برخی فرصت های قانونی (شرایط عادی کشور)، به التهابات بازار دامن زدند. در حقیقت آنها بدون توجه به اینکه تولیدکنندگان مواد اولیه خطوط تولید یا محصولات کشاورزی مصرفی، از سوپسید قابل ملاحظه ای که اساسا از جیب ملت هزینه می شود، برخوردارند، به استناد مواد و تبصره های قانونی، کالای تولید شده با اتکا به سوپسید را متعلق به خود دانسته و خود را محق به انتخاب شیوه فروش و استفاده آزاد از منابع آن دانستند.

علیرضا کلاهی / رییس کمیته سازندگان سیم و کابل سندیکای صنعت برق ایران

راهکارهای تنش زدایی از بازار عرضه و تقاضای مس

افزایش نرخ ارز علاوه بر بالابردن قیمت ها برای صنعت برق عوارض گسترده دیگری هم در پی داشت. یکی از این پیامدهای منفی در قیمت مس که یکی از مهمترین مواد اولیه مورد استفاده در صنعت برق است، به وضوح قابل مشاهده است.

اختلاف نرخ ارز و پتانسیل اقتصادی در حوزه مس، هم فرصتی برای سود ویژه ایجاد کرد و هم برای عده ای ریسک های جدی به وجود آورد. در حقیقت در بستر شرایط کنونی اشخاص حقیقی و حقوقی ای که درصدد کسب درآمد و یا حفظ ارزش دارایی های خود بودند، تلاش کردند از نابسامانی ایجاد شده در بازار، به نفع خود سود ببرند. به این ترتیب بود که پس از نوسانات ارز در ماه های اول سال جاری، میزان ثبت سفارش انواع کالاها نسبت به سال های گذشته افزایش چشمگیری داشت. این مساله بیش از هر چیز ناشی از اختلاف نرخ ارز تعیین شده توسط دولت و بازار آزاد بود. تاثیر این تفاوت قیمت در بهای فلزات مختلف و حتی محصولات پتروشیمی به خوبی خود را نشان داد، اما واقعیت این است که تاثیرگذاری این پارادایم اقتصادی بر بهای فلز مس بیشتر قابل لمس بود.

پیش از هر چیز باید این مساله را مد نظر قرار دهیم که مس ویژگی های منحصر به فردی نسبت به سایر فلزات مورد استفاده در صنایع دارد. اول اینکه بعد از طلا و نقره یکی از ارزشمندترین فلزات محسوب می شود. ماندگاری بالای مس، دومین خصیصه مهم و قابلیت نقدپذیری بالا سومین وجه تمایز آن محسوب

می‌شود. بعد از نوسانات نرخ ارز، تقاضا برای مس در بازار به طور تصاعدی رشد کرد. در این شرایط افرادی با خرید و احتکار مس در انبارها به دنبال ابزاری برای حفظ ارزش دارایی‌های خود بودند که همین عامل به ایجاد تنش در بازار عرضه و تقاضای مس منجر شد.

اصلی‌ترین مصرف‌کننده مس در ایران، صنعت برق است. با نگاهی به آمار درمی‌یابیم که شرکت ملی مس ایران از ۲۵۰ هزار تن مس تولیدی در کشور، ۱۵۰ تا ۱۶۰ هزار تن را در داخل به فروش می‌رساند. از این میزان، ۱۱۰/۰۰۰-۱۰۰ هزار تن مس در صنعت کابل، ۲۰ هزار تن در ترانسفورماتورسازی و ۱۰ هزار تن در ساخت سایر آلیاژهای مورد نیاز صنعت برق مورد استفاده قرار می‌گیرد. با توجه به این آمار می‌توان گفت که صنعت کابل اصلی‌ترین مصرف‌کننده مس در کشور است.

پیش از این مکانیزم خرید مس از شرکت ملی مس ایران این بود که خریدار می‌توانست با پرداخت ۱۰ درصد از کل مبلغ به عنوان پیش‌پرداخت، در بورس ثبت نام کرده و ۹۰ درصد باقیمانده را از طریق ال سی ریالی طی ۹۰ روزه تسویه کند. متأسفانه پس از ایجاد تنش در بازار و با هدف حذف تقاضای کاذب شرکت ملی

بعد از نوسانات نرخ ارز، تقاضا برای مس در بازار به طور تصاعدی رشد کرد. در این شرایط افرادی با خرید و احتکار مس در انبارها به دنبال ابزاری برای حفظ ارزش دارایی‌های خود بودند که همین عامل به ایجاد تنش در بازار عرضه و تقاضای مس منجر شد

مس ایران شرایط فوق را به ۲۰٪ و ۶۰ روز تغییر داد که این امر فشار نقدینگی زیادی را به تولیدکنندگان واقعی وارد می‌نماید زیرا آنان هستند که درگیر دریافت وجه کالا هستند و اتفاقاً دلال‌ها مشکل نقدینگی ندارند.

عرضه مس در بورس با توجه به پروانه بهره‌برداری انجام می‌شود، آن هم در حالی که در کشور بیش از ۲۰۰ پروانه بهره‌برداری کابل اعطا شده است. این پروانه‌های بهره‌برداری مربوط به ۱۰۰ شرکت غیرفعال، تعداد زیادی شرکت بسیار کوچک و زیرپله‌ای و ۲۰ الی ۳۰ شرکت بزرگ و شناسنامه دار است که عمدتاً عضو سندیکای صنعت برق ایران هستند. بعد از نوسان نرخ ارز و افزایش بهای مس همه شرکت‌هایی که غیرفعال یا کوچک و زیرپله‌ای بودند و اساساً فعالیت مشخصی نداشتند، با ارائه پروانه بهره‌برداری خود در بورس کالا ظاهر شدند. به این ترتیب تقاضا چندین برابر شد.

مساله‌ای که نباید از نظر دور داشت این است که عرضه شرکت ملی مس ایران کفاف نیاز واقعی بازار را می‌دهد و اگر تدبیر هوشمندانه‌ای در تقاضا اندیشیده شود، تنش‌های بازار از بین خواهد رفت. به همین منظور پیشنهاد می‌شود که شرایط تقاضای مس در سه راس اصلی شامل تطبیق قراردادهای شناسنامه دار دولتی و تعیین مس مورد نیاز این قراردادها، ارائه اظهارنامه مالیاتی ارزش افزوده دوره زمستان قبل از تنش‌ها و دوره بهار جاری و نیز میزان خرید سنوات گذشته کنترل شود. این

روش اگرچه به بوروکراسی‌ها دامن می‌زند اما در شرایط جنگ اقتصادی ناگزیر به مدیریت عرضه و تقاضای این دست از محصولات با اتکا به یک بدنه کارشناسی قوی هستیم.

نکته حائز اهمیت این است که هر سه راس یاد شده، به سادگی قابل استعلام هستند. هر چند ممکن است انجام این کار کارشناسی توسط بورس کالا امری دشوار به نظر برسد اما نباید نقش تشکل‌های اقتصادی را در این زمینه نادیده انگاشت. اگرچه هنوز هم برخی از تشکل‌ها به دلیل عدم شفافیت لازم قادرند به تنش‌های موجود در بازار دامن بزنند اما شرکت ملی مس ایران و بورس کالا می‌تواند برای ایجاد شفافیت در این حوزه از کمک تشکل‌های قدرتمند و بزرگی مثل سندیکای صنعت برق ایران استفاده کند.

در کنار این راهکار باید تمام صنایع تبدیلی که از شرکت ملی مس کاتد دریافت می‌کنند، معادل کاتد دریافتی، محصولات ثانویه خود را در بورس کالا عرضه کنند تا شفافیت به بازار عرضه و تقاضای مس بازگردد. هر چند متأسفانه تا امروز گامی برای بهبود این شرایط تنش‌زا و هزینه‌آفرین برنداشته است، شاید این تنش به یک بهانه مناسب برای افزایش قیمت مس و دشوار کردن شرایط عرضه این محصول در بازار بدل شده است. البته خریداران مس با چالش‌های جدی دیگری هم مواجهند. به عنوان مثال پس از خروج آمریکا از برجام، شروع موج تازه‌ای از تحریم‌ها و نوسانات نرخ ارز، خرید مس مستلزم پرداخت ۱۰۰ درصدی پیش‌پرداخت شد که این مساله در شرایط کنونی حاکم بر اقتصاد کشور و رکود و کمبود نقدینگی، کار را برای صنعتگران به شدت دشوار کرد و نیاز صنایع مصرف‌کننده مس به نقدینگی را میلیاردها تومان افزایش داد.

از طرفی باید توجه داشته باشیم که حذف سقف رقابت در بورس، به معنی بحرانی شدن قراردادهای برق و افزایش چشمگیر هزینه پروژه‌های عمرانی و افزایش تورم در کشور خواهد بود.

ذکر این نکته را ضروری می‌دانم که راهکارهای عنوان شده در این نگاشت با شرکت ملی مس ایران و وزارت صمت در میان گذاشته شده و مسئولین امر با کلیات آنها موافقت کرده‌اند. بدون شک سندیکای صنعت برق ایران هم در این مسیر آمادگی لازم را برای ارائه کمک‌های کارشناسی، استعلام مطالبات اعضا در این حوزه و نیز تعیین میزان تقاضای واقعی مس در بازار خواهد داشت.

متأسفانه طبق گزارش مرکز پژوهش‌های وزارت صمت، به دلیل سیاست‌های اشتباه اقتصادی در ده سال گذشته صنایع ساخت محور به شدت تحلیل‌رفته و تضعیف شده‌اند. به همین دلیل در طول این سال‌ها اقتصاد کشور به صنایع شیمیایی و پتروشیمی وابسته شده که فروش محصولاتش به مراتب راحت‌تر از فروش محصولاتی مانند کابل و ذک است اما ارزش افزوده کمتری برای کشور به دنبال دارد.

آنچه امروز بیش از هر زمان دیگری باید بر آن تمرکز کنیم، حفظ صنایع ساخت محور و دارای ارزش افزوده بالاست که قادرند نیاز داخلی کشور به ویژه در صنایع زیرساختی و استراتژیکی مانند برق را تأمین کنند. وقتی بخشی از این صنعت با مدیریت بازار مس می‌تواند به حیات خود ادامه دهد، بی‌توجهی به این موضوع قطعاً برخلاف منافع ملی است. لذا دولت، بخش خصوصی و تشکل‌ها باید دست به دست هم داده و به عبور صنعت و اقتصاد کشور از این شرایط دشوار کمک کنند. ■

مهدی زارع پور /

کارشناس ارشد مهندسی مکانیک و مدیریت سیستم های اطلاعاتی

ارز دولتی خدمتی که بستر رانت شد!

سخن پایانی این یادداشت را با همان برخی تولید کنندگان عزیز دارم، برادران و خواهران گرامی! ما در یک سیستم، زندگی می کنیم، چرخه ای که در آن با هر دست بدهی، با همان دست خواهی گرفت؛ کالایی را که شما امروز با سود بالای صد درصد به مردم فروخته و خوشحال از این معامله طلایی، روز را به شب می رسانید، بصورت غیرمستقیم، توسط خودتان خریداری خواهد شد! پس اگر دین ندارید، حداقل آزاده باشید. شرایط کشور، شرایطی نیست که در آن یاد دست خودمان آب به آسیاب بحران ریخته و دلخوش باشیم که از آب گل آلود ماهی گرفته-ایم؛ این ماهی، مُرده است! ماهی مرده، حتی اگر مفت هم صید شود، مصرف کننده را به کام مرگ خواهد فرستاد.

بسیاری از ما، انتظار لطف و رحمت الهی داریم در حالی که به هم نوع خودمان هم رحم نداریم، ترجیح منافع شخصی بر منافع ملی، تفاوتی با وطن فروشی ندارد، آیا شما در بحران، با خانواده خود نیز اینچنین رفتار خواهید کرد؟! بسیاری از صاحب نظران، پیشرفت شگفت انگیز کره جنوبی را برای یکدیگر مرور می نمایند در حالیکه بخش هایی از آن، که به نفعشان نیست را سانسور می کنند! در کره جنوبی، دولت در ازای اخذ تعهد صادرات محصول در طی مدت مشخص (ضرب العجل)، اقدام به پرداخت تسهیلات می نماید، رساندن سطح کیفی به سطح قابل قبول جهانی برای پذیرش صادرات، نیازمند برنامه ریزی، استراتژی مدون و مشخص و نقشه راه است، آیا این زیرساخت ها در صنعت ما وجود دارند؟!

به زعم نگارنده، زمان حاضر، بهترین لحظه برای تبدیل تهدید به فرصت است تا دولت (توسط صمت) با تشکیل کارگروه های تخصصی زیر نظر سندیکاها و... اقدام به سطح سنجی عالمانه (به دور از ورود حب و بغض شخصی در قضاوت) صنعت نموده و بر اساس دستاوردها، چشم اندازها و سامانه های مدیریتی استاندارد، یارانه، تسهیلات و... اعطا نماید؛ این پیشنهاد (رتبه بندی تولیدکنندگان)، نیاز به ساخت و پرداخت فراوان، زیرساخت های اساسی و حرفه ای دارد که اگر همین امروز برای آن اقدام شود، از فردا بهتر است.

ایران را، ایرانی زنده نگه می دارد! ■

دولت بحران زده دوازدهم به ریاست دکتر حسن روحانی، در پی افزایش نرخ دلار که برخی آن را قسمتی از سناریوی شوک درمانی خواندند، در پی افزایش بی سابقه نرخ دلار و کاهش ارزش پول ملی، اقدام به انتشار لیست ۴۲۰۰ قلم کالای اساسی نمود تا بدینوسیله، از تلاطم و نوسانات کالاهای ضروری تا حد توان بکاهد؛ ارایه ارز دولتی به ۴۲۰۰ قلم کالا، به معنای این است که دولت با اختیارات خود، دست در جیب من، شما و کپرنشینان هرمزگانی کرده تا به تولید کننده... یارانه بدهد! به این امید که تولید کننده با دریافت این ارز، قیمت تمام شده محصول خود را (در مقابل افزایش قیمت ناشی از نوسانات ارز) کاهش داده تا بدینوسیله هم چرخ صنعت بچرخد، هم کارگرایانی بیکار نشود و هم تعدیل قیمت رخ دهد و در این چرخه، کپرنشین، بازنشسته، بی سرپرست و... ضرر کمتری را متحمل شوند؛ اما آیا به راستی چنین اتفاقی رخ داد؟

پاسخ اینجانب قویاً منفی است!

بی شک شما نیز در شبکه های مجازی (البته از نوع بومی آن!) کلیپ های منتشر شده از تاراج بار کامیون های چپ شده را دیده و به حال این ضد فرهنگ ها، سرتکان داده اید؛ عملی غیرقابل دفاع و نکوهیده که جای هیچ دفاعی ندارد؛ مشابه همین رخداد، اما بسیار شیک تر و صنعتی تر، با اختصاص ارز دولتی به ۴۲۰۰ قلم کالا رخ داد؛ آنجا که برخی تولید کنندگان، ارز یارانه ای گرفته، ماده اولیه وارد نموده و کالای خود را، با ارز آزاد به بازار عرضه نمودند. خیانتی آشکار در شرایطی که مملکت، نیاز به آرامش و التیام داشت.

هنگامی که لیست دوم از ۴۲۰۰ قلم به ۲۵ قلم کاهش یافت، وا مصیبتی بسیاری از این دوستان به آسمان رفت که چرخ صنعت له شد، در حق کارگر ظلم شد و قص علی هذا! در حالیکه اتفاقاً این یارانه، نه تنها لطفی به کار و کارگرایانی نبود، بلکه فرصتی برای سودجویان منفعت طلب مهیا ساخت تا خدمتی را به خیانت بهره برداری کرده و برسود سرشار خویش اضافه نمایند. این اقدام دولت - کاهش لیست به اقلام واقعاً ضروری - از نظر اینجانب که مدتی را در مدیریت صنعتی بصورت حرفه ای مشغول به فعالیت بوده ام، بسیار سنجیده و عقلایی بود؛ راه اندازی بازار ثانویه با تمام کاستی ها، توانست تا حدودی این رانت ایجاد شده را تقلیل داده و ضرر کمتری به جیب من و شما وارد نماید.

تولید در سربالایی و پیچ تند تحریم

منفی بر تولید صنعتی می گذارد.

جابه جانشدن منابع مالی

تولید بدون تجارت خارجی در ایران ممکن نیست. ایرانیان از یک سو تولیدات صنعتی مازاد بر نیاز داخلی را صادرکنند تا ارز به دست آورند و از همه ظرفیت خود استفاده کنند و از سوی دیگر به خرید تجهیزات و ماشین آلات خارجی نیاز دارند. تحریم اقتصادی ایران که این روزها در جریان آن هستیم، راه ورود و خروج منابع مالی بنگاه‌ها را در سطح میانی اقتصاد و در سطح کلان و ملی با تهدید جدی و اجرایی مواجه می کند. این روزها شاهد هستیم که بنگاه‌های تولیدی ایران در تامین و جابه جاکردن منابع مالی با دشواری های واقعی مواجه هستند. در سال‌های اخیر شاهد بودیم که نظام مالی جهانی با استفاده از سازمانی به نام انجمن مخابرات بین المللی بین بانکی جهانی با نام مشهور سویفت راه عادی جا به جا شدن منابع مالی ایران را با محدودیت مواجه کرد. در این روزهای سخت که احتمال بازگشت محدودیت سویفت وجود دارد، داستان نپذیرفتن الزام‌های کنترل بانک‌ها برای جلوگیری از نقل و انتقال منابع مالی به برخی سازمان‌های سیاسی به نام اختصاری FATF نیز رخ نمایانده و بانک‌های ایران را در انزوای بیشتر قرار داده است.

برایند این ناتوانی منابع مالی، بخش تولید صنعتی را به سمت محاصره اقتصادی ایران خواهد برد. این کار اگر حتی با دور زدن بانک‌ها باشد که البته دشوار است، به افزایش هزینه تامین منابع مالی منجر می شود که در انتهای حلقه به افزایش قیمت تمام شده می رسد و کاهش قدرت رقابتی تولیدات ایران در برابر کالاهای مشابه خارجی منجر شده و رکود فروش را گسترش می دهد.

ناتوانی نوسازی تکنولوژیک

تولید صنعتی در دنیای امروز به دلیل تحولات شتابان ساخت و فروش تکنولوژی‌های نو باید با شتاب خود را به تولیدات تکنولوژی تجهیز کند، در غیر این صورت با سرعت مشتریاناش را در بازارها از دست می دهد. نبود تکنولوژی نوبه معنای این است که در هر فرایند تولیدی بنگاه‌های ایرانی از رقبا در تولید کالاهای با کیفیت و مطلوب مشتریان عقب تر بمانند. تشدید تحریم‌های تولید صنعتی ایران راه ورود تکنولوژی روز به بخش صنعت را با آسیب و تاخیر مواجه خواهد کرد و روزی می رسد که تولید صنعتی ایران در انتهای صف فروش ایستاده است. تولیدات صنعتی در این وضعیت راهی جز از دست دادن بازار در یک دوره و تعطیلی در شرایط خاص را ندارند.

بازاری بازار

تحریم‌های آمریکایی شاید در نگاه نخست به نظر آسان و ساده به نظر می رسد اما هنگامی که شروع می شود به سرعت به بهمن تبدیل می شود و ابعاد گوناگون به خود می گیرد. یکی از این ابعاد و پیامدها و محل اثرگذاری تحریم اقتصادی ایران کاهش کمی بازارهای فروش در بیرون از مرزهای ملی است. در حالیکه تحریم‌ها به سطح بنگاه‌ها برسند و تحریم شوندگان از فروش محصول به طور مستقیم در بازارهای جهانی در این گرداب بیفتند که نتوانند پاسخگویی سفارش مشتریان باشند، اعتماد آنها را از دست داده و بنگاه‌های صنعتی دیگر در کانون توجه مشتریان خارجی قرار ندارند. ■

کسب و کار جامعه ایرانی در سطح کلان، در سطح بنگاه‌ها و در سطح خانوار در شرایط پاییز ۱۳۹۷ پیچیده، اسرارآمیز، غم‌انگیز و در هزارتوی سردرگمی و آشفتگی همه سویه دور خودش می چرخد و البته و متاسفانه ناتوان در رسیدن به رشد کافی برای نیرومندتر شدن است. نوشتن این همه ویژگی‌های منفی درباره کسب و کار ایران برای نگارنده و هریارانی دلسوز به این سرزمین و به این مرز و بوم البته کار دشواری است که از گفتن آن اما چاره ای هم نیست.

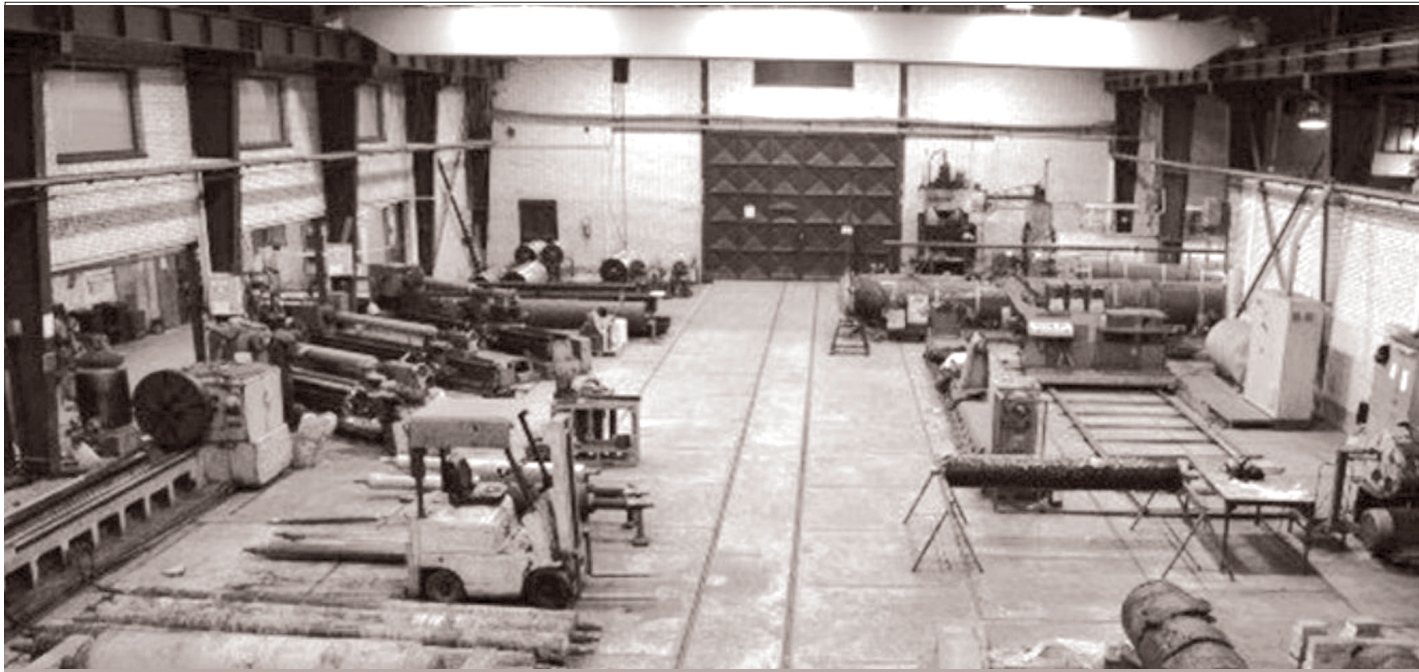
روند و فرایند اجرایی شدن تحریم‌های آمریکایی که گام دوم آن در اواسط آبان برداشته می شود، داستان را تراژیک کرده و چشم انداز را تیره تر می کند. در میان فعالیت‌های اقتصادی اما به نظر می رسد روزگار تولید از بقیه بخش‌ها شاید بدتر و شاید مهم تر باشد. به نظر می رسد میلیون‌ها بهره‌بردار زراعی در ایران که کارشان تولید محصولات مورد نیاز اصلی جامعه است، گرفتاری کمتری دارند. این گروه و فعالان تولید محصولات دامی و باغبانی نیز البته تا اندازه‌ای دغدغه کمتری دست کم در فروش کالای تولیدی دارند و دولت نیز در این وضعیت حاضر است با هدف کاهش مصرف ارز و افزایش امنیت غذایی از سوی دیگر از این گروه بزرگ تولیدکنندگان حمایت کند.

اما تولید صنعتی در این وضعیت برای بقا و رشد احتمالی، دردسرهای قابل اعتنایی دارند. یکی از دردسرهای واقعی تولید صنعتی در ایران تشدید تحریم‌های آمریکایی و تبعیت متحدان این ابرقدرت اقتصادی در اروپا با کمی تاخیر و در آسیا و کشورهای مثل کانادا و استرالیا است. این دردسرها ناحیه تحریم‌ها، جدای از سیاست‌های ناکارآمد دولت و جدای از شرایط سیاسی داخلی است و باید توجه داشت که سیاست‌های ناکارآمد در ارز، پول، تجارت و سیاست‌های مالیاتی و تامین اجتماعی نیز دردسرهای خود را دارند.

واقعیت این است که تولید صنعتی در ایران برای ادامه راه و حرکت به سربالایی و پیچ تند تحریم‌ها رسیده است که از یک سو رشد را دور از دسترس می کند و از سوی دیگر با نوسان‌های شدید همراه خواهد شد. در ادامه برخی از منافذ نفوذ تحریم بر تولید صنعتی را به طور خلاصه یادآور می شوم:

هزینه‌های فزاینده

صنعت ایران برای ادامه فعالیت نیاز به مواد اولیه و کالاهای سرمایه‌ای دارد که باید از بنگاه‌های خارجی خریداری کند. برای اینکه این واردات انجام شود بنگاه‌ها نیاز به ارزهای معتبر در بازار جهانی دارند. در شرایط تحریم آمریکا و برپایه تجربه سال ۱۳۹۱ که همین ۶ سال پیش شاهد بودیم، تحریم‌ها به کاهش عرضه ارز و افزایش تقاضا منجر شده و نرخ تبدیل ارزهای معتبر مثل دلار را افزایش می دهد. این تجربه را در همین نیم سال نخست ۱۳۹۷ شاهد هستیم. افزایش نرخ تبدیل دلار و یورو به ریال ایران به افزایش قیمت تمام شده تولید صنعتی منجر شده و این افزایش قیمت در دور تورم تولید صنعتی به تورم عمومی منجر می شود. این وضعیت و با توجه به اینکه قدرت خرید شهروندان به اندازه افزایش قیمت تمام شده تولید صنعتی افزایش نمی یابد به رکود منجر خواهد شد. رکود فروش تولیدات صنعتی به دلیل سقوط تقاضا به کاهش تولید و کاهش استفاده از ظرفیت نصب شده، منجر می شود و از این مسیر نیز قیمت تمام شده را دوباره افزایش می دهد. افزایش نرخ ارز با وجود تشدید تحریم رخدادی قابل پیش بینی است و پیامدها و آثار

حسین سلاح‌ورزی / نایب رئیس اتاق ایران

حال بد تولید صنعتی در دور خبیث مشکلات اقتصادی

که آن نیز به دلیل فقدان بازار سرمایه بزرگ و کارآمد و دارای ابزارهای گوناگون ناتوان است. آمارهای ارائه شده نشان می‌دهد که ۸۰ درصد سرمایه‌گذاری‌ها از محل منابع بانکی است و تنها ۲۰ درصد آن از بازار سرمایه است.

یک محل دیگر سرمایه‌گذاری در ایران از محل سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی و یا فاینانس است که این نیز در شرایط دشواری قرار دارد. سرمایه‌گذاران خارجی به دلایل گوناگون به ایران نمی‌آیند یا کمتر می‌آیند و سرمایه‌گذاران داخلی نیز نیروی کافی برای به حرکت درآوردن چرخ‌های تولید را ندارند. علاوه بر این موارد همان‌طور که یادآور شد مصرف دولت در سال‌های اخیر به دلیل عدم سرمایه‌گذاری کافی در طرح‌های عمرانی کاهش یافته است و همه این مسائل آثارش را بر تولید باقی می‌گذارد. در این میان نوسان شدید نرخ ارز نیز دست‌انداز بزرگی برای تولید داخلی است. از اواخر پائیز سال گذشته که نرخ ارز وارد روند صعودی شد

را در مسیر افزایش قرار دهند فقدان تعادل اند و از بی‌ثباتی رنج می‌برند. این بی‌ثباتی در متغیرهای کلان به‌ویژه سرمایه‌گذاری و همچنین تجارت خارجی و تا اندازه‌ای مصرف کل (شامل مصرف خصوصی و مصرف دولتی) سال‌هاست در ایران دیده می‌شود. یک بحث اصلی این است که درآمد ایران و ایرانیان به تجارت نفت گره خورده است و این درآمد به دلیل اینکه قیمت آن در بازارهای جهانی تعیین می‌شود متغیر است و برنامه‌های ایران را از تعادل خارج می‌کند و در نهایت به تولید آسیب می‌زند و تولید را به یک سیکل نوسانی وارد می‌کند.

از سوی دیگر ماجرا، متغیرهایی مثل پس‌انداز ملی که در یک فرایند تبدیل به سرمایه‌گذاری می‌شود در ایران از درآمد ارزی حاصل از صادرات نفت تأثیر می‌پذیرد که نوسان آن بالاست و اصولاً کنترل آن از اختیار دولت خارج است. برای رفع این مسئله، باید سرمایه‌گذاری از محل منابع غیر از نفت نیز در کانون توجه باشد

حسین سلاح‌ورزی، نایب‌رئیس اتاق ایران از مشکلات پیش روی تولید نوشته است. از عواملی که باعث شده کار به اینجا برسد و از راهکارهایی که می‌تواند به ختم وضعیت موجود منجر شود و البته چندین دهه است که کسی به اجرای آنها بهانه نمی‌دهد.

آمارهای رسمی نشان می‌دهند که تولید صنعتی روند کاهنده را تجربه کرده است. صحبت‌های اکثریت تولیدکنندگان که به شکل‌های گوناگون با ما در میان می‌گذارند نشان‌دهنده رشد‌های ناچیز در تولید برخی رشته‌های صنعتی و کاهش در برخی حوزه‌های دیگر است. درباره اینکه چرا چنین اتفاقی می‌افتد و دلایل این کاهش چیست باید به یک تقسیم‌بندی کلی اشاره کنم.

واقعیت این است که متغیرهای کلان اقتصادی در ایران که باید به رشد تولید دامن بزنند و آن

و در فصل زمستان شتاب بیشتری گرفت اول از همه فشار بر تولید تقویت شد و وقتی از اوایل سال جاری روند رشد قیمت ارز با قدرت بیشتری اتفاق افتاد برخی تولیدکنندگان واقعاً توان ادامه فعالیت را از دست دادند چراکه در برخی رشته‌های صنعتی که مواد اولیه آن از خارج تأمین می‌شود یا مواد اولیه آنها داخلی بود و با قیمت جهانی قیمت‌گذاری می‌شد، با محدودیت‌های افزایش هزینه تمام‌شده تولید مواجه شدند درحالی‌که نه اجازه افزایش شدید قیمت محصولات را داشتند و نه طرف تقاضا توان قبول این قیمت‌ها را داشت. در این وضعیت تولیدکنندگان ایرانی که با کوهی از مشکلات مواجه شده‌اند از طرف دیگر نمی‌دانند که قیمت تولیدات خود را با کدام دلار تعیین کنند تا آسیبی به آنها نرسد و با سازمان‌های نظارتی هم به چالش نرسند.

ناچارند خود را در نقش یک تولیدکننده ببینند

”

در صورت ادامه وضع موجود ممکن است برخی صاحبان صنایع به فکر خروج از صنعت و سرمایه‌گذاری در بخش‌های خدماتی بیفتند و بنیة صنعتی کشور در یک دوره میان‌مدت بازهم بیشتر تضعیف شود

که مطابق با برنامه‌های از پیش طراحی شده فنی - اقتصادی مقداری مواد اولیه خریداری می‌کند و برای اینکه در شرایط سخت ایران بتواند تولید را ادامه دهد با توجه به بیشتر شدن نرخ ارز باید حالا سرمایه در گردش بیشتری نیز داشته باشد تا تولید نخواست و کارگران و کارکنان امیدوار باشند و در ضمن مشتریان نیز از دست نرود. این مسئله برای تولید کالاهای صادراتی با دشواری‌های بیشتری همراه است.

از طرف دیگر تولیدکننده نمی‌داند کالایی که تولید می‌کند با توجه به پرش بلند نرخ ارز می‌تواند به فروش برود یا کاهش قدرت خرید مردم کالای او را بدون مشتری بگذارد. همچنین توجه داشته باشید که تولیدکننده می‌داند حالا اگر مواد اولیه تمام شود و بخواهد مواد اولیه وارد کند باید قیمت‌های بالاتری پرداخت کند. این مسائل را مجسم کنید و یادتان باشد که نهادهای سیاسی و نظارتی نیز تولیدکنندگان را زیر نظر دارند که خط تولید متوقف نشود و ناآرامی‌های کارگری راه نیفتد یا قیمت‌ها آن قدر بالا نرود

که به عصیان مصرف‌کنندگان منجر شود. در این وضعیت است که چرخ‌های تولید کندتر می‌چرخد.

ثمره این وضعیت در شاخص رشد اقتصادی کشور در سال ۹۷ و ۹۸ نمایان خواهد شد. برخی از مطالعات کلان انجام شده به ویژه مطالعات مرکز پژوهش‌های مجلس نشان می‌دهد رشد اقتصادی ایران در سال ۱۳۹۷ احتمالاً از نیم تا ۲ درصد منفی خواهد شد. این رشد منفی از کاهش فروش و صادرات نفت از یک طرف و کاهش تولید صنعتی از طرف دیگر خواهد بود. اگر توجه داشته باشیم که تولید خودروسازی و برخی فلزات اساس و به‌مثابه موتور توسعه صنعتی در نیمه دوم سال به روزهای سخت‌تر می‌رسد که احتمال کاهش رشد تولیدات صنعتی وجود دارد. آثار کاهش رشد تولیدات صنعتی علاوه بر اینکه به رشد پایین و منفی تولید ناخالص داخلی منجر می‌شود می‌تواند به بیکاری احتمالی کارگران شاغل به دلیل برخی تعدیل نیروی کار به صورت اجباری منجر شود. علاوه بر این می‌توان به خالی ماندن ظرفیت تولید صنعتی اشاره کرد که خود این داستان به افزایش قیمت تمام‌شده منجر می‌شود و قدرت رقابت ایران با تولیدات مشابه خارجی را کاهش می‌دهد که خود آثار منفی دارد و می‌تواند بر حذف کلی برخی فعالیت‌های صنعتی منجر شود.

در صورت ادامه وضع موجود ممکن است برخی صاحبان صنایع به فکر خروج از صنعت و سرمایه‌گذاری در بخش‌های خدماتی بیفتند و بنیة صنعتی کشور در یک دوره میان‌مدت بازهم بیشتر تضعیف شود. شرایط نامساعد تولید صنعتی راه را برای ورود سرمایه‌های خارجی ناهموارتر خواهد کرد و آثار منفی این کاهش تمایل به سرمایه‌گذاری صنعتی در ایران از طرف خارجی‌ها فاصله تکنولوژیک ایران با جهان را بازهم بیشتر خواهد کرد.

واقعیت این است که نشانه‌هایی از رکود در حال حاضر در بازار کالاهای صنعتی به دلیل رشد و جهش قیمت‌ها دیده می‌شود و این بسیار نگران‌کننده است. نرخ تبدیل ارزهای معتبر به ریال در یک دوره یک‌ساله گونه‌ای بوده است که به طور مثال نرخ هر دلار ۳ برابر شده و این یک واقعیت انکارناپذیر است.

در مقابل مصرف‌کنندگان به ویژه مصرف‌کنندگان طبق متوسط و گروه‌های کم‌درآمد که بیشتر کالاهای ساخت داخل خریداری می‌کردند قدرت خرید همین کالاها را نیز ندارند. پس داستان رکود واقعی است. از طرف دیگر شاهد تورم نیز هستیم و متأسفانه رکود تورمی در راه است. همین اکنون که

نیمه اول سال را پشت سر می‌گذاریم نرخ تورم تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان نشان از تورم بالا می‌دهد که این خود دوباره قیمت تمام‌شده کالاها را افزایش می‌دهد. در این میان البته یک استثنا وجود دارد و آن احتمال رشد تولیدات کالاهای صادراتی است که می‌تواند در شرایط موجود از قیمت بالای دلار و یورو استفاده کنند. پس شاهد یک چرخه خواهیم بود که سرچشمه آن کاهش قدرت خرید مردم است که بر رکود دامن می‌زند و رکود مصرف می‌تواند ابتدا به پر شدن انبارها در شرایط خاص منجر شود و سپس بار دیگر افزایش هزینه تولید را داریم و بار دیگر کاهش قدرت خرید به دلیل تورم عمومی و این دور خبیث در اقتصاد ایران بار دیگر آشکار خواهد شد.

تجربه کشورهای جهان نشان می‌دهد برای اینکه تولید و صنعت رشد کم نوسان، پایدار و با شتاب کافی داشته باشند، راهی جز آزادسازی اقتصاد از قیدها و بندهای دیوان سالارانه وجود ندارد. در ایران اما به دلایل گوناگون این مسئله حل نمی‌شود و معلوم نیست چرا بیش از نیم قرن است که دور خودمان می‌چرخیم.

تا زمانی که تولید صنعتی به دلیل دخالت‌های دولت، محلی برای امضاهای طلایی باشد، محلی برای رانت باشد و محلی برای فساد باشد راه به جایی نمی‌بریم. باید یک بار برای همیشه راه تولید صنعتی را از میان سنگلاخ‌های اقتصاد دولتی بیرون بکشیم و اجازه دهیم هر فعالیت صنعتی که می‌تواند مزیت رقابتی پایدار و بدون رانت و حمایت داشته باشد رشد کند و هر فعالیت صنعتی که فاقد توانایی رقابتی است از صحنه خارج شود.

در حال حاضر نیز با توجه به محدودیت‌ها و شرایط ویژه‌ای که تحریم بر آن حاکم کرده است باید با مدارا و صبر و شرح صدر کاری کرد که مصرف‌کنندگان آسیب جدی نبینند و بتوانیم به سلامت از این وضعیت عبور کنیم. فعلاً راه حل کوتاه‌مدت این است که به هر ترتیب و به هر شکل بتوانیم منابع ارزی مطمئن را برای یک دوره کوتاه‌مدت فراهم و ارز مورد نیاز صنعت را فراهم کنیم. این میزان ارز که بنابر توصیه وزارت صمت نزدیک به ۲۸ میلیارد دلار برای سال ۱۳۹۷ است باید تهیه و تأمین شود. اما راه اساسی این است که آزادسازی قیمت‌ها اتفاق بیفتد چراکه حمایت غیراصولی از تولید که بیش از ۶۰ سال است انجام می‌شود، هیچ‌گاه نمی‌تواند صنعت و تولید صنعتی را نجات دهد. ■

*برگرفته از پایگاه خبری اتاق بازرگانی ایران

حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی؛ اشتباهی دیگر

کردن صورت مساله ای است که دولت های مختلف با بی توجهی به کنترل سیستم شفافیت اداری به آن دامن زده اند. مساله مهم همان شفاف سازی اداری است که اگر به آن توجه می شد، امروز خوراک و نیاز اولیه صنعت کشور به بهانه بهبود شرایط حذف نمی شد. حذف ارز ویژه واردات مواد اولیه اگر هم راستا با برنامه ریزی های مدون و تسهیلات ویژه کارآمدی بود که از تولیدکنندگان پشتیبانی می کرد جای امیدواری بود اما نکته نگران کننده در ذهن تولیدکنندگان نبود هیچ گونه تسهیلات ویژه حمایتی است.

التهاب اقتصادی، آرامش فکری مردم را دچار اختلال می کند و آنها را تحت فشار قرار می دهد. از همین رو دولت باید احساس نگرانی مردم را به طور منطقی بررسی کند و در راستای آرامش روحی و بهبود شرایط اقتصادی مردم قدم بردارد. تدبیر، منطق و هوشمندی موضوعاتی است که اگر دولت نسبت به آن حساسیت داشته باشد به طور قطع شاهد شرایط مطلوب تری خواهیم بود. ■

*برگرفته از روزنامه جهان صنعت

کالاهای مصرفی جامعه و تحت تاثیر قرار نگرفتن سبد اقتصادی مردم است. افزایش ۱۹/۷ درصدی دستمزدها خود یکی از عوامل افزایش قیمت تمام شده کالا بود. حال با حذف ارز دولتی نیز با موج دیگری از افزایش قیمت مواجه خواهیم شد که تولیدکننده ناگزیر به آن تن می دهد و در نهایت این مصرف کننده است که باید حجم قابل توجهی از آسیب و فشار اقتصادی را به جان بپذیرد.

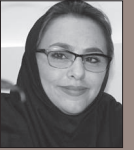
کالاهای ضروری از جمله لوازم خانگی، پوشاک و کالاهای اساسی در گروه کالاهایی قرار ندارند که امکان حذف مصرف آنها توسط مردم فراهم باشد. نمی توان از مردم انتظار داشت مواد غذایی تهیه نکنند، لوازم خانگی ضروری را حذف کنند و در نهایت از خرید پوشاک نیز منصرف شوند. اما بی توجهی به سیستم کنترل قیمت ها از مسیر افزایش تولید داخلی این روند را تشدید می کند. در حال حاضر دولت باید آرامش و اعتماد را برای جامعه ارمغان آورد و دوران تصمیمات متناقض و نگران کننده را پایان دهد.

حذف ارز دولتی واردات مواد اولیه نه تنها به معنی کنترل و حذف رانت نیست بلکه پاک

تصمیم اخیر مبنی بر حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی در راستای کنترل رانت و فسادهای اقتصادی نیز از دیگر مصائبی است که اقتصاد کشور با آن روبه روست. چگونه ممکن است انتظار داشته باشیم اقتصاد کشور آسیب نبیند اما تولید هر روز ضعیف تر از گذشته به بقای نباتی خود ادامه دهد. مگر ممکن است تولیدکننده با ارز آزاد موجود در بازار مواد اولیه خود را وارد کند و هیچ تاثیری در افزایش قیمت ها را شاهد نباشیم.

تولید، موتور مولد پیشرفت و توسعه کشور است. این موضوع نه تنها در ایران که در کشورهای توسعه یافته نیز صادق است. نمی توان انتظار داشت تولید کشور بر ریل توسعه و پیشرفت حرکت کند اما مسیرش را هر روز دشوارتر از قبل کنیم. تصمیمات خلق الساعه گرچه تبدیل به شیوه ای معمول و عادی شده اند اما گاهی چنان تیشه به ریشه بنیادهای اساسی اقتصاد وارد می کنند که هر روز نگرانی نسبت به بازتولید این بنیادهای ریشه ای عمیق تر می شود. یکی از مواردی که دولت به عنوان دغدغه جدی از آن یاد می کند، همواره کنترل قیمت

وزیر نیرو پاسخگو باشد

صنعت برق ایران کاملاً در بحران فرو رفته است. افزایش غیرقابل پیش بینی و جهش واریز در کنار نوسانات ناگهانی قیمت مواد اولیه این صنعت را به شدت دچار مشکل کرده است. صنعت برق که در پی نوسانات نرخ ارز در سال ۹۱، با موجی از قراردادهای متوقف مواجه شد، امروز هم بیم توقف قراردادها و فسخ ضمانت نامه هایش را دارد. پس لرزه های زلزله ارزی ۶ سال پیش هنوز هم در صنعت برق قابل مشاهده است. بیش از ۷۰ قرارداد متوقف به ارزش ۲۶ هزار میلیارد ریال از آن سالها با تکلیف مانده اند و به نظرمی رسد وزارت نیرو عزم جدی برای حل آنها ندارد.

حالا وزارتخانه ای که قراردادهای متوقف پرتعدادی از سال ۹۱ در بایگانی خود نگه داشته، حاضر نیست برای جلوگیری از ایجاد موج جدیدی از این دست از قراردادهای اقامتی عملیاتی را صورت دهد. در این میان برخورد برخی از شرکت های زیرمجموعه وزارت نیرو در این زمینه بسیار قابل توجه است. این شرکت ها با استناد به اینکه مکاتبات متعدد با شرکت توانیر در خصوص تمدید بخشنامه های نرخ ارز در سال های ۹۶ و ۹۷ به نتیجه نرسیده، اعلام می کنند که شرکت طرف قرارداد متعهد به انجام تعهدات قراردادی بوده و عدم ابلاغ بخشنامه ها و افزایش نرخ ارز، دلیلی جهت توقف قرارداد و مسکوت گذاشتن تعهدات قراردادی محسوب نمی شود.

آنها عنوان می کنند که مطابق تصمیمات اتخاذ شده در کمیته قراردادهای متوقف شرکت توانیر، به علت ادامه توقف پروژه از سوی آن شرکت و ضرورت تعیین تکلیف پروژه و پاسخگویی به نهادهای نظارتی، این شرکت ملزم به اجرای ماده ۳۵ قرارداد (فسخ پیمان) بوده و مراحل فسخ قرارداد در دست پیگیری است. این در حالی است که معاون وزیر نیرو بر جلوگیری از هرگونه اقدام قراردادی به دلیل شرایط فوق العاده حاکم بر صنعت برق تاکید کرده بود. همچنین دستور تنفس سه ماهه قراردادهای صنعت برق به دلیل شرایط فوق العاده حاکم بر صنعت کشور چندی پیش از سوی مدیرعامل شرکت توانیر نیز ابلاغ شده است.

البته به نظرمی رسد چشم بستن بر شرایط کنونی اقتصاد کشور و عوامل بیرونی که شرکت های سازنده و پیمانکار را دچار چالش های جدی کرده است، ساده ترین راهکار پیش روی شرکت های تابعه وزارت نیرو است.

متأسفانه برخی از شرکت های کارفرما به سادگی و با نادیده گرفتن بی ثباتی های حاکم بر اقتصاد کشور و تنها با استدلال به عدم تمدید بخشنامه های تعدیل نرخ ارز که خارج از اختیارات بخش خصوصی است، پیمانکار را به فسخ قرارداد تهدید کرده است.

البته به نظرمی رسد در حافظه وزارت نیرو و شرکت های تابعه اش، همراهی سازندگان و پیمانکاران این صنعت ثبت نشده است. زمانی که این وزارتخانه به دلیل ضعف مدیریتی، کسری بودجه و کمبود شدید نقدینگی قادر به تامین مالی پروژه های توسعه ای خود نبود، همین شرکت های سازنده و پیمانکار داخلی بودند که در جایگاه یک تامین کننده مالی و با اتکا به تسهیلات بانکی گران قیمت، پروژه ها را اجرا کردند و مطالبات معوق خود را بدون احتساب خسارت دیرکرد پس از چندین سال دریافت کردند و حتی هنوز هم موفق به دریافت مطالباتشان نشده اند.

حالا و در شرایط بحرانی که حفظ صنعت برق مستلزم انسجام دولت و بخش خصوصی است، شرکت های تابعه وزارت نیرو صرفاً با در نظر گرفتن منافع خود و البته استناد به نگرانی از برخورد نهادهای نظارتی، سازندگان و پیمانکاران را با سیاست هایی یک سوپه و غیرمنصفانه محکوم به فنا می کنند. ■

شش گانه آرامش بخش بازار ارز

چهارم نوامبر (۱۳ آبان) است. اروپایی‌ها باید تا پیش از چهارم نوامبر که دور دوم تحریم‌های نفتی و بانکی آمریکا اعلام شده، سازوکارهای پیشنهادی را برقرار کنند یا حداقل اینکه تا آن تاریخ ساختارش مشخص شده و بخشی از آن شروع به کار کرده باشد.

بسیاری از اقتصاددانان بر این باورند که چنانچه مجاری مبادلات ارزی میان ایران، اروپا، چین و روسیه باز شود، نه فقط سرفصل جدیدی در مبادلات مالی منطقه خواهد بود، بلکه قادر است اقتصاد ایران را در مقابل تحریم‌های آینده هم واکنسینه کند. با این حال، هنوز در مورد ماهیت و چگونگی اجرا و کارابودن خط ارتباطی مستقل مالی ایران با کشورهای اروپایی، چین و روسیه اطمینان ۱۰۰ درصدی وجود ندارد و مشخص نیست آیا خطوط ارتباطی مستقل می‌تواند بدون محدودیت‌های آمریکا به فعالیت خود ادامه دهد. عامل پنجم که می‌تواند به کاهش اندکی از التهاب‌های ارزی و اقتصادی در ایران منجر شود، به کارگیری یک تیم کاردان و جدید برای اقتصاد ایران است. خبرهای دریافتی خانه‌تکانی اساسی در تیم اقتصادی دولت را تقویت کرده؛ معرفی تیم اقتصادی جدید در دولت علامت پنجمی است که قادر است دست کم در کوتاه‌مدت یک شوک مثبت در بازار ارز ایجاد کند. ششمین عامل هم اعلام نظر دادگاه لاهه در روز چهارشنبه هفته جاری در مورد خروج غیرقانونی آمریکا از برجام است که احتمالاً می‌تواند از نگرانی‌ها نسبت به تنش‌های سیاسی پیش‌روی ایران قدری کم کند. ■

برگرفته از روزنامه همشهری

پولی و مالی ایران منجر شود. با این حال، برخی گمانه‌زنی‌ها از تصویب نهایی ۳ قانون باقیمانده مرتبط با این موضوع در مجلس و مجمع تشخیص مصلحت نظام ظرف روزهای آینده حکایت دارد. دومین عاملی که احتمالاً می‌تواند به کاهش التهاب‌های ارزی منجر شود، مصوبه شورای هماهنگی اقتصادی برای اعطای اختیارات تازه به بانک مرکزی در حوزه تنظیم بازار ارز است. به زعم اقتصاددانان، یکی از دلایل تلاطم‌های ارزی در ایران دخالت‌های مداوم در شیوه قیمت‌گذاری بوده است. در چنین شرایطی تاسیس سامانه نیما یا بازار ثانویه ارز هم نتوانست جلوی افزایش قیمت ارز را بگیرد، زیرا بانک مرکزی همچنان برای خریداران و فروشندگان در این بازار محدودیت ایجاد می‌کرد اما به تازگی دخالت‌ها کاهش یافته چنان‌که پدram سلطانی، نایب‌رئیس اتاق بازرگانی ایران در حساب توییتتری خود نوشت: بیشتر نرخ‌های خرید و فروش ارز در نیما از چهارشنبه تا امروز به بازار آزاد نزدیک‌تر شده است. این تغییر سیاست نشان از کاهش دخالت بانک مرکزی در بازار ثانویه دارد و اگر این سیاست ادامه پیدا کند به کاهش سرعت و نوسان تغییر نرخ‌ها کمک زیادی می‌کند. راهکار سوم و چهارمی که در دستگاه دیپلماسی دنبال می‌شود، اجرای راهکار اروپا برای ارتباط مالی مستقل با ایران و همین‌طور چین و روسیه به صورت مجزا برای ارتباط مالی مستقل با ایران است. در همین رابطه عباس عراقچی، معاون سیاسی وزیر امور خارجه ایران گفت: براساس مذاکرات با اروپایی‌ها، سازوکارهای تبادل بانکی و تجاری با ایران تا شروع دور دوم تحریم‌های آمریکا در ۱۳ آبان، اجرایی خواهد شد. عراقچی افزود: زمانبندی ما همان

یک سال بعد از بحران ارزی در ایران، پیش‌بینی می‌شود به تدریج ۶ مولفه تازه که عمدتاً از طریق ابزار دیپلماسی به ثمر نهشته‌اند، می‌توانند با اثرگذاری بر روند فزاینده ریسک‌های سیستماتیک به کمک اقتصاد ایران بیایند و کمی از التهاب بازار ارز بکاهند.

به گزارش همشهری، گویا رفع موانع دیپلماتیک در عرصه سیاست خارجی راحت‌تر از تغییر رویه‌های سنتی در ساختار اقتصاد ایران است؛ رویه‌هایی که براساس افکار سنتی و متضاد با نظریات اقتصادی در نهادهای تصمیم‌گیر اقتصادی شکل گرفته است. در تازه‌ترین تحول قرار است، ابزارهای سیاسی و دیپلماتیک گشایش‌های جدیدی را در حوزه اقتصاد به‌ویژه بازار ارز رقم بزنند. کارشناسان امیدوارند با بروز و ظهور اثر این مولفه‌ها در روزهای آینده، قدری از التهاب بازار ارز کاسته شود. اجرای راهکار اروپا برای ارتباط مالی مستقل با ایران، اجرای راهکار چین و روسیه برای ارتباط مالی مستقل با ایران در کنار احتمال تصویب کامل مجموعه مقررات موسوم به FATF در نهادهای قانونگذاری، همچنین مصوبه شورای هماهنگی اقتصادی برای اعطای اختیارات تازه به بانک مرکزی در حوزه تنظیم بازار ارز، احتمال اعلام نظر دادگاه لاهه و معرفی تیم اقتصادی جدید در دولت، ۶ سیگنال مثبتی است که به سوی بازار ارز ارسال خواهد شد و احتمال آرامش در بازار ارز را تقویت می‌کند.

نخستین سیگنال مثبت مربوط به مولفه‌ای است که می‌تواند بخشی از مشکلات نقل و انتقال‌های ارز را به نفع ایران رفع کند. تصویب مجموعه مقررات موسوم به FATF، با وجود موانعی که بر سر راه تصویب آن وجود دارد، می‌تواند به افزایش ارتباط‌های

صنعت یا زینت

تحلیلی بر اهمیت اولویت‌بندی دوباره اقلام وارداتی و لزوم شناخت دقیق نیازهای وارداتی کشور

با آغاز اوج گیری نرخ ارزهای خارجی و به ویژه دلار آمریکا در زمستان سال گذشته نگرانی‌های حاکمیت و جامعه در این زمینه هر روز بیش از روز گذشته شد، که البته همین نگرانی جامعه به عنوان یک عامل دوسویه در کنار دیگر عوامل موجب دامن زدن به این وضعیت شد، به این صورت که با بالا رفتن نرخ ارز نگرانی جامعه رو به فزونی رفت و همین نگرانی نیز سبب هجوم گسترده جامعه برای خرید ارز شد که پیامد آن تشدید سرعت بالا رفتن نرخ ارزها در کشور شد.

در پی برقراری این وضعیت، دولت زیر فشار افکار عمومی و شماری از کارشناسان و برخی گروه‌های سیاسی، تلاش کرد تا با تک‌نرخی اعلام کردن ارز (به ویژه دلار آمریکا) و ثبت نام دولتی از کسانی که نیاز به ارز دارند، آشفته‌گی بازار را کنترل کرده و عرضه و تقاضا را زیر مدیریت خود نگاه دارد.

پس از مدتی با تندتر شدن شیب افزایش نرخ ارز در بازارهای غیر رسمی، سوء استفاده‌های پی در پی از رانت ایجاد شده در اثر اختلاف نرخ رسمی و غیر رسمی ارز در کشور، بی پاسخ ماندن برخی نیازهای واقعی جامعه که دولت هیچ پیش‌بینی روشنی برای آن نداشت و در برابر آن تخصیص ارز دولتی به مواردی که از بیخ و بن نالازم بود، ناراضیاتی عمومی افزایش یافت و وضعیت بازار پذیرای هرج و مرج بیشتری شد.

به این ترتیب دولت که در اقدامی شتابزده برای راضی کردن منتقدان و بدون آمادگی و مطالعه وارد این گرداب هایل شده بود، آرام آرام دریافت که باید با شتاب و پیش از نابودی کامل از این باتلاق بیرون بیاید و این اقدام را با دگرگونی در سطح ریاست بانک مرکزی آغاز کرد. جالب آنکه همه منتقدانی که از وارد نشدن دولت به کنترل بازار ارز اظهار شگفتی و آن را به ناتوانی دولت تعبیر می‌کردند (در رأس همه این

منتقدان رسانه ملی کشور بیش از دیگران بر این مساله پای می‌فشرد)، و پس از این اقدام نیز آن را یکی از معدود کارهای سودمند دولت برمی‌شمردند، اکنون با وخیم‌تر شدن اوضاع به آسانی روی برگردانده و از همین سیاست نیز به شدت انتقاد می‌کنند بدون اینکه مسئولیت یا پیگیری متوجه نظرات ایشان باشد. پس تنها درس این داستان برای دولت هاست که نباید زیر فشار منتقدان که هر یک ممکن است مقاصد خود را دارا باشند دست به اقدامی بزنند که مسئولیت آن تنها بردوش خودش است نه شخص دیگر!

اساساً بستن بازار و اعلام ارز تک‌نرخ از آغاز کار نادرستی بود که آسیب‌های بسیاری نیز به بار آورد و یکی از اسباب تندتر شدن شیب افزایش قیمت نیز همین اقدام بود، در برابر این سیاست تا اندازه‌ای پوپولیستی بهتر آن بود که دولت با اقدامات و تدابیر غیر مستقیم از جمله کنترل عرضه و همچنین پایین آوردن تقاضا با ابزاری همچون ایجاد اطمینان روانی از روشن بودن آینده کشور و اقتصاد آن، نشان دادن ثبات در عرصه‌های گوناگون و تشویق به استقرار سرمایه‌ها در درون ایران و از سویی دیگر در پیش گرفتن سیاست‌های مالی و توسعه‌ای که منجر به ثبت ارزش پول ملی شود برای کنترل نرخ ارز تلاش می‌کرد.

آنچه روشن است، اینکه تنها چاره اساسی و بلندمدت، تلاش برای بهبود وضعیت کشور در زمینه‌های یاد شده است و اگر ایران در اتخاذ این تدابیر با موانع ساختاری اقتصاد سیاسی روبروست، بهتر است که کاملاً واقع‌بینانه و منطقی این محدودیت را بپذیرد و با انجام اقدامات پوپولیستی و احساسی، فراقکنی مشکلات و گزینش روش‌های درمانی گذرا و بهره‌گیری از مسکن‌هایی که روز به روز اثر خود را بیشتر از دست می‌دهند، وضعیت را بدتر و جریان‌ناپذیرتر از آنچه هست نکند.

در همین راستا با تغییر در مدیریت کلان بانک مرکزی به عنوان بالاترین مرجع سیاست‌گذاری مالی کشور شناخته می‌شود، تدبیر ارز تک‌نرخ برداشته و مبادلات ارزی در بازار آزاد از سر گرفته شد که فرجام آن ایجاد یک ثبات نسبی در بازار ارز بود، البته رشد نرخ ارز در این دوره نیز پی گرفته شد، زیرا آزاد کردن مبادلات تنها حوزه اثرگذار بر قیمت نیست، لیکن تا اندازه‌ای که به این بخش مربوط می‌شود پایداری ایجاد شده در بازار کاملاً روشن بوده و اکنون نیاز است تا با در پیش گرفتن تدابیر دیگر ثبات بازار ارز و ارزش پول ملی را کامل کرد.

اما در کنار این آزادسازی بازار، وزارت صنعت، معدن و تجارت نیز سیاست‌هایی را برای حمایت از واردات برخی کالاهای ضروری کشور با ارز ارزان قیمت‌تر در گروه‌های مختلف و پس از آن ممنوعیت واردات برخی اقلام در پیش گرفت.

البته پیش از این نیز ثبت سفارش برای واردات با ارز تک‌نرخ اعلام شده بود که تفاوت آن با سیاست جدید تخصیص ارز به همه کالاهای درخواستی به صورت یکسان و برابر بودن نرخ ارز برای همه آنها بود که پیامد ایجاد این رانت عظیم به سرعت در بازار دیده شد و ثبت سفارش نزدیک به ۱۰ برابری کالاهای در این سامانه نسبت به نیاز بهنجار هر ساله نیز نشان از وجود یک ولع عمومی برای برخورداری از این رانت داشت.

در این شرایط بسته جدید وزارت صمت برای تخصیص ارز به کالاهای وارداتی در تابستان سال ۹۷ رونمایی شد که کالاهای در ۴ گروه گوناگون از حیاتی برای کشور تا غیر ضروری و نالازم دسته بندی شده و ارز مورد نیاز برای واردات این اقلام نیز با قیمت‌های مختلف و از منابع متنوع تامین می‌شود، هدف این گزارش نیز برآورد ابعاد این بسته ارزی نو برای واردات است.

به واردات یک کالای خاص را نیز با توجه به تهدیدات یاد شده سنجید.

براین اساس هنگامی که قرار بر پرداخت ارزی با یک سوم نرخ بازار برای یک کالای مشخص می‌شود باید دید که این پول در چه موارد دیگر می‌توانست هزینه شود و سود هریک برای کشور به چه میزان است و هنگامی که اجازه واردات کالایی حتی با ارز به نرخ توافقی داده می‌شود باید دید که در برابر خروج این ارز گرانه‌های رو به نایابی از کشور چه چیزهای امکان ورود به میهنمان را دارد و کدام یک به راستی ضروری است.

اینکه در چنین شرایطی برخی کالاها که بسیاری از ما کاربرد آن را در خانه‌ها خود هرگز کشف نکردیم در انواع گروه‌ها اجازه واردات پیدا کنند و در برابر آن هیچ کمکی به واردات قطعات و لوازم مورد نیاز صنایع حیاتی کشور پیش‌بینی نشده باشد، پرسش‌های جدی برای افکار عمومی ایجاد می‌کند. در شرایطی که از این صنایع انتظار می‌رود که مشکلات خود را به تنهایی حل کرده و در برآوردن نیازشان خودکفا باشند و در مقابل هنگام عرضه محصول این صنایع به بازار برای مدیریت قیمت یا عرضه آنها با اقتدار اعمال نفوذ شود، هر کسی از خود می‌پرسد که با این همه چرا در مورد واردات برخی کالاهای

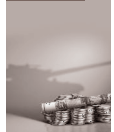
رفت. برای نمونه یارانه تخصیص داده شده به برخی کالاها و خدمات نیز نوعی رانت است، افرادی که از این کالاها و خدمات استفاده انبوه دارند از رانت بزرگ برخوردار شده و شهروندان عادی نیز به صورت خرد از آن بهره خواهند برد. پس در این بسته‌های حمایتی نیز رانتی وجود دارد که حتی اگر شخص واردکننده به آن دست نیابد، افراد دیگری آن را به چنگ خواهند آورد. نمونه بارز تاریخی این مورد در کشور ما اجناس کوپنی دوره جنگ و دلان این حوزه بود که در ادبیات عامه از آنها با عنوان «میلیونریهای کوپنی» یاد می‌شود یا کسانی که سال‌های سخت گذشته و استقرار تحریم‌های هسته‌ای به کاسبان تحریم معروف شدند، بدون اینکه پیامد قانونی خاصی در انتظار آنان باشد و بدون هیچ تردیدی تا زمانی که این سیاست گروه‌بندی کالاها پایرجاست در این دوره نیز شاهد مواردی از این دست خواهیم بود.

لیکن در شرایطی که امکان بروز کمبود شدید ارز در کشور وجود دارد و جدای از اینکه موافق و یا مخالف باشیم سیاست‌های ارزی در واردات کالا به اجرا گذاشته شده است، باید در همین چارچوب به مساله نگاه کرد، نقاط قوت و ضعف اقتصاد کشور را سایه همین سیاست جدید تحلیل کرد و نیاز یا عدم نیاز اساسی

البته پیش از هر چیز باید گفت که از دید نگارنده باید واردات و صادرات هر نوع کالایی آزاد باشد و نظارت در این زمینه تنها باید از مجرای حقوق گمرکی و آنها در یک اندازه و نرخ منطقی صورت پذیرد و در غیر این صورت نخستین نتیجه فوری و فاجعه‌بار آن، رونق بازار کالای قاچاق است و آسیب بزرگ دیگر رانت سرشار و عظیمی است که از اختلاف ارز تخصیص یافته برای واردات با نرخ ارز با بازار آزاد ایجاد شده و هر کسی را به وسوسه می‌اندازد.

در چنین شرایطی هرگز نمی‌توان و نباید به پاک‌ی طینت و حسن نیت آدمی تکیه کرد، چرا که انسان از آغاز خلقت خود با وسوسه، آز و طمع دست به گریبان بوده و دوستی و دشمنی دیرینه با این صفات دارد. بنا بر این بهتر آن است که فرصت سوءاستفاده را از میان برداشت تا اینکه به وجدان اشخاص امید بسته شود.

به هر روی باید توجه داشت هنگامی که رانتی در یک زمینه آفریده می‌شود دیگر امکان نابودی آن وجود نخواهد داشت و این رانت پیوسته حرکت خواهد کرد تا اینکه در نقطه‌ای و برای کس یا کسانی به سود خالص تبدیل شود، خواه این رانت به صورت یکجا و توده‌ای به بهره‌بردار و خواه خرد شده و در میان شمار بسیاری از افراد به استفاده برسد، در هر حال از میان نخواهد

نالازم هیچ نظارتی وجود نداشته و در پاره‌ای موارد تسهیلاتی نیز برای آنها پیش‌بینی شده شده است.

مدیریت همه سویه اقتصاد کشور کاستی‌های بسیاری دارد، لیکن هنگامی که در شرایط ویژه، تصمیم به این کار گرفته می‌شود باید توجه داشت تا جایی که ممکن است بی‌عدالتی در سطح پایین‌تری نگاه داشته شده و مجراهای سوءاستفاده و موقعیت‌های اتلاف کمتری گشوده شود.

حال باید دید که این گروه‌بندی کالاهای وارداتی که در روزهای پایانی خرداد ماه سال ۱۳۹۷ به صورت رسمی اعلام شد با چه سازوکاری عمل می‌کند.

پس از اجرای سیاست یکسان‌سازی نرخ ارز از ۲۱ فروردین ماه سال ۹۷، دولت بدون توجه به اولویت‌بندی و نیاز کشور، ۴۲۰۰ تومانی با نرخ دولتی را در اختیار واردکنندگان قرار داد که

اساساً بستن بازار و اعلام ارز تک‌نرخ از آغاز کار نادرستی بود که آسیب‌های بسیاری نیز به بار آورد و یکی از اسباب تندتر شدن شیب افزایش قیمت نیز همین اقدام بود، در برابر این سیاست تا اندازه‌ای پوپولیستی بهتر آن بود که دولت با اقدامات و تدابیر غیرمستقیم از جمله کنترل عرضه و همچنین پایین آوردن تقاضا و در پیش گرفتن سیاست‌های مالی و توسعه‌ای که منجر به ثبات ارزش پول ملی شود برای کنترل نرخ ارز تلاش می‌کرد

این سیاست به گفته مسئولان وزارت صنعت، معدن و تجارت تا نیمه خردادماه، منجر به ثبت سفارش بیش از ۲۰ میلیارد دلار کالا برای واردات شد.

بر پایه آمار رسمی بانک مرکزی، تا ۲۷ خردادماه نزدیک به ۱۷ میلیارد دلار ارز برای واردات کالاها تخصیص یافت که از این مقدار، نزدیک ۹ میلیارد دلار به درخواست‌کنندگان پرداخت شد. اما از سوی دیگر براساس آمار رسمی وزارت صمت نیز، از آغاز فروردین ماه سال جاری تا بیست خردادماه، کالاهای اساسی به ارزشی نزدیک به ۱,۷ میلیارد دلار، کالاهای مصرفی ۲,۶ میلیارد دلار، کالاهای واسطه‌ای بیش از ۱۵ میلیارد دلار و کالاهای سرمایه‌ای با ارزشی حدود ۴ میلیارد دلار ثبت سفارش شده‌اند، سایر کالاها نیز کمی بیش از ۱ میلیارد دلار را از این ارز دولتی به خود اختصاص دادند.

همان گونه که با یک نگاه گذرا روشن می‌شود که هرچند هنوز بخش بزرگی از این سفارشات

تایید و محقق نشده، لیکن میزان ثبت سفارش به شکل سرسام‌آوری هنگفت است و از سوی دیگر ثبت سفارش کالاهای اساسی نیز کمترین میزان را در میان گروه‌های کالایی به خود اختصاص می‌دهد؛ که در نتیجه ارز کمتری نیز دریافت کرده است. بر همین پایه می‌توان گفت که بخش بزرگی از این سفارشات با طمع دریافت ارز دولتی و سودی که از این رانت به دست می‌آید و یا به دلیل نگرانی از کمبود مواد و لوازم مورد نیاز در آینده ثبت شده‌اند.

رخ دادن مسایلی از این دست و اتفاقاتی که در بازار عرضه کالاهای گوناگون در مدت اتخاذ این سیاست از سوی دولت به وقوع پیوست، با گذشت زمان، دولت را بر آن داشت تا دلار ۴۲۰۰ تومانی را تنها به کالاهای اساسی و ضروری مورد نیاز کشور که شامل کالاهای اساسی، مواد اولیه و ماشین‌آلات می‌شد اختصاص دهد و بر این پایه سه گروه برای دریافت ارز با نرخ دولتی فهرست شد که البته در ادامه این روند چالش‌ها و انتقادات بسیاری درباره درون‌مایه این فهرست‌ها و چگونگی تهیه و تنظیم آنها به وجود آمد که به آن پرداخته خواهد شد.

سه اولویت اصلی برای تامین ارز کالاهای وارداتی با شرح و چند و چونی که از پی خواهد آمد اعلام شدند:

اولویت نخست کالاهای اساسی و ضروری هستند که ارز مورد نیاز آن از محل درآمدهای ناشی از فروش نفت تامین خواهد شد و افزون بر این یارانه‌ای به مبلغ ۴۰۰ تومانی که ناشی از تفاوت ۳۸۰۰ تومان تا ۴۲۰۰ تومان است نیز روی هر یک دلار به این اقلام اختصاص خواهد یافت.

اولویت دوم شامل مواد اولیه و کالاهای واسطه‌ای و سرمایه‌ای خواهد بود که تامین ارز آن از محل صادرات پتروشیمی، فولاد و مواد معدنی است، به این شیوه که پتروشیمی‌ها، شرکت‌های فولاد و مواد معدنی ارز خود را در سامانه‌ای به نام «نیما» و با نرخ ۴۲۰۰ تومان عرضه خواهند کرد تا درخواست‌کنندگان کالاهای این فهرست از آن برای واردات خود بهره‌برداری کنند.

و در پایان اولویت سوم کالاهای مصرفی هستند که ارز مورد نیاز آنها ناشی از صادرات کالاهایی به دست خواهد آمد که صادرکنندگان آنها ملزم به ارائه ارز به دست آمده از فروش کالای خود در سامانه نیما نیستند. این گروه کالایی باید افزون بر نرخ دلار ۴۲۰۰ تومانی، قیمت اظهارنامه صادراتی تامین اعتبار را نیز در نظر بگیرند. بدان معنا که صادرکننده ملزم است بگوید ارز خود را با چه نرخ و به چه کسی عرضه کرده و در برابر آن، واردکننده نیز باید منشأ ارز خود را ثبت کند که در این مورد از آنجایی که قیمت ارز در بازار غیررسمی بیش از ۴۲۰۰ تومان است و صادرکننده نیز الزام به فروش پایین‌تر از این نرخ ندارد، ارزی که واردکنندگان گروه سوم در اختیار خواهد

داشت عملاً ارز بازار آزاد خواهد بود. پس به نظر می‌رسد که دولتمردان کشور در سیاست ارزی نو بر روی دو نرخ ۴۲۰۰ تومانی برای گروه‌های ۱ و ۲ و قیمت توافقی که نزدیک به نرخ بازار غیررسمی است برای گروه سوم به توافق رسیده‌اند و البته در این مورد امتیاز گروه آخر دسترسی آسان‌تر به ارز به صورت قانونی و تا اندازه‌ای ارزان‌تر نرخ بازار سیاه است.

مدتی پس از اعلام این بسته ارزی و در مرداد ماه همین سال وزارت صمت گروه دیگری را نیز به فهرست‌های سه گانه افزود که به گروه چهارم معروف شد که براساس آن، کالاهای لوکس و غیرضروری که به اعتقاد دولت در شرایط کنونی تخصیص ارز به آنها ضرورتی ندارد در گروه ۴ جای گرفتند.

ویژگی اختصاصی این فهرست آن است که کالاهای موجود در آن به دو دسته اقلام مجاز و غیرمجاز تقسیم می‌شوند و کالاهای غیرمجاز این گروه نه تنها از تخصیص ارز دولتی محروم هستند بلکه این اقلام اساساً به دلیل لوکس بودن اجازه به واردات نخواهند داشت.

اکنون باید دید جزئیات کالاهای قرار گرفته در این ۴ گروه از چه قرار است.

در گروه نخست کالاهای اساسی از جمله مواد خوراکی پروتئینی شامل انواع گوشت‌های قرمز، سفید، ماهی، لبنیات، زنبور عسل، تخم پرندگان و فرآورده‌های آنها و یا نهاده‌های مورد نیاز برای تولید و پرورش این محصولات در کشور، محصولات کشاورزی برای تغذیه و انسان و دام و... از جمله غلات و حبوبات، محصولات باغبانی، برخی میوه‌ها و آب‌میوه و گل و گیاه و یا نهاده‌های مورد نیاز برای پرورش آنها در کشور مانند بذر و کود و... انواع الکل‌ها و اسیدها و مواد شیمیایی آلی و معدنی، برخی مواد مورد نیاز بسیاری از داروها و تجهیزات و لوازم پزشکی به صورت تولید شده، انواعی از سیمان‌ها، انواع کاغذ و مواد سلولزی و ماشین‌آلات چاپ، شماری از فلزات یا سنگ آنها و دیگر مواد معدنی و ماشین‌ها و انواع قطعات الکترونیکی و قطعات رایانه قرار دارند.

اقلام مورد نیاز صنایع نیز که گروه نخست گنجانده شده‌اند شامل برخی لوازم، قطعات و ماشین‌آلات مورد نیاز صنعت از جمله انواع تسمه‌ها، موتورهای صنعتی، الکتروموتورها، ژنراتورها، پمپ‌ها، کمپرسورها و حتی مفتول، میله، لوله، واشر، فنر، انواع پیچ و پرچ و فیلترو چرخ‌دنده و... هستند.

البته موارد دیگری نیز در گروه نخست حضور دارند که کمی دور از پیش‌بینی هستند که از جمله آنان می‌توان به شمار بسیاری از انواع محصولات پتروشیمی و مشتقات نفتی، برخی مواد مورد نیاز صنایع تولیدی آرایشی، بهداشتی، شوینده مانند شامپو صابون و دارویی و حتی برخی داروهای پیش‌پا افتاده و معروف، مواد

اولیه نساجی مانند پشم و پنبه اشاره کرد. اما نمونه‌های جالب‌تری مانند نوار درزگیری پاکت شیر و آب میوه و و بسیاری قطعات خودروهای داخلی چندین مورد همانند دیگر نیز در این بخش گنجانده شده است.

هنگامی که به این اقلام توجه می‌کنیم این پرسش در ذهن ایجاد می‌شود که چطور چنین اقلامی در کشور تولید نمی‌شود در حالی بارها در اخبار رسانه ملی خبر از خودکفایی کشور در تولید این کالاها و صرفه‌جویی ارزی ناشی از آن شنیده‌ایم؟ و دیگر اینکه چرا این اقلام در فهرست نخست اولویت قرار دارند؟

گروه دوم نیز اقلامی کم و بیش از همین گروه هستند با این تفاوت که ظاهر نیاز کمتری به آنها در کشور وجود داشته و اهمیت کمتری برای کشور دارند و برخی کالاهای دیگر مانند انواع چوب، انواع ترازوها، انواع ماشین‌آلات کشاورزی و صنایع تبدیلی کشاورزی نیز در گروه دوم به چشم می‌خورند.

در این گروه نیز مانند فهرست نخست موارد شگفت‌انگیز کم نیستند که از جمله آنها می‌توان به مواردی مانند دلو موتور سیکلت، بتوی برقی، لنت ترمز، تیغه برف‌پاک‌کن، دستگاه‌های آرایش مو و بسیاری اقلام دیگر با کاربرد و اهمیتی در همین سطح اشاره کرد.

در گروه سوم افزون بر شماری دیگر از کالاهای متعلق به گروه‌های مواد معدنی، آلی و پتروشیمی، برخی از جانوران، انواع محصولات و فرآورده‌های گوشتی و پروتئینی، مواد خوراکی گیاهی از جمله غلات و حبوبات و برخی میوه‌ها و فرآورده‌های آنها، اقلام دیگری از لوازم آزمایشگاهی و تحقیقاتی گرفته تا محسمه‌های کوچک و سایر اشیای تزئینی و مداد پاک‌کن و کیف دستی و کمربند چرمی دست ساز و حتی دستگاه‌های خشک کننده دست و ... حضور دارند.

بخش غیرمجاز گروه چهارم شامل ۱۴۰۰ قلم کالا است و طیف گسترده‌ای را در بر می‌گیرد که واردات آنها نیز ممنوع شده است. این اقلام در ۷ گروه خوراکی‌ها، لوازم خانگی و بهداشتی، لوازم اداری و آموزشی، پوشاک، مواد معدنی، ابزارها و وسایل نقلیه و ... دسته‌بندی می‌شوند که در واقع تقریباً مواردی از همه این گروه‌ها در ۳ فهرست پیشین نیز دیده می‌شوند با این تفاوت که ظاهراً کاربرد و ضرورت آنها بیشتر است.

مواد خوراکی شامل اقلامی چون شیر خشک صنعتی، چای کیسه‌ای، بیسکویت و ...، لوازم خانگی و بهداشتی مانند هود، یخچال فریزر، دستمال بهداشتی و آرایشی، صابون، مایع رخت‌شویی، اجاق گاز و فر و بسیاری لوازم دیگر از این دست، لوازم اداری و آموزشی نیز شامل پاکت، کارت پستال، دفاتر حسابداری، دفترچه مشق، پرونده، انواع گاو صندوق، قفسه بایگانی، مداد و مداد رنگی، فلاسک و ... است و ابزارها و وسایل نقلیه نیز از کالاهایی همچون اهر، انبردست، پیچی، آچار بکس، چکش، پیچ‌گوشتی و ... و وسایلی مانند دستگاه علف‌زن، تراکتور، آمبولانس، کامیون حمل بتن و ماشین آتش‌نشانی تشکیل می‌شود.

اینکه چه کالاهای در هر گروه قرار دارند تا اندازه بسیاری نوع نگاه مسئولان به نیاز کشور، اولویت‌های اساسی آن و چشم‌انداز راهبردی آنها در مورد آینده کشور و مسیر حرکت آن با توجه به شرایط حاکم بر جامعه بین‌الملل را نشان می‌دهد و اینکه آیا دولتمردان نگاهی بلندمدت و دوراندیشانه به وضعیت دارند یا تنها به دنبال گذراندن این پیچ سهمگین به هر شیوه ممکن هستند.

البته کل این اقدام که با تشخیص وزارت صمت مبنی بر اینکه کدام کالا در چه سطحی از نیاز جامعه قرار دارد نادرست است چون منجر به ایجاد فرصت برای رانت خواری می‌شود و از

سویی دیگر فهرست در بسیاری موارد منطقی نیست، زیرا برخی کالاها در فهرست ۳ و ۴ هستند که معادل آنها در فهرست ۱ و ۲ قرار دارد یا ورود کالاهایی ممنوع شده است که یک قلم بسیار نزدیک به آن در گروه مجاز قرار دارد، پس بهترین گزینه ممکن در یک چنین شرایطی آزاد کردن وارد کالا و نظارت و هدایت غیرمستقیم بر بازار است. اما گرایین اقدام قطعی است و امکان تغییر آن وجود ندارد، دست کم باید مبنای تصمیم‌گیری روشن باشد تا به جامعه در درجه نخست و به فعالان اقتصادی به ویژه در بخش صنعت در درجه دوم زبانی وارد نشود.

آنچه محتمل است، اینکه در این فهرست‌ها گروه‌های کالایی وجود دارند که تنها بر پایه یک رشته شباهت‌ها یا ویژگی‌ها دسته‌بندی شده‌اند و به همین دلیل ممکن است کاربری متفاوتی داشته باشند، برای نمونه از پمپ‌های غولپیکر صنایع پتروشیمی گرفته تا پمپ آکواریوم همگی در گروه پمپ‌ها دسته‌بندی می‌شوند و ممکن است برخی از انواع صنعتی آن نیز نیاز حیاتی کشور باشند. اما از سوی دیگر این امکان نیز وجود دارد که برخی اقلام نالازم این گروه نیز به دلیل شباهت نزدیک به اقلام ضروری به صورت نامحسوس درون فهرست گنجانده شده باشند. تنها یک جابجایی کوچک در این فهرست‌ها می‌تواند به قیمت میلیون‌ها دلار تمام شود.

ممکن است که برخی موارد به ظاهر نامربوط موجود در این فهرست‌ها نیز به همین دلیل باشد، هر چند که قطعی نیست، لیکن سبب تخصیص ارز دولتی برای این گروه از کالاهای پیش پا افتاده روشن نبوده و نیاز به توضیحات صریح مسئولان در این زمینه احساس می‌شود.

به هر صورت دو نکته اساسی در این مورد وجود دارد، نخست اینکه یک چنین امکانی را در این زمینه نباید نادیده گرفت و افکار

عمومی و مسئولان مرتبط با این امر می‌بایست با حساسیت بیشتر و ذهنی پرسشگر با این مسأله روبرو شوند و دیگر اینکه در صورت نیاز واقعی به واردات یک چنین اقلامی با ارز دولتی، ملت و دولت ایران باید حتما درک خود را از توانایی‌ها و امکاناتشان متحول ساخته و به جای تبلیغات کلیشه‌ای و خواندن بیانیه‌ها و مانیفست‌های شعارگونه و سطحی، نگاهی واقع‌بینانه به وضعیت و امکانات کشور داشته و با پذیرش حقیقت، در حل مشکلات کوشش کنند. واقعیتی مانند این که جامعه ایرانی برخی کالاها را مصرف می‌کند و می‌توان آن کالاها را با دعوت از سرمایه‌گذار خارجی در کشور تولید کرد یا اینکه برخی کالاها صرفه تولید در کشور ندارند و باید وارد شوند و اینکه ما در حال حاضر توان ساخت برخی از کالاها را در کشورمان نداریم و باید از دیگران بیاموزیم.

نکته جالب دیگری که هنگام بررسی این فهرست محصولات ضروری روشن می‌شود این است که چه اقلامی شگفت‌انگیزی از خارج کشور وارد می‌شود! محصولاتی که حتی فکر آن نیز به ذهن کسی نمی‌رسد. البته از دید کارشناسی اقتصادی واردات این اقلام هیچ اشکالی ندارد و اگر در کشور مزیت یا صرفه‌ای در تولید برخی کالاها وجود نداشته یا نیاز کشور در اندازه‌ای نیست که سرمایه‌گذاری در تولید آن کالا را عقلانی سازد، تصمیم بخردانه آن است که از تولید کالا صرف نظر و آن را با قیمتی بسیار مناسب از خارج وارد کرد، حتی اگر آن محصولات در فهرست کالاهای اساسی باشند. اما آنچه شگفتی می‌آفریند آن است که بر پایه اعلام رسمی، دولت همواره ادعا کرده است که همه محصولات از این دست و بسیاری کالاهای دیگر، درون کشور تولید می‌شود! و این نبود شفافیت و پافشاری بی‌مورد برای خودکفا نشان دادن کشور در همه امور (به گونه‌ای که انگاری ایران جزیره‌ای تنها در کیهانی تهی از هرگونه زیست است.)، در سالیان پی در پی، کار را به جایی رسانده که امروز هزاران پرسش در ذهن افکار عمومی برجای مانده است، بدون اینکه پاسخی برای آن وجود داشته باشد. این پرسش که اگر چنین فهرستی بلند بالا از کالاها که از قضا برخی از آنها نیز ضروری به نظر می‌رسند در قلمرو ارز دولتی جای نمی‌گیرد، پس این میلیاردها دلار پول کشور برای واردات چه چیزی خرج می‌شود؟

نخستین سود شفافیت در دستگاه یک حکومت به خود آن دولت می‌رسد، سیاست پنهان‌کاری به دلایل گوناگون تنها می‌تواند اهداف نزدیک و گذرا را برآورده سازد اما در بلند مدت مانند همین مورد گریبان حکومت را خواهد گرفت. اگر روند و چند و چون واردات و صادرات در کشور از آغاز برای مردم روشن بود و آنها وضعیت را را

درک می‌کردند، امروز هم فشار کمتری بردولت وجود داشت و هم همکاری جامعه برای گذر از مشکلات بیشتر و بهتر بود. اینکه از چنین وضعیت‌هایی برای فردا درس خواهیم گرفت یا نه را آینده روشن خواهد کرد.

در این مورد نیز تقریباً با قاطعیت می‌توان گفت که دولت از روی ناچاری این فهرست را منتشر کرده است زیرا نخست اینکه واردکنندگان و متقاضیان ناگزیر باید بدانند که کالای مورد تقاضای آنها چه وضعیتی دارد و دوم گردش پرشتاب اطلاعات در فضای مجازی فشار بی‌امان خود را بر روی مسئولان پی گرفته است. وگرنه امروز نیز مانند همه سال‌های گذشته هیچ شهروندی که دارای نفوذ و پیوند ویژه‌ای نبود از کلاف پیچیده واردات، یارانه و سیاست‌های حمایتی سردر نمی‌آورد و همه او را به پاسخی سربالا می‌کردند.

هرچند که شواهد و اسنادی در این زمینه در دست نیست، لیکن هنگام جست و جوی فهرست در پاره‌ای از موارد این تردید ایجاد می‌شود که برای قرار دادن برخی کالاها در فهرست ممکن است اعمال نفوذ نیز شده باشد، چرا که از یک سو این کالاها چندان ویژه و پیچیده نبوده و مصرف بالایی نیز در کشور دارند و از سوی دیگر سال‌هاست که شاهد حضور انبوهی از این کالاها که بیشتر هم ساخت کشور چین هستند، در بازار ایران بوده‌ایم.

باید گفت که موارد هم‌رده این گروه از کالای وارداتی شگفت‌انگیز و بسیار ضروری برای کشور که با دقت بسیاری گزینش شده‌اند کم نبوده و پیدا کردن آنها در فهرست و پی بردن به نابجا بودن آن کاری چندان دشوار و تخصصی نیست، و در شرایطی که همه مسئولان دم از اقتصاد مقاومتی و قرار داشتن کشور در یک جنگ اقتصادی زده و جامعه را از هر صنف و قشری به همکاری، مقاومت، صرفه‌جویی و ترک تجمل‌پرہیز از بکارگیری وسایل نالازم در همه ابعاد ممکن دعوت و تشویق می‌کنند، این «مجموعه سفری» بدون هیچ توجیه و تعارفی و به تعبیر زنده‌یاد «جمالزاده» همچون یک سیر پیّه نپخته وسط کاسه آبگوشت خودنمایی می‌کند!

به هر رو آنچه روشن است گروه‌های دارای نفوذ بر روی تصمیمات وزارت صمت در کشور ما کم نیستند. و دلیل اصلی آن نیز اختیارات گسترده‌ای است که در وزارت خانه متمرکز شده است. تا زمانی که قدرتی برای دگرگونی وجود نداشته باشد، نفوذ بر روی آن قدرت نیز معنا نخواهد داشت، بر این پایه اختیارات بسیار وزارت صمت، خود یکی از مشکلات بنیادین صنایع، معادن و تجارت کشور است، در واقع تضاد ساختاری سیستم در کشور ما هیچ‌گاه اجازه بهبود رویه‌ها را نخواهد داد. برای نمونه نگارنده این گزارش با هیچ

منطقی نمی‌تواند دلیل حضور عنوان کالایی «مجموعه‌های سفری برای نظافت شخصی، دوخت و دوز یا تمیز کردن کفش و لباس» را در گروه سوم و با حقوق گمرکی ۳۲ درصد برای خود قابل هضم کند، شاید برای خوانندگان محترم این گونه نباشد، هر چند که مواردی از این دست در فهرست بسیار است.

حتی با در نظر گرفتن اینکه کالاهایی از این دست در گروه سوم قرار داشته و با ارز نرخ توافقی وارد می‌شوند باز هم این واقعیت برجای خود استوار است که برای واردات چنین کالایی از کشور ارز خارج می‌شود و از سوی دیگر با در نظر گرفتن اینکه برای واردات خودروهای خارجی که رقیب صنعت زیان‌ده، آشفته و بی‌کیفیت خودروی وطنی هستند، تعرفه‌های ۳ رقمی گمرک گذاشته شده و حتی ممنوعیت ورود آن نیز پی در پی اعمال شده است، تعرفه ۳۲ درصدی برای همچنین اقلامی بسیار دور از منطق می‌نماید.

آنچه در این مورد متناقض‌تر است، قرار داشتن قطعات خودروهای داخلی در گروه یک فهرست واردات است که امکان بهره‌برداری از ارز حاصل از فروش نفت را در اختیار دارد که معنی آن، جلوگیری از واردات خودروی خارجی، هم‌زمان با حمایت از واردات خودروی داخلی است!

در مجموع می‌توان گفت که فهرست‌های تهیه شده سوالات بسیاری از این دست را ایجاد کرده و موجب بدبین شدن افکار عمومی در مورد چگونگی تدوین فهرست خواهد شد به نظر می‌رسد آنگونه که باید و شاید به نقش صنایع در اقتصاد کشور اهمیت داده نشده است، به ویژه صنایعی همچون بخش تولید و انتقال نیرو که پیش از این نیز توجه نکردن به نیازهای آن در شرایط تنگنای اقتصادی بار سنگینی را بردوش کشور و مردم گذاشته است.

در شرایطی که ممکن است شرایط عمومی جامعه رو به دشواری هر چه بیشتر پیش برود لازم است که در هزینه کردن منابع ارزی گرانبهای کشور دقت و توجه بیشتری داشت و از این رو بازویسی این فهرست‌ها با همکاری، همفکری و مشارکت صاحبان صنایع و سرمایه‌گذاران کلان ضروری به نظر می‌رسد تا هم تصمیم‌گیری در این زمینه کارآمدتر باشد و هم شفافیت و عقلانیت در فهرست‌ها بیشتر شود.

در هر صورت حتی در این وضعیت نیز که اختیارات دولت را گسترده‌تری سازد باز هم باید به کاهش مسئولیت و نفوذ دولتی و عوامل انسانی در حوزه‌های اقتصادی و تلاش برای کنترل وضعیت به صورت نامحسوس و بدون دخالت مستقیم در بازار و تولید با امضاهای طلایی توجه جدی داشت، زیرا این مورد یکی از کلیدی‌ترین مسائلی است که تقریباً در تمام چالش‌های اقتصادی کشور اثرگذار است. ■

زخم‌های بی‌مرهم صنعت برق؛

ساختاری که باید اصلاح شود

صنعت برق به عنوان زیرساختی‌ترین صنعت کشور، در شرایط کنونی با بحرانی سخت و پیچیده دست به گریبان است. گرمای تابستان و فرسودگی تجهیزات از یک سو و نوسان ارز و قیمت مواد اولیه از سوی دیگر فعالیت فعالان بخش خصوصی صنعت برق را مختل کرده است به گونه‌ای که بسیاری از قراردادهای متوقف و شرکت‌ها تعطیل شده‌اند. در این راستا ستبران به منظور بررسی مشکلات و چالش‌های صنعت برق، نشست مشترکی بین سندیکا، توانیر و کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی برگزار کرده است.

در این نشست که با حضور حمید چیت‌چیان؛ وزیر سابق نیرو، حسین امیری خامکانی؛ نایب رییس اول کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی، محمودرضا حقی فام؛ سخنگوی صنعت برق و معاون هماهنگی توزیع شرکت توانیر، علی بخشی، پیام باقری و سپهربرزی مهر رییس، نایب رییس هیات مدیره و دبیر سندیکای صنعت برق ایران برگزار شد، علاوه بر بررسی راهکارها و چالش‌های اصلاح ساختار اقتصادی صنعت برق، تعرفه‌گذاری صحیح برق و ایجاد انسجام در قوانین مرتبط با صنعت برق، به موضوعاتی نظیر لزوم بهره‌گیری صحیح و کارآمد از ظرفیت‌های قانونی موجود و همچنین استفاده از توانمندی تشکل‌های اقتصادی و توان کارشناسی بخش خصوصی پرداخته شد که مشروح آن به شرح زیر است:

ستبران: چرا صنعت برق در تابستان سال جاری با بحران خاموشی روبرو شد؟ برای اینکه این مشکل در سال‌های آتی تکرار نشود، چه اقداماتی باید انجام داد؟

محمودرضا حقی‌فام: یکی از علت‌هایی که در نیمه اول سال جاری با مشکلاتی از قبیل خاموشی روبرو بودیم و این مشکلات احتمالا در سال آتی نیز ادامه خواهد داشت، پایین بودن میزان اتکاپذیری نیروگاه‌های ما نسبت به نرخ نرمال جهانی است. قدرت منصوبه نیروگاه‌های ما بالای ۷۵ هزار مگاوات است، اما در بهترین شرایط و در صورتی که وضعیت آب در کشور مناسب باشد، چیزی حدود ۵۶ تا ۵۷ هزار مگاوات تولید داریم که با این مقدار، توان ذخیره‌سازی وجود نخواهد داشت.

در محاسبه میزان اتکاپذیری، باید فرسودگی و خرابی تاسیسات را کنار گذاشت و به عواملی اشاره کرد که علیرغم داشتن تاسیسات، مانع از تولید انرژی می‌شوند. برای مثال نیروگاهی در محلی تاسیس می‌شود که نیاز به آب دارد، اما تامین آب مورد نیاز آن به دلیل خشکسالی و کمی بارش باران مقدور نیست؛ لذا اتکا به نیروگاه‌های ما جدا از خرابی نیروگاه‌هاست و این میزان از اتکاپذیری پایین است و برای برطرف کردن آن باید کار کارشناسی صورت بگیرد.

یک نکته مهم دیگر در بروز مشکل خاموشی‌ها تغییرات آب و هوایی است، امسال با توجه به افزایش دمای هوا و کاهش بارش برف و باران در تامین برق دچار مشکل شدیم. ۱۲۵۰۰ مگاوات نیروگاه آبی داریم، اما با توجه به کمبود آب اتکاپذیری به آنها ۶ هزار مگاوات است، لذا ضروری است که هنگام تاسیس نیروگاه به آمایش سرزمینی دقت و با کار کارشناسی مناسب اقدام به سرمایه‌گذاری کنیم.

از طرف دیگر افزایش حرارت سال جاری اصلا قابل پیش‌بینی نبود، چراکه تا اواسط خرداد هوا کاملا مناسب بود اما شکست حرارتی در جهت افزایش دما، صنعت برق را در شرایطی قرار داد که پیش‌بینی نشده بود. همین امر مصرف انرژی را نسبت به سال‌های گذشته افزایش داد. این موارد نشان می‌دهد که ما باید به خاطر شرایط زیست محیطی حاکم بر کشور، آمادگی مدیریت هر نوع بحران ایجاد شده به واسطه تغییرات آب و هوایی و زیست محیطی را داشته باشیم و همیشه حدی از ریسک را در بهره‌برداری‌ها لحاظ کنیم.

نکته اساسی دیگر فاصله گرفتن از سرمایه‌گذاری‌هایی بود که باید در صنعت برق انجام می‌شد. بخش تولید، توزیع و فوق توزیع صنعت برق در حالت بحرانی است، چرا که از پرداختن به آن غفلت شده است. امروز نیاز به سرمایه‌گذاری در بخش تولید، انتقال و توزیع به شدت احساس می‌شود که منابع مالی مورد نیاز آن را نمی‌توان پیش‌بینی کرد.

بنده معتقدم با شرایط اقتصادی کشور، فاصله گسترده‌ای در حوزه سرمایه‌گذاری، در حال ایجاد شدن است. این فاصله، شرایط بد اقتصاد صنعت برق را خراب‌تر خواهد کرد؛ چرا که فکری برای آن نشده است. قیمت تمام شده هر انشعاب سه فاز حدود ۵ و نیم میلیون و در مناطق روستایی حدود یک میلیون تومان است که با نوسان قیمت‌ها پیمانکاران با این مبلغ کار نمی‌کنند و در نهایت فاصله موجود افزایش می‌یابد.

ما در بهره‌وری انرژی هم دچار مشکل هستیم، مشکلاتی که وزارت نیرو به تنهایی قادر به حل آنها نیست و راهکاری برای تامین منابع مالی مورد نیاز برای گذر از این مشکلات ارائه نمی‌شود که این مساله نگران‌کننده است.

ستبران: فاصله ایجاد شده در سرمایه‌گذاری صنعت برق قابل‌پوشیدن نیست، با مواردی که در بالا اشاره شد آیا سال‌های سخت‌تری پیش رو خواهیم داشت؟

حمید چیت‌چیان: شرایط صنعت برق شفاف و روشن است، ما غیر از سال ۹۰ که به دلیل افزایش یکباره قیمت برق، کاهش مصرف برق داشتیم، هر سال با افزایش متوسط ۵ درصد در سال روبرو هستیم. بعضی از تاسیسات، نیروگاه‌ها و شبکه‌های انتقال و توزیع با فرسودگی شدید مواجه هستند که نقاط ریسک جدی محسوب می‌شوند، بنابراین باید برای بازسازی آنها برنامه ریزی شود. این در حالی است که این بازسازی‌ها یا انجام نشده و یا بسیار کند بوده است.

ضریب ذخیره صفر نیروگاه‌های ایران

افزایش مصرف ایجاب می‌کند که ظرفیت تولید، انتقال و توزیع را نیز افزایش دهیم که این کار هم بسیار کند انجام می‌شود. ما هر سال نیاز به تولید ۵ هزار مگاوات برق داریم، در حالی که سال گذشته این تولید حدود

۲ هزار مگاوات بود. این ارقام نشان می‌دهد که عقب افتادگی داریم و این شرایط در حال حادث‌تر شدن است. سرمایه‌گذاری به اندازه مورد نیاز انجام نمی‌شود و این امر ناشی از این است که روز به روز فاصله بین هزینه تمام شده برق با درآمدهای وزارت نیرو بیشتر می‌شود. هزینه‌ها بیشتر از افزایش قیمت بالا رفته و همین امر صنعت برق را به سمت وضعیتی بحرانی پیش می‌برد. نوعا در تمام دنیا ضریب ذخیره‌ای برای نیروگاه‌ها در نظر گرفته می‌شود در حالی که در ایران این ضریب ذخیره نزدیک صفر است و وقتی ذخیره‌ای نباشد با یک اتفاق ساده، تامین برق به سادگی قابل‌جبران نخواهد بود. بنده معتقدم که موضوع آمایش در درجه دوم اهمیت قرار دارد و امروز فکر کردن به اینکه نیروگاه‌های گذشته چرا در فلان محل احداث شده است، مشکلی را حل نمی‌کند. امروز روش‌هایی وجود دارد که با توجه به آنها و کار کارشناسی بر روی منابع موجود در محل تاسیس نیروگاه می‌توان تصمیم درستی گرفت که همه اینها درسی برای آینده است.

در شرایط فعلی مساله اصلی عدم تکافوی سرمایه‌گذاری است که این امر ناشی از عدم تطابق هزینه‌ها و درآمدهای صنعت برق است. این میزان کمبود سرمایه، مادر همه مشکلاتی است که امروز در صنعت برق کشور شاهد آن هستیم.

**صنعت برق یک بنگاه تولیدی است؛
نه سازمان خیریه**

ستبران: با کاهش بودجه عمرانی وزارت نیرو و عدم افزایش قابل توجه قیمت برق در سال جاری، شرایط بحرانی این صنعت بحرانی‌تر شد، چرا کمیسیون انرژی نتوانست نمایندگان مجلس را مجاب به افزایش قیمت برق کند؟

حسین امیری خامکانی: نوع نگاه به صنعت برق یکی از عواملی است که این صنعت را به اینجا رسانده است. تمام تلاش ما بر این است که صنعت برق به عنوان یک بنگاه تولیدی در مجلس و دولت دیده شود. متأسفانه نه تنها هزینه‌های صنعت تامین نشده، بلکه مطالبات نیز افزایش یافته است. تلاش شد با تصویب قوانین مختلف از جمله قانون حمایت از صنعت برق، برای حل این مشکلات قدمی برداشته شود.

بین قیمت‌های تکلیفی و هزینه‌های تمام شده، تفاوتی وجود داشت؛ اما متأسفانه دولت در برخی از سال‌ها ردیف مابه‌التفاوت قیمت‌های تکلیفی و تمام شده را در ردیف

بودجه نیاورده و این برای صنعت برق مشکل ایجاد کرده است.

عدم تخصیص عوارض برق هم مساله دیگری است که وزارت نیرو را دچار مشکل کرده است. سازمان برنامه و بودجه و وزارت نیرو باید ۱۰۰ درصد عوارض حاصل از برق را براساس قانون به توسعه برق تجدیدپذیر و روستایی اختصاص بدهند و این عوارض نباید در بخش دیگری هزینه شود. بخشی از عقب ماندگی برنامه ناشی از این است که عوارض حاصل از فروش برق که باید براساس قانون صرف توسعه برق تجدیدپذیر شود، در سال ۹۶ توسط سازمان برنامه و بودجه تخصیص داده نشد. در حالی که تضمین خرید برق بسیاری از سرمایه گذارانی که در حوزه تجدیدپذیر قرارداد امضاء کرده بودند از محل همین عوارض برق بود.

در توسعه نیروگاه‌های تجدیدپذیر عقب مانده‌ایم

در طول برنامه ششم توسعه باید ۲۵ هزار مگاوات به ظرفیت تولید برق کشور افزوده شود، اگر این عوارض به توسعه نیروگاه‌های تجدیدپذیر اختصاص یابد، توسعه این حوزه شتاب می‌گیرد، اما متأسفانه کشور در این زمینه از برنامه عقب مانده و حرکت خاصی نداشته ایم. ما نگران این بودیم که صنعت برق دچار فروپاشی و عوارض غیرقابل جبران شود، لذا در مجلس تا توانستیم راه را برای صنعت باز کردیم. هم در قانون حمایت از صنعت برق و هم در موضوع انشعابات و قیمت تمام شده دست دولت باز است. دولت موظف است هزینه آب و برق اقشار آسیب پذیر را تامین کند نه شرکت‌های تولیدکننده که همه اینها در قانون پیش بینی شده است و راه قانونی آن باز است. در سال ۹۶ که بخش عوارض دچار مشکل شد، نامه‌ای به امضای آقای لاریجانی رسیده و به نوبت ارسال شد که طی آن بخشی از عوارض، آزاد و به تجدیدپذیرها کمک شد. در سال جاری هم نامه‌ای خطاب به رئیس مجلس نوشته شد که در آن مشکلات صنعت برق را بیان کردیم تا برای این صنعت هم اقداماتی مانند آنچه برای مشکلات آبی کشور انجام شد، در دستور قرار بگیرد و بخشی از چالش‌های این صنعت رفع شود.

مطالبات شرکت‌های خصوصی و پیمانکاران علاوه بر ایجاد بی‌انگیزگی، آنها را زمین‌گیر کرده است. در بودجه ۹۷ بندی ایجاد شد که دولت بتواند با اسناد خزانه بخشی از مطالبات صنعت برق را پرداخت کند که با توجه به اتفاقاتی که

برای ارزش ریال پیش آمد، خود این موضوع دچار مشکلاتی شده است. ما در نامه به رییس مجلس همه این موارد را احصاء کرده و خواستار طرح و انعکاس آنها در شورای هماهنگی سران قوا شدیم.

الگوی مصرف برق باید فرهنگ سازی شود

تحلیل رشد سالانه مصرف برق از دیگر مواردی است که باید بررسی شود، بخشی از رشد مصرف به خاطر توسعه واحدهای صنعتی است و بخشی از آن مربوط به بیک مصرف در زمان خاصی از سال است که نحوه مصرف درست به خصوص در زمان پیک باید مدیریت شود و این امر باید در بین مردم فرهنگ سازی شود. البته بخشی از مصرف را می‌توان با کنتور هوشمند نیز مدیریت کرد تا فرهنگ سازی کامل صورت بگیرد. دولت در ۶ ماهه دوم سال باید ردیف مابه التفاوت قیمت تکلیفی و تمام شده برق و همینطور احکام انشعاب را مدنظر داشته باشد تا بتوان بخشی از مشکلات صنعت برق را حل کرد.

ستبران: علاوه بر اینکه سرمایه‌گذاری در صنعت برق به علت کمبود نقدینگی به درستی انجام نشده است، در جذب سرمایه‌گذاری خارجی نیز موفقیت چندانی نداشته است. با توجه به نیاز این صنعت به سرمایه‌گذاری، علل عدم توفیق در این حوزه چه بوده است؟

پیام باقری: ارزیابی شرایط فعلی صنعت برق می‌بایست از حد و منظر عرضه و تقاضا بررسی شود که محور صحبت ما بیشتر عرضه است. ریشه ماجرا به اقتصاد صنعت برق برمی‌گردد، طرح تثبیت قیمت‌ها از مجلس هفتم کلید خورد که باعث ایجاد فاصله‌ای شد که قبل از تحریم‌ها با درآمدهای نفتی جبران می‌شد، اما با اعمال تحریم‌ها، کلان صنعت کشور و به ویژه مسیر درآمدهای وزارت نیرو دچار خدشه شد و آثار تفاوت قیمت‌ها خود را نشان داد.

قانونی که خوب بود ولی بد اجرا شد

مجلس شورای اسلامی با هدف جبران این نقیصه، قانون خوب هدفمندی را مصوب کرد که متأسفانه بسیار بد اجرا شد؛ چراکه می‌توانست کمک موثری به رها شدن صنایع وابسته به بخش انرژی از جمله وزات نیرو و صنعت برق از این بحران کند. همچنین مبالغ اختصاص

محمودرضا حقی‌فام: با شرایط اقتصادی کشور، فاصله گسترده‌ای در حوزه سرمایه‌گذاری، در حال ایجاد شدن است. این فاصله، شرایط بد اقتصاد صنعت برق را خراب‌تر خواهد کرد؛ چراکه فکری برای آن نشده است

حسین امیری خامکانی: در طول برنامه ششم توسعه باید ۲۵ هزار مگاوات به ظرفیت تولید برق کشور افزوده شود، اگر این عوارض به توسعه نیروگاه‌های تجدیدپذیر اختصاص یابد، توسعه این حوزه شتاب می‌گیرد، اما متأسفانه کشور در این زمینه از برنامه عقب مانده و حرکت خاصی نداشته است

نشان می‌دهند که تا چه حد از برنامه‌ریزی‌ها عقب مانده‌ایم. یکی از دلایل عقب ماندن از برنامه این است ما در جذب سرمایه خارجی در این بخش دچار تعلل شدیم که این امر ناشی از اقتصاد کلان کشور و رفتارهای بین‌المللی است.

عدم سازگاری درآمد و مصارف صنعت برق

درآمد و مصارف صنعت برق باهم انطباق ندارد و اقتصاد برق مشکلاتی ایجاد کرده است که تا این مسائل به صورت ریشه‌ای حل نشود، برق مجلس به درستی درک کرده است که مابه‌التفاوت قیمت برق باید پرداخت شود و اگر بناست مدارس و مساجد از پرداخت هزینه مصرف برق معاف باشند، دولت باید منابع آن را از جای دیگری تامین کند نه از بنگاه‌های اقتصادی. در واقع قانون لازم وجود دارد اما در پیچ و خم راهروهای سازمان برنامه مغفول مانده است. ذیل ماده ۶ قانون حمایت از صنعت برق، از سال اجرایی شدن این قانون ۲۴ هزار میلیارد تومان درآمد می‌توانست عاید وزارت نیرو شود، ولی از ظرفیت این قانون استفاده نشده است. لذا نمی‌توان در افزایش ظرفیت راندمان موفق عمل کرد.

۵ تومان عوارض از قبوض هریک از مشترکین برق، برای توسعه این بخش در نظر گرفته شد تا در نهایت مبالغ اخذ شده از این طریق در اختیار وزارت نیرو قرار گیرد.

در جذب سرمایه‌گذاری‌های خارجی تعلل کردیم

منابع ایجاد شده از این محل در سال گذشته را ۱۱۰۰ میلیارد تومان بود که متأسفانه این مبلغ به طور کامل به وزارت نیرو پرداخت نشده است. این در حالی است که بالغ بر ۸۰ درصد این ظرفیت که رقمی در حدود ۹۰۰ میلیارد تومان است، از محل قبوض برق دریافت شد اما اعتباری که به وزارت نیرو و ساتبا تخصیص داده شد حدود ۳۸۰ میلیارد تومان بوده است که سهم تجدیدپذیرها از این درآمد، تنها ۱۹۰ میلیارد تومان بوده است لذا عدم اجرای صحیح ماده ۵ قانون حمایت از صنعت برق عاملی تاثیرگذار در عدم دستیابی به اهداف پیش‌بینی شده صنعت برق است. براساس برنامه ششم توسعه قرار است هر ساله هزار مگاوات و در پایان برنامه ۵ هزار مگاوات برق تجدیدپذیر را به ظرفیت تولید برق کشور اضافه کنیم. این در حالی است که امروز و در سال دوم برنامه کمتر از ۷۰۰ مگاوات از این محل به شبکه وارد شده و این ارقام به خوبی

یافته یارانه در اختیار بخش تولید و صنعت قرار نگرفت. از طرف دیگر قیمت حامل‌های انرژی که طبق برنامه پنجم باید به قیمت تمام شده خود می‌رسید، محقق نشد و امروز هم با گذشت دو سال از اجرای برنامه ششم هنوز فاصله زیادی بین قیمت تمام شده و تکلیفی انرژی‌ها وجود دارد.

دولت طبق قانون هدفمندی، برای افزایش قیمت برق نیازی به مجوز ندارد. لذا ۷ درصد (معادل ۴۶ ریال) به قیمت برق اضافه شد که با ۲۴۰ میلیارد کیلووات ساعت تولید، ۱۱۰۰ میلیارد تومان درآمدزایی برای وزارت نیرو ایجاد کرد. افزایش قیمت برق، ماهیانه ۱۱۵۰ تومان به ازای هرنفر است که این افزایش بار سنگینی بر دوش خانواده‌ها نمی‌گذارد، اما درآمد حاصل از آن می‌تواند بار سنگینی از دوش صنعت برق بردارد.

صنعت برق صنعتی زیرساختی و سرمایه‌بر است، لذا شروع هر فعالیتی در این حوزه، مستلزم سرمایه‌گذاری مناسب و قابل توجهی است. هوشمندسازی شبکه یکی از زیرساخت‌های بسیار مناسب برای اصلاح و مدیریت طرف تقاضاست که نیاز به سرمایه‌گذاری دارد.

ماده ۵ قانون حمایت از صنعت برق بر توسعه تجدیدپذیرها و برق‌رسانی روستایی متمرکز است. براساس این ماده، در سال گذشته مبلغ

۳ هزار مگاوات نیروگاه با عمر بیش از ۴۰ سال داریم که باید از مدار خارج شوند، راندمان این نیروگاه‌ها زیر ۲۰ درصد است، ۷۵ مگاوات نیروگاه بالای ۲۵ سال داریم که برای تبدیل شدن به نیروگاه‌های سیکل ترکیبی که ۷ هزار مگاوات افزایش راندمان ایجاد می‌کنند، نیاز به سرمایه‌گذاری دارد و هزینه‌بر است.

صنعت برق مغفول و مظلوم مانده است، از همین منابع اندک، فقط ۶۰ درصد دریافت می‌شود، یعنی حتی منابع به طور کامل در دست صنعت نیست. از طرف دیگر صنایع بالادستی همچون فولاد، پتروشیمی و... را احداث کردیم که با استفاده از سوبسیدهای انرژی، وظیفه‌شان این بود که در راس زنجیره تامین قرار بگیرند و با کاهش قیمت تمام شده، قیمت محصولات میانی و نهایی را کاهش دهند. اما همین صنایع با استفاده از سوبسید کالا صادر می‌کنند و از پرداخت مالیات معاف هستند. این صنایع مکانیسم بازار عرضه در بورس را چنان مدیریت می‌کنند که کشف قیمت واقعی اتفاق نمی‌افتد و برای صنعتگر اقتصادی تراست که همان کالا را از خارج تهیه کند.

برق در این کشور ارزان ارائه می‌شود که قیمت کالاهای واسطه‌ای پایین باشد در حالی که چنین نیست. آمار نشان می‌دهد که در سنوات گذشته، فقط ۱۰ درصد خدمات فنی و مهندسی صادر شده است، این آمار نشان می‌دهد که قیمت تمام شده تولیدات داخلی بالاست و ترجیح برای این است که کالاها و تجهیزات مورد نیاز خود را از سایر کشورها تامین کنند.

صنعت برق در تولید کالاهای داخلی با قیمت کم کمک بزرگی به صنایع کرده است اما متأسفانه خود در وضعیت خوبی قرار ندارد. در سال ۹۷، بودجه عمومی صنعت ۱۴ درصد و بودجه عمرانی ۴۰ درصد کاهش داشته است و این حصار از همه طرف در حال تنگ‌تر شدن است که طبیعتاً با تاکید بر موارد فوق الذکر، شرایط سرمایه‌گذاری خارجی هم دچار مشکل شده است.

نظام پیشرو ساختار صنعت برق را به قهقرا بردیم

حمید چیت چیان: حدود ۴۵ سال پیش سازماندهی و ساختار جدید صنعت آب و برق در کشور شکل گرفت، از همان زمان اول ایرادای وجود داشت اما این ساختار پیشروترین نظام اجرایی بود که پایه‌اش گذاشته شد چون هر برق منطقه‌ای هیات مدیره داشت و مدیرعامل

هر شرکت مسئولیت کامل هزینه‌ها و درآمدهای خود را داشت و یک مدیرعامل برق منطقه‌ای با اقتدار و با اختیاراتی برابر وزیر نیرو می‌توانست در حوزه خود عمل کند. اما با کمال تأسف چند اتفاق افتاد که این نظام پیشرو را به قهقرا برد. اول اینکه عده‌ای در وزارت نیرو همه درآمدهای برق‌های منطقه‌ای را در یک حساب متمرکز کردند و این اولین قدم در راستای بود در ضربه زدن به نظام پیشرو برق‌های منطقه‌ای بود.

اشتباه دوم زمانی بود که اعلام شد نرخ برق باید توسط مجلس تصویب شود در حالی که نیازی به این کار نبود (قبل از آن قیمت توسط وزیر نیرو تعیین می‌شد) مگر قیمت میز، گوشت، لبنیات و سایر کالاها را مجلس تعیین می‌کرد که قیمت برق را به عهده مجلس گذاشتند. قیمت هر کالایی را باید بازار تعیین کند، در این صورت نه مردم اعتراض می‌کنند، نه بنگاه متضرر می‌شود و نه دولت بدهکار می‌شود. وقتی کار تعیین قیمت در مجلس و دولت متمرکز شد مجلس باید این کالا را ارزان تردهد تا رای و رضایت مردم را داشته باشد و این یعنی تیشه زدن به ریشه صنعت برق.

سومین اشتباه در بودجه ۹۷ بود به این مفهوم که تمام درآمدها علاوه بر حساب متمرکز باید به خزانه برود و بنگاه اقتصادی باید گرفتن بودجه دنبال مدیر سازمان برنامه باشد. با همه این اشتباهات، مرتباً نظام بنگاه داری در صنعت برق را به عقب رانندیم که نتیجه آن خاموشی‌هایی بود که در سال جاری با آن درگیر شدیم.

برای اصلاح وضعیت باید اشتباهات گذشته را جبران کنیم

اگر برق با قیمت درست عرضه می‌شد، مردم مصرف خود را کنترل می‌کردند در حالی که امروز این قیمت چیزی در حد مجانی است، اگر می‌خواهیم وضعیت صنعت اصلاح شود باید تمام اشتباهات مذکور را جبران کنیم.

مجلس جز در بحث قانونگذاری، با تصویب قوانین دست دولت را برای اصلاحات باز گذاشته است. در قانون هدفمندی، قانون برنامه پنجم توسعه و قانون برنامه ششم توسعه عنوان شده است که قیمت برق باید به قیمت واقعی برسد اما در هیچکدام عملی نشده است. از طرف دیگر در قوانین آمده است که اگر فاصله‌ای بود بین قیمت تکلیفی و تمام شده بود، باید مابه‌التفاوت پرداخت شود که نشد، در قانون هدفمندی برای سرمایه‌گذاری در صنایع مبلغی

پیام باقری: درآمد و مصارف صنعت برق باهم انطباق ندارد و اقتصاد برق مشکلاتی ایجاد کرده است که تا این مسائل به صورت ریشه‌ای حل نشود، نمی‌توان کاری کرد. در قانون حمایت از صنعت برق مجلس به درستی درک کرده است که مابه‌التفاوت قیمت برق باید پرداخت شود و اگر بناست مدارس و مساجد از پرداخت هزینه مصرف برق معاف باشند، دولت باید منابع آن را از جای دیگری تامین کند نه از بنگاه‌های اقتصادی

حمید چیت چیان: اگر برق با قیمت درست عرضه می‌شد، مردم مصرف خود را کنترل می‌کردند در حالی که امروز این قیمت چیزی در حد مجانی است، اگر می‌خواهیم وضعیت صنعت اصلاح شود باید تمام اشتباهات مذکور را جبران کنیم

علی بخشی: در شرایط امروز که مشکل سرمایه‌گذاری داریم، یکی از راهکارها برای جلوگیری از خاموشی‌ها تبادل انرژی با همسایگان است؛ تنها راه حلی که به نظر می‌رسد مشکل قانونی هم ندارد. لذا باید اجازه دهیم که بخش خصوصی به تبادلات برق ورود کند. شاید اگر در این زمینه وارد شده بودیم، امسال مجبور نبودیم برق عراق را قطع کنیم که آسیب جدی به تبادلات منطقه می‌زند

راه اصلی گم شده است

پیش بینی شده بود که محقق نشد لذا از نظر قانون هیچ مانعی برای اصلاح ساختاری در صنعت آب و برق نداریم و تا این اصلاحات پیاده نشود، مشکلات ادامه دارد و حادثه‌تر نیز خواهد شد.

وزارت نیرو باید

به بدنه کارشناسی مجلس ورود کند

علی بخشی: با وجود بررسی‌ها و کارهای انجام شده در حوزه اقتصاد برق که به نتیجه‌ای نرسیده است امروز باید نگاهمان را تغییر داده و این سوال را مطرح کنیم که چرا تلاش‌ها به جایی نرسیده است؟

مرکز پژوهش‌های مجلس به عنوان بدنه کارشناسی، تاثیر زیادی روی نمایندگان دارد. وقتی این باور در بدنه و مغز کارشناسی مجلس شکل می‌گیرد، قطعاً در خروجی آرا موثر است. ما کار را با مرکز پژوهش‌ها شروع کرده و روابط نزدیکی برای بررسی مشکلات و مسائل صنعت برق داریم. وزارت نیرو نیز باید این روند را آغاز کند و به این بدنه ورود کند تا مسائل به خوبی طرح و بررسی شود چرا که همه نمایندگان تخصص برق ندارند و از بدنه کارشناسی کمک می‌گیرند.

نکته بعدی بحث تغییر ساختار قیمت‌گذاری است، با تحلیل اقتصادی ساده می‌توان روش قیمت‌گذاری را تغییر داد. مرکز پژوهش‌های مجلس گزارشی جامع درباره اصلاح ساختار و روش قیمت‌گذاری دارد که این گزارش ظرفیت این را دارد که هزینه اضافی به دولت تحمیل نمی‌کند و قابلیت اجرایی دارد. ما باید قدم به قدم به جای اول باید برگردیم و اشتباهات را جبران کنیم، اما حال که نمی‌توانیم برق را به عنوان کالای آزاد نگاه کنیم باید ساختار موجود را اصلاح کنیم.

تبادل انرژی با همسایگان؛

راهکار خاموشی‌ها

در شرایط امروز که مشکل سرمایه‌گذاری داریم، یکی از راهکارها برای جلوگیری از خاموشی‌ها تبادل انرژی با همسایگان است؛ تنها راه حلی که به نظر می‌رسد مشکل قانونی هم ندارد. لذا باید اجازه دهیم که بخش خصوصی به تبادلات برق ورود کند. شاید اگر در این زمینه وارد شده بودیم، امسال مجبور نبودیم برق عراق را قطع کنیم که آسیب جدی به تبادلات منطقه می‌زند. ما آمادگی این کار را داریم و

محمودرضا حقی فام: تعدد قوانین در هر حوزه‌ای به معنای این است که راهکار و روش درستی برای حل مسائل یافت نمی‌شود و راه اصلی گم شده است. کجای دنیا این همه قانون در مورد صنعت برق وجود دارد؟ ما وارد تعدد مقررات و قوانین شده‌ایم و با یک محاسبه می‌توان اثبات کرد که هیچکدام از این قوانین به جایی نمی‌رسد. به جای ورود در این همه قوانین، باید مشکل اصلی را پیدا کنیم و برایش راهکار ارائه دهیم. ما نخواستیم برای صنعت برق نظام بنگاه‌داری و تعرفه مناسب ایجاد کنیم که منشا مشکلات بوده و تمام زنجیره را آلوده کرده است. چه انگیزه‌ای است که ما از حساب انرژی به مردم سوپسید دهیم؟

با سیاست‌هایی که در پیش گرفته شده است، بخش انرژی و صنایع کشور سرکوب می‌شود، با این شرایط انگیزه، نیروی خوب و همه رشته‌های فنی و مهندسی در حال بین رفتن است. وزارت نیرو ۳۰ هزار میلیارد تومان بدهکار است که این بدهکاری به پیمانکاران و نهایتاً بدهکاری به مردم است که منتج به از بین رفتن اشتغال خواهد شد. چرا کنترلی وجود ندارد؟ چرا ۹۰ درصد بودجه کشور به سمت سلامت هدایت شده است؟

پیام باقری: بار مشکلات مطرح شده

روی بخش خصوصی است. در اصل ۴۴ قانون اساسی و برنامه ششم توسعه تاکید بر کوچک‌سازی دولت است. لذا دولت باید کوچک شود، ولی در بودجه نمودی از این امر مشاهده نمی‌شود. اقتصاد صنعت برق مشکل دارد و آثار آن در خصوصی سازی‌ها دیده می‌شود. تمام بخش خصوصی که امروز در نیروگاه‌ها دارند، از فعالیت خود خارج شده‌اند. سیاست خصوصی سازی به درستی اجرایی نشده است و تبعات آن دامن مردم را گرفته است پس این قوانین را باید به درستی اجرایی کرد. طبق آمار و گزارش، وضعیت فعالان بخش خصوصی صنعت برق اسفناک است و به زودی با بحران‌های عدیده‌ای مواجه خواهیم شد لذا باید فکری برای آنها کرد.

در شروع انقلاب ۱۰۰ درصد وابسته بودیم به طوری که مپنا و ایران ترانسفورماتور بین‌المللی

مجموعه‌هایی هستند که برای سرمایه‌گذاری و انعقاد قراردادهای تبادل برق به صورت ارزی اعلام آمادگی کرده‌اند. این امر حاکی از آن است که حجم نقدینگی در کشور کم نیست ولی اعتماد کافی وجود ندارد. یک روش اعتمادسازی این است بخش خصوصی را وارد حوزه تبادل انرژی کنیم که اگر این کار انجام شده بود، امروز جایگاه بهتری داشتیم.

بنده معتقدم که مجلس باید بیشتر به اجرای قوانین ورود کند. اینکه قانونی تصویب شود اما اجرا نشود، سنگ روی سنگ بند نمی‌شود. بخش خصوصی آمادگی کامل دارد تا فشار افکار عمومی را به سمت دستگاه یا افرادی هدایت کند که با عدم اجرای قانون باعث ضربه خوردن به صنعت برق شده‌اند.

محمودرضا حقی فام: اگر بخش خصوصی وارد بحث تولید و صادرات شود، حتماً برای پایداری سیاسی و انرژی کشور مفید است. نکته‌ای که برای وزارت نیرو دارای اهمیت است هزینه ترانزیت است لذا در مباحث خارجی این مسائل باید به صورت ارزی باشد. ما باید دو نظام تبادلات داشته باشیم یکی تبادلات داخلی و دیگری خارجی که باید به صورت ارزی باشد. نکته بعدی اینکه ما دو مشکل در نظام تعرفه‌ای داریم یکی اینکه پایه نظام تعرفه ما در اقتصاد برق تامین‌کننده منابع مالی ما نیست و باید کاملاً اصلاح شود. نظام جدید تعرفه طراحی شده و به دولت رفته است. ۸۴ درصد مردم از این نظام تعرفه‌ای متاثر نیستند و فقط ۱۶ درصد مردم از آن تأثیر می‌گیرند. ما در جهان رتبه دوم در عرضه برق با قیمت ارزان هستیم و ترکمنستان رتبه اول را دارد.

ضرورت اتصال به شبکه برق روسیه و منطقه

پیام باقری: در موضوع صادرات برق اشکال ریشه‌ای وجود دارد که ماده ۱۲ قانون رفع موانع تولید و گیربای وزارت نفت یکی از این موارد است. طبق برنامه ششم توسعه، کشور باید به قطب برق منطقه تبدیل شود. قطب برق منطقه شدن یعنی دوخته شدن به شبکه برق منطقه که این امر علاوه بر ایجاد اشتغال‌زایی، امنیت کشور و قدرت چانه زنی در منطقه را افزایش می‌دهد.

اگر می‌خواهیم به هاب برق منطقه تبدیل شویم مسئله نرخ خوراک باید حل شود وگرنه سرمایه‌گذار در این حوزه وارد نخواهد شد و برایش مقرون به صرفه نیست.

سیاست‌های وزارت نیرو در دوره اردکانیان در حمایت از صادرات انرژی و صادرات انرژی‌های تجدیدپذیر است. اگر بخش صادرات برق به بخش خصوصی سپرده می‌شد اقدامات ارزنده‌ای انجام می‌شد. اختلاف استراتژی بین وزارت نیرو و نفت در زمینه صادرات برق باید حل شود که شورای عالی انرژی باید نقش موثری در این باره ایفا کند اما اگر حل نشود متأسفانه در کنار سایر قوانینی که اجرایی نشده است، ماندگار خواهد شد.

عربستان مترصد عقب نشینی ماست و ۵ سال دیگر ممکن است این فرصت برای تبدیل شدن به هاب انرژی وجود نداشته باشد لذا باید به سرعت به شبکه‌های منطقه و روسیه وصل شویم که بتوانیم با این تبادل از پیک برق عبور کنیم. بخش خصوصی در این زمینه نقش محوری دارد و باید به بازی گرفته شود و مجلس باید برای حل مسائل کلان این بخش ورود کند.

حمید چیت چیان: ورود بخش خصوصی به این حوزه بسیار ارزشمند است، باید طبق قرارداد بین ایران و روسیه خط اس پی تی سی کشیده شود چراکه پیک مصرف ما با آنها متفاوت است و می‌توان ۳ هزار مگاوات تبادل کرد و این امر به سادگی امکان‌پذیر است.

صنعت برق از وزارت صنایع مطالبه‌گری داشته باشد

امیری خامکانی: صنعت برق باید از وزارت صنایع مطالبه‌گری داشته باشد چراکه نمی‌توان همه کارها را از طریق وزارت نیرو انجام داد. **علی بخشی:** ما به حوزه مذاکره با وزارت صنایع ورود کردیم و مکاتبات لازم انجام شده است.

سپهر برزی مهر: صنعت برق به عنوان بیشترین مصرف‌کننده مس در تامین این مواد اولیه دچار مشکل شده است، البته این مشکل به معنای کمبود نیست بلکه عرضه نمی‌شود تا در فرصت دیگر گرانتر عرضه شود. در حل مشکلات قراردادهای، نگرانی کارفرمایان از نهادهای نظارتی است به این معنی که چرا با بخش خصوصی وارد تعامل شده‌اند. شاید تنها راه عبور از شرایط فعلی کمک کمیسیون انرژی مجلس برای صادر شدن مجوز تخصیص اعتبار برای صنعت برق است.

برآورد ما این است که بالغ بر ۳۵ تا ۴۰۰ قرارداد به سمت متوقف شدن حرکت می‌کنند که ارزش این قراردادها با دلار ۳۸۰ تومانی، ۱۵۰ تا

۲۰۰۰ میلیارد تومان است.

محمودرضا حقی فام: برآورد ما این است که کاهش میزان سرمایه‌گذاری در صنعت برق، در نیمه دو سال یک سوم تا یک چهارم خواهد شد لذا هر طور عمل کنیم دو سر باخت هستیم و باید چاره دیگری اندیشید. باید توجه داشته باشیم که هزینه خاموشی در برخی صنایع ۱۰۰ تا ۱۵۰ برابر بیشتر از هزینه تامین است. وقتی قیمت پایین باشد ذاتاً بهره‌وری انرژی با دستور قابل حل نیست و نظام تعرفه‌ای باید اصلاح شود.

ستبران: چرا وزارت نیرو در مسائل مربوط به قراردادها، قیمت برق و نهادهای نظارتی ناکام بوده است؟

محمودرضا حقی فام: ما بار مالی صنعت برق را بر روی دوش بخش خصوصی داشته و به آنها فشار آورده‌ایم، امروز بخش خصوصی در حال له شدن است و نمی‌تواند کاری انجام دهد لذا امروز آلام‌های لازم به وزارت نیرو داده شده است. در بخش انرژی از اوایل انقلاب تبلیغ کردیم که برق خدمات عمومی است لذا به جای طرح افزایش نظام تعرفه با دولت بهتر است آن را با مردم طرح کنیم. مجلس و دولت وارد این تله ذهنی شدند که افزایش قیمت برق بار سنگینی بردوش مردم می‌گذارد و همه امور به هم می‌ریزد در حالی که چنین نیست.

حمید چیت چیان: وزارت نیرو و نفت تفاوت ماهوی دارند، تولید نفت و بنزین هزینه‌چندانی برای وزارت نفت ندارد و با قیمتی که در سطح بین‌الملل به فروش می‌رسد، سود خوبی عاید این وزارت می‌شود اما تولید، انتقال و توزیع برق برای وزارت نیرو هزینه‌بر است، هر کیلووات ساعت برق با ۱۲۰ تومان هزینه تولید می‌شود در حالی که با ۷۰ تومان به فروش می‌رسد. قیمت مخابرات و گاز در این چند سال اخیر ۱۶ برابر و ۱۱ برابر افزایش داشته است در حالی که قیمت برق فقط ۴ برابر اضافه شده است.

حسین امیری خامکانی: طبق برنامه ششم توسعه دولت موظف به ارائه الگوی مصرف است لذا دولت باید با توجه به شرایط و نتیجه کارشناسی‌هایی که از خاموشی‌های اخیر به دست آمده الگوی مصرف و قیمت‌های پیشنهادی برای مشترکین پرمصرف را به مجلس ارائه کند. ■

مروری بر راهکارهای حقوقی چالش‌های نوسانات ارزی در قراردادهای

از دیدگاه شما مهمترین نقاط ضعف قراردادهای صنعت برق چیست؟

پیش از پاسخگویی به این سوال بایستی مقدمتاً عرض کنم محیط‌های قراردادی در صنعت برق کشور به فراخور شخصیت حقوقی کارفرمایان گوناگون است؛ به عنوان مثال شرکت‌های برق منطقه‌ای، شرکت‌هایی دولتی و شرکت‌های توزیع نیروی برق استان، شرکت‌های خصوصی اداره‌کننده خدمات عمومی هستند. لذا احکام و آثار مترتب بر قراردادهای به تبع محیط آن‌ها متفاوت است. فرضاً قراردادهای ابراهام نوع اول (لازم‌الاجراء) ذیل نظام فنی و اجرایی سازمان برنامه و بودجه کشور (مصوب ۱۳۸۵) به طور مطلق بر شرکت‌های برق منطقه‌ای حاکم است، ولی حاکمیت همان قراردادهای، بر شرکت‌های توزیع استان، به حکم ماده ۴۰ قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت دو (مصوب اسفند ۱۳۹۳)، مقید و متوقف بر بهره‌مندی طرح/پروژه از بودجه عمومی کل کشور است.

مقصودم از طرح این مقدمه این بود که اساساً برخی از کارفرمایان صنعت برق، قراردادهایی

امید به گشایش گره کور قراردادهای صنعت برق آن هم در شرایطی که شرکت‌های کارفرمایی رغبتی به بهره‌مندی از ابزارهای قانونی در جهت پوشش خسارات ناشی از نوسانات نرخ ارز ندارند، هر روز کمتر می‌شود. این صنعت که در سال ۹۱ هم با جهش ناگهانی نرخ ارز موجی از قراردادهای متوقف را تجربه کرده بود، حالا بیم ایجاد موج گسترده تری از این قراردادهای را دارد که عملاً می‌توانند صنعت برق را زمینگیر کنند. در همین راستا و به منظور روشن شدن زوایای حقوقی مواجهه با قراردادهایی که مشمول زبان‌های ناشی از افزایش نرخ ارز و سایر نهادهای تولید شده‌اند، با مهندس حمید حسین زاده، حقوق دان و عضو سابق کمیته مهندسی بازرگانی سندیکا گفتگویی داشته‌ام که حاصل آن را ذیلاً می‌خوانید؛

را به امضای پیمانکاران و تأمین‌کنندگان می‌رسانند که معارض با قوانین و مقررات کشور است و پیمانکاران و تأمین‌کنندگان نیز، توجه کمتری به این امر دارند. به طور مثال قراردادهایی در صنعت برق منعقد شده است که شرط خاتمه پیمان و یا شرط هاردشیپ (لزوم مذاکره مجدد به منظور بازگرداندن تعادل اقتصادی عوضین با تغییر اوضاع احوال ناظر به غبن حادث) ندارد و کارفرمایان به استناد فقدان شرط خاتمه پیمان، به سوی فسخ با ضبط ضمانت‌نامه و یا سوء استفاده از حق مبنی بر اخطار به پیمانکاران و یا تأمین‌کنندگان مبنی بر لزوم اتمام کار و تأمین کالا در هر شرایطی رفته‌اند. نتیجتاً اساسی‌ترین ضعف قراردادهای صنعت برق، فقدان سیاستگذاری و پیگیری صحیح و دقیق در بهره‌مندی از نظام فنی و اجرایی و نیز، فقدان قرارداد همسان یا تیپ (استاندارد) با تخصیص بهینه ریسک و فقدان درج شرط هاردشیپ است.

آیا پوشش ریسک‌های قیمتی در شرایطی که تعدیل‌ها در متن قراردادهای صنعت برق

چه در حوزه خرید و چه در حوزه پیمانکاری، اعمال نشده اند، امکان پذیر است؟

قبل از پاسخ به این سوال هم بایستی مقدمتاً عرض کنم بحث تعدیل نرخ آحاد بهاء در قراردادهای قیمت واحد (فهرست بهایی)، مابه‌التفاوت نرخ فلزات و مواردی از این دست را که ناظر به تعادل عرفی مالی است نسبت به مواردی نظیر تجدیدنظر در نرخ پیمان (موضوع بخشنامه شماره ۱۰۰/۴۷۷۰۷ مورخ ۱۳۸۹/۰۶/۲۷ سازمان برنامه و بودجه کشور مرتبط با تبصره ۸۰ قانون بدجه سال ۱۳۵۶) و یا بخشنامه‌های جبران آثار تغییرات نرخ ارز که ناظر به تعادل عرفی اقتصادی است که امری علی حده محسوب می‌شود، به نحوی که به غیر از قراردادهای ذیل طرح‌های تملک دارایی سرمایه‌ای (عمرانی) آن هم با شروط محدودکننده مندرج در بخشنامه تجدیدنظر در نرخ پیمان، اساساً هیچ‌یک از قراردادهای موجود در صنعت برق چه در حوزه خرید و چه در حوزه پیمانکاری، شرط صریحی پیرامون نحوه پوشش ریسک‌های تغییر در اوضاع و احوال قرارداد به نحوی که تفاوت‌های فاحش اقتصادی عوضین (معووض: مورد معامله اعم از خدمات پیمانکاری و یا تأمین کالا | عوض: مابه‌ازاء مورد معامله) را مدنظر قرار داده و ضمانت اجرایی مقتضی را هم پیش‌بینی نموده باشد، ندارد. هر چند این امر، یعنی سکوت قراردادهای به معنای فقدان ضمانت اجرایی و یا فقدان راهکار حقوقی برای پیمانکاران و تأمین‌کنندگان نیست، لیکن در بسیاری از موارد به جهت محدودیت‌های قوانین، حل مسأله مستلزم صرف زمان و هزینه در مرجع داوری و قضایی خواهد بود.

در شرایط کنونی که نوسانات قیمت‌ها بسیار بالاتر از سطح پوشش تعدیل هاست، شرکت‌ها به جز روش‌های مذاکره‌ای برای خاتمه قراردادهای خود چه راهکارهای حقوقی دارند؟

همانطور که در پاسخ به پرسش قبلی عرض کردم، قراردادهای موجود صنعت برق شرط صریحی پیرامون نحوه پوشش ریسک‌های تغییر در اوضاع و احوال قرارداد به طور خاص نوسانات شدید قیمت‌ها ندارند، اما شرط ضمنی هم در حقوق قراردادهای همان کارکرد و آثار شرط صریح را به همراه دارد و قانونگذار ایران هم آن را به رسمیت شناخته است. چه اینکه افزایش زائد‌الوصف قیمت‌ها، به طور مثال به تبع نوسانات شدید نرخ ارز، حادثه غیرقابل پیش‌بینی و غیرقابل پیش‌گیری و اجتناب‌ناپذیری است که، قابلیت انتساب به

هیچ‌یک از طرفین عقد را ندارد؛ از طرفی این امر، قراردادها (خصوصاً قراردادهای بلندمدت) را با دگرگونی اساسی اقتصادی روبرو می‌کند، به نحوی که عرفاً تعادل اقتصادی عوضین قراردادها نسبت به لحظه انعقاد را، به طور کامل و فاحش از بین برده است. از طرفی اراده مشترک برای اجرای تعهد با بقاء اوضاع و احوال قراردادها، مستقر بوده و تمرکز بر اجرای تعهد با شرایط جدید، می‌تواند دارا شدن بلاجهت یک طرف و ورود ضرر سنگین به دیگری را در پی داشته باشد که، به نوعی سوء استفاده از حق (Abuse of Right) تلقی می‌شود؛

این امر بر اساس فرمایش نبی مکرم اسلام (علیه و آله صلوات الله تعالی) در قاعده «لا ضرر ولا ضرار فی الاسلام» و «اصل ۴۰» قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران که مبتنی بر قاعده مذکور بوده، همچنین قید و رکن حسن نیت (Good Faith) در عقد مناقصه و به تبع آن پیمان، بلاوجه و من غیر حق می‌نماید. پس استناد و ارجاع به شرط ضمنی (برگرفته از روح قراردادهای مغایره ای) عقود اعم از پیمانکاری و تأمین کالا یکی از راهکارهای ویژه حقوقی هم‌زمان با مذاکرات قراردادی است.

با توجه به اینکه صنعت برق پیش‌تر هم سابقه بیش از ۷۰ قرارداد متوقف بر اثر افزایش نرخ ارز را داشته، آیا می‌توان راهکار حقوقی برای مواجهه با قراردادهای متوقف اندیشید؟

در باب قراردادهای متوقف ارائه نسخه واحد، کار خطایی است. اولاً شروط قرارداد و مدت زمان توقف و نیز، وضعیت تأخیرات مجاز و غیر مجاز، ثانیاً امکان بهره‌مندی از ظرفیت خاتمه پیمان و تعلیق بایستی بررسی شود. پس از آن به روش‌هایی که در این مصاحبه به آن می‌پردازم، می‌توان قراردادهای متوقف را هم احیاء و اختلافات پیرامون آن را حل و فصل نمود.

از آنجا که کارفرمای فعالان صنعت برق، دولت است و هر اقدام حقوقی ممکن است به قرار گرفتن آنها در لیست سیاه شرکت‌های کارفرما منجر شود، آیا امکان جلوگیری از وقوع این مسأله در قالب یک اقدام قانونمند وجود دارد؟

اولاً ایجاد لیست سیاه و اعمال محدودیت شغلی، بایستی مطابق اصل ۲۲ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران باشد که بیان می‌کند حیثیت، جان، مال، حقوق، مسکن و شغل اشخاص از تعرض مصون است مگر در مواردی که قانون تجویز کند. پس اساساً بلاک لیست کردن پیمانکاران و تأمین‌کنندگان از سوی

کارفرمایان بدون اذن قانون، خلاف و موجب پیگرد قانونی است. ثانیاً و اتفاقاً در بسیاری از موارد پیگیری‌های قانونی و قضایی پیمانکاران و تأمین‌کنندگان موجب اصلاح روند اداری شده است. در پاسخ به بخش دوم سوال شما هم بایستی عرض کنم که بله پیمانکاران و تأمین‌کنندگان می‌توانند بابت این اقدام غیر قانونی کارفرمایان، بسته به شرایط مناقصه به شورای رقابت، هیأت‌های رسیدگی به شکایات قانون برگزار می‌نمایند یا دادگاه‌ها رجوع کنند.

شرکت‌های فعال صنعت برق برای مواجهه با هزینه‌های خارج از کنترلی که بر قراردادهای جاری آنها تحمیل می‌شود، چه راهکارهای قانونی و حقوقی در اختیار دارند؟

در ادامه پاسخ به پرسش‌های پیشین بایستی عرض کنم که پیمانکاران و تأمین‌کنندگان می‌توانند، با تکیه بر قاعده «العقود تابعه للعقود» و مستنداً به «ماده ۲۲۰» از قانون مدنی که بیان می‌دارد «عقود نه فقط متعاملین را به اجرای چیزی که در آن تصریح شده است ملزم می‌نماید، بلکه متعاملین به کلیه نتایجی هم که بموجب عرف و عادت یا به موجب قانون از عقد حاصل می‌شود ملزم می‌باشند»، حتی وحدت ملاک از اسباب و مبنای شرط فورس ماژور در قراردادها و تنقیح مناسط، همچنین ملحوظ نمودن شرط بنایی ضمنی لزوم برقراری تعادل مجدد عوضین با وقوع غبن حادث در عقد مغایره‌ای که امکان حق استناد به توافقات پیشین از سوی طرفین نیز، سلب و ساقط نشده است، جبران آثار افزایش زائد‌الوصف قیمت‌ها، به تبع نوسانات شدید را درخواست و پیگیری کنند.

امارات قانونی و اوضاع و احوالی که دلالت بر وضعیت خاص و هاردشیپ نماید هم (مانند نامه شماره ۶۰/۱۶۶۹۰۴ مورخ ۱۳۹۷/۰۶/۲۴ دبیر کارگروه تنظیم بازار پیرامون معافیت کالاهای اساسی از مالیات علی‌الحساب واردات قطعی، نامه شماره ۹۷/۲۶۰۱۸/۳۵ مورخ ۱۳۹۷/۰۵/۱۵ معاون وزیر در امور برق و انرژی پیرامون دریافت مجوز خاتمه قراردادها، نامه شماره ۹۷/۳۰۷۳۷/۷۰ مورخ ۱۳۹۷/۰۶/۲۰ معاون آب و آبفا پیرامون همکاری با پیمانکاران، مشاوران و تأمین‌کنندگان کالا در شرایط کنونی، نامه شماره ۱۱/۱۷۶۲ مورخ ۱۳۹۷/۰۴/۱۹ رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل شرکت توانیر، پیرامون همکاری با پیمانکاران و تولیدکنندگان صنعت برق و مکاتباتی از این دست)، می‌تواند مستمسک ایشان باشد. ■

سونامی ارز و ویرانه قراردادهای صنعت برق

چندین ماه از التهابات بازار ارز و سایر نهادهای تولید می‌گذرد. هنوز هم کار در دولت با صدور و ابلاغ بخشنامه‌های ارزی دنبال می‌شود اما بازار بی تفاوت به آنچه که دولت آن را سیاست‌های بازدارنده می‌خواند، دچار فراز و فرودهای بسیاری است. گذشتن قیمت دلار از مرز ۱۵ هزار تومان و نزدیک شدن یورو به ۲۰ هزار تومان سیگنال‌های مشخص و مخربی به اقتصاد ایران می‌دهند که بدون شک مواجهه با آنها نیازمند چیزی بیش از دستورالعمل‌های متعدد و پرشمار ارزی است.

به علاوه نباید فراموش کنیم که افزایش ناگهانی نرخ ارز، امری خارج از کنترل بنگاه‌های اقتصادی است، اگرچه آنها بیشترین هزینه را در این حوزه متحمل می‌شوند. امروز صنعت برق برای پوشش هزینه‌های ناشی از افزایش نرخ ارز در قراردادهای منعقد شده و جاری، نیاز به چاره‌اندیشی دارد. تعدیل، تعلیق سه ماهه و در نهایت توقف پیمان‌ها راهکارهای تدافعی به منظور کاهش التهاب و جلوگیری از بحران فروپاشی بنگاه‌های اقتصادی صنعت برق است که تا کنون پیش پای این بنگاه‌ها قراردادهای فاسد شده است. با این حال به نظر می‌رسد علاوه بر عدم تمکین برخی از کارفرمایان، صنعت برق گرفتاری‌های گسترده تری نیز با قراردادهای فاقد تعدیل و نرخ ارز غیرقابل پیش بینی دارد. اعضای سندیکای صنعت برق ایران در این مجال از چالش‌های قراردادی خود پس از افزایش نرخ ارز گفته اند

ایجاد مکانیزم‌های روشن در قراردادهای با اتکا به تجارب گذشته

مسعود سعادت؛

عضو هیات مدیره سندیکای صنعت برق ایران و مدیرعامل شرکت مینا نیرو

اصلی‌ترین چالش‌های قراردادی که با آن مواجه هستید، چیست؟ آیا شرکت‌های کارفرما در قراردادهای جاری خود، قرارداد تپ را اعمال کرده‌اند؟ متن این قراردادها چه نقصان‌هایی دارد؟

یکی از اصلی‌ترین چالش‌های قراردادی ریسک‌های خارج از اختیار و کنترل طرفین قرارداد است که از این بابت زیان‌های جبران‌ناپذیری متوجه پروژه‌ها و کشور شده است. متأسفانه وزارت نیرو به عنوان کارفرمای اصلی صنعت برق، بدون آینده‌نگری و بی‌توجهی به ریشه مشکلات پیشین برای اصلاح قراردادهای و پیش‌بینی سازوکار برای جبران ریسک‌های پیش‌روی قراردادهای تا کنون هیچ اقدامی برای برون رفت از این بحران انجام نداده است. عدم اجرایی شدن تعهدات کارفرما در پرداخت‌های مربوط به پروژه و فقدان تأمین مالی خود عامل دیگری در طولانی شدن زمان پروژه‌ها و کاهش توانمندی پیمانکاران و شرکت‌های داخلی است زمانی که موضوعات مورد اشاره با تورم شدید و افزایش قیمت‌ها هم‌زمان می‌شود، عملاً شرکت‌ها را به مرز ورشکستگی می‌رساند.

در شرکت خود برای تأمین مواد اولیه با چه مشکلاتی مواجه شده‌اید؟ لطفاً در این خصوص توضیح دهید.

مواد اولیه مورد استفاده در پروژه‌ها عمدتاً تولید داخل است نکته قابل تامل در تأمین مواد اولیه اینجاست که این مواد در کارخانه‌هایی تولید می‌شود که به نوعی انحصار دارند. شرایط تأمین مواد اولیه برای کارخانجات در زنجیره تولید بسیار ناعادلانه بوده، خصوصاً در زمانی که کشور با نوسانات نرخ ارز و تحریم مواجه است.

متولیان که عمدتاً خصولتی هستند و با نگاهی منفعت طلبانه، فارغ از هرگونه نگاه ملی سعی در استفاده حداکثری از شرایط را دارند و با عدم توزیع کافی مواد اولیه و قیمت‌گذاری غیرمنصفانه اهداف خود را دنبال می‌کنند. از طرفی با چند نرخ‌ی شدن قیمت ارز زمینه برای فعالیت‌های سوداگران افزایش می‌یابد و در زنجیره تولید خسارت‌های جبران‌ناپذیری شرکت‌ها را تا مرز بحران‌های جدی پیش می‌برد. در جهش‌های ارزی سال ۹۶ و ابتدای سال ۹۷ همه شاهد این موضوع بودند که چگونه در مدت کوتاهی بازارهای فولاد، مس، آلومینیوم، روی و... با کمبود عرضه و تلاطم روبرو شدند در حالی که قیمت مواد کانی و هزینه سرمایه اولیه، هزینه انرژی، هزینه تولید، دستمزد و... برای این کارخانجات تغییری نکرده بود.

نوسانات قیمت‌ها به ویژه تغییر نرخ ارز، چه مسائلی را برای مجموعه تحت مدیریت جنابعالی ایجاد کرده است؟

نوسان قیمت‌های ناشی از تغییر نرخ ارز شرایطی را به پروژه‌ها تحمیل کرده که در صورت عدم توجه دستگاه‌های اجرایی به جبران اثرات آن در پروژه‌های جاری ورشکستگی و تعطیلی واحدها را به دنبال خواهد داشت. این جهش قیمتی پروژه را با زبان هنگفت مواجه و روند گردش کار در بازار را نیز مختل کرده است، به نحوی که اکثر فروشندگان یا از فروش موجودی کالا خودداری کرده یا مدت اعتبار پیشنهاد قیمت را تا حد یک روز کاهش می‌دهد. با نگاهی کلی می‌توان گفت که خرید اعتباری در بازار به صورت کامل متوقف شده است. در این شرایط و با توجه به ناتوانی سیستم بانکی در تأمین مالی پروژه‌ها با نرخ مناسب و کمبود نقدینگی مضمن که از قبل وجود داشت،

توقف کامل پروژه‌ها اولین نتیجه مورد انتظار خواهد بود که به طور قطع مشکلات را دو چندان می‌کند.

از دیدگاه شما با وجود نوسانات جهش وار نرخ ارز و همچنین کمبود شدید نقدینگی، راهکارهای خروج از چالش‌های قراردادهای جاری چیست؟ از آنجایی که سابقه اقتصاد کشور نشان داده که مؤلفه‌ای برای کنترل نرخ ارز تعریف نشده است، تنها راه ممکن، کسب تجربه از گذشته و پیش‌بینی سازوکارهای مناسب در قراردادهای مواجهه با این جهش‌ها است تا در صورت وقوع اتفاقات پیش‌بینی نشده با استفاده از مکانیزم‌های روشن در قرارداد، بلا تکلیفی و توقف امور تا تهیه بخشنامه و دستورالعمل جدید ایجاد نشود و پروژه بتواند طبق برنامه ادامه داشته باشد.

ولی در شرایط فعلی همه باید در انتظار راهکارهای حکومتی برای جبران این جهش‌ها باقی بمانند و برای قراردادهای جاری هیچ چاره‌ای غیر از توقف تا صدور بخشنامه‌های جبرانی برای نرخ ارز و فلزات وجود ندارد؛ هرچه اقدامات در این خصوص با تأنی و تأخیر صورت گیرد، زیان بیشتری به کشور و مجموعه تولید و اجرا وارد می‌شود.

تنفس سه ماهه اعلام شده از سوی توانیر برای قراردادهای جاری صنعت برق تا چه اندازه کارساز بوده و آیا کارفرمایان از این دستور تمکین کرده‌اند؟ آیا خاتمه قراردادهای راه حل درستی برای شرایط کنونی می‌دانید؟

تنفس سه ماهه در بسیاری موارد کاهش فشار بر کارفرمایان به پیمانکاران را، که بدون هیچگونه قصور با شرایط بحرانی مواجه شده‌اند، به دنبال داشته، اما در مواردی کارفرمایان به آن تمکین نکرده‌اند و بدون توجه به این موضوع پیمانکاران را تحت فشار قرار می‌دهند که این جای تأسف دارد.

خاتمه قرارداد نه توسط کارفرما و نه توسط پیمانکار گزینه مناسبی نیست، برای مبادله یک قرارداد هر دو طرف هزینه‌هایی را متقبل شده‌اند؛ اما اگر شرایطی پیش‌آید که هریک از طرفین با ادامه قرارداد تا حدی خسارت ببینند که با ورشکستگی و انحلال مواجه شود، در آن صورت چاره‌ای غیر از انتخاب خاتمه قرارداد به عنوان گزینه‌ای برای رهایی از خسارت جبران‌ناپذیر نخواهد داشت.

در صورت خاتمه قرارداد پیمانکار قطعاً قادر به دریافت هزینه اقدامات انجام شده، به طور کامل نخواهد بود و دچار زیان می‌شود و کارفرما نیز باید مجدد مراحل مناقصه و عقد قرارداد را با قیمت‌های به مراتب بالاتر نسبت به توافق قبلی حتی با لحاظ تعدیل ارائه دهد، آن هم بدون اینکه تضمینی مبنی بر نبود این تالطمات در دوره اجرای پروژه پیمانکار جدید وجود داشته باشد. ■

به روزآوری نیازهای پیمانکاران؛ تنها راهکار خروج از چالش‌های قراردادی

حامد گرشاسبی؛
مدیرعامل شرکت رهشاد الکتریک

اصلی‌ترین چالش‌های قراردادی که با آن مواجه هستید، چیست؟ آیا شرکت‌های کارفرما در قراردادهای جاری خود، قرارداد تیپ را اعمال کرده‌اند؟ متن این قراردادها چه نقصان‌هایی دارد؟

خوشحالی ناشی از خبر اجرایی شدن قرارداد تیپ و ضمانت اجرایی لفظی معاونت محترم برق و انرژی در نشست پایانی سال ۹۶ در خصوص قراردادهای، شور زیادی در اعضای سندیکای صنعت برق ایجاد کرد اما تاکنون هیچکدام از این موارد محقق نشده است. طرح مسائلی همچون عدم وجود تعدیل، پیش پرداخت، پایبندی به نحوه پرداخت در قراردادهای جاری و آتی آنقدر توسط بنده و همکارانم در سندیکای صنعت برق تکرار شده که نخ نما شده است.

در شرکت خود برای تامین مواد اولیه با چه مشکلاتی مواجه شده‌اید؟ لطفاً در این خصوص توضیح دهید.

بانک مرکزی و وزارت صمت هیچکدام رویه‌ای مشخص برای تأمین مواد اولیه بخش تولید تعریف نکرده‌اند و به نظر می‌رسد اراده مدیران‌های نیز برای سرو سامان دادن به وضعیت مواد اولیه تولیدکنندگان وجود ندارد.

در حال حاضر بیش از چندین هفته است که تخصیص ارز در سامانه نیمایی نیاز به تأیید گروه‌های وزارت صمت دارد، حال آنکه این گروه‌های کارشناسی با تعداد نفرات ناکافی قادر به بررسی این مقدار از تقاضای تولیدکنندگان، بازرگانان و تجار نیستند.

در این چرخه که توسط وزارت صمت تعریف شده است، بعد از تأیید کارشناسان در بانک مرکزی، نوع ارز (یوروی اروپایی، یوروی چینی، رویه حاصل از درآمد نفتی، رویه سایر و غیره) در ایام مختلف موجودی متغیری دارد که این تغییر بسته به ارز حاصل از صادرات محصولات نفت، گاز، پتروشیمی و غیره بستگی دارد.

نوسانات قیمت‌ها به ویژه تغییر نرخ ارز، چه مسائلی را برای مجموعه تحت مدیریت جنابعالی ایجاد کرده است؟

قراردادهای متوقف با شرکت‌های تابعه وزارت نیرو از مهمترین چالش‌هایی است که برای این مجموعه بوجود آمده است. عدم امکان تعدیل در قیمت‌ها متناسب با تغییرات نرخ ارز امکان‌پذیر نیست و شرکت‌های برق منطقه‌ای و توزیع برق نیز در حدود دستورالعمل‌های تعدیل، همکاری لازم را با پیمانکاران خود انجام نمی‌دهند.

از دیدگاه شما با وجود نوسانات جهش وار نرخ ارز و همچنین کمبود شدید نقدینگی، راهکارهای خروج از چالش‌های قراردادهای جاری چیست؟

با توجه به بند مرتبط در قراردادهای جاری در خصوص تعریف شرایط فورس مازور، در قیاس با وضعیت فعلی که شامل نوسانات جهش وار نرخ ارز و همچنین کمبود شدید نقدینگی، تعلیق کلیه قراردادهای جاری با مناسبات حقوقی بخش‌های دولتی متناسب است و تنها راهکار خروج از چالش قراردادهای جاری نیاز سنجی به روز شده پیمانکاران است.

تنفس سه ماهه اعلام شده از سوی توانیر برای قراردادهای جاری صنعت برق تا چه اندازه کارساز بوده و آیا کارفرمایان از این دستور تمکین کرده‌اند؟ آیا خاتمه قراردادهای راه حل درستی برای شرایط کنونی می‌دانید؟

تا کنون به هیچ عنوان کارفرمایان به دستور توانیر تمکین نکرده‌اند و زیر بار این موضوع نمی‌روند، اما خاتمه قراردادهای همانطور که در سوال قبلی پاسخ داده شد، تنها راه حل درست مشکل زنجیره تأمین صنعت برق ایران است. ■

اصلی‌ترین چالش‌های قراردادی که با آن مواجه هستید، چیست؟ آیا شرکت‌های کارفرما در قراردادهای جاری خود، قرارداد تیپ را اعمال کرده‌اند؟ متن این قراردادها چه نقصان‌هایی دارد؟

اصلی‌ترین چالش در قراردادهای جاری عدم ثبات قیمت‌های ریالی تجهیزات علیرغم پرداخت پیش‌پرداخت و مشخص شدن قیمت نهایی پس از اتمام پروژه ساخت می‌باشد. این افزایش قیمت‌ها در بخش تولیدات داخلی به دلیل ارزبری تامین مواد اولیه و قطعات است. به عبارتی متاثر بودن بخش ریالی تامین تجهیزات از تغییرات نرخ ارز در بهترین حالت با پرداخت ۹۰ تا ۱۰۰ درصد مبلغ قراردادی تجهیزات مربوط به قرارداد، تثبیت شده و شامل تغییرنرخ ارز نمی‌شود، این در حالی است که اغلب کارفرمایان در هیچ کدام از قراردادهای خود چنین شرایطی جهت پرداخت به پیمانکار را نمی‌پذیرند.

کارفرما خصوصاً در قراردادهای جاری توانیر دارای تیپ‌های کلی مشتری هستند که فقط جزئیات آن متغییر است؛ به عبارتی نرخ تعدیل ارز و فلزات و همچنین تعدیل بخش اجرامی بایست دارای یک وحدت رویه باشند، افزون بر اینکه در بخش ارزی قراردادهای منابع تامین ارز (چه به لحاظ پرداخت‌های ریالی و چه به لحاظ پرداخت‌های ارزی) می‌بایست براساس واقعیت‌های اقتصادی زمان اجرا پروژه باشد.

در شرکت خود برای تامین مواد اولیه با چه مشکلاتی مواجه شده‌اید؟ لطفاً در این خصوص توضیح دهید.

در پروژه‌های این شرکت در خصوص تامین تجهیزات اصلی موضوع قرارداد به دلیل گذر زمان و در طول پروژه به دلیل نوسانات زیاد نرخ ارز و ابلاغ بخشنامه‌های متعدد و الحاقیه‌های قراردادی مکرر سبب شده عدم ثبات در نرخ تسعیر ارز را در طول پروژه شاهد باشیم به نحوی که این تغییرات زیاد خارج از حیطه اختیارات کارفرما و پیمانکار پروژه بوده لذا با استناد به سه شرط ذیل این تغییرات نرخ ارز را می‌توان در زمره شرایط فورس ماژور قراردادی تلقی کرد: برای فورس ماژور بودن یک قرارداد سه شرط هم در حقوق داخلی و هم در حقوق بین‌الملل به شرح ذیل ذکر می‌شود: الف- حادثه باید غیر قابل اجتناب باشد؛ که تغییرات نرخ ارز در قراردادهای جاری تبعاً غیر قابل اجتناب است.

ب- حادثه غیر قابل پیش‌بینی باشد: تغییرات ۵ درصد نرخ ارز در اکثریت قراردادهای پیش‌بینی شده ولی تغییرات چند برابری شدن نرخ ارز/ تغییر مراجع تعیین نرخ ارز و بخشنامه‌های متعدد صادره در مقاطع زمانی کوتاه، تعیین قیمت نهایی محصول و خدمات را غیر قابل پیش‌بینی کرده است.

ج- حادثه باید خارجی باشد: این شرایط ذکر شده فوق‌الذکر در حیطه اختیارات کارفرما است و نه در حیطه

اختیارات پیمانکار. نوسانات قیمت‌ها به ویژه تغییر نرخ ارز، چه مسائلی را برای مجموعه تحت مدیریت جنابعالی ایجاد کرده است؟

نوسانات قیمت‌ها چه در بخش ارزی و چه در بخش ریالی (بخش ریالی نیز متأثر از تغییر نرخ ارز می‌باشد) عدم شفافیت در قیمت‌های تمام شده در طول پروژه را پدید آورده به نحویکه موارد بودجه‌ای پیش‌بینی شده در قراردادهای پیمانکاران پست در طول برنامه زمانبندی پروژه دست خوش تغییرات زیادی می‌شود. این امر پیمانکاران را به شدت متضرر کرده و آنها را ناگزیر می‌کند که در عقد قراردادهای جدید جنبه‌های ریسک بالاتری را مد نظر قرار دهند و تمایل چندانی به انجام پروژه‌ها با ریسک بالا را نداشته باشند. نتیجه مشخص این پروژه کاهش اخذ پروژه‌های جدید در دست اقدام شرکت هاست.

از دیدگاه شما با وجود نوسانات جهش وار نرخ ارز و همچنین کمبود شدید نقدینگی، راهکارهای خروج از چالش‌های قراردادهای جاری چیست؟

راهکارهای خروج از چالش قراردادهای جاری از دیدگاه این شرکت: اولاً ثبات در بخشنامه‌ها و قوانین صادره و جلوگیری از صدور بخشنامه‌ها و الحاقیه‌ها در بازه‌های زمانی کوتاه است. ثانیاً رسیدن به یک نرخ ارز واحد در طول یک پروژه و عدم تغییرات بیش از ۵ درصد در طول برنامه زمانبندی پروژه بهترین راه حل‌های پیشنهادی این شرکت هستند.

تنفس سه ماهه اعلام شده از سوی توانیر برای قراردادهای جاری صنعت برق تا چه اندازه کارساز بوده و آیا کارفرمایان از این دستور تمکین کرده‌اند؟ آیا خاتمه قراردادهای راه حل درستی برای شرایط کنونی می‌دانید؟

تنفس سه ماهه اعلام شده توسط شرکت توانیر به شرط اجرایی شدن توسط کارفرمایان محترم و تمکین از آن کارساز خواهد بود لیکن سایر کارفرمایان خارج از حیطه توانیر علیرغم ارسال نامه مذکور و درخواست‌های مکتوب جهت اخذ فرجه‌های زمانی کوتاه، متأسفانه هیچگونه همکاری در این خصوص نکرده‌اند. به نحوی که به عنوان نمونه کارفرمای پروژه سه پست ۱۳۲KV GIS کیش (کارفرما منطقه آزاد کیش) علیرغم مکاتبات صورت پذیرفته و ارسال صورت وضعیت کارهای انجام شده، به این دلیل که پروژه به دلیل عدم تامین نقدینگی توسط کارفرما متوقف شده و درخواست عودت پیش‌پرداخت عنوان شده است، مبادرت به ضبط تضامین پیش‌پرداخت کرده است. این در حالی است که خاتمه قراردادهای این چنینی در شرایط کنونی کشور نه تنها گره گشا نخواهد بود، بلکه در صورت عقد قراردادهای جدید با پیمانکار جدید به لحاظ مالی به شدت کارفرما را متضرر خواهد کرد. ■

خاتمه قراردادهای جاری؛ راه حلی برای برون رفت از وضعیت امروز

علی رضایی؛ رئیس هیات مدیره شرکت سیم نوریزدان

اصلی ترین چالش های قراردادی که با آن مواجه هستید، چیست؟ آیا شرکت های کارفرما در قراردادهای جاری خود، قرارداد تیب را اعمال کرده اند؟ متن این قراردادها چه نقصان هایی دارد؟

اصلی ترین چالش قراردادی در حال حاضر، نبود تعدیلات نرخ ارز و فلزات به صورت فراگیر در تمامی قراردادها است. در حقیقت دستورالعمل های موجود تکافوی نوسانات موجود را نمی دهد و باید تغییر کند.

در شرکت خود برای تامین مواد اولیه با چه مشکلاتی مواجه شده اید؟ لطفاً در این خصوص توضیح دهید. عدم تعادل قیمت در بورس و بازار اصلی ترین مشکل شرکت ها برای تامین مواد اولیه مورد نیازشان محسوب می شود. به علاوه ایجاد انحصار به خصوص در بخش فلزات غیر آهنی همچون آلومینیوم هم به این مشکلات دامن زده و چالش های جدی را برای تولیدکنندگان ایجاد کرده است.

نوسانات قیمت ها به ویژه تغییر نرخ ارز، چه مسائلی را برای مجموعه تحت مدیریت جنابعالی ایجاد کرده است؟ نوسانات قیمت ها که در حال حاضر بیش از هر چیز حاصل جهش ناگهانی و غیر قابل پیش بینی نرخ ارز است، پروژه های صنعت برق و از جمله این شرکت را به تعویق انداخته و توقف خطوط تولید را در پی داشته است.

از دیدگاه شما با وجود نوسانات جهش وار نرخ ارز و همچنین کمبود شدید نقدینگی، راهکارهای خروج از چالش های قراردادهای جاری چیست؟

تعامل شرکت های دولتی که در واقع همان طرف کارفرما در قراردادهای صنعت برق محسوب می شوند، مهمترین و اثرگذارترین راهکار موجود است. کارفرمایان صنعت برق از جمله شرکت های برق منطقه ای باید با پیمانکاران در خصوص بروزرسانی قیمت ها با توافق طرفین به تفاهم برسند، در غیر این صورت لازم است تا خاتمه قراردادهای جاری از سوی طرفین اعلام شود.

تنفس سه ماهه اعلام شده از سوی توانیر برای قراردادهای جاری صنعت برق تا چه اندازه کارساز بوده و آیا کارفرمایان از این دستور تمکین کرده اند؟ آیا خاتمه قراردادهای راه حل درستی برای شرایط کنونی می دانید؟

این تنفس سه ماهه حرکت مثبتی است که مورد استقبال کارفرمایان قرار گرفت اما به نظر این شرکت در شرایط نابسامان کنونی خاتمه قراردادهای جاری بهترین راه حل برای برون رفت از وضعیت موجود است. ■

قراردادهای جاری صنعت برق در سرآشویی بحران

نورالدین پوستی؛
مدیرعامل شرکت سنس

مهمترین چالش های پیش روی صنعت برق از دیدگاه شما چیست؟

مهمترین چالش های صنعت برق که عمدتاً ریشه در سال های گذشته دارند، به شرح زیر است:

- عدم سرمایه گذاری کافی و به موقع جهت اجرای طرح های توسعه شبکه و تولید برق متناسب با نیاز آتی کشور و براساس برنامه ریزی های طولانی مدت و میان مدت - عدم اجرای برنامه سرویس های پیشگیرانه و دوره ای تجهیزات کلیدی شبکه های تولید، انتقال و توزیع نیرو که می تواند تداوم تامین برق کشور به خطر اندازد.

- عدم برنامه ریزی جهت استفاده از تکنولوژی های جدید در پایش شبکه ها و استفاده عملی از نتایج حاصل از اینگونه پایش ها. این امر می تواند بتدریج هزینه های جاری تولید برق و نگهداری شبکه ها را بطور جدی غیر اقتصادی نماید.

- عدم وجود برنامه منسجم و پیشرفته در آموزش حرفه ای و تخصصی پرسنل بهره برداری و تعمیراتی.

- عدم وجود دستورالعمل های بهره برداری و تعمیراتی تخصصی مدون بر مبنای استانداردهای بین المللی و پیشرفته.

- عدم استفاده بهینه و یا عدم وجود تجهیزات و ابزارهای پیشرفته در نگهداری شبکه های برق. این امر خصوصاً در شبکه توزیع برق کشور که اکثراً قدیمی و فرسوده است، به چشم می خورد.

بدیهی است که رفع نواقص فوق، نیاز به صرف وقت قابل توجه و سرمایه گذاری و برنامه ریزی دارد که اگرچه بایستی از مدت ها پیش انجام می پذیرفت، مع ذلک اجرای آن ها با توجه به اهمیت آن برای حفاظت از تاسیسات موجود صنعت برق کشور و توسعه پایدار آن، طی سال های آتی بسیار مهم و حیاتی است.

اصلی ترین چالش های قراردادی که با آن مواجه هستید چیست و قراردادهای تیب اعمال شده از طرف کارفرمایان چه مشکلات و نقصان های دارند؟

مهمترین چالش های قراردادهای جاری و اشکالات قراردادهای تیب به شرح زیر است:

- اصولاً قراردادهای بصورت تیب تهیه شده که کاربرد آن برای پروژه های مختلف بسیار مشکل آفرین است. در حالی که بایستی متناسب با هر پروژه اجرائی و یا خرید تجهیزات و خدمات قرارداد تیب اصلاح شود.

- در قراردادهای تیب نقطه نظرات پیمانکاران و یا فروشندگان به طور کامل لحاظ نشده و در واقع به صورت یکطرفه تهیه شده است.

- کارفرمایان اکثراً در مواقعی که حقوق پیمانکاران و فروشندگان مطرح است، مفاد همان قرارداد تیب را هم رعایت نمی کنند.

- در قراردادهای تیب اصولاً تعدیلی برای تاخیر در پرداخت صورت حساب ها پیش بینی نشده و در صورت وجود هم، به آن عمل نمی شود. رعایت این امر در حال حاضر بسیار حیاتی است.

- میزان پیش پرداخت ها عموماً در قراردادهای حداکثر تا ۲۵ درصد در نظر گرفته می شود که با شرایط فعلی کشور (کمبود نقدینگی پیمانکاران و فروشندگان) هیچگونه هماهنگی ندارد.

- در اکثر قراردادهای تیب به کسورات سازمان تامین اجتماعی که قانوناً بایستی فقط برای بخش اجرائی باشد توجه ویژه معطوف نمی شود و این امر باعث ضرر و زیان و اتلاف وقت پیمانکاران و فروشندگان تجهیزات شده و مضافاً نیاز به مکاتبات متعدد بین کارفرما و سازمان تامین اجتماعی را ایجاد می کند.

مراتب فوق با توجه به نرخ بالای تورم در کشور (ارزهای خارجی و ریال) ضررهای قابل توجهی به پیمانکاران و فروشندگان تحمیل می کند که اصلاح و بازنگری آن در

حال حاضر برای قراردادهای مربوط به سال‌های ۹۶ و اوایل ۹۷ بسیار حیاتی است.

چند نرخ‌ی شدن قیمت ارز و موجبات رانت و سوء استفاده

مجید شهریان؛ مدیرعامل شرکت رعد

در شرکت خود برای تامین مواد اولیه با چه مشکلاتی مواجه شده‌اید؟ لطفاً در این خصوص توضیح دهید.

با توجه به اینکه شرکت‌های فعال در یک صنعت، به یکدیگر متصل هستند و مشکلات موجود در تامین مواد اولیه، افزایش بی‌رویه قیمت‌ها، خرید صرفاً به صورت نقدی، نبود مواد اولیه وارداتی، وضع قوانین موقتی و ناکارآمد، تغییر مکرر این قوانین با الحاق بخشنامه‌های جدید، عدم درک مشکلات تولیدکنندگان، عدم تعیین راهکار مناسب برای انتقال پول و پرداخت طلب تامین کنندگان خارجی و همگی از جمله موانع و مصائب مشترک همه شرکت‌ها برای تامین مواد اولیه است.

نوسانات قیمت‌ها به ویژه تغییر نرخ ارز، چه مسائلی را برای مجموعه تحت مدیریت جنابعالی ایجاد کرده است؟

تغییر نرخ ارز و عدم ثبات آن، باعث بالاتر رفتن همگی فعالان کسب و کار شده، مضاف بر آنکه چند نرخ‌ی شدن آن، وضعیت موجود را بدتر کرده به نحوی که بستر رانت و سوء استفاده را فراهم کرده و باعث احتکار کالا، افزایش بی‌رویه قیمت‌ها، عدم تناسب بین قیمت تمام شده تولید و قیمت فروش محصولات، تاخیر در زمان‌های تعهد داده شده در زنجیره کسب و کار شده است.

متأسفانه حتی شرکت‌هایی که سال‌ها هزینه کرده‌اند تا بتوانند زیرساخت‌های صادرات کالا را برای خودشان فراهم کنند، آن‌هم صادرات کالاهای غیرنفتی که ارزش افزوده تولید در ایران را نیز به همراه خود دارد، در حال حاضر به واسطه عدم کارایی سیستم بانکی، با معضلات زیادی روبرو هستند، به نحوی که برای دریافت وجوه حاصل از صادرات با موانع زیادی روبرو هستند.

آیا در شرکت خود برای تامین مواد اولیه با مشکلات خاصی مواجه شده‌اید؟ لطفاً در این خصوص توضیح دهید.

خوشبختانه با پیش بینی‌های به عمل آمده و خصوصاً پشتیبانی مستمر و درک مشکلات ایران توسط گروه رین هاوزن (MR) آلمان، شرکت مهندسی سنس امکانات لازم جهت سرویس و اورهال تپ چنجر ترانسفورماتورهای قدرت برای کلیه شرکت‌های برق منطقه‌ای، نیروگاه‌ها و سایر صنایع کشور را دارد و علیرغم مشکلات موجود در سیستم بانکی و افزایش نرخ ارز در حال حاضر قطعات یدکی اصلی تپ چنجرها و سایر قطعات یدکی مورد نیاز خدمات فنی و پشتیبانی (از جمله خودروهایی عیب یابی کابل) را در دست خرید دارد تا از وقوع هرگونه وقفه‌ای در تداوم خدمات پشتیبانی خود به صنعت برق کشور اطمینان حاصل کند.

نوسانات قیمت‌ها به ویژه در زمینه ارز، چه مسائلی را برای مجموعه تحت مدیریت شما ایجاد کرده است؟

نوسانات شدید نرخ ارز و طولانی شدن پروسه تامین آن از سیستم بانکی کشور مشکلات عمده‌ای را در ارائه پیشنهاد قیمت تجهیزات وارداتی برای این شرکت به وجود آورده است. همچنین همین موضوع باعث عدم ثبات قیمت‌ها شده، زیرا کارفرمایان در مدت زمان اعتبار پیشنهاد قیمت، تعهدات خود از جمله تأییدیه خرید، تامین بودجه، پرداخت پیش پرداخت و ... را اجرا نمی‌کنند و در نهایت اعتبار قیمت‌ها منقضی و بایستی پیشنهاد دیگری با قیمت و شرایط جدید تهیه و ارائه شود.

از دیدگاه شما صنعت برق ایران با وجود نوسانات قابل توجه نرخ ارز و همچنین کمبود شدید نقدینگی باید چه چاره‌ای برای قراردادهای جاری و آتی بیندیشد؟

در خصوص قراردادهای جاری و آتی پیشنهاد می‌شود موارد زیر مورد توجه قرار گیرد:

- افزایش فعلی نرخ ارز بعنوان یکی از شرایط فورس ماژور در نظر گرفته شود و براساس آن با پیمانکاران و فروشندگان جهت رفع ضرر و زیان حاصله توافق‌های لازم به عمل آید.
- میزان پیش پرداخت‌ها در قراردادهای جدید با توجه به مشکلات مالی و کمبود نقدینگی تا ۷۵ درصد مبلغ قرارداد افزایش یابد.
- در قراردادهای آتی ماده‌ای به عنوان تعهدات کارفرما در نظر گرفته شود و براساس آن کارفرمایان متعهد به تسویه فاکتورها و صورتحساب‌ها نهایتاً طی ۳۰ روز از تاریخ صدور آن‌ها باشند.
- کارفرمایان عقد قراردادهای جدید را موقوف به زمان تثبیت نرخ ارز و شرایط اقتصادی کشور به عنوان یک راه حل موقت کنند. ولی در خصوص قراردادهای حیاتی و فوری حتماً بایستی شرایط تعدیل قیمت‌ها و افزایش میزان پیش پرداخت و تسریع در پرداخت صورت حساب‌ها و فاکتورها بطور اصولی و جدی لحاظ شود.
- پرداخت وجوه علی الحساب در قراردادهای جاری میتواند بعنوان کمک به پیمانکاران و فروشندگان در شرایط فعلی تلقی شده و آن‌ها را در انجام وظایف محوله و قراردادهای در دست کمک کند.

در این شرایط بحرانی انتظار شما از سندیکای صنعت برق ایران چیست؟

- در واقع سندیکای صنعت برق قبل از شرایط بحرانی فعلی نیز قدم‌های لازم در این زمینه را برداشته است لیکن نهایتاً بایستی پیگیری‌های فعلی خود را گسترش داده و طی جلساتی با مقامات مسئول و ذیصلاح راه حل‌های مناسبی تا زمان رفع بحران ارائه کند. شاید یکی از راه‌ها انتخاب کمیته‌ای تخصصی و حرفه‌ای از افراد با تجربه و ذیصلاح در این زمینه باشد که مراتب را به دقت تحت نظر قراردادده و راه حل‌های عملی در هر مقطع ارائه کنند.

- مضافاً با توجه به مشکلات مالی شرکت‌های عضو، سندیکای صنعت برق می‌تواند مراتب پیگیری مطالبات معوقه اعضا را با جدیت بیشتری پیگیری کرده و خصوصاً در مورد شرکت‌های برق منطقه‌ای مراتب را در سطوح بالای وزات نیرو حل و فصل کند.

در خاتمه اینجانب با تجربه و سابقه بسیار طولانی در صنعت برق کشور و تجارب حاصل از مواجهه با تحریم‌های اقتصادی سال‌های گذشته توصیه می‌کنم، کلیه شرکت‌های عضو ضمن درک مشکلات کشور نهایت همکاری و تعامل را در تداوم انجام پروژه‌ها و خدمات فنی ضروری صنعت برق کشور که بدون شک خود نیز بخشی از این خانواده بزرگ هستیم، به عمل آورند.

اصلی‌ترین چالش‌های قراردادی که با آن مواجه هستید، چیست؟ آیا شرکت‌های کارفرما در قراردادهای جاری خود، قرارداد تیب را اعمال کرده‌اند؟ متن این قراردادها چه نقصان‌هایی دارد؟ یکی از مهمترین چالش‌های پیش روی صنعت برق عدم توازن بودجه و طرح‌های در دست اقدام و مورد نیاز است. این عدم توازن علاوه بر برنامه زمان‌بندی پروژه‌ها، اصل و اساس آنها را در حالت ابهام قرار داده است. چالش مهم دیگر عدم ثبات نرخ ارز، فلزات، دستمزدها و سایر موارد و عدم توازن آنها با دستورالعمل‌های تعدیل و شاخص‌های سازمان مدیریت و برنامه ریزی است، به نحوی که پیمانکاران توان اجرای تعهدات (با قیمت‌های قراردادی و استفاده از تعدیل‌ها و شاخص‌های مصوب) را از دست داده‌اند و متأسفانه برخی از کارفرمایان دولتی بدون توجه به واقعیات جاری و علیرغم دستورات مقامات مافوق نسبت به فسخ قراردادها و ضبط تضامین اقدام می‌کنند. این رویکرد منجر به تضعیف بدنه اجرایی وزارت نیرو (پیمانکاران) شده و توان و پتانسیل ایجاد شده در کشور را سرکوب می‌کند.

اصلی‌ترین چالش قراردادی افزایش شدید نرخ ارز و فلزات و سایر مراودات که به هیچ وجه در قالب قراردادهای یک طرفه وزارت نیرو با پیمانکاران و حتی استفاده از دستورالعمل‌های تعدیل و شاخص‌های سازمان مدیریت برنامه (که با واقعیات اقتصادی منطبق نیستند) قابل جبران نیستند و لذا قراردادهای در حالت ابهام، رکود و بلا تکلیفی قرار دارند، ضمن اینکه هزینه جاری پروژه بدون اینکه درآمدی برای پیمانکار ایجاد کند، به پیمانکاران تحمیل و موجب زیان‌های هنگفت می‌شود.

متأسفانه قرارداد تیب در بخش انتقال تدوین نشده است و اکثر قراردادهای با همان فرمت‌های قبلی و به صورت یک طرفه است.

در شرکت خود برای تامین مواد اولیه با چه مشکلاتی مواجه شده‌اید؟ لطفاً در این خصوص توضیح دهید.

یقیناً تغییرات شدید قیمت‌ها مشکلات زیادی را برای تامین کالاها و اقلام مورد نیاز پروژه‌ها ایجاد کرده و متأسفانه قیمت‌های واقعی روز تا چندین برابر قیمت‌های قراردادی افزایش یافته است. لذا سوال ذیل مطرح است که چه راهکاری برای حل این نامعادل «خرید به قیمت چند برابر و فروش به قیمت قرارداد» وجود دارد؟

نوسانات قیمت‌ها به ویژه تغییر نرخ ارز، چه مسائلی را برای مجموعه تحت مدیریت جنابعالی ایجاد کرده است؟ متأسفانه وابستگی صنعت برق به قیمت ارز به مراتب بیش از آن است که در قراردادهای مثلاً با ۳۰ درصد ذکر می‌شود؛ حتی سازندگان بسیار معتبر و شناخته شده داخلی هم به دلیل افزایش قیمت ارز، قیمت‌های خود را تا چند برابر افزایش داده‌اند.

بدیهی است این موضوع بر روند کار پروژه و شرکت اثر مخرب دارد. بلا تکلیفی قراردادهای علیرغم وجود هزینه‌های جاری و هزینه‌های تمدید تضامین و روشن نبودن چشم انداز قراردادهای مشکلات عمده شرکت‌ها است.

از دیدگاه شما با وجود نوسانات جهش وار نرخ ارز و همچنین کمبود شدید نقدینگی، راهکارهای خروج از چالش‌های قراردادهای جاری چیست؟

آنچه مسلم است بودجه کافی برای اجرای پروژه‌های تعریف شده و در دست اجرا با قیمت‌های واقعی وجود ندارد و شاید تنها راهکار این باشد که صنعت برق بر مبنای واقعیت قیمت‌ها، بودجه را در اختیار صرفاً پروژه‌هایی قرار دهد که در مسیر اجرا هستند (اعم از پروژه‌های تعریف شده و یا در دست اجرا) که بودجه آن کاملاً محقق شده است و سایر پروژه‌های در دست اجرا را به سمت خاتمه پیمان سوق دهد.

در این شرایط بحرانی انتظار شما از سندیکی صنعت برق ایران چیست؟

دو خواسته مهم از سندیکی آن است که اولاً هر چه بیشتر نسبت به بیان و ارائه مستندات واقعیات بازار به مقامات در ارگان‌های مختلف اقدام و مسیر اجرای پروژه‌ها را صرفاً در قالب بودجه محقق شده، پیش‌برد و سایر پروژه‌ها را به سمت خاتمه پیمان سوق دهد، در غیر این صورت شاهد ورشکستگی بیشتر اعضا و وارد شدن خسارات جبران‌ناپذیر به بدنه اجرایی صنعت برق و پتانسیل‌های ایجاد شده خواهیم بود.

ثانیاً با تدوین و به تصویب رسانیدن و مهم‌تر از آن به روز رسانی فهرست بهای کلیه بخش‌ها (توزیع، انتقال اعم از پیمانکاری و مشاوره) اقدام و محدوده ارائه پیشنهادات قابل قبول قیمت را نسبت به فهرست بها تعیین کند تا از رقابت‌های شکننده شرکت‌های عضو (که قطعاً باعث تضعیف اعضا می‌شود) با یکدیگر جلوگیری شود.

نگاه ویژه

خاموشی‌ها

۴۰

نگاه ویژه

اصلاح قیمت، ستاره خاموش صنعت برق ایران

استفاده کنیم، مجبوریم برای تولید يك میزان مشخص برق سوخت بیشتری مصرف کنیم. طبیعی است که از منابع عمومی این کار انجام می‌شود. اگرچه در حال حاضر جهت‌گیری وزارت نیرو این است که نیروگاه‌های جدید، نیروگاه‌هایی با راندمان بالا باشد و نیروگاه‌هایی با راندمان پایین را وارد مدار نمی‌کند؛ اما گاهی برای پوشش نیازهای اوج مصرف به نیروگاه‌هایی با راندمان کم متوسل می‌شویم. او ادامه می‌دهد: در تمام ساعات روزهای تابستان، مصرف برق بالا نیست. ۲۰ ساعت از روز شرایط عادی است و ممکن است برای تأمین نیازها مشکلی نباشد؛ اما چهار ساعت از طول شبانه‌روز زمان اوج مصرف است. در این مقطع، ناگزیر می‌شویم نیروگاه‌های فرسوده را وارد مدار تولید کنیم که این مسئله به نفع اقتصاد ملی نیست؛ بنابراین به هر میزان که همه ما بهتر، درست‌تر و عاقلانه‌تر مصرف کنیم، از نظر اقتصاد ملی به نفع همه است. «حمیدرضا عظیمی» معاون برنامه‌ریزی شرکت مادر تخصصی تولید نیروی برق حرارتی نیز بر این باور است که وجود خاموشی در تابستان امسال قطعی است. کمبود بازندگی، تولید برق نیروگاه‌های برقی را سه تا چهار هزار مگاوات کاهش داده و وضعیت تأمین برق در زمان اوج مصرف را با مشکل روبه‌رو کرده است که از نظر فعالان بخش خصوصی صنعت برق گذر از این مشکل جز با همکاری و همراهی تمامی مصرف‌کنندگان بدون خاموشی امکان‌پذیر نیست. اقتصاد نامناسب برق سبب شده سرمایه‌گذاری‌ها در این صنعت با مشکل مواجه شود و در نهایت، به دلیل تعویق در اجرای برنامه‌ها و عدم تکمیل نیروگاه‌های جدید، با پیشی گرفتن مصرف برق از تولید در زمان اوج مصرف، به سال‌های دهه ۶۰ از نظر وقوع خاموشی‌های برنامه‌ریزی شده، بازگردیم. ما تا افق ۱۴۰۵ برنامه‌ریزی کرده‌ایم، اما وقتی قیمت برق پایین باشد و منابع مالی خوب در دسترس نباشد، این شرایط پیش می‌آید. اما با اینکه عظیمی از برنامه‌ریزی در صنعت

گوشی برای شنیدن در این پهنه از گیتی آفریده نشده است و جملگی استاد سخن پای براین جهان نهاده‌اند!

محمدعلی وحدتی، عضو سندیکای تولیدکنندگان برق، با اشاره به روند سریع رشد در بخش مصرف، کمبود منابع مالی را عاملی برای به تأخیر افتادن اجرای برنامه‌ها معرفی می‌کند و وضعیت بخش خصوصی را به دلیل محدودیت‌هایی که وزارت نیرو در پرداخت مطالبات این بخش دارد، چندان مطلوب ارزیابی نمی‌کند؛ به همین دلیل برنامه‌های بخش تولید برق به موقع و به خوبی اجرا نشده‌اند؛ بنابراین برای عبور از شرایط اوج مصرف تابستان، اجرای برنامه‌های کاهش مصرف ضروری است.

غیاث‌الدین دبیر سندیکای تولیدکنندگان برق نیز تأکید می‌کند: پولی که برای تولید برق اضافه مصرف می‌شود، از جیب مردم تأمین می‌شود؛ بنابراین اگر مردم در مصرف، به ویژه در ساعات پیک، همکاری کنند، قطعاً می‌توانیم خاموشی نداشته باشیم یا حداقل خاموشی را داشته باشیم؛ ولی اگر قرار باشد که باز مصارف ما نابجا، بی‌موقع و بدون ملاحظه باشد، یقیناً با این شرایط تولیدی که داریم، امسال خاموشی خواهیم داشت.

به گفته غیاث‌الدین به دلیل کمبود در تولید برق، نیروگاه‌های فرسوده‌ای که راندمان مناسبی ندارند، نیز باید وارد مدار تولید شوند. این نیروگاه‌ها نیاز به تعمیرات اساسی دارند و باید اورهال شوند. بخشی از این نیروگاه‌ها اورهال شده‌اند؛ اما بخش دیگری از آنها به دلیل بی‌پولی و مشکلات اقتصادی، حداقل تعمیرات را داشته‌اند و برای ماندن برخی واحدهای نیروگاهی در مدار تولید به ویژه در زمان اوج مصرف، باید به خدا توکل کرد.

وحدتی نیز درباره چگونگی صرف پول مردم برای تولید برق، می‌گوید: ورود نیروگاه‌هایی با راندمان پایین به چرخه تولید، باعث آسیب‌رسیدن به اقتصاد ملی می‌شود. وقتی ما مجبور شویم از نیروگاه با راندمان کم

تابستان امسال نیز گذشت و خوشبختانه با فرونشستن اضافه بار ایجاد شده در شبکه خاموشی‌های اجباری نیز به پایان رسیدند، اما بهتر است که پیش از رسیدن به تابستان سال ۱۳۹۸ برای حل مشکل خاموشی چاره‌ای اساسی اندیشید، وگرنه در آغاز تابستان آینده بازمه قسمتی دیگر از سریال تکراری و بی‌مزه تلاش مسئولان برای خاموشی کمتر و برگزاری میزگردهای ریشه‌یابی علت خاموشی‌ها با هدف انداختن مدال تقصیرات به گردن دیگران خواهیم بود. خواهش و التماس از شهروندان برای مصرف کمتر، شمردن کارهایی که مسئولان پیشین باید انجام می‌دادند و ندادند و ارائه راهکارهایی که هیچگاه اجرا نشده و نخواهد شد نیز ترجیح‌بند همیشگی مسایل و مشکلاتی از این دست است.

اما هیچ کس به این نمی‌اندیشد که همه مسئولان کنونی روزی مسئولان پیشین خواهند شد و همه راهکارهای خوب هنگامی که درد می‌خورند که به اجرا درآیند. اینکه چرا شهروندان باید همیشه به شکلی از خاموشی‌ها ناراضی باشند که گویی حقی از آنان ضایع شده، مساله‌ای کلیدی است. مردم همواره هنگام شنیدن خواهش مسئولان در رسانه‌ها از آنها برای صرفه‌جویی با غرولند زیر لب درجه کولرگازی خود را بیشتر کرده و همه چیز را به مسایل سیاسی کشور پیوند می‌زنند. انتقاداتی از این دست که اصلاً چرا باید برق قطع شود؟ پس دولت پول نفت را چه کار می‌کند؟ چرا نیروگاه نمی‌سازد؟ پس اینهمه تبلیغات در مورد افزایش تولید برق پس از انقلاب به چه معنی بود؟ هنگامی اعلام می‌شود، به اندازه‌ای تولید برق داریم که آن را صادر هم می‌کنیم پس خاموشی چرا؟ اصلاً وقتی خودمان برق نداریم چرا آن را صادر می‌کنند؟ و... در طول تابستان امسال بارها مطرح شد.

سال‌هاست که تولیدکنندگان برق و سرمایه‌گذاران این صنعت در بخش خصوصی فریاد زده و برای خاموشی و زیان‌های وارد شده در پی آن هشدار می‌دهند، اما گویی هیچ

در صنعت برق بیان شود. امید است که با گذر از ملاحظات سیاسی، اجتماعی و... برای اصلاحات ساختاری که بسیار ساده هستند و در سراسر این کره خاکی نیز از بوتله آزمایش سربلند بیرون آمده اند اقدام شده و تجربه دیگر کشورهای جهان در زمینه حل این مشکل الگو قرار گیرد تا خاموشی در کشورمان به یکباره از میان برداشته شده و برای همیشه به خاطره‌ها پیوندد.

پرسش نخست درباره این موضوع می‌تواند این باشد که چرا خاموشی رخ می‌دهد؟ اردکانیان، وزیر نیرو در آغاز تابستان، درباره اجتناب ناپذیر بودن خاموشی در سال جاری،

برنامه‌ریزی می‌کند، در حالی که این روزها به نظر می‌رسد که در صنعت برق، دیگر آن نگاه بلندمدت وجود ندارد.

در این گزارش بر آن هستیم تا به ریشه‌ها و اسباب این خاموشی‌ها، پیامدهای زیانبار آن، راهکارهای رفع این مشکل و اصلاحات ضروری در زمینه تولید و توزیع برق پرداخته و نشان دهیم که همه در این آسیب بزرگ نقش خود را بازی کرده و به همین دلیل باید مسئولیت آن را نیز به اندازه سهم خود بپذیریم. در فرصت کوتاه تلاش خواهد شد تا آنچه دیگران از گفتن و بپذیرفتن آن شانه خالی می‌کنند روشن و ساده و بدون حواشی پیچیده ریاضی معمول

برق سخن می‌گوید به نظر می‌رسد که این برنامه‌ها دست کم همه سونگرا نه نباشد چرا که در گذر این سال‌ها و با اوج گرفتن مشکلات چشم‌های فعالان صنعت برق بیشتر به آسمان و بخت و اقبال دوخته شده تا شاید با بهبود وضعیت بارش‌های هر سال، نیروگاه‌های برقایی بیشتری در مدار تولید باقی بمانند و از پیک تابستان به سلامت و بدون خاموشی عبور کنیم. این در حالی است که پس از پایان جنگ و آغاز دوره سازندگی، هیچ‌گاه صنعت برق دچار خاموشی برنامه‌ریزی شده، نشده بود. ضمن آنکه صنعت برق از آن دسته صناعی است که همواره برای ۵۰ سال آینده خود

نشده و «حمید چیت‌چیان» وزیر پیشین نیرو نیز درست در سال ۹۵ و آنهم درست در موسم تابستان آن سال اظهارات کم و بیش همانند را دارد.

وزیر نیرو گفت: با توجه به این‌که میزان مصرف برق در فصول مختلف متفاوت است و بیشترین مصرف در فصل تابستان صورت می‌گیرد، مهم‌ترین تدبیر گذر از بحران خاموشی در تابستان و پیک یا قله مصرف در ماه‌های تیر و مرداد، مدیریت مصرف است. زیرا در حال حاضر آمادگی تولید ۵۲ هزار مگاوات برق را داریم، اما اگر میزان حرارت دما افزایش یابد، احتمال این وجود دارد که میزان مصرف از این عدد فراتر رود، لذا تقاضای ما از مردم این است که با مدیریت مصرف ما را در این مهم یاری دهند و برخورد با پرمصرف‌ها نیز در دستور کار وجود دارد، که قوانینی در این حوزه تدوین شده و این مشترکان با افزایش مصرف هزینه بیشتری را خواهند پرداخت.

اردکانیان ادامه داد: با مصرف‌کنندگان بزرگ برق همچون صنایع توافق شده تا در صورت کمبود در تامین نیازهای برق از آنها کمک بگیریم و ظرفیت‌های ۳۰۰۰ مگاواتی تولید برق اضطراری موسسات بزرگ مانند کارخانه‌ها، بیمارستان‌ها، هتل‌ها و مجتمع‌های تجاری نیز به کار گرفته خواهد شد تا در زمان نیاز این ظرفیت‌ها را به مدار آورند و وزارت نیرو نیز در برابر این کار مبلغ خوبی را پرداخت خواهد کرد، همچنین چند واحد نیروگاهی جدید ساخته شده که برای افزایش ظرفیت، پیش از آغاز پیک وارد مدار خواهد شد.

اما در میان همه این اظهارات که کم و بیش نیز تکراری هستند وی به یک ایده جالب نیز اشاره می‌کند که موانع آن نیز جالب است، وی در مورد عدم تمایل مردم نسبت به استفاده از پنل‌های خورشیدی معتقد است که یکی از دلایل این استقبال ناچیز این است که در شرایط فعلی برق با قیمت بسیار پایین در اختیار مردم قرار می‌گیرد و همین مساله باعث شده که مردم استقبالی از سیستم‌های تولید برق خورشیدی نکنند.

البته افزون بر قیمت ناچیز برق که مادر بسیاری از مشکلات دیگر نیز هست و در شماره‌های پیشین همین نشریه بارها در موضوعات گوناگون به آن اشاره شده، موانع فنی و تکنولوژیکی و هزینه‌های این طرح جالب و همچنین نبود دانش و آگاهی عمومی در این زمینه را نیز می‌توان به گفته‌های وزیر پیشین اضافه کرد، اما پایین بودن قیمت مساله‌ای است که رد پای آن را در باقی بخش‌های این گزارش نیز دیده خواهد شد.

در تابستان سال ۹۳ کارشناسان بارها درباره اصلاح الگوی مصرف برق و صرفه جویی

هشدار داده و اعلام کردند، که در صورت صرفه‌جویی نکردن در مصرف برق خاموشی گریزنانپذیر خواهد بود. البته نکته جالب این بود که الگوی مصرف جامعه چندان اصلاحی به خود ندید و در آن سال با اوج گرفتن مصرف برق تابستانی و پس از توافق وزارتخانه‌های صنعت و نیرو این مدیریت مصرف در بخش صنایع بود که در دوره پیک مصرف با کاهش ۸۰۰ مگاواتی به داد شبکه توزیع برق رسید.

اما با این همه، چاره دقیقی برای این مشکل اندیشیده نشد و در سال ۹۵ نیز همین وضعیت وجود داشت، «حسین امیری خامکانی» رئیس کمیته برق مجلس در مورد احتمال قطع برق در تابستان این سال گفت: با وجود کمبودی که در زمینه تامین برق داریم میزان مصرف نیز بالاتر از سطح تولید بوده و رشدی ۸ درصدی را تجربه کرده است.

نایب رییس کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی به خشکسالی حاکم بر کشور و محدود شدن امکان استفاده از نیروگاه‌های برق‌آبی نیز اشاره می‌کند که به وخامت اوضاع دامن می‌زند. اما او در برشمردن اقداماتی که به عنوان چاره کار باید انجام داد از ساخت نیروگاه‌های بزرگ در بلندمدت و احداث نیروگاه‌های کوچک‌تر در کوتاه‌مدت یاد کرده و سپس با تکلیف کردن صرفه‌جویی به مشترکان تجاری و صنعتی از مشتریان خانگی نیز درخواست همراهی می‌کند.

امیری خامکانی درباره راهکارهای خروج صنعت برق از بحران می‌گوید: راهکار اصلی این است که دولت به هشدارها بها داده و مجلس هم به دولت اجازه دهد تا از صندوق توسعه ملی و یا از مازاد درآمدهای ارزی حدود ۵ میلیارد دلار برای کمک به صنعت برق هزینه کند.

اگر اظهارات رئیس کمیته برق مجلس به عنوان رویکرد مجلس در نظر بگیریم، قابل درک است که مجلس چاره کار را در افزایش گنجایش تولید برق می‌بیند که از دید بیشتر شهروندان نیز تنها راه نجات از خاموشی به شمار می‌رود. البته وی به مشکلات بخش خصوصی صنعت برق نیز اشاره می‌کند، اما بیشتر از این بابت که نپرداختن مطالبات این بخش می‌تواند منجر به تعطیلی نیروگاه‌ها شود و در نتیجه بازهم به افزایش تولید توجه دارد نه سایر مشکلات اساسی این بخش.

اظهارات وزرا و تولیدکنندگان گویای آن است که آنچه موجب خاموشی می‌شود کمبود گنجایش نیروگاه‌ها و بخش تولید برق نیست، بلکه این شیوه مصرف است که موجب خاموشی می‌شود. اما بسیاری از شهروندان زیر بار این گفته‌ها نرفته و با خود فکر می‌کنند که دولت ناتوانی خود را به گردن آنها می‌اندازد!

یا اینکه اصلاً این وظیفه صنایع است که صرفه جویی کنند تا برق خانگی قطع نشود! و البته مسئولان نیز به این تفکر تن در داده و صرفه جویی را بر این بخش‌ها متمرکز می‌کنند. که نمونه واضح آن در گفته‌های «آرش کردی» مدیرعامل توانیر دیده می‌شود:

وی اشاره می‌کند که با توجه به افزایش رشد مصرف و احتمال خاموشی در فصل تابستان از بسته‌های حمایتی و تشویقی برای صنایع تدوین شده و رشد ۵۰ درصدی ضریب تشویقی توانیر برای صنایع می‌توان موجب صرفه جویی مصرف برق تا ۶۰۰ مگاوات شد و کشاورزان نیز می‌توانند در چهار ساعت از روز از برق استفاده نکنند و در دیگر ساعات روز، برق به صورت رایگان در اختیار آنها قرار خواهد گرفت.

کردی با اشاره روشن‌تر می‌گوید: در صورت کمبود برق شوم ۲۴ ساعت قبل با این صنایع هماهنگ می‌کنیم که میزان مصرف خود را

»

اقتصاد نامناسب برق سبب شده سرمایه‌گذاری‌ها در این صنعت با مشکل مواجه شود و در نهایت، به دلیل تعویق در اجرای برنامه‌ها و عدم تکمیل نیروگاه‌های جدید، با پیشی گرفتن مصرف برق از تولید در زمان اوج مصرف، به سال‌های دهه ۶۰ از نظر وقوع خاموشی‌های برنامه‌ریزی شده، بازگردیم

کاهش دهند و بر همین اساس مشوق‌هایی را برای آنها در نظر گرفته‌ایم.

اکنون باید دید که مشکل واقعاً در پایین بودن گنجایش تولید برق است یا شیوه مصرف آن و اینکه آیا صنعت باید در مصرف صرفه جویی کند یا بخش خانگی؟

کمتربودن گنجایش تولید برق نسبت میزان نیاز مشترکان در یک کشور و خاموشی که پیامد آن به شمار می‌آید در همه جای جهان به عنوان بحران شناخته می‌شود. بررسی میزان مصرف برق کشور در چند دهه گذشته نشان می‌دهد که نه تنها میزان مصرف برق، بلکه حتی سرانه آن نیز روند صعودی داشته و مسئولان وزارت نیرو نیز همواره خود را ملزم به تأمین برق مشترکان دانسته‌اند. با وجود این در بسیاری از سال‌ها میزان بیشینه تقاضای مشترکان از بیشینه توان تولیدی شبکه کل کشور پیشی گرفته و کشور با خاموشی‌های پی در پی در روزهای تابستان روبرو شده است. نکته قابل اشاره در اینجا آن است که در حالی است که میانگین رشد مصرف برق در جهان،

تنها ۳ درصد است، میانگین رشد سالانه مصرف در کشور به جز سال هدفمندی یارانه‌ها همواره میان ۵ و ۶ درصد بوده و از رشد ظرفیت نیروگاهی کشور بیشتر است، لیکن اگر قدر مطلق رشد صنایع در کشورمان را در نظر بگیریم، روشن می‌شود که رشد مصرف برق بسیار بیشتر از اندازه‌ای است که این واحدهای صنعتی تازه نیاز دارند و تقاضای بخش خانگی به دلایل متعدد، با آهنگ فزاینده و بیش از میزانی که باید، در حال رشد است.

آنچه که برای تولیدکنندگان برق اهمیت دارد دو چیز است:

الف) بیشتر بودن قدرت عملی نیروگاه‌ها از توان مصرفی در زمان اوج مصرف برای تولید برق مطمئن

در این مورد متأسفانه از اواخر دهه ۱۳۸۰، افت سرمایه‌گذاری در بخش تولید برق آغاز شده و تا دهه ۱۳۹۰ ادامه پیدا کرده است که به نظر می‌رسد اجرا نشدن فازهای بعدی هدفمند کردن یارانه‌ها، اعمال تحریم‌های بین‌المللی، پایین بودن قیمت فروش برق نسبت به قیمت تمام‌شده آن، پرداخت نشدن مابه‌التفاوت قیمت تکلیفی و تمام شده توسط دولت و همچنین خصوصی‌سازی غیراصولی و غیرمنطقی نیروگاه‌ها بدون ایجاد زیرساخت‌های لازم، از عوامل کاهش سرمایه‌گذاری در بخش تولید برق هستند و بر همین اساس تقریباً در همه سال‌های ۱۳۸۶ تا ۱۳۹۶ میزان تقاضای مصرفی در روزهای بحرانی سال بیش از حداکثر توان تولید شبکه بوده است و در نتیجه در این سال‌ها در همه بخش‌ها خاموشی رخ داده است.

هنگامی که تمام ظرفیت نیروگاهی کشور با بیشینه توان برای تولید برق مورد نیاز کشور به کار گرفته شود، امنیت تولید برق کاهش می‌یابد زیرا ممکن است نیروگاه‌ها زیر فشار از کار افتاده و برق به طور کامل قطع شود و دیگر اینکه نیروگاه‌ها و تأسیسات برق به صورت عمومی زودتر فرسوده شده و از عمر مفید آنها کاسته می‌شود.

ب) یکنواختی هرچه بیشتر تقاضای توان از سمت مصرف‌کننده در طول سال این یکنواختی کمک می‌کند تا هزینه تولید برق کاهش یافته و فروش آن نیز صرفه اقتصادی داشته باشد، به این ترتیب یکنواختی باشاخصی به نام ضریب بار تعیین می‌شود. هرچه ضریب بار بیشتر باشد، ظرفیت نیروگاهی نصب شده در طول سال، بیشتر مورد استفاده قرار می‌گیرد بدون آنکه در ساعاتی خاص به آنها فشار بیشینه وارد شود. در نتیجه هزینه تولید برق نیز کاهش می‌یابد. اما بالعکس اگر ضریب بار کم باشد به علت اینکه برخی از نیروگاه‌های کشور تنها در ساعات اوج بار فصل

گرما قرار گرفته‌اند که زمانی میان ۲ تا ۴ ساعت را در بر می‌گیرد و در نتیجه برای بازگشت سرمایه اولیه نیروگاه که بخش قابل توجهی از قیمت برق را تشکیل می‌دهد چاره‌ای جز افزایش قیمت تولید برق نخواهد ماند.

در مورد ضریب بار در ایران باید گفت که این ضریب در سال‌های ۱۳۸۶ تا ۱۳۹۶ با یک روند غیریکنواخت روی هم رفته کاهش یافته است و در حال حاضر بسیار کمتر از مقدار این ضریب در کشورهای پیشرفته است و این واقعیت نشان می‌دهد که ناهمگونی مصرف در طول سال در ایران بسیار بالاست، اختلاف پرمصرف‌ترین روزهای سال با روزهای کم مصرف به بیش از ۲۰ هزار مگاوات می‌رسد که بسیار عظیم است چراکه این ظرفیت عظیم نیروگاهی در دیگر روزهای سال مورد استفاده نبوده و به هدر می‌رود و این میزان برابر ۳۶ درصد گنجایش نیروگاهی کشور است!

در اینجا بی‌دزنگ پاسخ به این پرسش پیدا می‌شود که چرا با وجود صادرات برق که عموماً به معنا از بیاد یک کالا است، کشور با خاموشی مواجه است؟ نخست اینکه اساساً میزان صادرات برق کشور برخلاف آنچه نشان داده می‌شود بسیار کم و رقمی نزدیک به ۲ درصد است و این هم از آن دست تبلیغاتی بی‌موردی است که درست سر بزنگاه گریبان دولت‌مردان را می‌گیرد. و دوم اینکه این صادرات در ماه‌های سرد انجام می‌شود، درست هنگامی که نیروگاه‌های ساخته شده برای تأمین برق در ساعات اوج مصرف تابستان ساخته شده‌اند، بدون استفاده بوده و کارایی ویژه‌ای ندارند که با توجه به مازاد تولید ۳۶ درصدی توان تولید برق در کشور، این میزان صادرات بسیار ناچیز است. پس می‌توان نتیجه گرفت که صادرات برق لزوماً به معنای اضافه بودن همیشگی برق در کشور نیست.

مورد مؤثر دیگر در حوزه تولید برق کشور نیروگاه‌های برق آبی هستند که به ویژه نقش مؤثری در تأمین برق روزهای بحرانی و زمان اوج بار در سال‌های گذشته داشته‌اند. دلیل این اهمیت آن است که سدها در فصل سرد لبریز شده و تنها در موسم گرما گشوده می‌شوند تا از آب آن بهره‌برداری شود، نیروگاه‌های برق آبی این سدها نیز در این هنگام بیشترین تولید را داشته و برق خود را وارد مدار می‌کنند که کمکی به مصرف اوج بار روزهای گرم نیز هست و با خشکسالی موجود در سال‌های اخیر این امکان رو ضعیف گذاشته است، چراکه دیگر آبی در پشت سدها وجود ندارد که توربین‌های تولید برق سدها را به چرخش درآورده و ناجی خانه‌های ایرانیان در فصل گرم باشد.

پرویز غیاث‌الدین، دبیر سندیکای تولیدکنندگان برق، برق تولیدشده در نیروگاه‌های برقی را

پیش از وقوع خشک سالی های اخیر، ۱۰ هزار مگاوات اعلام می کند و می گوید: از ۵۵ هزار مگاوات برقی که در زمان اوج مصرف نیاز داریم، در سال های گذشته حدود ۲۰ درصد برق مورد نیاز به وسیله نیروگاه های برقابی تأمین می شد؛ اما در سال ۹۷ این نیروگاه ها حداکثر ۶۰ درصد سال قبل می توانند تولید کنند.

با این حال به اعتقاد دبیر سندیکای تولیدکنندگان برق معتقد است عوامل مختلفی در گذر از پیک تابستان دخالت دارد و می توان با راهکارهایی بدون خاموشی تابستان را پشت سر گذاشت. اما مردم باید درست مصرف کنند. در بسیاری از نقاط جهان مردم از وسایل پرمصرف خود در ساعات اوج مصرف استفاده نمی کنند. ساعت وسایلی مانند ماشین لباس شویی و ظرف شویی را برای فعالیت در نیمه شب تنظیم می کنند.

البته باید در نظر داشت که این پیشنهاد آخری مستلزم تعویض لوازم خانگی کهنه با انواع مدرن تر آن است که شوربختانه در شرایط حاکم با دشواری های بسیاری مواجه است.

با توجه به محدودیت های یاد شده می توان کمبود ظرفیت برق در سال ۹۷ را چیزی میان ۳۵۰۰ تا ۶۵۰۰ مگاوات برآورد کرد. که این کمبود احتمالاً در سال های آینده نیز کم و بیش وجود خواهد داشت. این مشکل پرسشی را ایجاد می کند که آیا باید برای رفع خاموشی به احداث نیروگاه ادامه داد و گنجایش را بالا برد؟ از یک سو نیروگاه های برق آبی با وجود اینکه انرژی پاک تولید می کنند اما با توجه به اقلیم کشور ایران و دائمی نبودن بارندگی منبع مطمئنی برای انرژی نبوده و از سوی دیگر سده سازی بی رویه نیز مشکلات خود را داراست و حتی همین حالا نیز اثرات مخرب خود را به نمایش گذاشته است و در مورد باقی منابع تولید برق نیز باید پرسید که در برابر این افزایش ظرفیت تولید چه چیزی به دست آورده ایم. اساساً صنعت برق بستری برای توسعه اقتصادی و صنعتی و رفع نیاز این بخش ها برای پیشرفت بی وقفه است و شاید حتی بتوان گفت که برق خانگی پیامد این توسعه بوده و تنها با گسترش صنعت و کشاورزی است که مشتریان خانگی نیز از برق بهره مند خواهند شد. پس در شرایطی که شکوفایی و توسعه چندان در صنعت و کشاورزی دیده نمی شود افزایش تولید برق چه توجیهی می تواند داشته باشد؟ چرا ما پیوسته مصرف می کنیم بی آنکه چیزی تولید کرده باشیم؟

در این شرایط روشن می شود که کمبود برق نه از ناتوانی صنعت برق کشور بلکه از مصرف بی رویه برق توسط مشتریان خانگی به ویژه در فصل گرم سرچشمه می گیرد که باید شیوه این مصرف را کنترل کرد و این وظیفه تنها و تنها به

عهده بخش خانگی بوده و انتظارات از بخش صنعت و کشاورزی به راستی بیجاست. امید است که مسئولان نیز این انتظار و فشار را از این بخش های نحیف که مشکلات بی شمار دیگری نیز دارند برداشته و بر جایی متمرکز شود که ریشه واقعی مسایل است. در بخش بعدی به آن پرداخته و چالش ها و ضرورت های مصرف در بخش خانگی را بررسی می کنیم.

یکی از راه های ترغیب مشتریان به اصلاح مصرف ارتباط با آنان و بهره گیری از رسانه و تبلیغات برای آگاه کردن و هدایت مشتریان به سمت یک الگوی مصرف مطلوب است، البته نگارنده در این حوزه تخصص ندارد، لیکن با توجه به تجربه دیگر کشورها و آنچه در کشور ما در حال حاضر اجرا می شود می توان گفت که کشور ما در این زمینه بسیار ضعیف و ناتوان بوده و نیاز به سیاست و برنامه ریزی و اقدامات بسیار بهتر از این داریم، شرکت برق کشور حتی از قبوض مشتریان که کاملاً در اختیار خودش قرار دارد به درستی برای تبلیغات و آموزش بهره نمی گیرد.

سهامیه بندی برق به صورت داوطلبانه و اجباری نیز از دیگر شیوه های کنترل مصرف است که البته در این حوزه نیز بازار رسانه و تبلیغات اهمیت بسیاری دارند تا با ایجاد کمپین موجب شوند که کار در شرایط داوطلبانه موفقیت بیشتری داشته باشد، در حالت اجباری نیز باید برق صنایع و بخش کشاورزی کم تر قطع شود و از سوی دیگر تمرکز روی مشتریان پرمصرف باشد، هم اکنون بحران برق در ایران از راه همکاری صنایع و کشاورزان کنترل می شود که به هیچ رو کار درستی نیست چون سهم این ۲ بخش از مصرف برق در ساعات اوج بار روی هم نزدیک ۲۵ درصد بوده و قطع برق در توسعه این بخش ها که برای کشورهای همچون ایران بسیار حیاتی است پیامدهای بسیار ویرانگری دارد و البته هر چند این مطلب کمی شگفت است اما هنگامی که بخش صنعت پول بیشتری برای برق می پردازد چرا باید برق این بخش برای قطعی در اولویت باشد؟ افزون بر این چنانکه پس از این شرح داده خواهد شد، بیشتر سهم اضافه بار در فصل گرم به دلیل افزایش تقاضا برای استفاده از وسایل سرمایشی است که بخش های کشاورزی و صنعت نیاز چندانی به آن نداشته و اساساً از لوازم سرمایشی بهره برداری نمی کنند، پس به دوش کشیدن بار این اضافه مصرف توسط این بخش ها به هیچ رومنهفانه و منطقی نیست. کسانی که باید در مصرف، صرفه جویی کنند همان کسانی هستند که مسبب این اضافه بار شده اند.

در روی دیگر سکه این مشتریان بخش های خانگی و تجاری هستند که سهمی بیش از ۶۰ درصدی در هنگام اوج بار داشته و

مصرف کنندگانی غیرمولد هستند، پس ضروری است به این بخش های پیکساز بیشتر توجه شود که البته در اینجا نیز شیوه کنونی که برق مشتریان خانگی و تجاری را به صورت منطقه به منطقه و نوبتی قطع می کند نادرست بوده و باید به مشتریان پرمصرف را هدف گرفت.

تفاوت رویکرد و نوع نگرش به تولید و مصرف و صرفه اقتصادی، میان کشورهای صنعتی و کشوری مانند ایران در این چنین مواردی بارز می شود! چراکه در ایران، درست وارون دیگر کشورهای صنعتی قیمت برق در بخش خانگی ارزان تر از بخش صنعت بوده (برای نمونه قیمت برق در بخش صنعت حدود ۱٫۳ برابر بخش خانگی است در حالی که در آلمان مشتریان صنعتی نزدیک به نصف قیمت مشتریان خانگی می پردازند و در سوئد این نسبت حتی کمتر نیز هست!) و سهم بخش های صنعت و کشاورزی در این کشور به وارون کشورمان

”

هنگامی که تمام ظرفیت نیروگاهی کشور با بیشینه توان برای تولید برق مورد نیاز کشور به کار گرفته شود، امنیت تولید برق کاهش می یابد زیرا ممکن است نیروگاه ها زیر فشار از کار افتاده و برق به طور کامل قطع شود و دیگر اینکه نیروگاه ها و تأسیسات برق به صورت عمومی زودتر فرسوده شده و از عمر مفید آنها کاسته می شود

چندین برابر بخش خانگی است. افزون بر دلایل متعدد اقتصادی و مسایل مربوط به توسعه، عملکرد کشورهای صنعتی همچون کشور آلمان در این دو مورد به سود صنعت برق نیز هست، زیرا صنایع در تمام سال توان مصرفی یکنواختی دارند که موجب افزایش ضریب بار می شود. البته شاید گفته شود که دلیل ارزانی برق مشتریان خانگی در ایران، تخصیص یارانه است، اما در هر صورت این یارانه موجب نامتعادل شدن مصرف و بی رویه شدن آن، رشد بیش از اندازه سهم بخش خانگی و جلوگیری از رشد صنعت و کشاورزی و در پی آن رشد اقتصادی خواهد شد. همچنین همانگونه که پیش از این نیز گفته شد این یارانه و ارزانی ناشی از آن آسیب های پرشماری دارد و هر چه که می گذرد مزایای آن رنگ می بازد. پس برداشتن آن در درجه نخست به بخش خصوصی کمک خواهد کرد تا در فضایی رقابتی و دارای سود منطقی صنعت برق را توسعه دهد و دیگر اینکه قیمت واقعی خود به خود موجب استفاده منطقی نیز خواهد شد.

اصلاح ساعات کار ادارات و واحدهای تجاری و بهینه سازی لوازم برقی در آنها نیز باید پس از واحدهای مسکونی در نظر باشد زیرا این دیوانسالاری عریض طویل خود بزرگترین مصرف کننده برق ارزان قیمت است که ظاهراً فرهنگ مصرف دلسوزانه از اموال عمومی نیز در آن جایگاه بالایی ندارد و از سوی دیگر مشترکان تجاری نیز ظاهراً آنگونه که معمول است هزینه‌ای برای برق مصرفی منطبق با مورد مصرف خود نمی‌پردازند.

توسعه تجهیزات کم مصرف سرمایشی نیز موردی حیاتی است. کولرهای آبی پرمصرف و کم بازده هستند که از ۵۰ سال پیش تا کنون هیچ پیشرفت و دگرگونی در تولید آن ایجاد نشده و از نظر سطح مصرف انرژی در رده F قرار دارند و باتوجه به اینکه اضافه بار فصل تابستان بیشتر به دلیل بکارگیری وسایل سرمایشی برای کم کردن اثر گرمای هواست پس بهسازی و تعویض

”

یکی دیگر از معضلات بخش برق در کشور، نبود تعادل اقتصادی میان هزینه‌ها و درآمدهاست. این موضوع به ویژه از ابتدای دهه ۹۰ سبب کاهش سرمایه‌گذاری در بخش تولید برق شده است چراکه با این شرایط سرمایه‌گذاری در این حوزه جذابیتی ندارد، پس با آزاد گذاشتن بخش خصوصی و ایجاد رقابت از یک سو هزینه‌های تولید و فروش برق کاهش پیدا کند و از سوی دیگر امکان اصلاح مؤثر قیمت برق به دور از چالش‌های اجتماعی و سیاسی فراهم می‌شود

این کولرها می‌تواند مشکلات را تا اندازه زیادی حل کند. اما متأسفانه نه تنها توجهی به این امر نمی‌شود بلکه در بسیاری موارد مشترکان در مناطقی که نیازی هم وجود ندارد به سوی بکار گرفتن کولرهای گازی حرکت کرده‌اند. اگر تعداد کولرهای آبی برابر ۱۶ میلیون عدد در کشور برآورد شود و این کولرها با ارتقای رده انرژی، ۲۰۰ وات کاهش مصرف داشته باشند آنگاه حداقل ۳۲۰۰ مگاوات (به ارزش ۶۴۰۰ میلیارد تومان) از ظرفیت شبکه کاسته خواهد شد که تقریباً برابر کمبود برق برآورد شده در ۹۷ است.

کولرگازی نیز به جز برخی مناطق خاص شمالی و جنوبی کشور در بسیاری نقاط استفاده ضرورتی نداشته و تنها برق بیشتری مصرف می‌کند، پس طبیعی است که مشترکان

علاقه‌مند به داشتن کولرگازی در مناطق خشک نباید هزینه این آسایش اضافی و غیرضروری را از جیب دیگر شهروندان بپردازند و با مصرف ۴ برابری کولرگازی برای شبکه بار اضافی ایجاد کنند. مشترکان دارای کولرگازی مناطق عادی در سال ۱۳۹۶ حدود ۱۴۰۰ مگاوات به ظرفیت شبکه تحمیل نموده‌اند که با توجه به هزینه نیم میلیون دلاری ساخت هر مگاوات نیروگاه و البته بدون در نظر گرفتن هزینه توسعه شبکه، این ظرفیت تحمیلی معادل ۲۸۰۰ میلیارد تومان است. که اگر به این هزینه و دلیل ایجاد آن با دقت ببیند بشیم بی تردید به سردردی شدید دچار خواهیم شد.

همچنین در مناطق مرطوب و گرمسیر جنوبی که برای سرمایش و تهویه مطبوع حتماً به کولر گازی نیاز است با جایگزینی دو میلیون دستگاه کولرگازی قدیمی با همتای کم مصرف و نو آن می‌توان نزدیک به ۱۵۰۰ مگاوات از تقاضای مصرفی در زمان اوج بار را کاهش داد. با محاسبه هزینه این مقدار برق که نزدیک به ۳ هزار میلیارد تومان می‌شود، بی درنگ روشن می‌شود که جایگزینی این کولرها حتی از ساختن نیروگاه نیز به صرفه‌تر است!

با توجه به آنچه در مورد سرمایش و مصرف برق کولرها در فصل گرم و هزینه‌های تحمیلی چند هزار میلیاردی گفته شد، هیچ تردیدی باقی نمی‌ماند که باید با یک برنامه‌ریزی دقیق، جدی، متمرکز و کاملاً عملگرایانه برای بهبود بازده انرژی کولرها، تعویض کولرهای فرسوده، اصلاح عادات های استفاده از این وسیله و اصلاح تعرفه‌ها در فصل گرم و موسم استفاده از ابزار سرمایشی تلاش کرد. چراکه همه این رفتارهای مصرف در درجه نخست به دلیل ارزانی نزدیک به رایگانی قیمت برق است.

اصلاح تعرفه برق کاهش دادن مصرف در ساعات اوج بار و افزایش مصرف در ساعات کم باری و همچنین تشویق به یکنواخت کردن مصرف در طول سال و بهینه کردن شیوه مصرف برای صرفه‌جویی در هزینه‌ها از جمله اقدامات ممکن است که فرصت پرداختن به آن در این جا وجود ندارد، اما همگی اثرگذاری خود را پیش از این ثابت کرده‌اند. در مورد برق ارزان و یارانه‌ای نیز هر چند هزاران بار گفته شده اما باز هم باید گفت که تا چیزی ارزش نداشته باشد به آن توجهی نشده و در مصرف آن دقت نمی‌شود حتی اگر تمام شبانه‌روز و در هر نقطه‌ای که چشم می‌بیند برای اصلاح الگوی مصرف تلاش و تبلیغ شود. در برخی کشورها اختلاف قیمت برق در ساعات‌های گوناگون گاهی تا ۱۲ برابر ارزان‌ترین قیمت نیز می‌رسد که اثر آن در اقتصاد و هزینه‌های مشترکان کاملاً محسوس بوده و سبب اقدامات اصلاحی توسط

آنان خواهد شد. البته اجرای این نوع تعرفه‌های ترکیبی که برای روزها و ساعات گوناگون قیمت‌های متفاوت را تخصیص دهد، نیازمند زیرساخت‌های کنترلی‌های هوشمند است که چون تنها ۵۰ درصد از کنترلهای خانگی، سه زمانه هستند اجرای آن فعلاً در کشور عملی نیست. لیکن راه‌هایی برای گذر از این محدودیت وجود دارد هر چند که باید هر چه پرشتاب‌تر کنترلهای را تعویض کرد حتی اگر مقداری اجبار نیز چاشنی آن باشد چندان هم بد نیست. نگارنده به چشم خود در همین شهر تهران و در محله‌ای نه چندان فقیر کنترلهای برقی ساخت یکی از شرکت‌های آلمانی را دیده است که سال توقف ساخت آن در کشور سازنده میانه دهه ۵۰ میلادی بود، حال آنکه این کنترلهای کشور ما همچنان با افتخار در حال کار بود!

البته اگر توان فنی ساخت کنترلهای مدرن و یا امکان خرید آنها وجود ندارد ان بحث دیگری است اما بی تردید هر دقیقه تاخیر در این کار زیانی هنگفت به کشور وارد می‌کند. سیاست‌گذاری برای هدایت مشترکان به سوی تعویض وسایل پرمصرف با کم مصرف و کمک و تشویق آنها به شیوه‌های مختلف نیز به ویژه در مورد لامپ و کولر در کشور ما امری ضروری است که در ایران این کار تنها در مورد خرید لامپ‌های کم مصرف با تخصیص یارانه انجام شد که البته برای محدودی ادامه یافت و در مورد دیگر لوازم پرمصرف نیز اقدام قابل توجهی انجام نگرفته است.

اما آنچه در درجه نخست اهمیت برای اجرا قرار دارد و اجرای آن حتی بدون تعویض کنترلهای فرسوده نیز واجب است اصلاح تعرفه‌های قیمت برق در کشور بوده که در این مورد نخستین کاستی گویا نبودن شیوه قیمت‌گذاری برای مشترکان است و مشتری نمی‌داند که چرا و چگونه این هزینه را می‌پردازد و برای کاهش هزینه یا مشمول تخفیف شدن چه باید بکند و از سوی دیگر به دلیل هزینه‌های یکسان اوج بار برای همه پله‌های مصرفی در کشور این جریمه با بالاتر رفتن مصرف به ناچیزی می‌شود. در واقع این جریمه دقیقاً در جایی که می‌باید عمل کند، بی اثر می‌شود و به بیان بدبینانه‌تر مشترک را تشویق می‌کند که با مصرف بیشتر جریمه کم‌تر پرداخت کند. در مقابل این روش به شدت ناکارآمد شیوه‌های تعرفه‌گذاری بسیار دقیق، کارآمد و آزمون پس داده‌ای وجود دارد که در سراسر جهان اجرا شده و نتایج موفقی نیز داشته است که می‌تواند بدون هیچ محدودیتی و حتی بدون تعویض کنترلهای در کشور ما نیز به کار گرفته شود.

بدون اینکه وارد جزئیات شیوه‌های قیمت‌گذاری شویم اصولی که برای تعیین

قیمت صحیح، منطقی و کارآمد باید رعایت شود به صورت خلاصه خواهد آمد که نخستین مورد آن کنار هم قرار گرفتن تشویق و تنبیه بهمنظور کاهش نارضایتی اجتماعی است و دیگر اینکه هدف از اصلاح قیمت‌ها ایجاد درآمد نباشد، در این شیوه بایستی درصد افزایش قبض مشترکان کم‌مصرف بیش از مشترکان پرمصرف نباشد و تشویق و تنبیه به صورت ملموس برای مشترکان احساس شود و مساله مهمی که پیش از این نیز بیان شد ساده، شفاف و قابل فهم بودن شیوه تعرفه‌گذاری برای مشترکان است.

اما جدای از مساله قیمت‌گذاری و بهینه‌سازی لوازم که بسیار مهم نیز هستند مسایل راهبردی و عمیق‌تری نیز وجود دارد که باید به آنها پرداخته شود، اما با یک رویکرد بلندمدت و توجه کافی و پیگیری راهگشا و مؤثر باشند و یکی از این موارد توسعه تجارت برق با کشورهای همسایه است که اکنون سهم ناچیزی از کل تولید و مصرف در کشور را تشکیل داده و در سال ۱۳۹۶ کل صادرات برق برابر ۲/۶ درصد از حجم کل تولید نایژه نیروگاهی کشور بوده همچنین در بحرانی‌ترین ساعت سال نیز تنها ۱/۱ درصد تقاضای کل مصرفی در لحظه اوج بار به کشور وارد شده است. به همین دلیل با توسعه صادرات در هشت ماه از سال و همچنین واردات برق در چهار ماه فصل گرم می‌توان بسیاری از مشکلات اقتصادی برق کشور را برطرف کرد.

توسعه مصارف برق در بخشهای صنعت و حمل و نقل که یکنواختی مصرف در طول سال (ضریب بار) را بیشتر می‌کند و مزایای آن نیز در آغاز گزارش برشمرده شد و همچنین تلاش برای استفاده از فناوریهای ذخیره‌ساز برق، مانند باتری و روش‌های پیشرفته تر مانند آنچه در کشور آلمان در حال انجام است می‌تواند مفید باشد. در این روش خلاقانه که در جریان آن برق اضافی تولید شده به وسیله نیروگاه‌های خورشیدی در زمان کم‌باری صرف پروسه الکترولیز آب و ترکیب آن با دی‌اکسیدکربن می‌شود تا گاز متان تولید شود و سپس با ذخیره این گاز در مخازن، هنگام نبود نور خورشید با هدایت متان به یک نیروگاه گازی، دوباره آن را تبدیل به برق کرده و به شبکه وارد می‌کنند. در واقع این هم به نوعی یک باتری به شمار می‌رود و به نظر می‌رسد کشور ما نیز باید سرمایه‌گذاری روی این ایده‌های خلاقانه را آغاز کند.

اصلاح ساختار مدیریت و تصدی‌گری در بخش انرژی نیز باید در بلندمدت مورد توجه باشد، بالا بودن سهم دولت در تصدی‌گری و قیمت‌گذاری در عرصه برق، تعدد مراکز مدیریت انرژی در کشور و همچنین خصوصی‌سازی‌های

غیراصولی از جمله آسیب‌هایی است که سبب غیر واقعی شدن قیمت‌ها و بی‌معنا شدن رقابت می‌شود و همچنین از یک سو جامعه قیمت برق را مساله‌ای سیاسی قلمداد کرده و با دید منفی به آن می‌نگرد و از سوی دیگر در حضور دولت در این بخش موجب سیاسی و امنیتی شدن قیمت برق و استفاده ابزاری از آن شده و یا اینکه دولت به دلایل گوناگون سیاسی از اصلاح قیمت خودداری می‌کند. بنابراین نه ارزش واقعی تولید برق متناسب با ایام مختلف سال از مشتریان اخذ می‌شود و نه عرضه‌کنندگان متعدد وجود دارند که در یک فضای رقابتی سالم بتوانند با افزایش بهره‌وری، هزینه‌ها را برای مشتریان کاهش دهند. در نتیجه کم‌کم سیستم عرضه و تقاضای انرژی از تعادل اقتصادی خارج شده و بحران برق تشدید خواهد شد. پس حرکت به سمت خصوصی‌سازی اصولی ضروری است تا قیمت برق اصلاح شده و فضای رقابتی مناسبی میان تولیدکنندگان فراهم کند تا هزینه نهایی برای مشتری کاهش یابد.

یکی دیگر از معضلات بخش برق در کشور، نبود تعادل اقتصادی میان هزینه‌ها و درآمد است. این موضوع به ویژه از ابتدای دهه ۹۰ سبب کاهش سرمایه‌گذاری در بخش تولید برق شده است چراکه با این شرایط سرمایه‌گذاری در این حوزه جذابیتی ندارد، پس با آزاد گذاشتن بخش خصوصی و ایجاد رقابت از یک سو هزینه‌های تولید و فروش برق کاهش پیدا کند و از سوی دیگر امکان اصلاح مؤثر قیمت برق به دور از چالش‌های اجتماعی و سیاسی فراهم می‌شود زیرا این مساله دیگر به دولت ارتباطی پیدا نمی‌کند. در این شرایط دولت می‌تواند به جای مدیریت سنگین، سخت، وقت‌گیر و پرحاشیه قیمت‌گذاری و فروش برق کار ساده‌تری در دسترستر حمایت از دهک‌های پایین جامعه برای تحمل کردن افزایش قیمت را برعهده بگیرد که موجب افزایش محبوبیت حکومت نیز خواهد شد و همچنین با یک شیوه تعرفه‌گذاری که از افزایش قیمت برق مشترکان کم مصرف - که اغلب از قشر ضعیف جامعه نیز هستند - خودداری می‌کند می‌توان نارضایتی را به کمینه میزان ممکن رساند و حمایت عمومی از طرح را برای افزایش هزینه‌های مشترکان پرمصرف فراهم کرد.

خوشبختانه امسال با پایان تابستان و فروکش کردن مشکلات تولید و توزیع وزیر و وزارت نیرو مساله را فراموش نکرده و ظاهراً برای سال آینده در اندیشه چاره هستند. چنانکه اردکانیان تصریح می‌کند که دولت برای مدیریت مصرف تابستان سال ۱۳۹۸ برنامه‌های کارشناسی شده‌ای دارد که از جمله آنها می‌توان به ۱۱

برنامه مدیریت مصرف اشاره کرد. وی اظهار می‌کند: برنامه وزارت نیرو برای تابستان سال ۱۳۹۸ شامل مشارکت نهادها و صنایع بزرگ و کوچک، سازمانهای دولتی و همکاری خود مردم است و برآورد اوج بار مصرف تابستان ۱۳۹۸ نیز بیش از ۶۱ هزار مگاوات خواهد بود که به معنی حدود ۸ هزار مگاوات کمبود است و ما برای این کار چند تقسیم بندی را صورت داده‌ایم.

وزیر نیرو ادامه می‌دهد: ۲۵ نیروگاه حرارتی در حال ساخت داریم که برنامه زمان بندی تک تک آنها مشخص است و با به مدار آمدن این ۲۵ نیروگاه ظرفیت حدود ۵ هزار و ۲۰۰ مگاوات و ظرفیت عملی ما حدود ۴ هزار و ۲۰۰ مگاوات اضافه خواهد شد. همچنین مطابق برنامه حدود ۶۰۰ مگاوات دیگر تا تابستان سال ۹۸ از تجدید پذیرها به مدار خواهند آمد. لیکن با توجه به کمبود ۸ هزار مگاواتی در حدود سه هزار مگاوات دیگر نیز کمبود وجود دارد که درباره آن ۱۱ برنامه مدیریت مصرف طراحی کرده‌ایم که شامل تغییر و اصلاح ساعت کار در دوران اوج بار، کم مصرف کردن نزدیک ۱۵ میلیون لامپ مصرفی سازمان‌های دولتی و روشنایی معابر و مدیریت مصرف کولرهای آبی نیز گام دیگر ما است همچنین استفاده از ظرفیت مولدهای خودتامینی که سازمان‌ها، صنایع و چاه‌های کشاورزی، اصلاح تعرفه پرمصرف‌ها است برای تشویق آنان به اصلاح الگوی مصرف نیز در دستور کار است که البته دولت به عنوان یک منبع تامین درآمد به این طرح‌ها نگاه نمی‌کند، بلکه به گونه‌ای برنامه‌ریزی شده‌اند که موجب کاهش مصرف شوند.

آنچه روشن است اینکه اظهارات اردکانیان تقریباً چیز اضافه‌ای نسبت به گفته‌های سال‌های پیش ندارد، همچنین در این برنامه نیز بر همکاری بخش صنعت و کشاورزی تاکید شده است که بازم به معنی انداختن بار پرمصرفی بخش خانگی به دوش آنهاست و مورد دیگر آنکه چیزی در مورد تعویض یا بهینه‌سازی لوازم فرسوده مشترکان به چشم نمی‌خورد و دولت تنها به سهم خود بسنده کرده است. اما آنچه از همه مهم‌تر است اینکه در اظهارات اردکانیان نیز مانند مسئولان پیشین اثری از تاکید قاطعانه بر اصلاح قیمت‌ها و شیوه تعرفه‌گذاری و جزئیات آن نبوده و تنها اشاره‌ای گذرا و کم‌جان به آن شده است.

البته ممکن است در جزئیات این طرح به این موارد به خوبی پرداخته شده باشد، اما باید دید که در سال آینده چه پیش خواهد آمد، امیدواریم که تابستان آتی با تحولات بسیار اساسی و کارآمدی در زمینه تولید، توزیع، فروش و مصرف برق همراه باشد. ■

چرا خاموشی؟

این گزارش که خلاصه ای از مطالعه تفصیلی صورت گرفته در خصوص شناسایی علل، برآورد مالی ارزش بار از دست رفته و راهکارهای مقابله با خاموشی است، توسط واحد آموزش و پژوهش سندیکای شرکت های تولیدکننده برق تهیه شده است. ناظر علمی این پژوهش، دکتر علیرضا اسدی و مدیر مطالعه، مهندس پرویز غیاث الدین بوده اند. چکیده این پژوهش را می خوانید؛

۱. مقدمه

امروزه انرژی الکتریکی یکی از زیرساخت های اساسی رشد و توسعه جوامع به حساب می آید. میزان دسترسی به برق و سرانه خاموشی هر مشترک از مولفه های اثرگذار بر شاخص های توسعه هستند و هرگونه خلل ایجاد شده در عرضه برق از کانال های متعدد بر جامعه تاثیر می گذارد.

با توجه به رشد تقاضای برق در جوامع، کشورها نیازمند سرمایه گذاری های مستمر در توسعه و نگهداری صنعت برق هستند. در کشورهایی که تمام یا بخش مهمی از صنعت برق آن ها دولتی است، این مساله فشارهای هزینه ای بر بودجه دولت وارد می کند و همین مساله منجر به ایجاد خلاء میان عرضه و تقاضا خصوصا در کشورهای در حال توسعه، با فشارهای مالی بالا و توان تامین مالی پایین می شود. در حل بحران های مربوط به تامین برق شناخت علل و نوع خاموشی ها اولین مساله ای است که باید به آن پرداخت. عمدتا در مواجهه با این بحران ها مجموعه رویکرد های سمت عرضه و تقاضا مورد نیاز است که کاربست صحیح آنها مستلزم درک دلایل وقوع خاموشی است.

برآورد هزینه های مربوط به قطع برق دومین قدمی است که به منظور اتخاذ سیاست های درست باید مورد توجه قرار گیرد. تصمیم گیری در ارتباط با افزایش قدرت تولید برق به دلیل بعد مالی که برای دولت دارد عمدتا تحت تاثیر مناسبات سیاسی قرار می گیرد. همگن نبودن الگوی تقاضای برق در فصول مختلف سال و طرح مشکل کمبود برق تنها در زمان های

خاصی از سال، به تعلل در تصمیم گیری پیرامون عرضه برق و خارج کردن این تصمیم از دایره تحلیل های اقتصادی دامن می زند. این مساله، اهمیت درک صحیح و محاسبه برآوردی از هزینه های قطعی برق را آشکارتر می کند.

در نهایت شناخت راهکارهای مدیریت انرژی در سمت عرضه و تقاضا بر اساس تجربیات جهانی و انتخاب ابزارهای مدیریتی متناسب با شرایط داخلی، نیازمند مطالعه دقیق، انجام محاسبات مرتبط و نتیجه گیری و اقدام جمعی از سوی دولت، بخش خصوصی و مردم است. با این مقدمه، یادداشت پیش رو، ابتدا به تشریح علل خاموشی های اخیر در ایران بر اساس تحلیل عوامل سمت عرضه و تقاضا می پردازد. بخش دوم به برآورد ارزش مالی بار از دست رفته (VoLL) یا هرکیلووات ساعت برق عرضه نشده، با استفاده از داده های سال ۱۳۹۴ (انتخاب سال با توجه به محدودیت در دسترسی به داده ها صورت گرفته است) در ایران و بر اساس رویکرد تابع تولید اختصاص دارد. در نهایت، شرح ابزارهای شناخته شده در جهان به منظور مدیریت عرضه و تقاضای انرژی و استخراج توصیه های سیاستی متناسب با شرایط مشکل پیش رو در ایران، بخش پایانی یادداشت را به خود اختصاص می دهند.

۲. علل بروز خاموشی

در ابتدا، مجموعه ای از آمارها که به تشریح علل خاموشی های اخیر کمک می کنند، برای ایران و گروهی از کشورهای منتخب که بر اساس سطح توسعه و عمدتا با استفاده از شاخص توسعه انسانی (HDI) در رده نسبتا مشابه با ایران قرار دارند، ارائه می شود.

همانطور که مشاهده می شود ایران به لحاظ مصرف سرانه برق در رتبه دوم بین کشورهای منتخب و به لحاظ شدت انرژی در رتبه نخست این گروه قرار دارد، این در حالی است که GDP سرانه ایران در رتبه پنجم از شش کشور منتخب قرار گرفته و تنها از اقتصاد هند در این گروه پیشتر می باشد.

همچنین بررسی روند تولید سرانه حقیقی و مصرف سرانه برق در فاصله سال های ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۶ در ایران نشان می دهد مصرف سرانه برق همواره روندی صعودی و رو به رشد با شیب زیاد داشته در حالی که تولید سرانه در سال های مختلف دچار نوسان شده و چندین دوره کاهش متناوب را طی کرده است.

شاخص های فوق نشانگر بالا بودن تقاضای نسبی برق و انرژی در ایران است. سهم ۳۳ درصدی فروش انرژی برق در بخش خانگی در سال ۱۳۹۵ نشان از بالا بودن مصرف برق در این بخش است که نیاز به استفاده از سیاست های مدیریت تقاضا را در بخش مصرف کنندگان خانگی در کنار بخش تولیدی در کاهش قطعی های برق نشان می دهد.

در بحث الگوی مصرف همچنین باید به شدت بالای ناهموار بودن الگوی مصرف در فصول مختلف سال در ایران به عنوان نکته ای حائز اهمیت بسیار اشاره کرد. مطابق آمارهای منتشر شده توسط وزارت نیرو و شرکت توانیر در سال ۱۳۹۵، اختلاف حداکثر مصرف تابستان و زمستان در روز حداکثر پیک نیاز مصرف اصلاح شده، ۱۷۷۴۳ مگاوات بوده است که رقم قابل توجهی می باشد. در چنین شرایطی نمی توان از سرمایه گذار انتظار داشت تنها برای دو فصل از سال منابع مالی ارزشمند خود

شاخص / کشور	ایران	مالزی	هند	برزیل	مکزیک	ترکیه
مصرف داخلی سرانه برق (KWh)	۳۱۰۸	۴۷۸۳	۸۰۴	۲۴۵۲	۲۰۹۹	۲۸۸۵
GDP سرانه حقیقی (دلار)	۶۷۳۳	۱۱۰۳۱	۱۸۶۲	۱۰۸۶۸	۹۸۷۱	۱۴۱۱۷
شدت انرژی (koe/\$2005p)	۰٫۶۰۲	۰٫۲۳۱	۰٫۲۲۱	۰٫۲۱۱	۰٫۶۰۱	۰٫۹۱۱

جدول ۱. مقایسه برخی شاخص های مربوط به صنعت برق و اقتصاد در ایران و گروهی از کشورهای منتخب (۲۰۱۶)

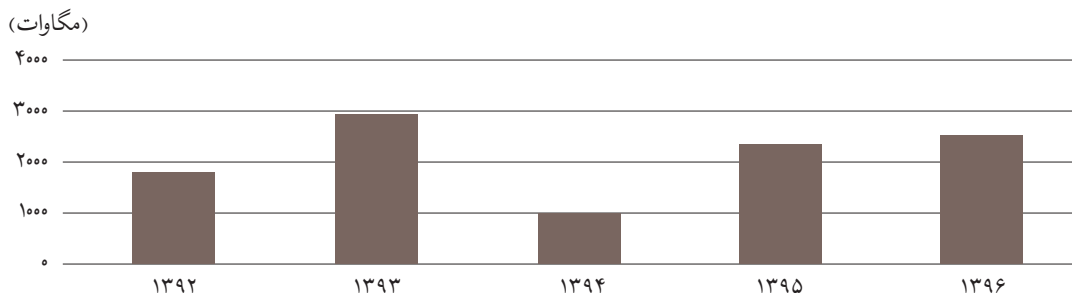
سناریوهای افزایش تقاضای برق (به صورت سالانه)	ظرفیت واحدهای نیروگاهی (مگاوات)	ظرفیت واحدهای نیروگاهی مورد نیاز آتی (مگاوات)	افزایش ظرفیت متوسط مورد نیاز سالانه (مگاوات)	سرمایه گذاری مورد نیاز (میلیون دلار)	سرمایه گذاری مورد نیاز سالانه بطور متوسط (میلیون دلار)
رشد ۵٫۵ درصدی	۷۸۹۰۰	۹۷۷۴۳	۴۷۱۰ / ۷۵	۱۸۸۴۳	۴۷۱۰ / ۷۵
رشد ۸ درصدی	۷۸۹۰۰	۱۰۷۳۴۲ / ۵	۷۱۱۰ / ۵	۲۸۴۴۲	۷۱۱۰ / ۵
رشد ۷٫۳ درصدی	۷۸۹۰۰	۹۱۲۴۱	۳۰۸۵ / ۲۵	۱۲۳۴۱	۳۰۸۵ / ۲۵

جدول ۲: سناریوهای رشد تقاضای برق و تعیین حجم سرمایه گذاری مورد نیاز در هر سناریو

را در خدمت تولید برق قرار دهد در حالی که از خرید محصول تولیدی خود در اکثر روزهای سال اطمینانی ندارد. نکته دیگری که ناهموار بودن الگوی مصرف به همراه دارد، مربوط به ضریب بار شبکه است. کم بودن ضریب بار نشان از این دارد که برخی نیروگاه های کشور عمدتاً تنها در زمان پیک مصرف در سال مورد استفاده قرار می گیرند، در نتیجه به منظور بازگشت سرمایه اولیه نیروگاه ناچارند قیمت تولید برق را افزایش دهند. مطابق آمارهای موجود، میانگین ضریب بار شبکه در فاصله سال های ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۶، ۶۶٫۷ درصد بوده است که با هموار کردن الگوی مصرف می توان این رقم را افزایش داد. تغییر رفتار مصرفی خانوارها و همچنین تغییرات در الگوهای مصرف برق در بخش تولیدی هرچند امری ضروری است اما عموماً در کوتاه مدت به استثنای اتخاذ سیاست های قهری مانند اعمال سهمیه بندی ها، چنین کاهش مصرفی دیده نمی شود و تغییر الگوهای تقاضا عموماً نیازمند استمرار سیاست ها و در نظر گرفتن زمان بلندمدت به منظور مشاهده اثربخشی آن ها است. این در حالی است که پیش بینی های صورت گرفته از روند تقاضای برق نشان از رشد این تقاضا در سال های پیش رو دارد. بنابراین انتظار می رود به منظور جلوگیری از تکرار قطعی برق خصوصاً در زمان اوج مصرف، بررسی عوامل موثر بر عرضه برق اهمیتی به مراتب بیشتر داشته باشد. تصمیم گیری در ارتباط با میزان کمبود احتمالی

عرضه برق بستگی مستقیم به پیش بینی ها از سطح مصرف آتی خواهد داشت. تعیین حجم سرمایه گذاری مورد نیاز در ساخت نیروگاه های جدید، کمک به حفظ ظرفیت های موجود و ارتقای آن ها همگی بر اساس برآوردها از حجم تقاضای آتی و شکاف آن با میزان عرضه فعلی صورت می گیرد. با توجه به آن که مطالعات داخلی و خارجی افزایش تقاضا را با نرخ رشد قابل توجه تایید می کنند، در این قسمت با تکیه بر مطالعات گذشته و وضع موجود تولید برق، سه سناریو برای تعیین میزان سرمایه گذاری مورد نیاز در تولید برق به منظور پوشش تقاضای مورد انتظار آتی ارائه می شود. باید توجه داشت در تعیین حجم سرمایه گذاری مورد نیاز در هر سناریو، تغییر الگوی مصرف و تغییرات بالقوه بخش تقاضا نادیده گرفته شده است و ارقام با فرض استمرار ساختار موجود در سمت تقاضا استخراج شده اند. همچنین باید توجه داشت حجم سرمایه گذاری مورد نیاز با فرض یک میلیون دلار منابع مالی برای افزایش ۱ مگاوات ظرفیت برق، مورد محاسبه قرار گرفته است. همچنین لازم به ذکر است وضع فعلی در این جدول سال ۱۳۹۶ و وضع آتی سال ۱۴۰۰ تعریف شده است. سناریوی اول بر اساس متوسط درصد رشد سالانه فروش انرژی برق سال ۱۳۹۴ به ۱۳۸۴ در نظر گرفته شده است. در سناریوی دوم رقم ۸ درصد بر اساس نرخ رشد اقتصادی برنامه ریزی شده در قانون برنامه ششم توسعه طراحی شده است. سناریوی سوم بر اساس

رشد ارزش افزوده بخش های اقتصادی ایران در سال ۱۳۹۶ نسبت به سال ۱۳۹۵ (به قیمت ثابت سال ۱۳۹۰) منظور شده است. در ساده ترین سناریو که سناریوی سوم می باشد و صرفاً بر رشد بخش تولیدی اقتصاد بدون در نظر گرفتن رشد بخش مصرف خانگی متکی است، سالانه قریب به ۳۱۰۰ مگاوات افزایش در ظرفیت های نیروگاهی موجود مورد انتظار است. این رقم در سناریوی شماره یک بر اساس وضع موجود رشد مصرف در هر دو بخش خانوارها و بخش تولیدی، تقریباً ۴۸۰۰ مگاوات متوسط سالانه است که با توجه به فرض تشریح شده، به معنای ۴۸۰۰ میلیون دلار سرمایه گذاری مورد نیاز است. حال برای مقایسه آنچه به منظور پوشش تقاضای مورد انتظار مورد نیاز است و آنچه در سال های گذشته به صورت واقعی اتفاق افتاده است نمودار زیر ارائه می گردد. همانطور که از نمودار بالا پیداست، در تمامی این سال ها سرمایه گذاری در ایجاد ظرفیت های جدید فاصله قابل توجهی با آنچه باید مطابق برنامه ریزی برای پوشش تقاضای مصرفی صورت گیرد، داشته است. در کنار تحلیل های فوق که به خوبی نشان از لزوم اتخاذ سیاست های مدیریتی صحیح در سمت عرضه و در نظر گرفتن منابع تامین مالی به منظور پایداری اقتصاد برق دارند، توجه به بعد دیگری از وضعیت صنعت برق که بحث قیمت گذاری است و بر هر دو سمت عرضه و تقاضای برق اثرگذار است، ضروری و اجتناب ناپذیر است.

نمودار ۱: افزایش ظرفیت تولید برق در سالهای گذشته

مطابق اطلاعات وزارت نیرو و توانیر در سال ۱۳۹۵، بهای برق در بخش‌های مختلف مصرف کننده به صورت متوسط ۶۶۲ ریال بر کیلووات ساعت بوده است. این در حالی است که مقایسه متوسط قیمت برق در بسیاری از کشورها و آنچه در ایران پرداخته می‌شود، نشان از اختلاف قابل توجه میان این دو رقم دارد. نکته مهم تر آنکه قیمت فروش برق در ایران از هزینه تمام شده تولید آن پایین تر بوده و این مساله منجر به شکل گیری عدم توازن در اقتصاد برق شده است. در تیرماه ۱۳۹۷ که انتظار بالاترین سطح تقاضا و قیمت وجود دارد، میانگین وزنی قیمت برق در معاملات بورس انرژی، ۴۰۷ ریال و متوسط نرخ فروش برق در بازار برق، ۸۳۱٫۹ ریال بوده است. در حالیکه تفاوت زیاد میان این دو نرخ به تنهایی چالشی در بحث قیمت گذاری برق تلقی می‌شود، هر دوی این قیمت‌ها نیز از متوسط هزینه تمام شده تولید برق پایین تر بوده و این مساله تولید برق را به فعالیتی زیان ده تبدیل کرده است که در رقابت با سایر صنایع از جمله پتروشیمی‌ها و یا صنایع غذایی و معدنی توان جذب منابع نخواهد داشت. این مساله در کنار ریسک‌های موجود در صنعت برق و شیوه‌های تسهیم ریسک میان طرفین سرمایه گذار و سرمایه پذیر منجر به شکل گیری جریان خروج سرمایه از این صنعت شده است.

بررسی آمارهای موجود در زمینه درصد رشد سالانه متوسط بهای برق در بخش‌های مختلف مصرف کننده که در نمودار زیر ترسیم شده است، الگوی رفتاری بابتی را در سیستم تعیین تعرفه‌های برق طی سالیان گذشته نشان نمی‌دهد.

با توجه به اینکه تعرفه‌های فروش برق اثرگذاری مستقیم بر سودآوری این صنعت دارد و سودآوری هر صنعت رکن اولیه جذب منابع به آن است، هرگونه بی‌ثباتی در قوانین مربوط به تعیین تعرفه‌ها می‌تواند اثر منفی بر روند

سرمایه گذاری در صنعت برق داشته باشد. در نهایت عدم پرداخت به موقع مابه‌التفاوت قیمت تکلیفی و قیمت فروش به نیروگاه‌های تولید برق و انباشته شدن این بدهی‌ها تا مرز ۳۰ هزار میلیارد تومان، منجر به سرایت این عدم توازن به بخش عرضه برق شده و خاموشی‌های اخیر ایران در زمان اوج مصرف تابستان بخشی از نمودهای این عدم توازن مسری بوده است.

در بخش آخر مربوط به تحلیل علل کمبودهای اخیر در بخش برق، باید به تاثیر نیروگاه‌های برق آبی اشاره کرد. ظرفیت نامی این نیروگاه‌ها در سال ۱۳۹۵، ۱۱ هزار و ۵۷۸ مگاوات بوده که نشان از سهم ۱۵٫۱ درصدی آنها از کل ظرفیت تولیدی نیروگاه‌ها در این سال دارد. همین میزان تولید برق در شرایط پیک به منظور اجتناب از قطعی برق حیاتی بنظر می‌رسد. با این وجود، در برنامه ریزی‌های صورت گرفته پیرامون میزان سرمایه گذاری مورد نیاز به منظور عدم وقوع خاموشی گسترده، باید افت تولید برق این نیروگاه‌ها در شرایط کم بارشی مورد توجه قرار گرفته و صرفاً به ظرفیت بالقوه آن‌ها توجه نشود.

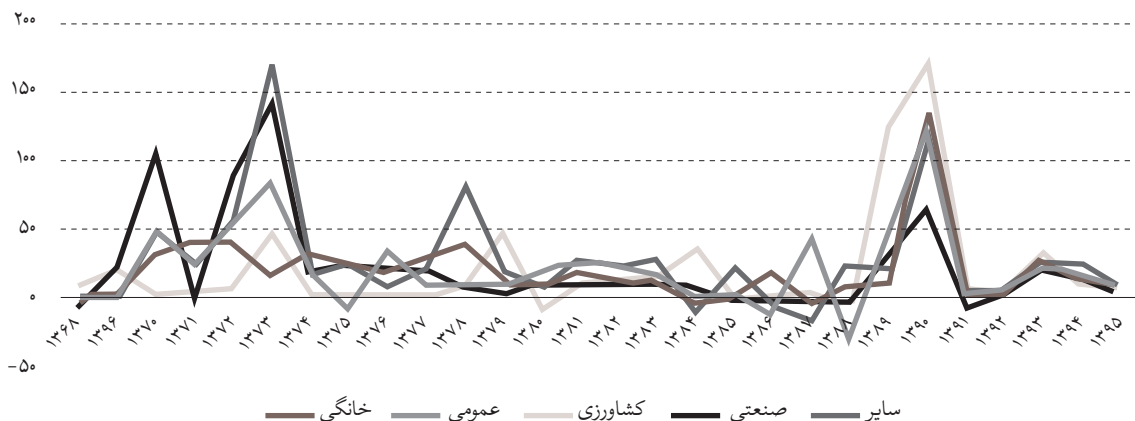
۳. برآورد مالی ارزش بار از دست رفته (VoLL)

در ادبیات اقتصادی بین هزینه‌های مستقیم و غیرمستقیم قطع برق تمایزی وجود دارد. هزینه‌های مستقیم زیان و خسارت ایجاد شده در ارزش دارایی‌ها، به عنوان مثال به علت خرابی کامپیوتر یا آسیب به دیگر تجهیزات حساس است. هزینه‌های غیرمستقیم شامل تبعات و نتایج قطعی برق به عنوان عامل تولیدی کلیدی بنگاه‌ها و کالای مصرفی کلیدی خانوارها است. علاوه بر کاهش تولید و رفاه مصرف کننده، قطعی برق می‌تواند اثرات مخربی را از طریق وابستگی‌های زنجیره تامین و تغییرات رفتاری ایجاد کند (ونزل و وولف، ۲۰۱۳). با توجه به این که ماهیت هزینه‌های

مستقیم نسبت به نوع قطعی برق که اتفاق می‌افتد بسیار متفاوت است، اقتصاددان‌ها عمدتاً بر هزینه‌های غیرمستقیم به عنوان راهی برای ارزیابی آسیب پذیری اقتصادی ناشی از کمبود برق تمرکز می‌کنند.

در طول سالیان، طیف وسیعی از روش‌های ارزیابی ارزش بار از دست رفته ارائه شده است. بر اساس نوع داده‌های مورد استفاده، می‌توان این روش‌ها را به سه دسته عمده تقسیم کرد: رویکردهای مبتنی بر نظریه، رویکردهای مبتنی بر بازار و رویکردهای تابع تولید. دو روش اول به دنبال کشف تمایل به پرداخت مصرف‌کنندگان برای برق به منظور جلوگیری از وقوع خاموشی هستند. این تلاش‌ها مبتنی بر نظرسنجی به دنبال یافتن ارزش مالی این تمایل به روش مستقیم یا با استفاده از پرسشنامه هستند (پایاس ژک و همکاران، ۲۰۱۳).

در مقابل این رویکردها، رویکرد تابع تولید، مستقیماً هزینه‌های قطع برق را از ترجیحات آشکار شده و یا اظهار شده استنتاج نمی‌کند اما از پیوندهای موجود در اقتصاد کلان استفاده می‌کند. به منظور تعیین هزینه‌ها در سطح شرکت یا بنگاه، از نقش برق به عنوان نهاده کلیدی تولیدی استفاده می‌شود. با فرض یک رابطه تولیدی خاص، زیان‌های ایجاد شده در فرآیند تولید در پاسخ به کمبود انرژی برق از طریق میزان کاهش ظرفیت پس از دسترسی کم به این نهاده تخمین زده می‌شود. به طور مشابه، به دلیل هزینه‌های ناشی از قطعی برق برای خانوارها، برق به عنوان یک نهاده در تولید مطلوبیت در اوقات فراغت دیده می‌شود. هر دوی این ایده‌ها برای نخستین بار توسط موناشینگ و گلرسون (۱۹۷۹)، ارائه شده‌اند. در نهایت آخرین رویکردی که در ادبیات مورد بررسی قرار گرفته است و جدای از سه دسته اصلی می‌باشد، مطالعات موردی است. مزیتی که این روش دارد این است که مطالعات روی قطعی واقعی برق و نه صرفاً فرضیه قطعی

نمودار ۲. درصد رشد متوسط بهای برق در بخش‌های مختلف مصرف کننده

برق (آن‌طور که در پرسشنامه‌ها مطرح بود) صورت می‌گیرد.

هر کدام از روش‌های فوق، نقاط قوت و وضعی دارند که در این میان، رویکرد تابع تولید به دلیل سادگی و تکیه بر داده‌های اقتصاد کلان، به یکی از ابزارهای اصلی محاسبه VoLL در کشورهای مختلف تبدیل شده است. با این وجود در بکارگیری این روش باید به چند نکته بسیار مهم توجه داشت. نخست آن‌که این روش تنها ارزش تولیدات از دست رفته در زمان قطعی برق را ملاک محاسبه ارزش از دست رفته در بخش تولیدی قرار می‌دهد و برای مثال به تأثیرات برزنجیره تأمین و یا خرابی مواد اولیه و تجهیزات تولیدی یا کالاهای مصرفی خانوارها نمی‌پردازد، در نتیجه در تحلیل نتایج این روش باید موارد لحاظ نشده را در نظر گرفت. یا به عبارت بهتر، این روش ارزش بار از دست رفته در بخش تولید و مصرف را کمتر از حد واقعی آن استخراج می‌کند اما برای ارائه تحلیل پایه و کسب دید کلی از ارزش خسارت‌های وارده در بخش تولیدی روشی مناسب با کاربرد بالا در مطالعات اقتصادی است.

رویکرد تابع تولید در ایران در سال ۱۳۹۲ اما با داده‌های سال ۱۳۸۹ توسط مجید احمدیان و نصرت‌الله عباس‌زاده (مجله سیاست‌گذاری اقتصادی) ارزیابی شده است. در این گزارش با استفاده از روش شناسی این مقاله که انطباق آن با استانداردهای مقالات خارجی بررسی و تایید شده است، اما با داده‌های سال ۱۳۹۴، ارزش بار از دست رفته برای خانوارها و بخش‌های مختلف تولیدی مورد محاسبه قرار می‌گیرد. برای محاسبه VoLL از داده‌های مربوط به ارزش افزوده فعالیت‌های مختلف اقتصادی به قیمت ثابت سال ۱۳۹۰ مرکز آمار ایران، چکیده یافته‌های طرح آمارگیری گذران وقت در نقاط

شهری مربوط به تابستان ۱۳۹۴، آمارهای فروش انرژی برق (به تفکیک تعرفه‌های خانگی، عمومی، کشاورزی، صنعتی، سایر مصارف)، گزارش نتایج طرح آمارگیری از نیروی کار ۱۳۹۴ و برای محاسبه دستمزد ساعتی از اطلاعات مربوط به رقم حداقل دستمزد سال ۱۳۹۴، نتایج طرح آمارگیری از هزینه و درآمد خانوارهای شهری و روستایی سال ۱۳۹۴، نتایج طرح آمارگیری از دستمزد نیروی انسانی شاغل در طرح‌های عمرانی نیمه دوم ۱۳۹۵ و طرح آمارگیری از کارگاه‌های صنعتی دارای ده نفر کارکن و بیشتر استفاده شده است. جدول زیر خلاصه نتایج این گزارش در ارتباط با محاسبه ارزش بار از دست رفته را نشان می‌دهد:

همان‌طور که پیداست، هر کیلووات ساعت برق عرضه نشده به طور متوسط و چنانچه با رویکرد تابع تولید اقدام به محاسبه آن شود، با داده‌های سال ۱۳۹۴ ایران، ۴۹ هزار و ۴۱۰ ریال ارزش دارد. براساس این محاسبات می‌توان ارزش مالی کل بار از دست رفته سال ۱۳۹۴ را مطابق جدول زیر محاسبه کرد. ارزش مالی کل بار از دست رفته در سال ۱۳۹۴، بالغ بر ۲۱۰۰ میلیارد تومان و ارزش هر دقیقه برق عرضه نشده یا خاموشی، معادل ۶۵۳ ریال برای هر مشترک بوده است.

لازم به ذکر است کل زمان خاموشی هر مشترک (کل بخش‌ها) در سال ۱۳۹۴، ۷۱،۲ دقیقه در روز بوده است. ارزش دلار در سال ۱۳۹۴ به قیمت رسمی ۲۹ هزار و ۵۸۰ ریال در ازای هر دلار در نظر گرفته شده است. همچنین در این محاسبات، از تفکیک طول دوره خاموشی و زمان وقوع آن صرف نظر شده است و تنها از متوسط ارقام برای تجمیع داده‌ها استفاده شده است. مجدداً تاکید می‌شود که این رقم صرفاً ارزش تولیدات از دسته رفته بنگاه‌ها

و ارزش فراغت از دست رفته خانوارها را مبنای محاسبه قرار می‌دهد و آسیب‌های وارده بر خرابی قطعات، خرابی مواد غذایی، تأثیرات خاموشی بر زنجیره تأمین و امثال این هزینه‌ها را در محاسبه منظور نکرده است.

۴. راهکارهای کاهش خاموشی و مقابله با

کمبود برق

نظر به این‌که در قسمت‌های پیشین مشکلات ناشی از دو سمت تقاضا و عرضه برق در ایران تایید و تشریح شده است، می‌توان از ابزارهایی که در ادبیات اقتصادی مطرح شده و مدارک مربوط به تجربه بکارگیری آن‌ها در نقاط مختلف دنیا مستندسازی شده است، متناسب با شرایط اقتصاد ایران استفاده کرد.

۴-۱. سیاست‌های سمت تقاضا

بر اساس گزارش آژانس بین‌المللی انرژی (۲۰۱۱) سیاست‌هایی که عمدتاً می‌توانند بر مدیریت سمت تقاضا اثرگذار باشند عبارتند از: سیگنال‌های قیمتی، تغییرات رفتاری، جایگزینی تکنولوژی، سهمیه‌بندی، مکانیزم‌های بازار.

جدول زیر هر یک از این ابزارها را به صورت خلاصه معرفی کرده و پیش‌نیازهای آن‌ها را بیان می‌کند:

نکات زیر در تکمیل اطلاعات جدول فوق تشریح می‌گردد:

- سیگنال‌های قیمت می‌تواند در شرایط خاص باعث صرفه‌جویی در مصرف برق شود. سیگنال‌های قیمت برای کاربران نهایی باید به یک مکانیزم بازار عمده‌فروشی متصل شوند تا قیمت‌ها منعکس‌کننده عرضه و تقاضا باشند.

- در افزایش تعرفه‌ها می‌توان از روش‌های بلوک‌بندی استفاده کرد، به این صورت که

میزان برق مصرفی (گیگاوات ساعت)	سهم مصرف برق (از کل درصد)	ارزش محصولات (میلیارد ریال)	سهم ارزش محصولات (از کل درصد)	ارزش بار از دست رفته (VoLL) (ریال بر کیلووات ساعت)
۷۶۱۰۳	۳۳	۴۸۴۴۹۴۲	۴۳	۶۳۶۶۲
۷۲۷۰۵	۳۲	۲۷۳۸۳۰۹	۲۴/۵	۳۷۶۶۳
۳۶۰۸۹	۱۶	۴۲۸۰۰۲	۸,۳	۱۱۸۵۹
۲۲۱۹۶	۱۰	۹۶۷۶۳۸	۶,۸	۴۳۵۹۵
۲۰۶۹۷	۹	۲۲۷۶۳۵۳	۲۰/۱	۱۰۹۹۸۴
۲۲۷۷۹۰	۱۰۰	۱۱۲۵۵۲۴۴	۱۰۰	۴۹۴۱۰

جدول ۳. ارزش یک کیلووات ساعت برق عرضه نشده به تفکیک تعرفه‌های برق مصرفی در سال ۱۳۹۴ / منبع: محاسبات گزارش

فروش انرژی برق (میلیون کیلووات ساعت)

۲۲۷۷۹۰

تعداد مشترکین (هزار نفر)

۳۲۸۳۱

مصرف متوسط هر مشترک در دقیقه (کیلووات ساعت)

۰/۰۱۳۲۲۵۵

ارزش بار از دست رفته در هر دقیقه برای هر مشترک به طور متوسط (ریال)

۶۵۳ / ۴۷

مجموع بار از دست رفته کل مشترکین در سال (میلیون کیلووات ساعت)

۴۲۹ / ۴۹۶۴۱۳

ارزش مالی کل بار از دست رفته در سال (میلیون ریال)

۲۱۲۲۱۴۱۷ / ۷۸۵۴۲

ارزش مالی کل بار از دست رفته در سال (میلیون دلار)

۷۱۷ / ۴۲۴۵۳۶

جدول ۴. ارزش مالی کل بار از دست رفته در سال ۱۳۹۴ / منبع: محاسبات گزارش

مصرف سه یا چهار ماهه بسیار بالاتر از متوسط سال داشته باشیم که سرمایه گذاری در هر دو بخش را از توجیه اقتصادی خارج کرده است. بنابراین در بلندمدت انتظار می رود جهت گیری سیاست ها به گونه ای باشد که مانند سایر کشورهای دنیا مصارف حرارتی و برودتی خانگی در شهر و روستا به اضافه روشنایی و حمل و نقل شهری و... فقط از طریق برق تامین شده و از قطع برق و گاز کارخانجات و صنایع که تلورانس زیادی در ایام مختلف سال ندارند، اجتناب شود. با نزدیک شدن به این هدف، هم تولید و مصرف برق و گاز از فراز و نشیب بسیار که آسیب بالایی به این صنایع وارد کرده است خارج شده و هم هوای شهرهای بزرگ از آلودگی ناشی از سوزاندن گاز و گازوئیل و بنزین رهایی می یابد.

۲-۴. سیاست های سمت عرضه انرژی

در بخش عرضه انرژی نیز می توان توصیه هایی را به منظور افزایش توان تولید برق مطرح کرد که عمدتاً این توصیه ها در تطبیق با شرایط اقتصاد ایران بیان می شوند.

استفاده از ظرفیت های تولید برق مبتنی بر انرژی های تجدیدپذیر از جمله مواردی است که در بلندمدت قادر به اثرگذاری بر کمبود عرضه برق است.

همان طور که در قسمت های پیشین آمده است، مطابق محاسبات صورت گرفته اقتصاد ایران برای پاسخگویی به تقاضای روز افزون نیازمند جذب منابع مالی و ورود سرمایه ها به اقتصاد برق است. مانند هر نوع سرمایه گذاری، سرمایه گذاری در ساخت نیروگاه های جدید نیز نیازمند اطمینان از سودآوری، حفظ ثبات در رویه ها و قوانین مرتبط با فروش برق و خرید نهاده های تولید برق و به طور کلی ثبات حاکم بر شرایط اقتصادی و سیاسی کشور است. الگوهای مختلف تامین مالی داخلی و خارجی وجود دارد که هم به لحاظ قانونی بسترهای استفاده از آن طراحی شده است (می توان به بند «د» از ماده ۱۳۳ قانون برنامه پنجم توسعه اقتصادی اجتماعی کشور و بند «ت» از ماده ۴۸ قانون برنامه ششم اشاره کرد) و هم تمامی پیش نیازهای بهره بردن از آن ها در ادبیات اقتصادی دنیا بررسی شده است و می توان از تجربه کشورهای موفق در استفاده از آن ها بهره جست. بنابراین به نظر می رسد در سمت عرضه انرژی نیازمند اقدامات جدی در استفاده از روش های نوین تامین مالی هستیم.

از آنجایی که سودآوری هر فعالیت تولیدی شرط نخست سرمایه گذاری در آن است و با توجه به پایین تر بودن قیمت فروش برق در ایران از هزینه تمام شده آن و کارنامه نامناسب دولت در پرداخت بدهی های مربوط به مابه التفاوت قیمت فروش از قیمت تکلیفی، زیان ده بودن

رفتار مطلوب؛ شناسایی گروه هدف؛ انتخاب موثرترین کانال های ارتباطی؛ و انتقال اضطرار و فوریت شرایط در حالی که خوش بینی به بازگشت شرایط به حالت عادی در بیانیه ها حفظ می شود (میکان و همکاران، ۲۰۱۰). هدف کمپین های اطلاعاتی نباید مقصر دانستن مصرف کنندگان بخاطر نقش مهمی که در صرفه جویی انرژی دارند، باشد بلکه باید متقاعد کردن آن ها به ایجاد تغییراتی در عملکردشان باشد.

جایگزینی فناوری هرچند به نسبت سایر اقدامات زمان بر است، اما صرفه جویی قابل اعتمادتر و پایدارتری در مصرف برق ایجاد می کند. کمبود برق ژاپن در سال ۲۰۱۱، منجر به ایجاد رکورد در فروش لامپ های LED شد. در مکانیزم های بازار تجارت بین مصرف کنندگان بزرگ که مایلند رقم بیشتری بپردازند با کسانی که به دلیل مصرف کمتر از سهمیه انتظار جبران دارند، راه حلی است که می تواند از نظر اقتصادی کاراتر از کاربست یک پایه ثابت برای تمامی مصرف کنندگان باشد. در کنار موارد فوق که بر اساس تجربیات مطرح شده در دنیا و مطالعات صورت گرفته می باشند، پاره ای موارد در بحث الگوی مصرف انرژی هستند که به نظر می رسد متناسب با شرایط حاکم در ایران باید به آنها اشاره کرد. در بخش های قبل به ناهمگنی مصرف انرژی در فصل های مختلف سال و تبعات آن اشاره گردید. از جمله سیاست هایی که در سالیان گذشته اتخاذ شده است، سیاست لوله کشی گازرسانی به تک تک ساکنین روستاها و شهرها بوده است. الگوی تامین مصارف حرارتی و برودتی خانگی در شهر و روستا منجر شده برای هریک از حامل های انرژی برق و گاز، یک پیک

قیمت برق برای حد معینی از مصرف پایین است. در سطوح مصرف بیش از این حد قیمت بالاتر است. به منظور حفظ انگیزه برای استفاده کارآمد حتی مقادیر کم برق، قیمت بلوک اول باید بیشتر از هزینه های مستقیم اجتناب از مصرف برق باشد (ESMAP, ۲۰۱۰). چندین گزینه قیمت گذاری وجود دارد که می تواند تقاضا را در ساعت های اوج کاهش دهد:

- قیمت گذاری بر اساس زمان استفاده (TOU): که در آن قیمت با توجه به یک برنامه از پیش تعیین شده متغیر است، به عنوان مثال زمان خاصی از روز، روزی در هفته و فصل.

- قیمت گذاری زمان واقعی (RTP): که در آن قیمت کاربرنهایی به طور مستقیم به قیمت نقطه ای در یک بازار عمده فروشی مرتبط است.

- قیمت گذاری در پیک بحرانی (CPP): ترکیبی از TOU و RTP که در آن نرخ TOU در تمام طول سال به جز تعداد روزهای پیک (تاریخ دقیق آن ناشناخته است) که در آن برق با قیمت بالاتری عرضه می شود، تأثیری ندارد.

برای چنین گزینه های قیمت گذاری پویایی مانند RTP و CPP فن آوری های اندازه گیری، ارتباطات و سیستم های پردازش داده ها باید مورد استفاده قرار گیرند.

تجربه نشان داده است که اقدامات مبتنی بر درخواست تغییر رفتار، اغلب از طریق ابزارهایی مانند کمپین های اطلاعاتی، به ویژه در دوره های کوتاه مدت کمبود برق می تواند به صرفه جویی شدید در انرژی کمک کند.

در هنگام طراحی و اجرای یک کمپین اطلاعاتی، مقامات باید در چهار حوزه تمرکز داشته باشند: تجزیه و تحلیل عوامل تعیین کننده تغییر

معيار	شرح	پيش نمازها
سيگنال هاي قيمتي		
تعرفه هاي صنعتي	ارسال سيگنال شدت بحران از طريق قيمت ها	توانايي تنظيم قيمت ها و سيستم هاي پيشرفته صدور صورت حساب و اندازه گيري
تعرفه هاي خانگي	سيگنال كمبود برق به كاربران مسكوني از طريق قيمت	توانايي تنظيم قيمتها، اطلاعات در مورد كاهش قيمت بخش خانگي، اراده سياسي، قيمت گذاري براساس زمان استفاده (TOU)، كنترلهاي هوشمند
تغييرات رفتاري		
كمپين هاي اطلاعاتي	بالا بردن آگاهي عمومي، حمايت از اقدامات داوطلبانه در صرفه جويي انرژي	توانايي انتخاب / هماهنگي رسانه ها و پيام رسان ها.
جايگزيني تكنولوژي		
جايگزيني سيستم روشنايي	جايگزين كردن لامپ هاي كارآمدتر و وسايل كارآمدتر (LED، CFL، چراغ هاي راهنمايي، چراغ هاي خياباني و غيره)	ارتقاء توانايي فني، تامين مالي، كانال هاي توزيع و مكانيزم هايي براي حذف لامپ هاي قديمي
جايگزيني لوازم و تجهيزات	جايگزيني تجهيزات ناكارآمد هدف گذاري شده	ارتقاء توانايي فني، تامين مالي، كانال هاي توزيع و مكانيزم هايي براي حذف وسايل قديمي
سهاميه بندي		
سهاميه بندي داوطلبانه	تقاضا براي کاهش داوطلبانه در مصرف برق	تجزيه و تحليل به منظور تعيين کاهش مناسب به تفكيك نوع مصرف كنندگان با اثرات اقتصادي آن
سهاميه بندي اجباري	مجاز محدود كردن استفاده از برق	تجزيه و تحليل براي تعيين کاهش معقول در مقايسه با تاثيرات آن بر اقتصاد و شبكه هاي امنيتي اجتماعي و در نظر گرفتن مجازات هايي براي عدم پيروي
ريزش بار	قطع برق مهندسي شده	سهولت در پياده سازي (مي تواند باعث زيان هاي بزرگ و غير قابل پيش بيني اقتصادي شود)
كنترل بار	محدودكننده جريان يا كنترل دستگاه	نياز به شناسايي مصرف كنندگان نهايي به منظور كنترل و طراحي الگوريتم هاي ممكن كنترل جريان
مكانيزم هاي بازار		
تجارت دوجانبه سهاميه برق	استفاده از فرصت کاهش بار بين مصرف كنندگان بزرگ انرژي	نياز به مكانيزم هاي قراردادي، داور شخص ثالث، مبنايي براي تأييد و جبران خسارت
بازار ثانويه	مكانيزم ديگر براي کاهش بار تجاري در بين چندين كاربر نهايي	نياز به ايجاد يك مركز تجاري يا مكانيزم OTC، قراردادها، داور شخص ثالث و مبنايي براي تأييد

جدول ۵. ابزارهای سمت تقاضا برای مدیریت کمبود برق
Adapted from ESMAP, 2010.

Bertazzi, A., Fumagalli, E., et al. (2005) «The use of 17 customer outage cost surveys in policy decision-making: The Italian experience in regulating quality of electricity supply». CIREED.

Bliem, M. (2005), «Eine makro ökonomische Bewertung zu den Kosten eines Stromausfalls im österreichischen Verteilungsnetz», Discussion Paper No. of the Institute for Advanced Studies Carinthia 2005/02.

Bliem, M., (2008) «konomische Bewertung der Versorgungsqualität im österreichischen Stromnetz und Entwicklung eines Modells für ein Qualitäts-Anreizsystem». Klagenfurt, Alpen-Adria-Universität Klagenfurt.

Brown, G., and M. B. Johnson (1969) «Public Utility Pricing and Output under Risk», American Economic Review, 1969, vol. 59, issue 1, 119.

ESMAP (Energy Sector Management Assistance Programme) (2010), «Central America Regional Programmatic Study for the Energy Sector: Managing An Electricity Shortfall A Guide for Policymakers», World Bank, Washington, DC.

Heffner, G., L. Maurer, A. Sarkar and X. Wang (2009), «Minding the Gap: World Bank's Assistance to Power Shortage Mitigation in the Developing World», Energy Policy Volume 35, Issue 4, April 2010, Pages 1584-1591.

IEA (2005), «Saving Electricity in a Hurry», OECD/IEA, Paris.

IEA (2010c), «Electricity Information», OECD/IEA, Paris.

IEA (2011), «Saving electricity in a Hurry».

IEA and Nuclear Energy Agency (2015), «Projected Costs of Generating Electricity».

Kjelle, G.H., Samdal, K., et al. (2008) «Customer costs related to interruptions and voltage problems: Methodology and results», IEEE Transactions on Power Systems 23 (3), p. 1030.

Lars, W. and A. Wolf (2013) «Protection against major catastrophes: an economic perspective». HWWI Research Paper 137.

Lawton, L., Sullivan, M., et al., (2003) «A Framework and Review of Customer Outage Costs: Integration and Analysis of Electric Utility Outage Cost Surveys», B. Lab. Berkeley, Environmental Energy Technologies Division.

Mikkonen, I., L. Gynther, K. Hamekoski, S. Mustonen and S. Silvonen (2010), «Innovative Communication Campaign Packages on Energy Efficiency», World Energy Council, ADEME, Motiva.

Munasinghe M., Gellerson M., (1979). «Economic Criteria for Optimizing Power System Reliability Levels». The Bell Economic Journal 10(1): 353-365.

Nooij Mde, Bijvoet CC and Koopmans CC. (2007). «The Value of Supply Security: The Costs of Power Interruptions: Economic Input for Damage Reduction and Investment in Networks». Energy Economics 29(2):277-295.

Piaszeck, S., L. Wenzel and A. Wolf (2013) «Regional Diversity in the Costs of Electricity Outages: Results for German Counties». Hamburg Institute of International Economics (HWWI) ISSN 1861-504X.

Shivakumar, A., M. Welsch, C. Taliotis, M. Howells, D. Jakić and T. Barićević (2014) «Estimating the socio-economic costs of electricity supply interruptions» An Energy Think tank Informing the European Commission INSIGHT-E project.

نامتوازن برق است و تا زمانیکه هزینه های ناشی از ناکارآمدی دولتی در مدیریت انرژی اصلاح نگردد، تمامی بار اصلاحات مورد نیاز صنعت برق بردوش مصرف کنندگان خواهد بود که به طبع افت شدید رفاه جامعه را به همراه خواهد داشت. بنابراین انتظار می رود با اتخاذ سیاست های کارآمد که به بهبود عملکرد دولتی در مدیریت انرژی منجر می شود، شکاف میان بهای تمام شده برق و بهای فروش آن کاهش یابد به گونه ای که نیاز قوی بر سایر بازارها و رضایت مصرف کنندگان خواهد گذاشت، برطرف و امکان اصلاح قیمت ها تحت استراتژی های کارشناسی شده و در طول زمان، میسر گردد. ■

منابع

- احمدیان، مجید و عباس زاده، نصرت الله (۱۳۹۲) «برآورد ارزش برق عرضه نشده (VoLL)، پژوهش های رشد و توسعه اقتصادی، سال دوم، شماره هفتم، در اثر خاموشی در ایران: رویکرد تولید و فراغت از دست رفته»، مجله سیاست گذاری اقتصادی، سال پنجم، شماره نهم.
- امیدی، محمدرضا؛ امیدی، نبی؛ عسگری، حشمت اله و جعفری اسکندری، میثم (۱۳۹۵) «مدل سازی و پیش بینی تولید و مصرف برق در ایران»، فصلنامه آینده پژوهی مدیریت، سال بیست و هفتم، شماره ۱۰۶.
- چنگی آشتیانی، علی و جلویی، مهدی (۱۳۹۱) «برآورد تابع تقاضای برق و پیش بینی آن برای افق چشم انداز ۱۴۰۴ ایران و نقش آن در توسعه کشور با توجه به هدفمند شدن پارانه های انرژی»، پژوهش های رشد و توسعه اقتصادی، سال دوم، شماره هفتم.
- رستمی، مهدی؛ خادم وطنی، عسگر و امیدعلی، مصطفی (۱۳۹۷) «پیش بینی تقاضای برق در ایران: کاربرد مدل ترکیبی تعدیل جزئی پویا و میانگین متحرک خود همبسته یکپارچه (ARIMA)»، مطالعات اقتصادی کاربردی ایران، سال هفتم، شماره ۲۵.
- صمدی، سعید؛ شهیدی، آمنه و محمدی، فرزانه (۱۳۸۷) «تحلیل تقاضای برق در ایران با استفاده از مفهوم هم جمعی و مدل ARIMA (۱۳۸۸-۱۳۶۳)»، مجله دانش و توسعه، سال پانزدهم، شماره ۲۵.
- مرکز آمار ایران (۱۳۹۴)، چکیده یافته های طرح آمارگیری گذران وقت در نقاط شهری مربوط به تابستان ۱۳۹۴.
- مرکز آمار ایران (۱۳۹۴)، نتایج طرح آمارگیری از هزینه و درآمد خانوارهای شهری و روستایی.
- مرکز آمار ایران (۱۳۹۴)، طرح آمارگیری از کارگاه های صنعتی دارای ده نفر کارکن و بیشتر.
- مرکز آمار ایران (۱۳۹۴)، گزارش نتایج طرح آمارگیری از نیروی کار.
- مرکز آمار ایران (۱۳۹۵)، طرح آمارگیری از دستمزد نیروی انسانی شاغل در طرح های عمرانی.
- معاونت امور برق و انرژی (دفتر برنامه ریزی کلان برق و انرژی)؛ (۱۳۹۴) ترازنامه انرژی.
- موسوی اهرنجانی، پریسا؛ قادری، سید فرید و آزاده، محمد علی (۱۳۸۶) «شبهه سازی تقاضای برق صنایع ایران با استفاده از سیستم داینامیک»، نشریه دانشکده فنی دانشگاه تهران، دوره ۴۱، شماره ۷ (پیاپی ۱۰۹).
- Baarsma, B.E., Hop, J.P (2009) «Pricing power outages in the Netherlands». Energy 34 (9), p. 1378-1386.
- Becker, G.E. (1965). «A Theory of the Allocation of Time». The Economic Journal LXXV: 493-517.
- Beenstock, M., (1991) «Generators and the cost of electricity outages», Energy Economics, 1991, vol. 13, issue 4, 283-289.
- Bental, B., and S. A. Ravid (1982) «A Simple Method for Evaluating the Marginal Cost of Unsupplied Electricity», Bell Journal of Economics, 1982, vol. 13,

این نوع سرمایه گذاری القا شده است، یکی از گام های اساسی در بخش عرضه برق اصلاح سیستم قیمت گذاری برق است. با این وجود، در هرگونه سیاست تغییر قیمت و خصوصاً در زمینه کالاهای اساسی چون برق، چندین نکته کلیدی و اساسی وجود دارد که غفلت از آن ها با هدف اصلاح بخشی از اقتصاد بدون در نظر گرفتن اثرات بر سایر بخش ها می تواند اثرات جبران ناپذیری به همراه داشته باشد. به طور کلی و هم چنین به استناد تجربه اقتصاد ایران از سیاست های تغییر قیمت از جمله طرح هدفمندی یارانه ها، چند نکته را می توان استخراج کرد:

موفقیت هرگونه سیاست تغییر قیمتی بر میزان مصرف، نیازمند محاسبه کشش های قیمتی برای بازار خاص مورد بررسی و تحلیل آن ها است.

سیاست های تغییر قیمت همواره با اثرات بر سایر بازارها و بر خالص رفاه جامعه همراه هستند. این مساله که به طور کلی مصرف کنندگان از تغییرات افزایشی قیمت استقبال نمی کنند امری بدیهی است اما ضرورت اصلاحات مورد نیاز شرایط بازار را به منظور پوشش هزینه های بخش تولیدی و سودآوری سرمایه گذاری در صنعت برق از بین نخواهد برد. خصوصاً در شرایطی که فشارهای مالی بودجه ای مانع از پرداخت جبران زیان های بخش تولید در طی سالیان اخیر توسط دولت شده است. از آن جایی که استمرار این روند می تواند منجر به شوک های افزایشی شدیدتر در آینده نه چندان دور شود که طبیعتاً فشارهای مالی مضاعفی را نیز به دوش مصرف کنندگان انتقال خواهد داد، انتظار می رود با طراحی مدل های اقتصاد کلان و شبیه سازی تاثیرات سناریوهای متفاوت افزایش قیمت، در نهایت سیاستی تدوین شود که ضمن حل مشکل عدم توازن اقتصاد برق در میان مدت دارای کمترین آثار کاهش رفاه بر جامعه در کوتاه مدت باشد. این مهم میسر نخواهد شد مگر با کار کارشناسی قوی، لحاظ کردن تاثیرات این سیاست بر تمامی بازارهای احتمالی و در نهایت اتخاذ سیاست بهینه. به عنوان آخرین و در زمره مهمترین نکات در مدیریت سمت عرضه باید توجه داشت به منظور ایجاد توازن در بهای تمام شده و قیمت فروش برق، نیاز به اقداماتی است که به کاهش هزینه ها در بخش هایی از صنعت برق که دولت متولی آن است و خصوصاً وزارت نیرو، بیانجامد. با اعمال سیاست های مناسب مدیریتی می توان هزینه ها را در بخش تولید، انتقال و توزیع کاهش داد، راندمان نیروگاه ها را افزایش داد و از اتلاف انرژی بالا در شبکه جلوگیری کرد. به عبارت بهتر، اصلاح مکانیزم قیمت گذاری برق به دنبال جلب مشارکت مصرف کنندگان در حل مشکل اقتصاد

راهبردهای مواجهه با خاموشی ها

تابستان با دیگر فصول سال موجب شده است تا بخش بسیار بزرگی از ظرفیت نیروگاهی کشور در دیگر مواقع سال بدون استفاده باقی مانده و اتلاف منابع و ظرفیت ها را در پی داشته باشد که این اتلاف در برخی از روزهای سال به ۳۶ درصد کل ظرفیت نیز می رسد.

از سوی دیگر روند پیش بینی ها برای افزایش ظرفیت نیروگاه های حرارتی و تجدیدپذیر نیز در سال ۹۶ و ۹۷ تا کنون به حقیقت نپیوسته و از میزان مورد انتظار مقادیر قابل توجهی کم تر است و انرژی برقی نیز که در سال های گذشته نقش بسزایی در تامین انرژی برای ساعات اوج مصرف در فصول گرم داشته با توجه به کاهش ۳۰ درصدی میزان بارندگی در سال ۹۶ از توان چندانی برای ایفای این نقش در سال ۹۷ برخوردار نبوده است.

بر اساس پیش بینی هایی که کارشناسان پیشتر انجام داده بودند، کشور ایران در ۹۷ در کمترین حالت ۳۵۰۰ مگاوات و در بیشترین میزان نزدیک به ۶۵۰۰ مگاوات کمبود برق خواهد داشت و باید به شیوه ای با این کمبودها سازگار شد.

بررسی تجربیات ایران و جهان برای حل بحران برق
به طور کلی در تجربیات جهانی چهار ابزار

یکی از شاخص های مهم در تولید برق است، امکان پذیر نبوده و تقاضا همواره بر تولید پیشی گرفته است که این مساله آسیب های بسیاری را برای شبکه تولید و توزیع برق در کشور به دنبال داشته است.

شاخص مهم دیگر در تولید برق یکنواختی و کم نوسان بودن میزان تقاضای برق در طول یک سال است، زیرا ظرفیت نیروگاه در طول یک سال، بیشتر مورد استفاده قرار می گیرد بدون آنکه در ساعات های خاصی به آنها فشار بیشینه وارد شود و در نتیجه هزینه تولید برق نیز کاهش خواهد یافت. در سوی دیگر این معادله اگر دامنه نوسان تقاضا بالا باشد، به علت اینکه برخی از نیروگاه های کشور تنها در ساعات های اوج بار فصل گرما مورد بهره برداری قرار گرفته اند برای بازگشت سرمایه اولیه نیروگاه که بخش قابل توجهی از قیمت برق را نیز تشکیل می دهد قیمت برق افزایش خواهد یافت.

در مورد این شاخص افزون بر اینکه ضریب بار کشور (که بالا بودن آن یکنواختی تقاضا را نشان می دهد) نسبت به کشورهای صنعتی و برخی کشورهای در حال توسعه پایین تر است و در سال های اخیر نیز کاهش چشمگیری داشته و موجب نگرانی هایی شده است. در واقع اختلاف شدید تقاضای برق در فصل

خاموشی برق برای هر کشوری آثار متعدد اقتصادی، اجتماعی و حتی سیاسی داشته و به همین منظور از عدم تأمین برق «به عنوان یک بحران یاد می شود.

در چند دهه اخیر نه تنها میزان مصرف برق، بلکه حتی سرانه آن نیز روند صعودی داشته است در نتیجه در بسیاری از سال ها بیشینه تقاضای مشترکان از بیشینه توان تولیدی شبکه کل کشور پیشی گرفت و کشور با خاموشی های پی در پی در روزهای تابستان روبرو شد که نمونه روشن آن در سال های ۸۶ و ۸۷ رخ داد. البته این نیز قابل توجه است که آهنگ رشد ظرفیت اسمی و عملی نیروگاه های کشور نیز از سال ۹۱ به بعد نسبت به بازه زمانی سال های ۸۱ تا ۹۱ از سرعت کمتری برخوردار بوده است. از پایان دهه ۱۳۸۰، افت سرمایه گذاری در بخش تولید برق آغاز شده و تا کنون ادامه داشته است که پیگیری نکردن کامل طرح هدفمندی یارانه ها، شدت گرفتن تحریم ها، پایین بودن نرخ فروش برق، پرداخت نکردن اختلاف قیمت تکلیفی و تمام شده توسط دولت و خصوصی سازی غیراصولی و غیرمنطقی نیروگاه ها، از جمله عوامل این کاهش به شمار می روند.

در این سال ها رعایت فاصله ایمن میان بیشینه ظرفیت با بیشینه تقاضای مصرفی که

عمده برای کاهش تقاضای مصرف برق به منظور عبور از اوج مصرف برق وجود دارد که عبارتند از:

۱) ارتباط با مشترکین که در آن با ارائه اطلاعات دقیق و تشریح شرایط برای مشترکان تلاش می‌شود تا رفتار مصرفی آنها را به ویژه در ساعات اوج مصرف، دگرگون سازد، در این روش، دو عنصر محتوای پیام و نوع درگاه ارتباطی با مشتریان دارای اهمیت بنیادین است.

رسانه‌های جمعی مانند تلویزیون، رادیو، روزنامه‌ها و اینترنت، ابزار اصلی برای ارتباط با مشتریان هستند که از قدرت و سرعت انکارناپذیری برخوردارند و می‌توانند در مدت کوتاهی با تهییج مشترکان، شمار بسیاری از آنها را برای انجام هدفی مشترک از جمله کاهش مصرف در ساعات اوج بار به همکاری وادارند.

این تجربه در بیشتر کشورهای نتایج موفقی در پی داشته است. (مانند کشور آفریقای جنوبی که با نمایش ۴ درجه رنگی به نشانه میزان بار شبکه از عادی تا بحرانی در گوشه صفحه تلویزیون مشترکان را در شیوه مصرف برق یا صرفه جویی آن در هر لحظه راهنمایی می‌کرد و بازخورد این اقدام نیز به ویژه در وضعیت بحران، مثبت ارزیابی شد).

پژوهش‌ها نشان می‌دهد که تقریباً تمام کشورهای مورد بررسی ارتباط با مشتریان را از درگاه ارتباطی فعالیت‌های رسانه‌ای و با محتوای پیام درخواست برای کاهش مصرف، در دستور کار خود قرار داده‌اند. در کشور ما نیز با وجود امکان ارتباط با مشترکان از هریک از درگاه‌های ارتباطی یاد شده با توجه به اقبال بیشتر مردم به رسانه‌های جمعی رادیو و تلویزیون و در درجه بعد شبکه‌های اینترنتی، به نظر می‌رسد که ایجاد ارتباط از این دو درگاه به نتایج بهتری دست یابد.

۲) سهمیه‌بندی برق که به دوروش اجباری و داوطلبانه در بخش‌های مختلف مشترکان مانند دولتی، صنعت و عمومی امکان‌پذیر بوده و در بسیاری از کشورهای جهان با سطوح گوناگونی از توسعه نیز به اجرا گذاشته شده است. کشورهای برزیل (به روش اجباری)، نیوزلند (به روش اختیاری) و کانادا و ژاپن (با بکارگیری هر دو روش) از جمله نمونه‌های مدیریت مصرف برق به شیوه سهمیه‌بندی در چند سال گذشته بوده‌اند که در برخی موارد حتی نتایجی فراتر از انتظار را در پی داشته است.

هم‌اکنون بحران برق در کشورمان ایران از راه همکاری بخش صنایع و کشاورزان کنترل می‌شود و ضروری است در اجرای طرح به بخش‌های پیک‌ساز و پرمصرف دیگر مانند بخش مشترکان خانگی بیشتر توجه شود و از مشتریان خانگی خواست که نقش بیشتری را در این حوزه بر عهده گیرند چرا که اولاً بخش خانگی در کشور ما مصرفی رو به شدت داشته و

از الگوی مصرفی افراطی، غیرمنطقی و ناعادلانه پیروی می‌کند و دوماً به ضرورت حیاتی توسعه در بخش‌های کشاورزی و صنعت برای کشور، خاموشی پیوسته و بیش از اندازه این بخش چندان خردمندانه به نظر نمی‌رسد.

۳) اصلاح تعرفه برق یکی از ابزارهای کاهش مصرف برق در بسیاری از کشورهاست که با توجه جالب و چند بعدی بودن این روش و ناآشنا بودن آن در کشور ما، اشاره به چند نمونه از آن در کشورهای دیگر دنیا کاربردی خواهد بود.

الف) فرانسه

فرانسه یکی از بزرگ‌ترین تولیدکنندگان برق در میان کشورهای اروپایی است. نخستین اصلاحات اساسی در سامانه قیمت‌گذاری برق در کشور فرانسه، نزدیک به ۶۰ سال پیش وزیر عنوان الگوی تعرفه سبز (Tariff Vert) به اجرا گذاشته شد. در سال‌های گذشته نزدیک نیز نوع ویژه و دیگری از تعرفه‌گذاری برق با نام تعرفه تمپو (Tempo) اعمال می‌شود که مشترکان خانگی و تجاری کوچک می‌توانند بر اساس آن با شرکت‌های تولیدکننده برق قرارداد ببندند.

تعرفه سبز برای مشترکان غیرخانگی با توان مصرفی متوسط و بالا به کار برده می‌شود که در یک جدول براساس اندازه بهنجار مصرف گروه‌بندی شده‌اند و قیمت‌گذاری برق برای این مشترکان با توجه به میزان توان مصرفی و همچنین مقدار مصرف واقعی آنها انجام می‌شود.

نزدیک به ۹۹ درصد از مشتریان تعرفه‌گذاری سبز که همه غیرخانگی هستند دارای توان مصرفی میان ۲۵۰ تا ۳۰۰۰ کیلووات هستند که در این نظام قیمت‌گذاری با نماد A۵ پوشش داده می‌شوند. البته قیمت‌گذاری برق مصرفی این گروه افزون بر میزان تقاضای مصرفی، بر پایه زمان مصرف و همچنین ساعات کل بهره‌برداری از شبکه در گذر یک سال نیز بستگی دارد. بدین ترتیب که نخست در طول روز قیمت‌ها در زمان‌های مختلف، متفاوت بوده و زمان اوج بار بیشترین قیمت را داراست و دوم مشترکانی که در گذر یک سال، توان مصرفی خود را در بیشتر اوقات استفاده می‌کنند (مشترکان Very Long Use)، قیمت برق برای آنها به ازای هر کیلووات ساعت کمتر از قیمت مشخص شده محاسبه می‌شود. در این حالت هر چند قیمت توان مصرفی سالیانه این مشترکان به دلیل ظرفیت مصرف بیشتر، بالاتر است، اما قیمت برق آنها برای هر کیلووات ساعت مصرف، کمتر خواهد بود. در سوی دیگر، مشترکانی که دوره مصرف آنها در کل سال کمتر است، هزینه ثابت توان مصرفی سالیانه کمتری پرداخت می‌کنند، اما قیمت برق آنها به ازای هر کیلووات ساعت

مصرف بیشتر خواهد بود. همچنین قیمت برق برای همه مشترکان در زمان اوج بار از دیگر ساعات‌های یک شبانه‌روز بیشتر بوده و در مقابل آن بهای برق در ساعات کم‌باری از همه ساعات‌های دیگر کم‌تر است.

همانطور که در بخش نخست مقاله نیز اشاره شد، با کم‌تر استفاده کردن از نیروگاه‌های تولید برق در طول سال (برای نمونه در فصل زمستان)، قیمت تمام شده برق افزایش یافته و با هدف بازگشت سرمایه برای تولید برق، این هزینه از مشترکان دریافت می‌شود. اما این مطلب به خوبی در سامانه تعرفه‌گذاری برق سبز مورد توجه قرار گرفته و مشترکان را تشویق می‌کند تا ضریب بار شبکه را افزایش داده و نوسان میزان مصرف را کاهش دهند.

اما تعرفه‌گذاری تمپو که برای مشترکان خانگی و تجاری کوچک طراحی شده است، یک نظام قیمت‌گذاری به نسبت پیچیده است که ۶ نرخ مختلف از قیمت برق را در زمان‌های مختلف به دست می‌دهد. براین اساس قیمت برق با توجه به شرایط آب و هوایی، مناسبت‌های تقویمی روزهای سال و ساعات‌های شبانه‌روز تعیین می‌شود.

در این شیوه روزهای سال به ۳ بخش قیمتی گران، ارزان و متوسط با رنگ‌های آبی، سفید و قرمز و ساعات‌های هر روز نیز خود به ۳ بخش اوج بار، میان‌باری و کم‌باری تقسیم می‌شوند که هر روز بر اساس پیش‌بینی تقاضای برق برای آن روز دسته‌بندی می‌شود. میزان تقاضای هر روز نیز بیشتر به دلیل آب و هوا زیر تأثیر قرار می‌گیرد. همچنین امکان دارد که اپراتور شبکه انتقال فرانسه، در صورت بروز رخدادهای ویژه در شبکه برق، گروه یک روز را جا به جا کند. قوائد دیگری نیز در تقسیم‌بندی روزها وجود دارد که رویهم‌رفته تعرفه قیمت برق را در این شیوه بسیار متنوع و دقیق می‌کند (از ۳ سنت یورو برای هر کیلووات/ساعت تا ۳۶ سنت یورو برای هر کیلووات/ساعت) و مشترکان به خوبی به سوی مصرف درست و منطقی برق هدایت می‌شوند و این روش در برخی روزها تا ۴۵ درصد کاهش مصرف برق را نیز به همراه داشته است که آماری خیره‌کننده به شمار می‌رود.

شوربختانه به دلیل فراهم نبودن زیرساخت کنتورهای هوشمند در ایران، پیاده‌سازی این روش هوشمندانه در زمان کنونی برای کشورمان امکان‌پذیر نیست.

ب) کوبا

کشور کوبا برای اصلاح تعرفه برق خود شیوه پلکانی براساس میزان مصرف را برگزیده است که بالا رفتن میزان مصرف، بهای برق مصرفی نیز به صورت تصاعدی بالا رفته و چند برابر می‌شود، کشور برزیل نیز به تقریب از همین روش و با در نظر گرفتن یک سهمیه پایه برای

هر مشتری و سپس محاسبه قیمت مازاد مصرف هر مشترک با یک فرمول تصاعدی بهره جسته است. این شیوه که متمرکز بر مشترکان پرمصرف است، هم اکنون به نوعی در کشور ما نیز اجرا می‌شود.

ج ایالات متحده آمریکا (ایالت کالیفرنیا)

در این ایالت قیمت برق هر مشترک با مقایسه مصرف کنونی و مدت مشابه آن در سال گذشته محاسبه می‌شود به صورتی که با کاهش مصرف نسبت سال گذشته تا سقف ۲۰ یا حتی ۳۰ درصد، به همین نسبت در قیمت برق مصرفی به مشترک تخفیف داده می‌شود. البته در برخی دوره‌ها افزایش قیمت برق مشترکان پرمصرف نیز در این ایالت به اجرا گذاشته شد. (در برخی موارد تا ۵۰ درصد افزایش قیمت برای مشترکان پرمصرف در نظر گرفته شد)

البته در این مورد آخر بهتر است در ایران به جای مقایسه مصرف یک مشترک با میزان مصرف او در سال گذشته، مصرف مشترکان با یکدیگر در یک شهر یا ناحیه و محله انجام شود. چرا که نخست به سبب جابه‌جایی گسترده مستأجران در هر سال، مقایسه دو سال پی در پی بی‌معنا به نظر می‌رسد و دوم مقایسه عملکرد خانوارها با سایر هم‌شهریان، انگیزه بیشتری برای کنترل مصرف ایجاد می‌کند.

۴ جایگزینی لوازم خانگی برقی با لوازم کم مصرف تر:

یکی از روش‌های این کار، ایجاد انگیزه برای تغییر رفتار مصرفی مشترکان از راه تخصیص یارانه به استفاده از لوازم الکتریکی کم مصرف است.

کشورهای ایالات متحده آمریکا، نروژ و کوبا با اختصاص یارانه و کمک‌های نقدی و ... برای تعویض لوازم خانگی الکتریکی کهنه با لوازم مدرن و کم مصرف موفق به کاهش قابل توجه مصرف برق شدند و کشورهای برزیل و آفریقای جنوبی نیز با اجرای طرح تعویض لامپ‌های رشته‌ای با فلورسنت و کم مصرف موفق شدند در گذر چند سال میلیون‌ها شعله از این لامپ‌ها تعویض و مصرف برق را کاهش دهند.

البته در ایران نیز طرح تعویض لامپ‌ها با تخصیص یارانه غیر مستقیم روی قیمت لامپ‌های کم مصرف و کاهش دادن نرخ آن تا حدودی اجرا شد.

تجربیات بین‌المللی نشان می‌دهد که بیشتر کشورها برای مقابله با بحران برق به یک روش بسنده نکرده و بیش از یک ابزار را به کار گرفته‌اند.

تجربیات ایران برای مقابله با بحران برق

در سال‌های گذشته برخلاف روش‌های

متداول مقابله با بحران برق در دنیا، تنها از روش‌های محدودی برای مقابله با بحران برق در ایران استفاده شده است. در سالیان گذشته روش‌های ارتباطی با مردم بسیار ناتوان بوده و از ظرفیت وسایل ارتباطی مانند رادیو و تلویزیون به منظور مقابله با بحران برق به خوبی استفاده نشده است. در حالی که می‌توان با استفاده از ابزارهای رسانه‌ای نیرومند، همگان را نسبت به بحران برق آگاه ساخت و درخواست برای مصرف را در زمان‌های اوج بار و به ویژه در روزهای بحرانی کاهش داد.

همچنین در رابطه با جایگزینی وسایل پربازده با وسایل کم‌بازده وضعیت کشور بهتر از بهره‌برداری از رسانه‌ها نبوده است.

هرچند در مورد لامپ‌های کم مصرف اقدامات خوبی انجام گرفت، اما درباره جایگزینی سایر لوازم خانگی پرمصرف تنها به تعویض چند یخچال بسنده شد که افزون بر ناچیز بودن ابعاد پروژ، خود طرح نیز چندان ضروری نیست چراکه وسیله مهم برای کنترل بار در خانه‌های مسکونی کولرها و ابزار سرمایشی هستند که شوربختانه توجهی به تعویض آنها نشده است. در واقع برنامه‌های وزارت نیرو در لگام زدن بر بحران بیشتر بر بخش‌های صنعت و کشاورزی متمرکز است تا مشتریان خانگی. رایگان کردن قیمت برق بخش کشاورزی در ساعات کم‌باری با استقبال برخی کشاورزان نیز همراه و سیاست‌های تشویقی در بخش صنایع به منظور انتقال تعمیرات به فصول گرم و جابه‌جایی مصرف از ساعات اوج به کم‌باری و دادن پاداش به صنایع از جمله این اقدامات به شمار می‌رود که نتایج مثبتی نیز در پی داشته است. با این وجود باید در نظر داشت که اقدامات طرح‌های ذخیره‌سازی در صورتی درست است که کاملاً داوطلبانه و یا دست کم با آگاهی از پیش داده شده در شرایط بحرانی از سوی صنایع انجام پذیرد. اما در سال‌های گذشته بارها دیده شده که برخی خاموشی‌های ناگهانی و اجباری در بخش صنایع رخ داده و این بخش‌ها را با آسیب جدی روبرو کرده است. اقدامات انجام شده در مورد صنایع کشور در سال‌های گذشته در حالی رخ داده که سیاست کشورهای پیشرو کاملاً بر پایه حمایت از بخش صنایع این کشورها است.

راهبردهای کوتاه‌مدت و میان‌مدت در کنترل اوج بار

این راهبردها بیشتر بر کنترل مصرف در بخش خانگی استوار شده است چراکه بیش از نیمی از مصرف برق کشور در این بخش است در حالی که بخش صنعت و کشاورزی روی هم رفته به زحمت یک چهارم مصرف را به خود اختصاص می‌دهند. همچنین آمار منتشر شده از وزارت نیرو نشان می‌دهد که در چند

سال گذشته زمان اوج بار در فصل تابستان و از شب به روز منتقل شده و اختلاف اوج مصرف در فصول تابستان و زمستان نیز در سال ۱۳۹۶ به بیش از ۲۰ هزار مگاوات رسید است. جالب توجه آنکه بیشتر این اضافه بار به وسایل سرمایشی بازمی‌گردد که بخش صنعت به علت ناچیز بودن سهم این وسایل در سبد مصرف خود، تأثیر چندانی بر اختلاف اوج مصرف تابستان و زمستان نداشته و در واقع در این ماجرا قربانی بخش خانگی، تجاری و خدمات بوده و بار کاستی‌های آنان را یک تنه بردوش می‌کشد.

افزون بر این ضروری است برای کنترل مصرف در بخش‌های عمومی و تجاری که مصرف آنها

در سال‌های گذشته بارها دیده شده که برخی خاموشی‌های ناگهانی و اجباری در بخش صنایع رخ داده و این بخش‌ها را با آسیب جدی روبرو کرده است. اقدامات انجام شده در مورد صنایع کشور در سال‌های گذشته در حالی رخ داده که سیاست کشورهای پیشرو کاملاً بر پایه حمایت از بخش صنایع این کشورها است

پیک‌ساز است نیز، تدابیری اندیشیده شود. با این مقدمه راهبردهای زیر برای کنترل مصرف ممکن به نظر می‌رسد:

الف) اصلاح نظام تعرفه‌گذاری اوج بار که باید بر پایه ویژگی‌های زیر باشد:

- ۱- به منظور کاهش نارضایتی اجتماعی سیاست تشویق و تنبیه باید همزمان در پیش گرفته شود.
- ۲- هدف تعرفه‌گذاری نباید ایجاد درآمد برای شبکه تولید و توزیع بلکه اصلاح الگوی مصرف باشد
- ۳- در طرح نهایی باید درصد افزایش هزینه مشترکان کم مصرف بیش از مشترکان پرمصرف نباشد.
- ۴- تعرفه‌گذاری باید تشویق و تنبیه را به صورت ملموس درآورد به گونه‌ای بر کاهش اوج بار اثر اساسی داشته باشد.

۵- شیوه محاسبه قیمت و میزان سود زیان باید ساده، شفاف و قابل فهم برای همه مشترکان باشد

اصلی‌ترین این روش‌ها تعرفه‌گذاری در سراسر جهان عبارتند از روش زمان استفاده یا Time Of Use (تقسیم زمان استفاده به سه قسمت کم‌باری، میان‌باری و اوج بار و قیمت‌گذاری متفاوت آنها با یک اختلاف محسوس)، روش

قیمت لحظه‌ای واقعی یا Real Time Pricing (قیمت‌های برق دائماً در حال تغییر بوده و براساس تقاضای مشترکان تعیین می‌شود)، روش قیمت بحرانی اوج بار یا Critical Peak Pricing (معرفی برخی از روزهای سال به عنوان روز بحرانی و افزایش قیمت برق در این روزها به چندین برابر مقدار معمول) و روش تخفیف کاهش اوج بار یا Peak Time Rebates (به جای جریمه یا افزایش قیمت برق، به مشترکانی که مقدار مصرف برق خود را در زمان اوج بار کاهش دهند تخفیف قیمتی داده خواهد شد). روش نخست در کشورهایی مانند کانادا، کره جنوبی، کشورهای اروپایی و آمریکا اجرا می‌شود و در صورت موفقیت میزان تقاضای اوج بار را سه الی ۶ درصد کاهش می‌دهد. روش دوم در برخی ایالت‌های آمریکا اجرا شده و می‌تواند تا ۴۶ درصد بر کاهش اوج بار مؤثر باشد. روش سوم نیز در برخی نقاط ایالات متحده رایج بود و میان ۱۳ تا ۲۷ درصد کاهش اوج بار را در این نقاط به همراه داشته است. روش چهارم هم که آمریکا آزمایش شده منجر به ۱۲ درصد کاهش اوج بار شده است، اما این روش، برای بخشهای تجاری، کشاورزی و صنعتی توصیه شده و در بخش خانگی تجربه‌ای نداشته است.

به کارگیری ترکیبی از روش نخست و سوم در میان کشورهای جهان رواج بیشتری دارد هرچند باید در نظر داشت که هرکدام از این روش‌ها به زیرساخت‌های ویژه خود نیاز دارد که باید پیش از اجرا فراهم شود. برای نمونه روش دوم که بر پایه تقاضای لحظه‌ای در شبکه برنامه‌ریزی شده است نوعی از کنترل‌ها را نیاز دارد که در کشور هنوز به کارگیری نشده است.

تعرفه برق خانگی در زمان اوج و کمباری در ایران

در حال حاضر از یک روش پلکانی پیروی می‌کند که افزون بر آن اضافه قیمت و تخفیفی نیز برای مصرف در شرایط اوج بار و کم‌باری به مشترکات داده می‌شود که البته این نرخ اضافه قیمت و تخفیف در هر منطقه مبلغی متفاوت اما ثابت است.

از آنجایی که مقدار جریمه و تخفیف برای مشترکان یک اقلیم ثابت بوده، اما مقدار تعرفه‌های برق در پله‌های مختلف مصرفی متفاوت است، در نتیجه «نسبت قیمت زمان اوج به زمان کم‌باری» برای همه مشترکان یکسان نبوده و حتی با افزایش میزان مصرف این نسبت کاهش پیدا میکند. چراکه در حال حاضر بهای برق هر مشترک به صورت تصاعدی (پلکانی) با افزایش مصرف آن بالا می‌رود، اما جریمه اوج بار و تخفیف کم‌باری به ازای هر کیلووات ساعت مصرف برق ثابت است. به بیان دیگر می‌توان گفت که در روش فعلی

درصد جریمه اوج بار نسبت به کل بهای برق برای مشترکان پرمصرف بسیار کمتر از مشترکان کم‌مصرف است و در نتیجه مشترکان پرمصرف که معمولاً سهم بیشتری از مصرف برق در زمان اوج بار دارند، انگیزه کمتری برای کاهش مصرف خود در زمان اوج بار پیدا می‌کنند. در یک نمونه عددی می‌توان گفت اگر جریمه اوج بار برای هر کیلووات ساعت ۵۰ تومان باشد آنگاه برای مشترک پله نخست که بهای برقیش مثلاً هر کیلووات ساعت ۱۶ تومان است هزینه ۴ برابر می‌شود اما برای مشتری در پله پایانی برای هر کیلووات ساعت برت برق ۱۰۰ تومان پرداخته و جریمه اوج بارش همان ۵۰ تومان است این افزایش قیمت به زحمت یک و نیم برابر می‌شود و طبیعی است که چنین مشترک پرمصرفی اهمیت چندانی به این جریمه اوج بار ندهد و با حفظ نظام تعرفه‌گذاری موجود، مشترکان پرمصرف نه تنها بهای برق خود در زمان اوج بار را پرداخت نمی‌کنند، بلکه انگیزه‌ای هم برای کاهش مصرف خود در زمان اوج بار ندارند. پس این نظام قیمت‌گذاری از پایه دارای ایراد اساسی است.

باید به هنگام قیمت‌گذاری به این نکته توجه داشت که بیشتر مشترکان کم‌مصرف در زمان اوج بار از کمینه وسایل ضروری استفاده می‌کنند و نباید انتظار داشت که میزان مصرف خود در زمان اوج بار را چندان کاهش دهند. حال آنکه مشترکان پرمصرف می‌توانند با اصلاح رفتار خود و پرهیز از بکارگیری وسایل غیر ضروری بسیاری که در خانه دارند، هنگام اوج بار، توان مصرفی خود را در زمان‌های حساس کاهش دهند و یا اینکه بهای واقعی برق خود را در زمان اوج بار پرداخت کنند! به نظرمی‌رسد در شرایط کنونی کشور و با توجه به امکانات موجود دو روش زمان استفاده که هم‌اکنون نیز در حال اجراست و قیمت بحرانی اوج بار کاربردی‌تر از دیگر روش‌ها باشند.

در روش زمان استفاده باید اختلاف قیمت زمان اوج بار با دیگر زمان‌ها به میزان قابل توجه و محسوسی بیشتر باشد تا انگیزه کافی در مشترکان پرمصرف برای صرفه‌جویی ایجاد شود، همچنین باید توجه داشت که هرچند تخفیف زمان کم‌باری نیز باید مشوق مشترکان برای انتقال زمان مصرف به این اوقات باشد، لیکن نباید به اندازه‌ای باشد که به سبب توجه مشترکان به قدر مطلق جریمه (جریمه اوج بار منهای نرخ کم‌باری)، اثر جریمه بیشتر اخنثی سازد. زیرا این ارزانی زمان کم‌باری به مشترک اینگونه القا می‌کند که به دلیل صرفه‌جویی مبلغی قابل توجه، می‌تواند از برق گران زمان اوج بار نیز به میزان دلخواه استفاده کند، بدون اینکه افزایش چندانی را در هزینه نهایی خود متحمل شود.

در این روش می‌توان از یک فرمول که از ضرب

کردن میزان برق مصرفی در ضریبی ثابت که خود از نسبت دو ضریب ثابت زمان اوج بار و کم‌باری تشکیل شده است استفاده کرد.

همچنین می‌توان در این فرمول ضریب زمان کم‌باری را نیز نسبتی از ضریب زمان اوج بار در نظر گرفت تا روش محاسبه ساده‌تر و قابل درک‌تر شود.

بر پایه محاسبات انجام شده، در نظر گرفتن ضریب زمان اوج بار برابر ۸ / ۰ (در فرمول * $x \frac{(2a-2)}{(2a+2)}$) که در آن x میزان برق مصرفی و a ضریب زمان اوج بار است، به نفع مشترکینی است که زیر ۲۰۰ کیلووات ساعت در ماه مصرف دارند. در واقع با در نظر گرفتن این ضریب، اکثریت مردم از مدمی که کم‌مصرف هستند از طرح پیشنهادی حمایت کرده و در نتیجه اجرای آن ساده‌تر خواهد شد. در این روش محاسبه برخلاف روش کنونی که در بخش گذشته توضیح داده شد، نسبت نرخ زمان اوج بار به زمان کم‌باری برای همه مشترکان در همه پله‌ها ثابت و نزدیک ۳ برابر خواهد بود، به این ترتیب دیگر مشترکان پرمصرف در زمان اوج بار هزینه کمتری را پرداخت نکرده و بهای پرمصرفی خود در ساعات اوج بار را متقبل خواهند شد.

۲) در مورد روش قیمت بحرانی که با مشخص کردن شماری از روزهای سال به عنوان روزهای بحرانی، عمل می‌کند، باید گفت که با توجه به زیرساخت‌های موجود در کشور، امکان اعلام روزهای بحرانی به مشترکان و قرائت میزان مصرف زمان اوج بار در روزهای خاص و به صورت گسسته وجود ندارد و این کار باید به صورت یک بازه یک یا چند ماهه پیوسته انجام شود. افزون بر این اعمال کردن یکسان قیمت بحرانی به همه مشترکان نیز کاری ناعادلانه است. به طور کلی می‌توان در این باره گفت که در درجه نخست، مشترکان پله‌های پایین مصرف از توان مالی کمتری برخوردارند و نباید درصد تغییر قبض آنها با مشترکان پرمصرفها برابر باشد. دوم اینکه مشترکان پرمصرف معمولاً در زمان اوج بار نیز مصرف بیشتری نسبت به مشترکان کم‌مصرف داشته و به همین دلیل تمرکز طرح باید بر این مشترکان باشد. و سوم، ایجاد تبعیض میان مشترکان سبب همراهی بخشی از مردم با اجرای طرح و در نتیجه کاهش نارضایتی اجتماعی خواهد شد. از این رو در یک راهکار صحیح اصلاح قیمتی بایستی میان مشترکان تفاوت محسوس وجود داشته باشد و پیشنهاد می‌شود که در روش قیمت بحرانی، یک میزان استاندارد مصرف در زمان اوج بار تعیین شده و قیمت بحرانی تنها به مصارف بالاتر از این میزان اعمال شود.

در این میان ضروری است که با افزودن تخفیف برای مصرف دوران کم‌باری به مشترکان کم‌مصرف برای کاهش مبلغ قبض

خود و جلوگیری از افزایش هزینه برق کمک کرد، تا به این وسیله حمایت این قشر از اجرای طرح نیرومندتر شود. در این راستا برای اطمینان بیشتر از موفقیت طرح می‌توان اعمال تخفیف زمان کم‌باری را مشروط به نداشتن اضافه مصرف در زمان اوج بار کرد تا مشترکان برای داشتن تخفیف، صرفه جویی زمان پیک مصرف را فراموش نکنند. در این شرایط مشترکانی که نزدیک الگوی مصرف، اما زیر آن مصرف می‌کنند بیشترین مقدار تخفیف را احساس خواهند کرد که در صورت تبلیغات صحیح، منجر به تشویق بیشتر مشترکان پرمصرف نزدیک الگوبه رعایت الگوی مصرف خواهد شد.

مقایسه طرح‌های پیشنهادی با یکدیگر

با برگزیدن تصادفی چند قبض از پله‌های گوناگون مصرفی و اعمال روش‌های محاسبه قیمت برق برهیک از آنها مشخص می‌شود که در روش کنونی افزایش قیمت برق مشترکان کم مصرف ۵ درصد و مشترکان پرمصرف تنها در ۲ درصد خواهد بود! در حالی که با روش قیمت بحرانی با در نظر گرفتن الگوی مصرف این مقادیر به ترتیب ۵ و ۲۵ درصد و در روش قیمت بحرانی براساس الگوی مصرف و با تخفیف به ۰ (صفر!) و ۲۷ درصد می‌رسد که بسیار قابل توجه و منصفانه‌تر است. البته در روش زمان استفاده نیز درصد تغییر قیمت‌ها میان ۴ تا ۶ درصد است.

از سوی دیگر مطالعات نشان می‌دهد که کاهش ۲۰ درصدی مصرف اوج بار در روش‌های دوم و سوم برای مشترکانی که پیرامون خط الگوی استاندارد مصرف قرار دارند بیشترین درصد کاهش را به همراه خواهد داشت و می‌تواند مشوق خوبی برای صرفه جویی آنان باشد که با توجه به قرار داشتن درصد زیادی از مشتریان در این گروه رضایت بخش بزرگی از جامعه را نیز در پی خواهد داشت.

با توجه به آنچه گفته شد به نظر می‌رسد روش‌های دوم و سوم از هر نظر بر روش‌های دیگر برتری داشته و اجرای آنها در کشور مفید خواهد بود. در همین راستا می‌توان مقدار الگوی مصرف را به گونه‌ای تعیین کرد که ۷۵ درصد مشترکان داخل الگو قرار بگیرند. پس از تعیین عدد الگوبه عنوان خط مرجع، مقدار جریمه سابق برای همه مشترکان حذف شده، مقدار جریمه جدید تنها از مشترکان خارج از الگوی مصرف گرفته می‌شود. میزان جریمه مشترکان پرمصرف نیز باید به صورت محسوس باشد. در کنار جریمه مشترکان پرمصرف، به مشترکان داخل الگوی مصرف و مطابق با میزان مصرف در زمان کم‌باری تخفیف داده می‌شود.

همچنین شایان ذکر است که در نظر گرفتن یک درصد ثابت برای تعیین الگوی مصرف، به کاهش عدد الگو در سال‌های آتی و اصلاح

الگوی مصرف منجر خواهد شد. در فصول غیرگرم زمی می‌توان مقادیر فعلی جریمه و اوج بار را حذف کرد.

با توجه به اینکه هنوز نزدیک ۵۰ درصد از مشترکان برق کنتور تک‌زمانه دارند، پیشنهاد می‌شود از متوسط نسبت مصرف در زمان اوج به مصرف کل مشترکان دارای کنتور سه‌زمانه برای این مشترکان استفاده شود. به این ترتیب می‌توان به طور تقریبی مقدار مصرف هر مشترک دارای کنتور تک‌زمانه را در زمان اوج بار تخمین زد و جریمه اوج بار را بر آنها اعمال کرد. اما در نهایت باید برای نوسازی همه کنتورها اقدامی جدی کرد، برای نمونه می‌توان پاداش مصارف کم‌باری را تنها به مشترکینی که دارای کنتور سه‌زمانه هستند داد. همچنین می‌توان در قبوض دارندگان کنتورهای معمولی، به مشترکان این پیغام را رساند که به علت عدم نوسازی کنتور، از دریافت تخفیف محروم شده‌اند.

قبوض برق نیز در حال حاضر مشکلاتی دارند که شامل موارد زیر است:

- شمار بالای فاکتورهای اطلاعاتی و در نتیجه نامعلوم بودن اصلی‌ترین پیام و محتوای مرتبط با مدیریت مصرف و هزینه برق

- مشخص و عامه‌فهم نبودن اشارات به میزان مصرف برق در زمان اوج بار و تأثیر کاهش مصرف برق زمان پیک در کاهش مبلغ قبض - آگاهی ندادن به مشترکان در مورد وضعیت نسبی مصرف آنها در مقایسه با سایر مشترکان در شهر یا محله

- فاصله زمانی زیاد میان صدور قبوض پی در پی و در نتیجه تأثیرگذاری ناچیز قبوض بر رفتار مشترکین

که برای اصلاح آن کارهای زیر پیشنهاد می‌شود:

- چاپ دقیق و واضح میزان مصرف اوج بار و جریمه آن، تخفیف کم‌باری، ساعات اوج

مصرف و همچنین میزان تأثیر راهکارهای کنترل مصرف در کاهش هزینه قبض

- مقایسه وضعیت مصرفی مشترک نسبت به سایر افراد محله، منطقه یا شهر محل سکونت در راستای ترغیب آنها به مدیریت مصرف در مورد رسانه‌های جمعی نیز پیشنهادهای زیر مفید به نظر می‌رسد:

- استفاده از علائم نشان دهنده وضعیت شبکه در هنگام پخش برنامه‌ها

- قطع برنامه برخی از شبکه‌های تلویزیونی در ساعات اوج بار و نمایش پیام هشدار

- ارتباط پیامکی با مشترکین

- استفاده از ابزارهای تشویقی جهت ترغیب مشترکان به خوداظهاری شماره کنتور به صورت هفتگی در راستای کاهش زمان عملی

صدور قبوض

- امکان اجرای انواع برنامه‌ها (مسابقات، بازیها و...) در قالب نرم‌افزارهای کاربردی در راستای مدیریت مصرف

جدای از این اقدامات که مورد مشترکان خانگی است اصلاح ساعات کار ادارات و واحدهای تجاری برای خارج شدن از ساعات

اوج بار نیز می‌تواند راهگشا باشد، همچنین با توجه به کمتر بودن تقاضای مصرفی در اواخر

هفته نسبت به روزهای دیگر، می‌توان همراه با تعطیلی زود هنگام در طول هفته، برخی ساعات

کاری ادارات را نیز به روز پنجشنبه منتقل کرد. این امر باعث تعدیل مصرف در روزهای

تابستان خواهد شد. تعرفه ساعات پایانی شب

برای واحدهای تجاری نیز نیاز به اصلاح دارد. از دیگر اقدامات مفید توسعه تجهیزات

کم مصرف سرمایه‌اشی است که سهم مصرف بالایی داشته و تا کنون به آن پرداخته نشده

است، این وسایل شامل کولرهای آبی و گازی هستند.

الف) کولرهای آبی: این کولرها از مهم‌ترین وسایل سرمایه‌اشی موجود در منازل بوده و با توجه

به اقلیم نسبتاً خشک ایران، در بیشتر مناطق کشور پاسخگوی نیاز سرمایشی هستند که نیاز ۵ / ۶۲ درصد مشترکان را تأمین می‌کنند.

به گزارش سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی برق در سال ۱۳۹۰ بیش از ۱۳ میلیون کولرآبی در کشور وجود داشته و میزان تولید سالانه کولرهای آبی نیز در حدود ۸۰۰ الی ۹۰۰ هزار عدد در سال است که بدین ترتیب می‌توان گفت که در حال حاضر حدود ۱۶ میلیون کولرآبی در کشور توسط مشترکان خانگی استفاده می‌شود. متوسط توان مصرفی کولرهای آبی در حدود ۵۰۰ وات و بازده مصرفی آن پس از دهه‌ها تولید همچنان از رده F فراتر نرفته است.

با توجه به شمار بالای کولرهای آبی و بازدهی بسیار پایین آنها روشن است که با کمی بهبود

”

تخصیص یارانه برای تبلیغات وسایل سرمایشی کم‌مصرف که از ضروریات ترویج این کولرهاست نیز باید مورد توجه قرار گیرد که وزارت نیرو می‌تواند از محل کاهش هزینه‌های تولید برق در پیک، بخش اعظم هزینه این تبلیغات را بپردازد بدون اینکه بار مالی اضافه به دولت وارد شود

راندمان می‌توان میزان قابل توجهی در مصرف برق صرفه جویی کرد که این مطلب باید مورد توجه قرار گیرد.

ب) کولرهای گازی که بیشترین سهم از وسایل سرمایشی موجود در منازل را پس از کولرهای آبی به خود اختصاص داده‌اند، بسیار پرمصرف بوده و توان مصرفی آنها بیش از چهار برابر کولرهای آبی است و در سال‌های گذشته استفاده از این ابزار سرمایشی رو به افزایش بوده است.

با اینکه برخی از کولرهای گازی تولید شده در چند سال اخیر دارای رده انرژی بالایی هستند، اما این کولرها برای سرمایش منازل توان بالایی را مصرف می‌کنند و در بیشتر مناطق کشور ضروری و به صرفه نیست، با توجه به اینکه این روزها داشتن کولرگازی به یک مُد تبدیل شده و موجب تحمیل هزینه اضافی بردولت برای ساخت نیروگاه و تأمین برق این مشترکان در زمان اوج بار می‌شود. بنابراین مشترکانی که خواهان رفاه بیشتر هستند باید هزینه‌های مرتبط با تولید برق در زمان اوج بار را نیز بپردازند.

به نظر می‌رسد بهترین شیوه برای کنترل روند افزایشی استفاده از کولرهای گازی در مناطق عادی، اصلاح ساختار تعرفه‌ها در زمان اوج بار باشد. اگر میزان الگوی مصرف ماهانه در زمان

اوج بار برابر متوسط بیشتر مردم در نظر گرفته شود آنگاه می‌توان قیمت برق مشترکان خارج از الگورا به طور کامل از ایشان دریافت کرد.

همانطور که گفته شد مناطق گرمسیری نیز به چهار اقلیم تقسیم می‌شوند که استفاده از کولرگازی در همه آنها ضرورت ندارد و تنها باید در مناطق گرمسیری ۱ تا ۳ از کولرگازی استفاده کرد. عمده مشترکان مناطق گرمسیری که باید از کولرگازی استفاده کنند شامل سه استان جنوبی کشور یعنی خوزستان، هرمزگان و سیستان و بلوچستان است.

در مورد مناطق گرمسیری هم هرچند استفاده از کولرهای گازی ضرورت دارد، اما می‌توان با در نظر گرفتن یک الگوی مصرف که شامل بیشتر مردم بشود مردم را به استفاده بیشتر از کولرهای گازی کم‌مصرف و بهینه تشویق کرد. همچنین در مناطق گرمسیری افزون بر اصلاح نظام تعرفه‌گذاری، باید نسبت به جایگزینی کولرهای قدیمی با کولرهای گازی نوبارده انرژی بالا اقدام کرد.

اهمیت بهسازی وسایل سرمایشی بر کاهش اوج بار کاملاً مشهود است و از دید هزینه نیز با مبلغ برقی که در گذر ۲ سال از این محل صرفه جویی می‌شود، می‌توان اعتبارات هزینه شده در این زمینه را جبران کرد. از این رو ضروری است برای کاهش اوج بار در کشور، وسایل سرمایشی کم‌مصرف مورد توجه قرار گرفته و با استفاده از منابع حاصل از ارزش کاهش اوج بار، جایگزین وسایل پرمصرف شوند. شایان ذکر است، جایگزینی کولرهای گازی باید با اولویت شهرهای جنوبی و سپس شمالی کشور انجام شده و در مناطق عادی نیز باید کولرهای آبی جایگزین شوند.

برای بهبود وضعیت مصرف انرژی الکتریکی در وسایل سرمایشی راهکارهایی وجود دارد که برخی از آنها بسیار ساده هستند.

نخستین راهکار اصلاح برچسب‌های انرژی روی کولرهای آبی است که هم اکنون از کیفیت اطلاعاتی درخوری برخوردار نیستند. در این راستا بهتر است با برداشتن اطلاعات مربوط به ظرفیت هوادهی (که در بسیاری از مواقع حتی سبب انتخاب نادرست مشتریان نیز می‌شود!) اطلاعاتی درباره ظرفیت سرمایشی کولرآبی (که برای پی بردن به تناسب ویژگی‌های کولر با نیازهای مشتری مناسب تر است) به جای آن بر روی برچسب منتشر شود. افزون بر این آوردن اطلاعات توان مصرفی و بازده انرژی کولر و حتی بازه متراژ هماهنگ با توان این وسیله سرمایشی بر روی برچسب انرژی نیز می‌تواند بسیار کارگشا و راهنما باشد.

یکی از راه‌های حمایت از بهینه‌سازی، پرداخت وام با بهره کم به تولیدکنندگان کولرهای آبی و گازی کم‌مصرف است که همواره کاری حساس و بحث‌برانگیز بوده است، در این زمینه می‌توان اعتبارات نیاز را از محل کاهش هزینه‌های

مجموعه وزارت نیرو در اثر کاهش اوج بار تأمین کرد و همچنین باید به این نکته نیز توجه داشت که پرداخت وام باید به شرط فروش کالا باشد.

این امر سبب تشویق واحدهای صنعتی به تولید کولرهای آبی کم‌مصرف و کاهش هزینه‌ها خود خواهد شد. همچنین همزمان با اعطای تسهیلات می‌توان در یک روند تدریجی، تولید و توزیع کولرهای پرمصرف را ممنوع و به آرامی کولرهای ناکارآمد را از دور خارج کرد.

تخصیص یارانه برای تبلیغات وسایل سرمایشی کم‌مصرف که از ضروریات ترویج این کولرهاست نیز باید مورد توجه قرار گیرد که وزارت نیرو می‌تواند از محل کاهش هزینه‌های تولید برق در پیک، بخش اعظم هزینه این تبلیغات را بپردازد بدون اینکه بار مالی اضافه به دولت وارد شود. در این بخش نیز مانند راهکار پیشین می‌توان به تدریج تبلیغ کولرهای پرمصرف را ممنوع کرد و یا هزینه آگهی آنها را بالا برد.

راهکار دیگر ایجاد رقابت در میان تولیدکنندگان برای ساخت کولر آبی با بازدهی انرژی بهتر است که می‌تواند با برگزاری یک مسابقه و سپس تخصیص جایزه به صورت حمایت از تولید کولر برتر انجام پذیرد. این کار سبب افزایش انگیزه برای ساخت کولرهای کم‌مصرف ترو نیرومندتر شده و از سوی دیگر با گذاشتن یک سقف مشخص برای مبلغ جایزه (برای نمونه مبلغ ۴۰۰ هزار تومان در برابر ساخت، فروش و راه اندازی هر کولر) می‌توان سازندگان را تشویق کرد که همراه با افزایش بازده به کاهش هزینه تولید کولر نیز توجه داشته باشند تا توان رقابت در بازار را بالا نگاه دارند.

مزیت‌های برگزاری مسابقه بسیار است، از جمله اینکه شایسته سالاری و تلاش و سخت کوشی در کشور ستایش شده و نهادینه می‌گردد و دیگر اینکه چون تنها حمایت از برنده مسابقه انجام می‌شود، هم در هزینه کردن منابع عمومی صرفه جویی می‌شود و هم بهانه‌ها برای ناراضی‌تبی پیوسته و توقعات بی‌کران و همیشگی تولیدکنندگان از دولت پایان می‌پذیرد. چراکه شرایط حمایت روشن و قابل تشخیص بوده و دیگر نمی‌توان ادعای دشواری تولید در صورت نبود حمایت را مطرح کرد.

از دیگر مزایای مسابقه کولر کم‌مصرف و پربازده، شکوفایی ایده‌های خلاق است که گاهی بسیار فراتر از انتظار هستند، البته در صورت مُحقق نشدن این موضوع می‌توان با گذاشتن یک شاخص کمینه کاهش مصرف برای صلاحیت ورود به مسابقه این مشکل را رفع کرد.

در کنار ایجاد رقابت در تولیدکنندگان، برگزاری مسابقه میان مصرف کنندگان نیز می‌توان مفید باشد، بر این پایه مانند برخی از تولیدکنندگان لوازم خانگی، می‌توان پس از نصب هر کولر آبی، کم‌مصرف که به تأیید رسمی رسیده باشد،

خریدار را به فهرستی افزود که در پایان هر روز یا هر هفته و یا ... میان خریداران ثبت شده در فهرست یک قرعه‌کشی برگزار و جوایزی به آنها پرداخت کرد.

مزیت‌های این راهکار افزایش تقاضای کولرهای کم‌مصرف و ثبات بازار تولید این وسایل و مشارکت دادن مردم در روند اجرای این طرح ملی و فرهنگ‌سازی در جامعه است، لیکن مشکل این طرح آن است که برندگان تنها بر مبنای شانس انتخاب می‌شود که برای کاهش پیامدهای منفی یاد شده می‌توان از مبلغ جوایز کاست و بر شمار برندگان افزود. یادآوری این نکته نیز ضروری است که برای اجرای درست و مؤثر همه راهکارهای توسعه کولرهای کم‌مصرف، باید همه استانداردهای این حوزه به روز و کارآمد شوند و آزمون، اندازه‌گیری و تأیید صلاحیت‌ها به خوبی و به صورت منظم توسط نهادهای مرتبط انجام گیرد.

اصلاح نظام تعرفه‌گذاری نیز می‌تواند در مصرف برق توسط لوازم سرمایشی اثر درخور توجهی بگذارد، با این کار و در پی آن کاهش تدریجی الگوی مصرف، کولرهای آبی کم‌مصرف سهم بیشتری از بازار را به خود اختصاص خواهند داد. زیرا با وجود بازده پایین کولرهای آبی کهنه و هزینه‌های گزاف برقی که کولرهای گازی به همراه دارند، بهره‌برداری از این کولرها دیگر منطقی نخواهد بود. افزون بر این اصلاح نظام تعرفه‌گذاری در کل کشور منجر به کاهش حجم قاچاق کولرهای گازی پرمصرف به کشور و تشویق مشترکان به استفاده از کولرهای گازی استاندارد، با ضمانت و با رده انرژی بالاتر خواهد شد.

در مورد سیاست‌های تعویض و جایگزینی لوازم سرمایشی کهنه با انواع نو و کم‌مصرف‌تر آن که تا کنون چندان مورد توجه نبوده و اقدامی جدی در مورد آن صورت نگرفته نیز باید به مواردی اشاره کرد:

۱) برای جایگزینی کولرهای قدیمی با کم‌مصرف باید یک سامانه اسقاط راه‌اندازی شود تا در برابر تحویل کولر قدیمی و خرید کولر جدید کم‌مصرف، به مشترکان تخفیف دهد که این کار بار روانی مثبتی داشته و هنگامی که یک کولر قدیمی به قیمتی هر چند ناچیز از مشترکان خریداری شود آنها را تا اندازه بسیاری تشویق به تعویض کولر قدیمی خواهد کرد. همچنین با اجرای این طرح می‌توان اطمینان داشت که کولرهای پرمصرف - حتماً از چرخه مصرف برق در کشور بیرون رفته و در جای دیگری به کار گرفته نخواهد شد. با تکیه بر ظرفیت‌های ماده ۱۲ قانون رفع موانع تولید پذیر، این امکان وجود دارد که اسقاط این کولرهای قدیمی را به بخش خصوصی سپرد و از محل کاهش مصرف برق در اوج بار، منفعت این سرمایه‌گذاران را تأمین

کرد تا افزون بر هدف اصلی طرح به رونق تولید نیز کمک شده باشد.

۲) یارانه‌ای که در بودجه سال‌های ۹۶ و ۹۷ برای خانوارهای تحت پوشش کمیته امداد، بهزیستی و دیگر مددجویان در نظر گرفته شده است میزان قابل توجهی است که می‌توان مقداری از آن را صرف خرید و جایگزینی کولرهای آبی و گازی نو برای مشترکان بی‌بضاعت کرد که در صورت ترکیب این منابع با مشوق‌هایی وزارت نیرو می‌توان به توسعه این تجهیزات شتاب بیشتری بخشید. اجرای این طرح موجب کاهش هزینه قبض برق مشترکان بی‌بضاعت شده و رضایت ایشان را در پی خواهد داشت.

۳) دولت نیز با الزام بخشهای زیر نظر خود از جمله ادارات به خرید کولرهای کم‌مصرف و واداشتن پیمانکاران به تأمین لوازم سرمایشی مناسب برای پروژه‌های عمده مانند مسکن مهر که خود دولت بر احداث آن نظارت دارد، در این جایگزینی وسایل کم‌بازده و انواع بهینه‌تر یاری‌رسان باشد.

راهبردهای بلندمدت در کنترل اوج بار

الف) توسعه تجارت برق با کشورهای همسایه: سهم تجارت برق با کشورهای همسایه در برابر حجم برق تولیدی و مصرفی کشور بسیار ناچیز بوده و در حدود ۲ تا ۳ درصد تولید کشور را تشکیل می‌دهد، و واردات برق از خارج، هنگام اوج بار نیز اندکی بیش از ۱ درصد بوده که مزیت چندانی به شمار نمی‌آید، بر همین اساس با توسعه صادرات در هشت ماه از سال و همچنین افزایش واردات برق در چهار ماه فصل گرم می‌توان بسیاری از مشکلات اقتصادی برق کشور را برطرف کرد.

ب) توسعه مصارف برق در بخش‌های صنعت و حمل و نقل: چون برق در این بخش‌ها در همه روزهای سال مورد استفاده قرار می‌گیرد و میزان مصرف آن همواره پایدار و ثابت است، در نتیجه توسعه این بخش‌ها و سنگین کردن وزنشان در مجموع مصرف کشور، سبب افزایش ضریب بار می‌شود (که اهمیت آن در آغاز مقاله توضیح داده شد) و بی‌تردید اقتصاد برق را بهبود خواهد بخشید. بی‌دلیل نیست در کشورهای توسعه یافته مصرف بخش صنعت چندین برابر بخش خانگی بوده و بهای برق مصرفی این بخش نیز ارزان‌تر از بخش خانگی است.

پ) کاهش تلفات شبکه که شامل دو بخش فنی و غیرفنی است که کاهش تلفات فنی منجر به افزایش توان قابل تأمین در کل سال و روزهای بحرانی خواهد شد و در کنار تأمین تقاضای مصرفی در زمان اوج بار، قیمت برق را نیز در درازمدت کاهش خواهد داد. کاهش تلفات غیرفنی نیز می‌تواند بر درآمد شرکت‌های تولید برق افزوده و امکان مدیریت مصرف را نیز فراهم کند.

ت) استفاده از فناوری‌های ذخیره‌ساز برق در شرایطی که اختلاف مصرف برق میان تابستان و زمستان، نزدیک ۲۰ هزار مگاوات است بسیار حیاتی به نظر می‌رسد و ضروری است در طرح‌های توسعه و یا نوسازی نیروگاه‌ها، ایجاد و بکارگیری سامانه‌های ذخیره‌ساز برق در هر دو بُعد کلان و خرد مورد توجه قرار گیرد.

ث) اصلاح ساختار مدیریت و تصدی‌گری در بخش انرژی نیز به دلیل بالا بودن سهم دولت در تصدی‌گری و قیمت‌گذاری در صنعت برق و خصوصی‌سازی‌های غیراصولی که نوعی انحصار را در این عرصه به وجود آورده است، کاملاً ضروری است، چراکه در نتیجه این شرایط قیمت‌ها از آغاز تا پایان زنجیره تولید تا مصرف برق غیرواقعی بوده و رقابت نیز واژه‌ای بی‌معناست. دولتی بودن تولید و عرضه برق در گذر دهه‌های پیاپی، سبب شده است که اصلاح قیمت‌ها با مشکلات اجتماعی و سیاسی روبرو بوده و به علت نبود رقابت منطقی، هزینه‌های تولید پیوسته افزایش یابد و بهره‌وری برای کاهش هزینه‌های مشتریان بسیار ناچیز باشد و در نتیجه به تدریج سیستم عرضه و تقاضای انرژی از تعادل اقتصادی خارج شده و بحران برق تشدید شود.

در این راستا باید اصلاح ساختار مدیریتی صنعت برق را در دستور کار اقدامات بلندمدت کشور قرار داد و با خصوصی‌سازی واقعی این صنعت، اصلاح قیمت‌ها را آسان و در یک فضای رقابتی هزینه‌های نهایی مشتری را کاهش داد. همچنین یکپارچه‌سازی مدیریت کلان صنعت برق کشور و پرهیز از ایجاد منابع متعدد تصمیم‌گیری نیز باید در این بخش مورد توجه قرار گیرد.

به عنوان آخرین سخن دلیل اصلی کاهش سرمایه‌گذاری در صنعت برق و تمایل نداشتن سرمایه‌گذاران برای حضور در این بخش، نبود تعادل اقتصادی میان هزینه‌ها و درآمدها در صنعت برق است که رفع آن با کاهش هزینه‌های تولید و اصلاح واقعی قیمت برق ممکن می‌شود، لیکن اصلاح قیمت انرژی در کشور ما همواره با چالش‌های اجتماعی و سیاسی همراه بوده است که با توجه با ناگزیر بودن این اصلاحات می‌توان با تدوین یک طرح جامع که پیشینه اقشار جامعه را راضی نگاه می‌دارد و دَک‌های ضعیف جامعه در جریان اجرای طرح زیان کمتری می‌بینند، شهروندان را با این اصلاحات همراه کرد.

بر هر روی آنچه از اهمیت حیاتی برخوردار است، اصلاح واقعی قیمت‌ها بوده که بنیاد هر نوع بهبود در صنعت برق است و به هر روش و تحت هر شرایطی انجام این کار باید هرچه زودتر در دستور کار قرار گیرد. ■

برای تکرار نشدن سریال خاموشی برق چه می توان کرد؟

مدیریت بحران قطعی برق با اصلاح نظام تعرفه‌گذاری در بخش خانگی و افزایش هزینه مشترکان پرمصرف در زمان‌های اوج بار، بهترین راهبرد عدم تکرار بحران خاموشی در سال‌های آتی است.

به گزارش اقتصادآنلاین به نقل از فارس، تامین و توزیع برق به عنوان یکی از اصلی‌ترین پیش نیازهای پیشرفت اجتماعی و اقتصادی در جوامع مختلف است، به طوری که در صورت قطع برق، بسیاری از صنایع و همچنین دیگر خدمات‌رسانی‌ها به مردم از قبیل آب و تلفن دچار اختلال جدی می‌شود. علت ایجاد این موضوع، کسری ۴۳۰۰ مگاواتی برق در تابستان امسال است. میزان کسری برق در سال‌های ۸۶ تا ۹۶ در نمودار زیر آمده است:

بررسی‌ها نشان می‌دهد که اکثر اقدامات وزارت نیرو برای مقابله با بحران برق در سال‌های اخیر، متمرکز بر بخش‌های صنعت و کشاورزی بوده است. طبق گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس حدود ۴۰۰۰ مگاوات از میزان مصرف برق بخش‌های صنعت، خانگی و کشاورزی در تابستان سال ۹۶ کاسته شد تا خاموشی برق رخ ندهد. بخشی از این کاهش میزان مصرف برق با ارائه مشوق‌های وزارت نیرو به این بخش‌ها رخ داده و بخش دیگری از این کاهش نیز ناشی از برخی خاموشی‌های ناگهانی و اجباری در این بخش‌ها بوده و آنها

را با آسیب جدی روبرو کرده است. در همین راستا، شاهد اوج گیری گلایه‌های مدیران صنایع و حتی مدیران اجرایی از این شیوه قطعی برق در تابستان امسال بودیم.

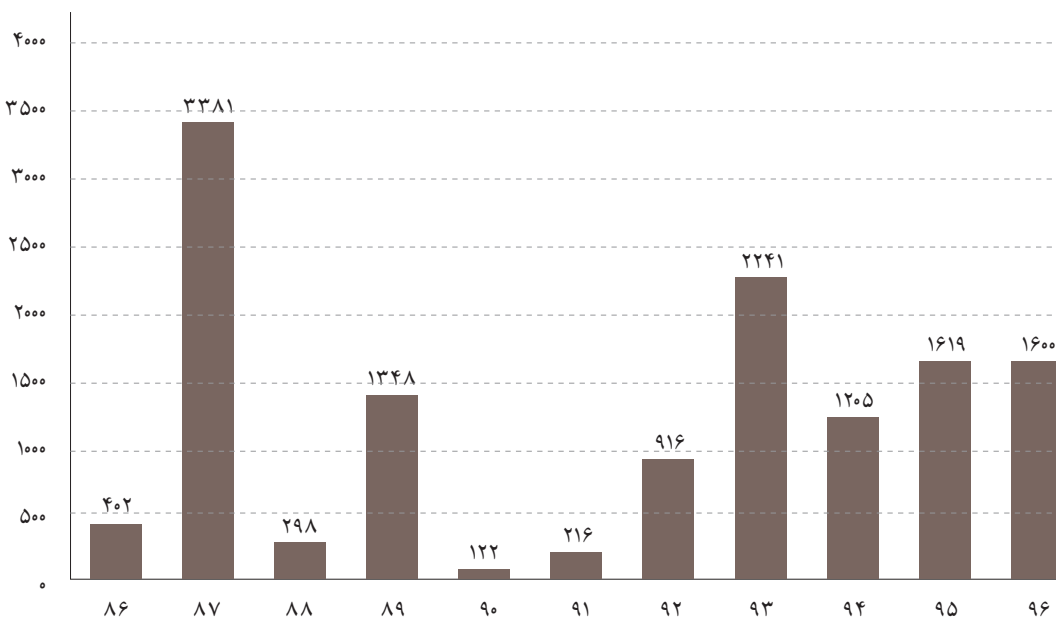
به عنوان مثال، مراد مومیند مدیرعامل شرکت مارپیچ باختر کرمانشاه از ضرر ۳۰۰ میلیونی این واحد به دلیل قطعی برق خبر داد و گفت: «در شرایط فعلی که روزی دو ساعت قطع برق داریم، واحد عملیات تعطیل است، اما باید هزینه‌ها را بپردازیم». مومیند از اینکه ساعت دقیق قطعی برق به صنایع اعلام نمی‌شود گلایه کرد و افزود: «ما حتی گازوئیل کافی برای روشن کردن ژنراتور نداریم و در این شرایط تعطیلی واحد به صرفه‌تر از کار کردن آن و واردن شدن این همه خسارت است».

همچنین ایوب خیراللهی رئیس اداره صنعت و تجارت مراغه درباره خسارات وارد شده به واحدهای صنعتی این منطقه گفت: «قطعی برق به واحدهای تولیدی و صنعتی این شهرستان در شهرک صنعتی بیش از یک میلیارد ریال خسارت وارد کرده است». به علاوه، مهرداد غضنفری، معاون استاندار قم درباره این موضوع گفت: «مبحث خاموشی و قطع برق بدون اطلاع قبلی در واحدهای صنعتی باید متوقف شود چراکه بروز این قبیل مسائل سبب ایجاد خسارت‌های مالی فراوانی به واحدهای صنعتی می‌شود». همچنین

قطعی برق در فصل تابستان باعث خاموش شدن موتور چاه‌های آب، به هم ریختن زمان آبیاری زمین‌های زراعی، نرسیدن آب مورد نیاز در زمان مناسب به محصولات کشاورزی و در نهایت از بین رفتن کشاورزی می‌شود. تلف شدن حدود دو هزار مرغ در یکی از مرغداری‌های شهرستان شوط در استان آذربایجان غربی بر اثر گرمای موجود و عدم کارکردن تهویه‌های مرغداری به علت قطعی برق نیز یکی دیگر از خسارات خاموشی‌های ناگهانی در کشور بوده است.

در حالی این برخورد با صنایع کشورمان با هدف جلوگیری از قطعی برق بخش خانگی رخ داده که سیاست کشورهای پیشرو کاملاً مبتنی بر حمایت از بخش صنایع این کشورها است. در تابستان سال جاری، میزان کسری برق به قدری زیاد بوده است که حتی این اقدامات هم نتوانسته جلوی خاموشی را بگیرد. به عبارت دیگر، امسال سیاست کاهش خاموشی در بخش خانگی از طریق ایجاد فشار بیشتری بر بخش‌های صنعت و کشاورزی موثر واقع نشده است. هرچند امسال دوره پیک مصرف برق به پایان رسید و پرونده بحران خاموشی تقریباً بسته شد اما این سوال مهم مطرح است که راهکار عدم تکرار این بحران در سال‌های آتی چیست؟

افزایش تولید، راهکار کوتاه مدت خروج از

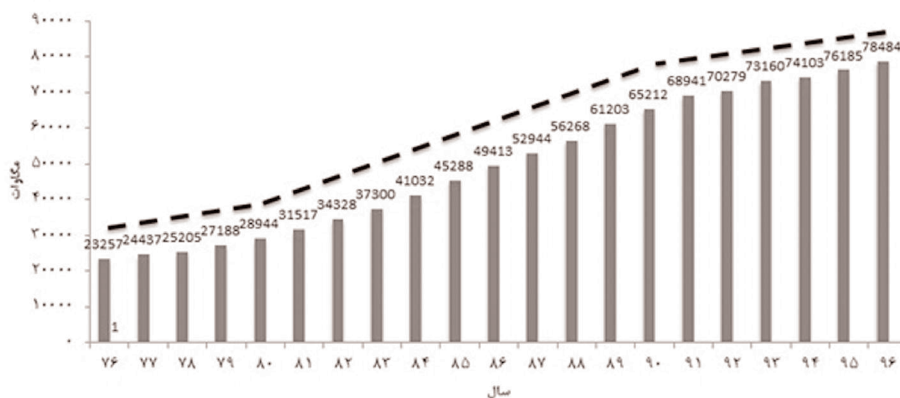

نمودار ۱- میزان کسری برق در زمان اوج بار در سال‌های ۸۶ تا ۹۶

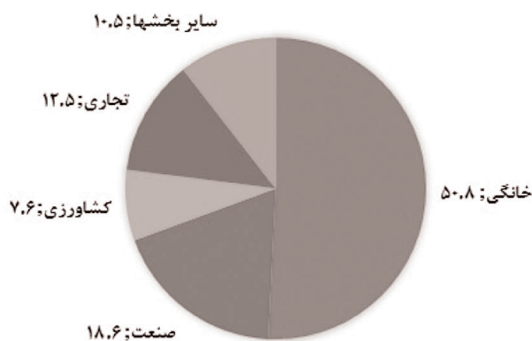

بدون افزایش	۲
۱۲٪	۳
۲۹٪	۴
۴۷٪	۵

جدول ۲- تغییرات تعرفه برق در ایالت کالیفرنیا با تمرکز بر مشترکین پرمصرف

نمودار ۲، روند ظرفیت نامی و عملی نیروگاه‌های کشور در بیست سال اخیر

شکل ۱- نقش مولفه‌های مختلف بروج بار

قیمت (دلار بر کیلووات ساعت)		پلکان های مصرفی (کیلووات ساعت)
تعرفه جدید	تعرفه قدیمی	
۰,۰۹	۰,۰۹	۱۰۰ - ۰
۰,۳۰	۰,۲۰	۱۵۰ - ۱۰۱
۰,۴۰	۰,۲۰	۲۰۰ - ۱۵۱
۰,۶۰	۰,۲۰	۲۵۰ - ۲۰۱
۰,۸۰	۰,۲۰	۳۰۰ - ۲۵۱
۱,۳۰	۰,۳۰	بیش از ۳۰۰

جدول ۱- تغییرات تعرفه برق در کوبا به منظور مقابله با بحران برق

بخش خانگی در زمان اوج بار، نسبت به سایر بخش‌ها اولویت دارد. به همین دلیل بایستی غالب سیاستها و برنامه‌های کاهش اوج بار نیز با تمرکز بر بخش خانگی صورت پذیرد. در نتیجه، اصلاح تعرفه‌های برق بخش خانگی مبتنی بر کنترل مصرف در بخش پرمصرف‌ها و افزایش قیمت برق آنها که تنها ۲۵ درصد مشترکین را شامل می‌شوند، مهم‌ترین راهبرد عدم تکرار بحران خاموشی در سال‌های آتی است.

رضا اردکانیان، وزیر نیرو در اوایل شهریور ۹۷ در نشست خبری خود، تغییر تعرفه مشترکین پرمصرف را راهکاری برای مدیریت مصرف برق کشور دانست و چند روز بعد هم در برنامه گفتگوی ویژه خبری با اشاره به طرح این وزارتخانه برای اصلاح تعرفه برق مشترکین پرمصرف، کاهش ۱۰ درصدی مصرف برق در صورت اجرای این طرح را پیش‌بینی کرد. با توجه به اینکه عزم جدی دولت در اصلاح نظام تعرفه‌گذاری برق پرمصرف‌ها می‌تواند ضامن خروج کشور از بحران خاموشی‌ها و جلوگیری از بروز خسارات اقتصادی به بخش صنعت و کشاورزی در سال‌های آینده باشد، انتظار می‌رود هرچه سریعتر شاهد بررسی و تصویب پیشنهاد وزارت نیرو برای افزایش قیمت برق مشترکین پرمصرف در هیئت دولت باشیم. ■

*برگرفته از خبرگزاری فارس

خانگی برای پرمصرف‌ها است. این روش در کشورهای مختلف با الگوهای متنوع دنبال شده است. کشورهای فرانسه، کوبا و آمریکا (ایالت کالیفرنیا) تجربه‌های موفق در استفاده از این راهبرد، به حساب می‌آیند. به عنوان مثال، دولت کوبا قیمت برق برای همه مصرف‌کنندگان خانگی این کشور (به استثنای مشترکین نیازمند) را به صورت پلکانی و با تمرکز بر مشترکین پرمصرف افزایش داد به گونه‌ای که قیمت پله اول ثابت اما قیمت پله آخر بیش از چهار برابر شد. این افزایش قیمت برق در جدول (۱) مشاهده می‌شود:

در ایالت کالیفرنیا آمریکا هم شرکت‌های توزیع برق و گاز تغییرات اساسی در راستای افزایش تعرفه‌های بخش خانگی در سال ۲۰۰۱ اعمال کردند. این افزایش قیمت برای همه مشترکین به صورت یکسان انجام نشد بلکه با تمرکز بر مشترکین پرمصرف صورت گرفت و موجب شد تا توان مصرفی در زمان اوج بار حدود ۱۲٪ نسبت به سال ۲۰۰۰ کاهش. جدول ۲، درصد افزایش قیمت تعرفه‌های برق در این کشور را نشان می‌دهد:

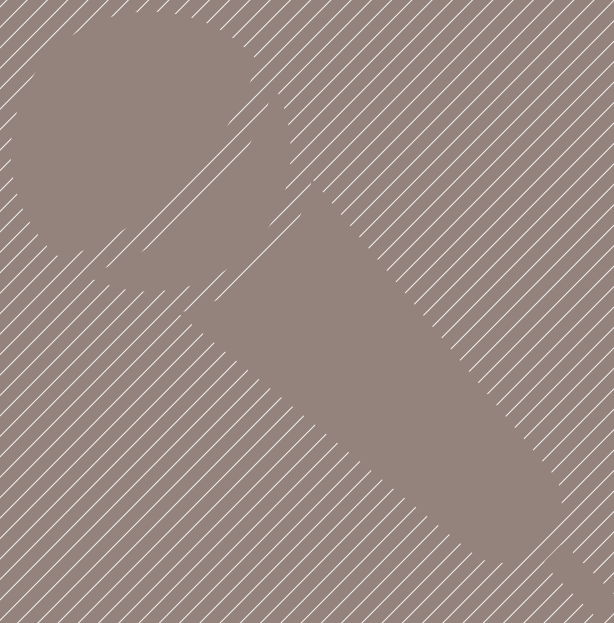
اصلاح نظام تعرفه‌گذاری اوج بار برق در بخش خانگی، راهکار بهینه خروج از بحران خاموشی طبق اعلام معاونت هماهنگی و توزیع شرکت توانیر بیش از ۵۰ درصد تقاضای مصرف در زمان اوج بار مربوط به بخش خانگی است (شکل ۱). در نتیجه، تلاش برای کاهش تقاضای مصرف

بحران قطعی برق نیست در دو دهه اخیر همواره شاهد افزایش مستمر ظرفیت نیروگاه‌ها بوده ایم ولی شیب آن در سال‌های ۹۱ به بعد نسبت به سال‌های قبل از آن کاهش یافته است.

با توجه به همین موضوع، اولین راهکاری که توسط برخی از کارشناسان و مسئولان برای برون رفت از بحران خاموشی پیشنهاد می‌شود، افزایش تولید برق توسط وزارت نیرو است. این پیشنهاد در حالی مطرح می‌شود که اولاً احداث نیروگاه، اقدامی میان مدت و بعضاً بلند مدت بوده و از سال‌ها قبل باید شروع می‌شد. ثانیاً، با توجه به یارانه‌ای که دولت برای تولید برق می‌پردازد و پایین بودن قیمت فروش نسبت به قیمت تمام شده آن، تولید برق برای دولت اقتصادی نیست. در نتیجه، دولت با توجه به وضعیت نامناسب اقتصاد برق، علاقه‌ای به افزایش تولید آن ندارد. اوضاع وقتی بدتر می‌شود که بدانیم برای افزایش تولید برق باید نیروگاه‌های جدید ساخته شود ولی با توجه به اینکه پیک مصرف نهایتاً در سه ماه از سال یعنی عموماً فصل تابستان است، نیروگاه‌های ساخته شده، عملاً در زمان‌های غیر پیک تعطیل خواهد بود.

افزایش تعرفه برق پرمصرف‌ها، راهکاری موفق در دنیا برای مدیریت بحران قطعی برق دومین راه حل برای برطرف شدن بحران خاموشی‌های اخیر افزایش قیمت برق بخش

اخبار

اخبار

اخبار هیات مدیره سندیکا

با تصمیم هیات مدیره صورت گرفت؛
**ارائه گزارش چالش‌های تامین مواد
اولیه صنعت برق به شورای امنیت کشور**

سی و دومین جلسه دوره هفتم هیات مدیره سندیکای صنعت برق ایران اول مهر سال جاری در محل سندیکا برگزار شد. جلسه با معاون برق و انرژی وزیر نیرو در خصوص مشکلات قراردادی و همچنین مطالبات اعضا، جلسه با مدیرکل دفتر صنایع برق و الکترونیک وزارت صنعت در خصوص مشکلات ثبت سفارش تجهیزات صنعت برق، ارائه گزارش چالش‌ها و راهبردهای صنعت برق به اتاق تهران جهت انعکاس به رئیس جمهور، پیگیری مشکل تامین فلزات برای سازندگان از وزارت صنعت و جلسه با انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران برای حل مشکلات دکل‌سازان سندیکا، پیشنهاد در نظرگرفتن مواد اولیه و تجهیزات صنعت برق به عنوان کالای اساسی به اتاق بازرگانی و مجلس و پیگیری مطالبات اعضا از توانیر، اهم اقدامات سندیکا طی دو هفته گذشته بوده است که توسط دبیر سندیکا ارائه شد.

پس از استماع گزارش دبیر و با موافقت اعضا مقرر شد گزارشی از چالش‌ها و راهبردهای تامین مواد اولیه مورد نیاز صنعت برق برای ارائه به شورای امنیت کشور تهیه و پس از دریافت نقطه نظرات اعضای هیات مدیره ارسال شود.

همچنین بنا شد از معاون برق وزیر نیرو به منظور برگزاری یک جلسه اختصاصی با موضوع ارائه گزارش مطالعات سندیکا در خصوص سند راهبردی و نقشه راه توسعه صادرات برق دعوت به عمل آید. همچنین مقرر شد هماهنگی‌های لازم برای برگزاری اولین جلسه کارگروه سه جانبه وزارت صمت، وزارت نیرو و سندیکا در دستور کار سندیکا قرار گیرد.

در ادامه گزارشی از جلسات کارگروه مشترک سندیکا و وزارت نیرو و جلسات کارگروه حل مساله بررسی راهکار جبران نوسانات نرخ ارز توسط آقای مسائلی ارائه شد. در کارگروه مقرر شده که ۳۰ درصد از قراردادهای صنعت برق اجرایی، ۳۰ درصد شامل تنفس و ۳۰ درصد خاتمه پیدا کنند. براین اساس تاکید شد اولویت بندی پروژه‌ها از اهمیت بسیاری در حل بحران برخوردار است. طبق این گزارش مقرر شده که سازمان برنامه طی نامه‌ای محرمانه از وزارت نیرو بخواهد که از فسخ قراردادها خودداری کند ولی متاسفانه تاکنون چنین نامه‌ای ابلاغ نشده است. بر همین اساس مقرر شد سندیکا ابلاغ بخشنامه را به شکل جدی پیگیری کند.

همچنین با تصمیم اعضا مقرر شد سندیکا، اقدامات لازم برای ایفای نقش و حضور موثر در کارگروه بودجه اتاق ایران را به عمل آورد و پیگیری‌های لازم به منظور ایجاد کارگروه مشترکی با وزارت نیرو در زمینه بودجه سال ۹۸ انجام شود.

مقابله با انحصار در دستور کار هیات مدیره سندیکا

سی‌امین جلسه هیات مدیره سندیکا چهارم شهریور سال جاری در محل سندیکای صنعت برق ایران برگزار شد. در ابتدای جلسه سی‌ام، گزارشی از اهم اقدامات

و مکاتبات سندیکا از قبیل گزارش تقدیر از سندیکا در همایش ملی تشکل‌های اقتصادی کشور به عنوان برترین تشکل کشور، انتخاب رئیس هیأت مدیره سندیکا به عنوان عضو هیأت رییس‌ه سیگه ایران از سوی معاون وزیر نیرو، ارائه نتایج پژوهش سندیکا در خصوص انحصار در مواد اولیه صنعت برق و طرح پیش‌نویس دستورالعمل مدیریت عرضه فلزات رنگی در کمیسیون صنعت و معدن اتاق بازرگانی تهران توسط دبیر سندیکا ارائه شد. جلسات کارگروه مشترک سندیکا و وزارت نیرو، جلسه با معاونت اقتصادی وزرات نیرو در خصوص مشکلات تامین ارز و مواد اولیه و انعکاس مشکلات ارزی اعضا و فهرست مواد اولیه و کالاهای مورد نیاز و همچنین مشکلات قراردادی اعضا به کارگروه مشترک سندیکا، وزارت نیرو و توانیر نیز از اهم اقدامات سندیکا در طول دو هفته گذشته بود که توسط دبیر سندیکا ارائه شد.

در ادامه گزارشی از جلسه برگزار شده توسط سندیکا با مدیرکل دفتر تحقیقات و فن‌آوری شرکت توانیر و اعضای شورای ارزیابی توانیر و هماهنگی‌های صورت پذیرفته برای نهایی کردن موضوع و آغاز ارزیابی شرکت‌های متقاضی توسط ریاست کمیته و دبیر سندیکا ارائه و مقرر شد دبیرخانه و کمیته ارزیابی وارد فاز اجرایی شوند و هماهنگی‌های لازم در این خصوص با خزانه دار سندیکا انجام و گزارش اقدامات به هیأت مدیره منعکس شود.

در این جلسه گزارشی از اقدامات کارگروه مشترک وزارت نیرو و سندیکا ارائه شد. بر اساس این گزارش، کارگروه مشترک به دنبال تصویب متن الحاقیه قراردادهای مبنی بر لزوم انجام هرگونه برخورد قراردادی با تایید کمیته حل مشکلات قراردادی است که اعضای آن از سوی کارگروه تعیین می‌شود. به علاوه برگزاری جلسه بخش حقوقی توانیر برای برطرف کردن ابهامات بوجود آمده در خصوص الحاقیه پیشنهادی سندیکا و تلاش‌های صورت پذیرفته برای جلوگیری از

اقدامات قراردادی پیمانکاران، از اهم اقدامات کارگروه بوده است. تاکید شد که سندیکا تلاش نماید توانیرو وزارت نیرو را سا به خاتمه پیمان‌هایی که از بودجه جاری استفاده می‌کنند، اقدام کنند. بر همین اساس مقرر شد اگر بخش حقوقی توانیر انعطاف پذیری لازم برای الحاق متن پیشنهادی به قراردادها را نداشته باشد، سندیکا و کارگروه مشترک، موضوع را از طریق معاونت برق و انرژی وزارت نیرو پیگیری کند.

در بخش دیگری از این جلسه، گزارشی از اقدامات انجام شده در راستای صدور دستورالعمل عرضه فلزات رنگی به شورای رقابت، ستاد تنظیم بازار و مرکز پژوهش‌های مجلس ارائه و مقرر شد به منظور انجام هماهنگی‌های لازم نشست مشترکی با شورای رقابت برگزار شود.

نامه وزارت صمت به وزارت نیرو در خصوص لیست کالاهای ساخت داخل بررسی و مقرر شد لیست وزارت صمت به کمیته سازندگان، پست مشاوران جهت بررسی و اظهار نظر ارسال شود. بنا شد سندیکا بانک اطلاعاتی ساخت داخل (براساس اطلاعات شرکت‌های عضو خود) را احصاء و با لیست وزارت صمت تطبیق دهد و موارد غیر منطبق در این دو لیست به منظور انجام اصلاحات لازم به وزارتخانه‌های صمت و نیرو اعلام و تاکید شود که وزارت صمت برای بروز رسانی لیست کالاهای ساخت داخل حتماً از سندیکا یا سایر تشکلهای تخصصی استعلام نظر کند. همچنین گزارشی از پیگیری‌های انجام شده برای تشکیل یک کارگروه مشترک با وزارت صمت از طریق کارگروه مشترک سندیکا با وزارت نیرو ارائه و مقرر شد سندیکا از طریق مکاتبه با وزارت صمت، موضوع را پیگیری کند. با موافقت اعضا مصوب شد مطالعه‌ای در خصوص انحصار در صنعت برق انجام شده و کالاهایی که در صنعت برق دچار انحصار هستند، شناسایی و مشخص شوند. اقدامات انجام شده در خصوص صدور بخشنامه جبران تاثیر نوسانات نرخ ارز از سوی سازمان برنامه و بودجه بررسی و مقرر شد سندیکا براساس اطلاعاتی که اعضا درباره میزان تاثیر پذیری ارزی تجهیزات و قراردادهایشان اعلام کرده‌اند، درصد شاخص تعدیل مورد نیاز

برای قراردادهای صنعت برق را به سازمان برنامه و شرکت توانیر ارائه دهد و با استناد به قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار بر لزوم دریافت نظریه بخش خصوصی قبل از ابلاغ دستورالعمل و بخشنامه جدید ارزی، تاکید شود.

در ادامه نامه‌های آقای امیری خامکانی به ریاست مجلس در خصوص مشکلات صنعت برق را بررسی و مقرر شد سندیکا آمادگی خود را برای هرگونه همکاری و اطلاعات تکمیلی برای سرانجام رساندن موضوع اعلام کند.

همچنین گزارشی از اقدامات انجام شده در خصوص پیگیری مطالبات اعضا از شرکت‌های توزیع و برق منطقه‌ای از طریق شرکت توانیر ارائه و مقرر شد سندیکا پیگیری مطالبات را همچنان از تمامی مبادی ممکن پیگیری کرده و طی مکاتبه با مقامات ارشد وزارت نیرو ضمن گلایه از عدم همکاری شرکت توانیر در پرداخت مطالبات اعضا، تأثیر مطالبات بر اشتغال را منعکس کند. همچنین موضوع پرداخت مطالبات اعضا از طریق اسناد خزانه اسلامی بررسی و مقرر شد سندیکا در پاسخ به نامه شرکت توانیر در این خصوص، پیشنهادات خود بابت سطح بندی آن ارائه کند.

با تصمیم اعضا مقرر شد با کمک برخی از کارشناسان و خبرگان صنعت برق، جایگاه و نقش سندیکا در عبور از وضع موجود صنعت برق و خاموشی‌ها تبیین و جلسه هماهنگی برای انجام این طرح فیما بین معاونت پژوهشی و آقای مهذب‌ترابی به عنوان نماینده سندیکا برگزار شود.

در پایان جلسه مقرر شد موضوع داوری و حل اختلاف در سندیکا با جدیت بیشتری پیگیری شود و بررسی‌ها و اقدامات لازم در این خصوص توسط هیأت مدیره و دبیرخانه سندیکا صورت پذیرد.

شایان ذکر است طبق تصمیم اعضا در بیست و نهمین جلسه هیأت مدیره به تاریخ بیست و یکم مرداد، مقرر شد با توجه به ایجاد ستاد مقابله با تحریم‌ها در دولت، سندیکا نیز گزارش تحریم‌ها را به این ستاد ارسال کند. همچنین بنا شد دبیرخانه سندیکا با هماهنگی کمیته حقوقی در خصوص تغییرات جدید قانون کار اعلام موضع کند.

در جلسه مذکور فهرست نمایندگان سندیکا در

اتاق بازرگانی و سایر نهادها، تشکلهای، کمیته‌ها و کارگروه‌های خارج از سندیکا مورد بررسی و بازنگری قرار گرفت. مقرر شد آقای پیام باقری نایب رئیس هیأت مدیره سندیکا جایگزین آقای علی بخشی به عنوان نماینده سندیکا در هیأت نمایندگان اتاق بازرگانی ایران باشد. همچنین مقرر شد آقای حمید صالحی به عنوان نماینده سندیکا در شورای ارزیابی توانیر معرفی و از این شورا درخواست شود که دعوتنامه‌ها به صورت مستقیم به دبیرخانه سندیکا ارسال شود تا در صورت نبود ایشان، نماینده‌ای از سوی دبیرخانه در جلسات حضور یابد.

آقایان سلطان زاده و طاهرزاده به نمایندگی از کمیته پیمانکاران پست در جلسه هیأت مدیره حضور یافتند و توضیحاتی در خصوص افزایش غیرمنطقی قیمت برخی از تجهیزات داخلی علیرغم واریز پیش پرداخت از سوی پیمانکار و لزوم ایجاد هماهنگی و تعامل بین شرکت‌های سازنده و پیمانکار ارائه دادند و مقرر شد نامه‌ای از سوی ریاست کمیته سازندگان برای شرکت‌های سازنده تجهیزات ارسال و از آنها درخواست شود که برای حفظ منافع صنعت، قیمت تجهیزات خود را تا پایان سال با حداقل افزایش ممکن لحاظ کنند. همچنین مقرر شد به منظور حل مساله و ایجاد زمینه تعامل و همکاری نشست مشترکی بین کمیته‌های مشاوران و پیمانکاران پست با حضور نمایندگان از هیأت مدیره و همینطور جلسه‌ای فیما بین هیأت ریسه کمیته پست سازان، کمیته سازندگان و شرکت‌های سازنده‌ای که مورد نقد هستند، برگزار شود.

در پایان جلسه مقرر شد گزارشی درباره میزان عمق ساخت داخل در صنعت برق تهیه و در جلسه هیأت مدیره ارائه شود. با موافقت اعضا بنا شد جلسه‌ای فیما بین نمایندگان کمیته عالی بازرگانی توانیر در بخش توزیع (آقایان گودرزی و قارداشی) و نماینده سندیکا و عضو کارگروه وزارت نیرو (آقای مسائلی) با موضوع هم‌اندیشی درباره دستورالعمل جبرانی نرخ ارز برای قراردادهای توزیع در اسرع وقت برگزار و نتیجه آن به کارگروه مشترک سندیکا و وزارت نیرو منعکس شود.

تاکید هیأت مدیره بر ضرورت تقویت ارتباط سازمان یافته سندیکا با سازمان برنامه

سی و یکمین جلسه هیأت مدیره هجدهم شهریور سال جاری برگزار شده بود که با ارائه گزارشی در خصوص طرح مشکلات اعضای سندیکا در نشست مشورتی تشکلهای اتاق تهران و قرار گرفتن موضوع خاتمه قراردادهای دستور کار این شورا، نشست مشترک هیأت

در پایان جلسه آقایان ناصح و امیری طیبی نمایندگان کمیته حل اختلاف و داوری سندیکا ضمن ارائه گزارشی در خصوص دستورالعمل مصوب این کمیته بر تفاوت روش های پیگیری موضوع حل اختلاف با موضوع داوری پرداختند. در همین راستا با توجه به حضور نمایندگان هیأت مدیره در کمیته حل اختلاف و داوری سندیکا، انتخاب داوران به کمیته حل اختلاف سپرده شد.

شورای عالی فنی حضور دارد، جلسه مشترکی بین هیات مدیره و مهندس دادمان و با هیات مدیره انجمن شرکت های ساختمانی ترتیب داده شود.

با توجه به اینکه موضوع سوال از وزیر نیرو در دستور کار کمیسیون انرژی مجلس قرار گرفته، از سندیکا خواسته شده که اطلاعات دقیق مربوط به مطالبات شرکت های عضو خود را در اختیار این کمیسیون قرار دهد. بر همین اساس مقرر شد با توجه به رقم ۶ هزار میلیارد تومانی اعلام شده از سوی دکتر اردکانیان به عنوان بدهی وزارت نیرو به پیمانکاران و سازندگان، این رقم به تفکیک در سه بخش پیمانکاران، سازندگان و مشاوران به کمیسیون انرژی اعلام شود.

بررسی درخواست وزارت نیرو در خصوص ارائه اطلاعات مربوط به تجهیزات مورد نیاز صنعت برق محور دیگر جلسه بود که مقرر شد اطلاعات مربوطه از کمیته های تخصصی درخواست و دبیرخانه اطلاعات ارائه شده از سوی کمیته ها را گردآوری و جمع بندی کند.

با توجه به گلایه برخی از سازندگان عضو سندیکا از تعهدنامه هایی که برخی از شرکت های توزیع از سازندگان اخذ می کنند، مقرر شد پیگیری های لازم برای بررسی آیین نامه های ابلاغی توانیر صورت گرفته و رایزنی های لازم با شرکت توانیر به منظور کسب نظرات بخش خصوصی بر روی آیین نامه های مرتبط با کسب و کار اعضا انجام پذیرد. همچنین مقرر شد اطلاعات تکمیلی در مورد موضوع اخذ گارانتی از سازندگان تجهیزات در مناقصات شرکت های توزیع، جهت بررسی و اتخاذ تصمیمات لازم در اختیار هیات مدیره قرار گیرد.

مدیره سندیکا با هیات ریسه اتاق تهران و ارائه چالش های صنعت برق در قالب بسته پیشنهادی اتاق به رییس جمهور، جلسه با کمیسیون انرژی مجلس با موضوع بررسی قانون حمایت از صنعت برق، گزارش هایی از جلسه روسای کمیته های پیمانکاری سندیکا به منظور ادغام این کمیته ها به عنوان اهم اقدامات سندیکا آغاز شد.

همچنین گزارشی از نشست روسای کمیته ها به منظور ساماندهی و تغییر ساختار کمیته های سندیکا، نشست کمیته توسعه صادرات سندیکا با مشاور وزیر نیرو در امور بین الملل و جلسه کمیته ارزیابی سندیکا با رییس کمیته فنی بازرگانی شرکت توانیر در خصوص نهایی شدن موضوع ارزیابی و تشخیص صلاحیت، جلسه کارگروه فدراسیون برق و تصمیم موقوف شدن اقدامات آتی به بعد از ابلاغ آیین نامه جدید تشکیل تشکل های اتاق ایران ارائه شد. در ادامه جلسه گزارشی از جلسات کارگروه مشترک وزارت نیرو و سندیکا و ممانعت هایی که در دفتر حقوقی شرکت توانیر که برای تدوین الحاقیه و افزودن آن به متن قراردادهای صنعت برق ایجاد کرده اند توسط آقای مهدب ترابی ارائه و مقرر شد برگزاری نشستی با مسئولین دفتر حقوقی شرکت توانیر به منظور رفع این موانع در دستور کار سندیکا قرار گیرد.

گزارشی مشروحی از جلسات کارگاه حل مساله به منظور بررسی همه جانبه تبعات افزایش نرخ ارز و ارائه راهکارهای موثر توسط آقای مسائلی ارائه و مقرر شد سندیکا ارتباط سازمان یافته و اثرگذار خود با سازمان برنامه را تقویت کرده و به منظور افزایش ضریب نفوذ خود در شورای هماهنگی برنامه ریزی کند و هرگونه همکاری کارشناسی با سازمان را پذیرا باشد.

با توجه به اینکه آقای بهزاد نماینده هیأت مدیره برای پیگیری موضوعات سندیکا از سازمان برنامه می باشند، مقرر شد اطلاعات کارشناسی و راهبردهایی که در بخش های مختلف سندیکا گردآوری می شوند، جهت ارائه به سازمان برنامه در اختیار ایشان قرار گیرد. همچنین مقرر شد با توجه به اینکه آقای دادمان، رییس هیات مدیره انجمن شرکت های ساختمانی به نمایندگی از بخش خصوصی در

اخبار کمیته های سندیکا

کمیته اتوماسیون و مخابرات

بررسی نحوه همکاری کمیته اتوماسیون و مخابرات سندیکا با سازمان تنظیم مقررات رادیویی

جلسه هیات رئیسه کمیته تخصصی اتوماسیون و مخابرات سندیکا بیست و یکم مرداد سال جاری در محل سندیکای صنعت برق ایران برگزار شد.

در ابتدای جلسه، نسخه نهایی آیین نامه یکپارچه سازان بررسی و مقرر شد این نسخه پس از جمع بندی نقطه نظرات نمایندگان کمیته مهندسی مشاور در اختیار هیأت مدیره سندیکا قرار گرفته و نهایتاً جهت ابلاغ به دفتر فنی انتقال شرکت توانیر ارائه شود.

در ادامه عنوان شد که سندیکا مکاتبات لازم در مورد پروپوزال اسپیک تهیه شده را با دفتر امور اداری و خدمات و پشتیبانی شرکت توانیر انجام

داده و این موضوع در حال پیگیری است. در پایان جلسه مقرر شد نوع فعالیت و همکاری کمیته اتوماسیون و مخابرات سنديکا با سازمان تنظیم مقررات رادیویی در دستور کار قرار بگیرد و همچنین بررسی های لازم جهت همکاری این کمیته با سنديکای مخابرات به عمل آید.

کمیته انرژی های تجدیدپذیر

تشکیل کارگروه تدوین استاندارد انرژی های تجدیدپذیر در سنديکا

سنديکای صنعت برق ایران در نامه ای به معاون فنی و استانداردهای سازمان انرژی های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی برق از تشکیل کارگروه تدوین استاندارد انرژی های تجدیدپذیر در سنديکا خبر داد و خواستاری همکاری این معاونت با سنديکا شد.

در ابتدای نامه عنوان شده است که با توجه به اهمیت استانداردسازی محصولات و تجهیزات در صنعت نوپای انرژی های تجدیدپذیر و با عنایت به رسالت سنديکا در اشاعه و توسعه محصولات استاندارد در صنعت برق کشور، کارگروه تدوین استاندارد انرژی های تجدیدپذیر سنديکا با همکاری کمیته تخصصی TC۸۲ سازمان ملی استاندارد در این سنديکا تشکیل شده است.

این نامه تأیید کرده است که سنديکا آمادگی خود جهت تدوین، اصلاح، پیشنهاد و ترجمه استانداردهای مرتبط با صنعت انرژی های تجدیدپذیر شامل انرژی خورشیدی، باد، زمین گرمایی، زیست توده و برق آبی را اعلام می‌دارد. شایان ذکر است ترجمه و تدوین استانداردهای IEC مرتبط با فتوولتاییک در دستور کار کارگروه اشاره شده قرار دارد و در این نامه از معاونت فنی و استانداردهای سازمان انرژی های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی برق دعوت به همکاری شده است.

درخواست سنديکا از وزیر نیرو برای مشارکت در تدوین بودجه تجدیدپذیرها در سال ۹۸

سنديکای صنعت برق ایران در نامه ای به رضا اردکانیان، وزیر نیرو درخواست کرد که از بروز مشکلات تجدیدپذیرها در بودجه پیشنهادی سال ۹۸ پیشگیری کند.

در ابتدای این نامه با اشاره به قانون حمایت از صنعت برق کشور آمده است که طبق ماده ۵ این قانون، دولت ملزم به دریافت عوارض برق

از مشترکین برای مصرف صد درصدی جهت خرید برق تجدیدپذیر و توسعه برق روستایی است و در ادامه نامه به بند «د» تبصره ۶ قانون بودجه سال ۹۷ اشاره شده است.

سنديکا در این نامه تصریح کرده است که با وجود بسترهای قانونی در سال های گذشته صنعت انرژی های تجدیدپذیر شاهد عدم تخصیص بودجه به سرمایه‌گذاران بخش خصوصی و صاحبان نیروگاه های تجدیدپذیر بوده است. بطوریکه بسیاری از شرکت های خصوصی فروشنده برق تجدیدپذیر که در حال تولید برق بوده اند، بهای برق خود را با تاخیر بسیار از ساتبا دریافت کردند که این امر موجب بی انگیزگی سرمایه‌گذاران و فعالان این حوزه شده است.

نامه تأکید دارد که جهت حل مشکل فوق، سال گذشته در روزهای تصویب قانون بودجه سال ۹۷ تلاش های بسیاری از جانب تشکل های بخش خصوصی از جمله کمیته انرژی های تجدیدپذیر سنديکای صنعت برق ایران برای اعمال اصلاحات مورد نیاز در متن پیشنهادی صورت گرفت که نتوانست نظر اکثریت نمایندگان در کمیسیون تلفیق مجلس شورای اسلامی را جلب کند.

همچنین عنوان شده است که با بررسی های بعمل آمده مشخص شد وجود عبارت «پس از مبادله موافقتنامه با سازمان برنامه و بودجه کشور و تخصیص آن توسط این سازمان» در متن بودجه مربوطه موجب عدم همکاری سازمان برنامه و بودجه و ایجاد مشکلات بعدی شده است. به نظر می‌رسد چنانچه دولت قبل از ارائه بودجه سال آینده به مجلس، نظرات و پیشنهادات بخش خصوصی فعال در این حوزه را دریافت و اعمال کند، مشکلات کمتری در تصویب قانون مدنظر این بخش در مجلس خواهیم داشت.

در پایان نامه از وزیر نیرو درخواست شده است که به منظور تبادل نظر درباره پیشنهادات بخش خصوصی در متن قانون بودجه پیشنهادی سال آینده دولت، جلسه مشترکی را با حضور نمایندگان این سنديکا و مسئولان ذیربط آن وزارتخانه هماهنگ کنند.

کمیته دکل های انتقال نیرو

با یک توافق بین تشکلی صورت گرفت؛ گام بلند برای حل مساله تامین نبشی های دکل سازان

نشست مشترک سنديکای صنعت برق ایران با انجمن ملی فولاد ایران در خصوص نحوه تامین نبشی های مورد نیاز شرکت های سازنده دکل های انتقال نیروی عضو سنديکا، هجدهم

شهریور در محل انجمن فولاد برگزار شد و دو تشکل در راستای همکاری های فیما بین به توافقاتی رسیدند.

واردات برخی از نبشی های مورد نیاز دکل سازان، از اردیبهشت ماه امسال ممنوع شده است. علیرغم اینکه سازندگان داخلی فولاد توان ساخت برخی از نبشی های مورد نیاز دکل سازان را دارند، برای تولید آنها و مقرون به صرفه بودن آن سفارش، تناژ بالایی را برای سفارش مطالبه می‌کنند. البته این محدودیت پیش از این هم وجود داشت اما عدم ممنوعیت واردات نبشی، اگرچه دکل سازان را ناگزیر به واردات با تعرفه ۲۶ درصدی می‌کرد و هزینه تمام شده دکل را افزایش می‌داد اما در نهایت باز هم از توجیه اقتصادی برخوردار بود چرا که سازندگان دکل ناگزیر نبودند نبشی های مورد نیاز خود را با تناژ بالا خریداری کنند.

سه سال پیش این دو تشکل به منظور حل این چالش با هم وارد مذاکره شدند اما نتایج موفقی از مذاکرات حاصل نشد و دکل سازان به واردات نبشی با تعرفه بالا رضایت دادند. اما ممنوعیت واردات این دست از نبشی ها از اردیبهشت ماه سال جاری، دکل سازان را دچار مشکلات جدی تازه ای کرد.

این در حالی بود که برخی از این شرکت ها پیش از اعلام دستورالعمل جدید ارزی و ممنوعیت واردات این دست از کالاها، اقدام به خرید و واردات نبشی های مورد نیاز خود کرده بودند. به این ترتیب آنها نه تنها قادر به ترخیص کالاهای خود از گمرک نیستند بلکه در تامین نبشی های مورد نیاز پروژه ای جاری شان هم با گرفتاری های بسیاری مواجه شده اند.

با این حال نشستی که یکشنبه هجدهم شهریور ماه سال جاری بین انجمن ملی فولاد ایران و نمایندگان سنديکا و کمیته سازندگان دکل های انتقال نیرو برگزار شد، آغاز فصل جدیدی از همکاری های تشکلی طرفین بود. علیرغم اینکه دو طرف دچار تعارض منافع در واردات و ساخت داخل بودند اما به چهار توافق اثرگذار و کلیدی دست یافتند.

مهمترین توافق ایجاد شده میان دو تشکل ارائه مستندات از سوی سنديکا به انجمن ملی فولاد ایران برای صدور گواهی عدم ساخت نبشی هایی است که به دلیل اعمال قانون ممنوعیت واردات در گمرک رسوب کرده اند. با این اقدام شرکت های سازنده دکل که نبشی های وارداتی آنها تا پیش از دستورالعمل جدید وارد گمرک شده ولی ترخیص نشده اند، می‌توانند با توجه به توافق صورت گرفته سنديکا با انجمن ملی فولاد ایران نسبت به ترخیص کالاهای خود اقدام کنند.

دومین توافق، استعلام و جمع بندی نیاز سه سال گذشته شرکت های دکل ساز به نبشی های فولادی به تفکیک سایز از سوی سنديکا و اعلام

کمیته در کلیه مناقصات آتی وابسته به وزارت نیرو مطرح و مقرر شد این مصوبه تا پایان ساعت اداری سی ام مرداد ماه ادامه یابد.

در جلسه کمیته سازندگان دکل های انتقال نیرو مطرح شد؛

بررسی پیشنهادات سندیکا در مورد تعدیل نرخ ارز و قیمت فلزات در قراردادها

جلسه هیات رئیسه کمیته تخصصی سازندگان دکل های انتقال نیرو پنجم شهریور سال جاری در محل سندیکای صنعت برق ایران تشکیل شد.

در ابتدای جلسه رئیس کمیته به ارائه توضیحاتی درباره عدم حضور شرکت های عضو کمیته سازندگان دکل در مناقصات آتی وزارت نیرو پرداخت و از اعضا در این زمینه نظرخواهی کرد. پس از بحث و تبادل نظرهای فراوان مقرر شد حضور شرکت های عضو سندیکا در مناقصات شرکت های تابعه وزارت نیرو، مطابق با شرایط اقتصادی روز صورت پذیرد و گزارش عملکرد آن اواسط مهرماه سال جاری در جلسه کمیته ارائه شود.

با توجه به بررسی پیش نویس نامه کمیته سازندگان دکل های انتقال نیرو به سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور در زمینه پیشنهادات سندیکا در مورد تعدیل نرخ ارز و قیمت فلزات در قراردادها مقرر شد متن تهیه شده با اصلاحاتی که در جلسه مطرح شد، پس از نهایی شدن به کمیته حقوقی سندیکا اعلام شود.

درباره دستورالعمل و پرسشنامه ارزیابی صلاحیت تامین کنندگان کالا در بخش برج های انتقال نیرو، مقرر شد اعضای کمیته پس از بررسی، نظر خود را تا چهاردهم شهریور اعلام کنند.

در خصوص نامه سندیکا به امور نظام فنی و اجرایی سازمان برنامه و بودجه در مورد میزان تاثیرپذیری ارزی قراردادهای صنعت برق، کمیته

در جلسات مربوطه، هر یک از اعضا درباره اعمال اصلاحات فرمول مابه التفاوت قیمت آهن آلات با توجه به عدم پوشش آن در قرارداد، به اظهار نظر پرداختند.

با توجه به بررسی اعمال اصلاحات فرمول مابه التفاوت قیمت آهن آلات، مقرر شد ساختار فرمول تعدیل به قوت خود باقی مانده و پارامترهای اصلی تغییر نیابد. همچنین بنا شد در بحث منابع، سازمان بورس اوراق بهادار به عنوان منبع مرجع حذف شده و از منابع واقعی تری مانند سایت سندیکا استفاده شود.

به درخواست کمیته مقرر شد درباره مورد فوق الذکر، میانگین قیمت نبشی ۱۰ (۶ متری) بطور هفتگی بر روی سایت سندیکا قرار گیرد و منبع قیمت ها از قیمت های واقعی کارخانجات تولیدکننده نبشی نظیر فولاد ناب تبریز، آریان فولاد، آترین اصفهان و ذوب آهن اصفهان استخراج شود.

در ادامه جلسه اعضا با تاکید بر اینکه قیمت فلزروی شامل تعدیل نمی باشد، مقرر کردند فرمول تعدیل فلزات عیناً برای فلزروی در نظر گرفته شده و مبنای قیمت های اولیه و ثانویه مشابه از سایت سندیکا استخراج شود. کمیته دکل سازان نیز با توجه به رشد قیمت شمش روی، باید قیمت میانگین هفتگی این فلز را در سایت سندیکا ارائه کند.

در پایان جلسه نیز موضوع عدم حضور اعضای

آن به انجمن ملی فولاد ایران است. از این طریق متوسط نیاز صنعت برق به نبشی های فولادی از طریق تعاونی این انجمن به شرکت های سازنده فولاد جهت برنامه ریزی تولید برای آینده اعلام خواهد شد.

دو تشکل همچنین در خصوص اعلام سایز و نوع نبشی های مورد نیاز قراردادهای جاری سازندگان دکل به انجمن فولاد و در خصوص صدور گواهی عدم ساخت آن دسته از نبشی هایی که فعلاً امکان ساخت داخل آن وجود ندارد، توافق کردند. به این ترتیب براساس آنچه سندیکا به انجمن اعلام خواهد کرد، علاوه بر نبشی های با سایز بالای ۱۶۰، سایر نبشی هایی که فعلاً امکان ساخت داخل آن وجود ندارد نیز از سوی انجمن ملی فولاد ایران اعلام و اقدامات لازم برای برطرف شدن ممنوعیت واردات آنها انجام خواهد شد.

در کنار این توافقات، سندیکای صنعت برق و انجمن ملی فولاد بر لزوم همکاری برای تدوین استانداردهای لازم برای نبشی های مورد نیاز صنعت برق تاکید و مقرر کردند که با تدوین این استانداردها زمینه های لازم برای به کارگیری فولاد ST۵۲ در دکل های داخل کشور و جایگزینی آن بجای فولاد ۵SP را فراهم آورند. به این ترتیب نشست انجمن ملی فولاد ایران و سندیکای صنعت برق زمینه های لازم به منظور همکاری های موثر و طرفه در راستای ارتقای صنعت کشور را نیز فراهم آورده است.

بررسی اصلاحات فرمول مابه التفاوت قیمت فلزات در کمیته تخصصی سازندگان دکل های انتقال نیرو

جلسه هیئت رئیسه کمیته تخصصی سازندگان دکل های انتقال نیرو، دوم مرداد سال جاری در محل سندیکای صنعت برق ایران برگزار شد. در ابتدای جلسه با توجه به اعلام آمادگی شرکت توانیر در مورد تعدیل قیمت فلزات و نظرخواهی از سندیکا در این خصوص و حضور یکی از اعضای هیأت مدیره به نمایندگی از کمیته سازندگان دکل های انتقال نیرو سندیکا

کمیته سازندگان برق آلات

درباره تاثیر ۷۵ درصدی ارز بر بخش تولید دکل‌های انتقال نیرو به اتفاق نظر رسید. در مورد فهرست بهای سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور در خصوص قیمت دارشدن دفترچه بهای خطوط انتقال نیرو اعلام شد که اخیراً قرارداد لازم با شرکت دریابالا بسته شده است.

بررسی بحران اقتصادی کشور در جلسه کمیته سازندگان برق آلات توزیع

جلسه کمیته سازندگان برق آلات توزیع دوم مرداد سال جاری در محل سندیکای صنعت برق ایران برگزار شد.

در ابتدای جلسه، بحران اقتصادی حاکم بر کشور، رکود پروژه‌ها و نوسانات نرخ ارز بررسی شد، سپس مهندس غنی‌زاده با توجه به کاهش تقاضای بازار با فعال نگهداشتن سیستم و کاهش هزینه‌های سربار کارخانه، تقسیم کار و بالا نگهداشتن فروش چگونگی فرایند همکاری بین اعضای کمیته را شرح دادند که مقرر شد این موضوع در جلسه آینده بیشتر و دقیق‌تر مورد بررسی قرار بگیرد.

در ادامه جلسه اعلام شد که پس از پگیری‌های سندیکا در خصوص وصول مطالبات اعضا از کانال توانیر، بیش از نیمی از مطالبات اعضای کمیته پرداخت شده است.

در پایان مقرر شد اعضا در جلسه آتی به بررسی، جمع‌بندی و ارائه نقطه نظرات خود مبنی بر معیارهای ارزیابی در خصوص همکاری با کمیته ارزیابی و تشخیص صلاحیت سندیکا بپردازند.

مطرح شد که با توجه به پیگیری‌های رئیس کمیته در خصوص وصول بیش از نیمی از مطالبات اعضای کمیته از سوی شرکت توانیر، ابراز امیدواری شد که مابقی مطالبات نیز در آینده‌ای نزدیک پرداخت شود.

اعضای کمیته در ادامه جلسه با تشریح شرایط اقتصادی کشور به بررسی بحران‌های پیش رو شرکت‌های عضو کمیته پرداختند. توجه به وضعیت موجود مشتریان و فروش نقدی و پیگیری از طریق شورای تامین نقدینگی توانیر، مشکلات تامین مواد اولیه و نوسانات نرخ ارز، موج معضلات قیمت تمام شده، تامین مواد اولیه از تشکل‌های موجود، حضور در بورس کالا و ثبت نام در سایت بهین‌یاب از موارد مطروحه در این جلسه بود.

در ادامه رئیس کمیته گزارشی از مباحث ارائه شده در جلسه اخیر روسای کمیته‌های تخصصی سندیکا و همچنین ادغام کمیته‌های تخصصی سازندگان برق آلات توزیع و برق انتقال ارائه کرد.

اعضای کمیته با توجه به مدارک ارائه شده از سوی شرکت برق آوران نیروی مصوب کردند که طی بازدید حضوری از این شرکت، وضعیت تولید آن را بررسی و به ارائه نظر کارشناسی بپردازند.

در خصوص ارزیابی اعضای کمیته و اعلام نظر در مورد مدارک ارزیابی توانیر، مقرر شد آیین‌نامه ارزیابی توسط اعضا مطالعه و در جلسه آینده به تبادل نظر پرداخته شود. همچنین بنا شد جلسه آینده کمیته، با هماهنگی مهندس محمدی در شرکت قوی ساز نیرو برگزار شود.

کمیته سازندگان پست‌های فشار قوی

ضرورت قیمت‌گذاری خدمات طراحی و مهندسی در آئین نامه شرکت‌های یکپارچه ساز سیستم اتوماسیون پست

جلسه کمیته تخصصی سازندگان پست‌های فشار قوی سندیکای صنعت برق ایران، بیست و پنجم شهریور سال جاری در محل سندیکا برگزار شد.

در این جلسه که با حضور رئیس کمیته تخصصی اتوماسیون و مخابرات سندیکا تشکیل

در قراردادهای فیما بین شرکت‌های برق‌ساز و برق‌های منطقه‌ای و سایر کارفرمایان، نحوه شرکت در مناقصات مورد بحث و بررسی قرار گرفت.

با بررسی‌های انجام شده و تصمیم اعضا مقرر شد قرارداد از زمان پرداخت پیش‌دریافت به فروشنده آغاز شده و تعدیل نرخ فلزات و مواد اولیه در آن در نظر گرفته شود. همچنین بنا شد میزان افزایش و کاهش ۲۵٪ تا ۳۱٪ طول مدت قرارداد ابلاغ شود.

همچنین مقرر شد تعدیل نرخ فلزات و مواد اولیه اصلی در قیمت پیشنهادی قرارداد منطبق با فرمولی شامل بندهای زیر باشد.

• عدم پرداخت پیش‌پرداخت ظرف مدت یکماه از زمان مبادله قرارداد منجر به خاتمه قرارداد خواهد شد.

• پرداخت صورتحساب‌ها حداکثر یکماه پس از تحویل کالا و خریدار متعهد به پرداخت جریمه تاخیر در صورت عدم پرداخت صورتحساب‌ها در زمان مشخص شده، می‌باشد.

در پایان جلسه موارد بارم‌بندی ارزیابی و تشخیص صلاحیت اعضای کمیته توسط مهندس عبهری و اعضای حاضر در جلسه مورد تبادل نظر قرار گرفت.

بررسی نحوه شرکت در مناقصات در جلسه کمیته تخصصی سازندگان برق آلات توزیع

جلسه کمیته سازندگان برق آلات توزیع سیزدهم شهریور سال جاری در محل سندیکای صنعت برق ایران برگزار شد.

در ابتدای جلسه مسئله مطالبات شرکت‌ها

بررسی نحوه شرکت در مناقصات در جلسه کمیته تخصصی سازندگان برق آلات انتقال نیرو

جلسه کمیته تخصصی سازندگان برق آلات انتقال نیرو، یکم مرداد سال جاری در محل سندیکای صنعت برق ایران تشکیل شد.

در ابتدای جلسه با توجه به وضعیت فعلی بازار و عدم ثبات قیمت‌ها نحوه تجدیدنظر

شرکت‌ها پروژه‌هایی را که با طرف سوری به توافق رسیده‌اند به ما اعلام کنند، این خط برای زیرساخت و پروژه‌های با ارزش افزوده بالا اختصاص خواهد یافت. زمینه حضور همه شرکت‌ها در این بازارها باید فراهم شود، اگر تعداد شرکتهای متقاضی در پروژه‌ها زیاد باشد بین آنها مناقصه می‌گذاریم. در خصوص خط اعتباری عراق نیز مشکل اینجاست که طرف عراقی ضمانت دولتی نمی‌دهد چرا که آمریکایی‌ها در عراق در خصوص مسائل بانکی فشار زیادی می‌آورند.

وی ضمن اشاره به آمار صادرات ایران به عراق در مقابل ترکیه و عربستان، از شرکت‌های فعال ایرانی در بازار عراق تقدیر کرد و گفت: رقبای ما در عراق به دنبال کوتاه کردن دست ما از بازار این کشور هستند لذا باید با هم افزایی بیشتری کار را پیش ببریم که ما در ستاد آمادگی خود را برای پیگیری امور شرکتهای اعلام کرده‌ایم و سندیکا می‌تواند کمک حال ما در این مسیر باشد.

رئیس ستاد ویژه اقتصادی ایران، عراق و سوریه ادامه داد: ارزش صادرات به کشور عراق تقریباً دو برابر سایر دنیا است لذا پیشنهاد دارم که در این کشور ثبت شرکت انجام شده و دفتر سندیکا در عراق راه اندازی شود. همچنین می‌توان نمایشگاهی دائمی از محصولات ایرانی در عراق راه اندازی کرد.

وی با تأکید بر اینکه برنامه ستاد استفاده از صاحبان صنایع است، افزود: سندیکا می‌تواند عضوی از ستاد از در بخش برق و انرژی باشد و نماینده آن به طور پاره وقت در ستاد مستقر شود. همچنین مشکلات بازار سوریه اعم از خرید اسناد مناقصات و خط اعتباری مطرح شد که آقای دانایی فراهی اعلام کرد باید رفع آنها جلسات فوری تشکیل شود.

در پایان جلسه مهندس باقری اعلام کرد که گزارش کمیته توسعه صادرات درباره تحلیل بازار برق عراق و همچنین پیشنهادات این کمیته درباره حل مشکلات بازارهای عراق و سوریه، به ستاد ویژه اقتصادی ایران، عراق و سوریه ارائه خواهد شد.

وی افزود: طی جلسه‌ای که با بانک توسعه صادرات داشتیم قول مساعدی برای حل مشکلات پروژه و طلب شرکت‌ها داده شده است که امیدواریم تا دو ماه آتی بتوان درباره پروژه‌های جدید اقدام کرد.

مهندس نیازی درباره پروژه‌های شرکت نصب نیرو در عراق توضیحاتی ارائه کرد و گفت: این شرکت در رمیله ۴ واحد و در مجموع ۶۵۰ مگاوات در حال نصب دارد. مشکلات ویزای کارنیزاز معضلات شرکت ماست چرا که دولت عراق برای ویزای کاری هر نفر ۱۰۰۰ دینار سپرده می‌خواهد که با توجه به حجم پروژه‌ها و تعداد نفرات رقم قابل توجهی است. بحث تعرفه گمرکی محصولات ایرانی و برخی مشکلات مرزی نیز از مواردی هستند که در مسیر کار با آنها مواجه هستیم.

در ادامه جلسه آقای دانایی فراهی پیگیری مشکلات تعرفه اعلام آمادگی کرده و گفت: در مشکلات مرزی باید این اصل را در نظر بگیرید که ورود کالا از مرز کردستان عراق به صرفه تر و صادرات محصولات راحت تر است.

مهندس کلاهی به ضرورت داشتن بانک مشترک بین ایران و عراق اشاره کرد و گفت: بحث پرداخت‌ها مشکلاتی برای شرکت‌ها ایجاد کرده است چرا که بانک مشترکی بین ایران و عراق وجود ندارد. در مورد بازرسی و تأیید کالاهای ایرانی توسط دولت عراق نیز شرکت‌ها با مشکلاتی درگیر هستند. پیشنهاد اصلی من ایجاد صندوق توسعه ای مشترک است.

در ادامه جلسه نمایندگان شرکت‌های صنایع، قم آلیاژ، سیم و کابل یزد نیز به مسائل پیش روی فعالیت خود در بازار عراق و سوریه اعم از مطالبات و مشکلات تامین مواد اولیه تأکید کرده و خواستار حل آنها شدند که رئیس ستاد ویژه اقتصادی ایران، عراق و سوریه درخواست کردند مستندات این موارد را به وی ارائه کنند تا در جلسه با مقامات ارشد کشور مطرح شود. دانایی فراهی در ادامه با تأکید بر خط اعتباری سوریه گفت: چند بند این خط اعتباری نهایی شده است اما بندهای دیگر آن بعد از سفر آقای جهانگیری بعد از مهرماه نهایی خواهد شد.

شد، پروپوزال پیشنهادی تدوین مشخصات فنی و روش اجرایی جامع سیستم‌های اتوماسیون پست‌های فشارقوی و آئین نامه یکپارچه سازی سیستم DCS بررسی شد.

اعضای جلسه پروپوزال پیشنهادی مذکور را تأیید کردند و مقرر شد کمیته تخصصی سازندگان پست بصورت مرحله به مرحله در جریان کامل روند انجام پروژه، گزارش‌های ارسالی، متن تهیه شده و پیشنهادی اسپک قرار گرفته و اعلام نظر کند.

آئین نامه شرکت‌های یکپارچه ساز سیستم اتوماسیون پست نیز بررسی شد و اعضا نقطه نظرات خود را مطرح کردند که براین اساس در خرید تجهیزات مستقل از قرارداد طراحی و مهندسی پیمانکاران پست باید انعطاف پذیری وجود داشته باشد.

طبق نظرات اعضا این آیین نامه به شرطی قابلیت اجرائی بدون تعارض منافع وجود خواهد داشت که قرارداد بخش اتوماسیون و حفاظت در قالب یک قرارداد مستقل از قرارداد EPC پست انجام شود. همچنین پیشنهاد شد قیمت‌گذاری و فهرس بهای خدمات طراحی و مهندسی در این حوزه نیز تعریف و تدوین شود.

کمیته توسعه صادرات

پیشنهاد دانایی فراهی برای حضور نماینده سندیکا در ستاد ویژه اقتصادی ایران، عراق و سوریه

جلسه کمیته توسعه صادرات سندیکای صنعت برق ایران با دانایی فراهی، رئیس ستاد ویژه اقتصادی ایران، عراق و سوریه، یازدهم مرداد سال جاری در محل سندیکا برگزار شد.

در ابتدای جلسه مهندس باقری رئیس کمیته توسعه صادرات توضیحاتی درباره سندیکا و کمیته متبوع خود ارائه کرد و سپس تیزری در خصوص توانمندی‌های صادراتی صنعت برق پخش شد. همچنین مهندس رهنما به موارد و مشکلات شرکت‌ها در بازار اقلیم کردستان اشاره کرد.

در ادامه جلسه رئیس ستاد ویژه اقتصادی ایران، عراق و سوریه به بازار عراق اشاره کرد و گفت: در بازار عراق باید نگاهمان به آینده باشد، امروز باید بر بازار اقلیم کردستان تمرکز کنیم که جلساتی در این باره نیز تشکیل شده است و پیگیر موضوع هستیم. دولت عراق اعلام می‌کند بیش از ۱۱۵۰۰ مگاوات تولید برق دارد و در حال حاضر ۱۸۰۰۰ مگاوات نیاز دارد. در بحث انتقال و توزیع نیز چنین است که اگر سازندگی بوجود آید ۳۰ الی ۳۵ درصد به این عدد اضافه خواهد شد.

به همت کمیته توسعه صادرات سنديکا

برگزار شد؛

نشست بررسی ارزیابی شرکت‌ها جهت حضور در کنسرسیوم‌های صادراتی

در جلسه کمیته توسعه صادرات مطرح شد؛ اعلام آمادگی سنديکا برای ارسال کالا و خدمات فنی و مهندسی به ترکمنستان

نشست آشنایی با سیستم ارزیابی شرکت‌ها جهت حضور در کنسرسیوم‌های صادراتی صبح امروز به همت کمیته توسعه صادرات سنديکای صنعت برق ایران برگزار شد. در این نشست که با حضور مهندس باقری رئیس کمیته توسعه صادرات، دکتر کمالی زاده مشاور ارشد هیات رئیسه کمیته و مهندس مرادیان دبیر این کمیته و حدود ۴۵ شرکت عضو سنديکا برگزار شد، مباحث مربوط به ارزیابی شرکت‌ها به منظور حضور در کنسرسیوم‌های صادراتی به بحث و بررسی گذاشته شد. روش اجرایی ارزیابی و معرفی کنسرسیوم‌های صادراتی، فرایند ایجاد کنسرسیوم‌های صادراتی، چارچوب ارزیابی، مکانیزم اجرا و بودجه نظارت و ارزیابی از محورهای اصلی این نشست بود که به طور گسترده درباره آنها بحث و تبادل نظر شد و اعضا سوالات خود را در این زمینه مطرح کرده و پاسخ خود را دریافت کردند.

جلسه هیأت رئیسه کمیته توسعه صادرات بیست و یکم مرداد سال جاری در محل سنديکای صنعت برق ایران برگزار شد. در ابتدای جلسه مهندس باقری به عنوان رئیس کمیته توسعه صادرات بر ضرورت تقویت ارتباط با سفرای کشورهای هدف در ایران تاکید کرده و گفت: دبیر کمیته گزارشی از جلسات برگزار شده با سفرا ارائه کند و کمیته باید تلاش کند روندی که برای ارتباط‌گیری با سفرا آغاز شده، استمرار بیخشد. وی همچنین در خصوص جلسه با سفرای کشورهای آفریقایی توضیحات مرتبط توسط آقای باقری ارائه شد. در ادامه جلسه مهندس حقیقی با اشاره به جلسه با سفیر ایران در قطر، تصریح کرد: قطر بازار راهبردی ما نیست اما بازاری کاملاً فرصت طلبانه است که ظرفیت خوبی برای فعالیت شرکت‌های عضو سنديکا فراهم می‌کند لذا باید جهت حضور به عنوان پیمانکاران دسته دوم در قطر، با سفیر این کشور جلساتی داشته باشیم. ارائه توضیحات درباره جلسه با سرکنسول‌های ایران در عراق محور دیگر جلسه بود که مهندس زمانی‌فر در این باره گزارشی ارائه

کردند. همچنین گزارشی از جلسه اخیر کمیته توسعه صادرات با دانیایی فردیبرستاد توسعه اقتصادی ایران در عراق و سوریه از سوی دبیر کمیته ارائه شد.

بررسی اهمیت، فرصت‌ها و موانع پیش روی بازار عراق محور دیگر جلسه بود که با توجه به اقدامات و پژوهش‌هایی که از قبل در این زمینه انجام شده بود، تاکید شد که برای فعالیت در بازار عراق باید نقشه راهی تدوین شود و بنا شد نمایندگانی از مینا در تدوین این نقشه راه به سنديکا کمک کنند.

در ادامه جلسه مهندس برزی مهر، دبیر سنديکا با تاکید بر اینکه سند راهبردی توسعه صادرات توسط سنديکا تدوین شده است، گفت: این سند راهبردی که واحد پژوهشی سنديکا، تغییرات نهایی و جمع بندی آن را انجام خواهد داد، آماده ارائه شدن به اتاق است.

رئیس کمیته توسعه صادرات نیز با اشاره به موضوع فوق بیان کرد که باید از ظرفیت مپنا و شرکت صنایع در این پروژه استفاده کرد و هسته‌ای مرکزی از نمایندگان سنديکا و این شرکت‌ها تشکیل داد تا کار را پیش ببرند.

بررسی بازار ترکمنستان محور دیگر این نشست بود که نمایندگانی از شرکت‌ها افزای توضیحات و گزارشی در این زمینه ارائه کردند. آنها عنوان کردند که می‌توان از محل مطالبات ترکمنستان بابت برق، کالا و تجهیزات ایرانی به آنها داد. با توجه به حضور شرکت‌های ترک در این کشور و مشکلاتی که از قبل در این زمینه وجود دارد، تاکید شد که امور مربوط به حضور در بازار ترکمنستان از طریق سنديکا پیگیری شود به طوری که مهندس حقیقی پیشنهاد کرد که سنديکا در این خصوص تفاهم‌نامه‌ای با وزارت نیرو امضا کند.

در ادامه این بحث رئیس کمیته توسعه صادرات اعلام کرد که شرکت‌های عضو سنديکا در زمینه ارسال کالا و تجهیزات به ترکمنستان در قبال مطالبات این کشور از ایران بابت برق، آمادگی کامل دارند لذا مقرر شد در این خصوص نامه‌ای به مهندس حائری، معاون وزیر نیرو در امور برق و انرژی ارسال شود. همچنین مقرر شد

در نشست کمیته توسعه صادرات با مشاور وزیر نیرو در امور بین الملل مقرر شد؛
**انعکاس چالش‌ها و راهبردهای
پیشنهادی سنديکا برای توسعه
صادرات شرکت‌های عضو به وزیر نیرو**

نشست مشترک کمیته توسعه صادرات سنديکای صنعت برق ایران با دکتر یزدان دوست مشاور وزیر نیرو در امور بین الملل و سرپرست مرکز پشتیبانی صنایع و توسعه صادرات صنایع آب و برق، سیزدهم شهریور سال جاری در محل سنديکا برگزار شد. در ابتدای جلسه مهندس باقری رئیس کمیته توسعه صادرات به ارائه توضیحاتی درباره سنديکا و کمیته مزبور پرداخت. وی همچنین با اشاره به اقدامات انجام شده از سوی کمیته توسعه صادرات اظهار کرد که سنديکا در جلسات و کارگروه‌های وزارت نیرو از جمله در تدوین استراتژی صادرات صنعت برق و کارگروه بودجه سال ۹۶ مشارکت فعال داشته است. در ادامه جلسه مهندس بخشی رئیس هیات مدیره سنديکا با بیان اینکه شرایط اقتصادی کشور مناسب نیست، تصریح کرد: با وجود همه مشکلات، سنديکای صنعت برق ایران از بین حدود ۲۰۰ تشکل اقتصادی، به عنوان تشکل برتر اقتصادی کشور شناخته شد. وی همچنین به ارتباط مناسب و موثر سنديکا با سازمان و نهادهای مرتبط اشاره کرد و گفت: سنديکا با مجلس، مرکز پژوهش‌ها و سازمان‌های ذیربط ارتباط خوبی دارد و نحوه مشارکت‌ها در کمیته همکاری مشترک تعریف شده است. در کمیته توسعه صادرات سنديکا نحوه کنسرسیوم سازی در پروژه‌های صادراتی ایجاد شده و تفاهم‌نامه‌هایی با توانیر در زمینه ارزیابی‌ها امضا شده است.

معرفی ساختار سنديکا و کمیته‌های تخصصی و عمومی و گزارش اقدامات و برنامه‌های سنديکا و همچنین توانمندی‌های شرکت‌های عضو توسط دبیر سنديکا به میهمانان جلسه، محور دیگر این جلسه بود.

الملل در سنديکا با رویکرد غیر از صادرات احساس شد. کمیته توسعه صادرات نیز در آن زمان پیشنهادات خود را در این خصوص به دبیر سنديکا ارائه کرد

در این جلسه سنديکا میزبان مهندس نظام الملکی؛ مدیرکل دفتر توسعه صادرات وزارت نیرو و مدیران این مجموعه بود. در این جلسه از مهندس نظام الملکی به علت همکاری صمیمانه با سنديکا و پیگیری مشکلات

شرکت‌های عضو در بخش صادرات، تقدیر به عمل آمد.

مهندس باقری به سابقه همکاری بین کمیته توسعه صادرات و دفتر توسعه صادرات وزارت نیرو اشاره و تأکید کرد که مهندس نظام الملکی مدافع بخش خصوصی بودند و هستند و مشکلات شرکت‌ها در بخش صادرات را با جدیت پیگیری کرده‌اند.

بعد از مراسم تقدیر، مهندس نظام الملکی ضمن تشکر از کمیته توسعه صادرات سنديکا بابت برگزاری این جلسه، به ارتباط موثر کمیته توسعه صادرات با دفتر توسعه صادرات وزارت نیرو اشاره کرده و با توجه به شناخت توانمندی اعضای کمیته، حضور در بازارهای منطقه را بسیار موثر دانستند.

وی پیشنهاد کرد سنديکا در مورد تشکیل اتاق بازرگانی ایران و سوریه باید نقش فعالی داشته و در هیات رئیسه این اتاق حضور داشته باشد. همچنین تأکید شد ارتباط با دفتر توسعه صادرات وزارت نیرو و آقای مهندس صبور مقدم همچنان حفظ شود.

واحد پژوهشی در خصوص تهیه نقشه راه بازار عراق اقدامات مقتضی را در دستور کار قرار دهد.

در جلسه کمیته توسعه صادرات صورت گرفت؛
**مراسم تقدیر از مدیرکل دفتر توسعه
صادرات وزارت نیرو/ تأکید طرفین بر
حفظ و تقویت همکاری‌ها**

در جلسه هیأت رئیسه کمیته توسعه صادرات که یازدهم شهریور سال جاری در محل سنديکای صنعت برق ایران تشکیل شد، از مهندس نظام الملکی تقدیر و تشکر به عمل آمد.

در ابتدای جلسه، دبیر کمیته ضمن ارائه گزارش اقدامات انجام شده عنوان کرد که نامه آمادگی شرکت‌های عضو سنديکا برای ارسال کالا و خدمات فنی و مهندسی به ترکمنستان به جای بدهی بابت پول برق، به مهندس حائری ارسال شده و جلسه‌ای در خصوص تدوین نقشه راه بازار عراق، با معاونت پژوهشی سنديکا و شرکت مینا برگزار شده است.

در ادامه جلسه گزارش نشست سیستم ارزیابی شرکت‌ها جهت حضور در کنسرسیوم‌های صادراتی، گزارش بودجه پیشنهادی برای کمیته و همچنین گزارش موجودی حساب توسط دبیر ارائه و اعضا درباره این موضوعات به بحث و تبادل نظر پرداختند.

مهندس باقری ضمن تأکید بر اینکه ارقام اعلام شده در بودجه پیشنهادی نیازها را پوشش نخواهد داد، تأکید کرد که باید در اعلام بودجه برای تعیین حق عضویت، شرایط موجود کشور و برنامه‌های کمیته در نظر گرفته شود. در ادامه پیشنهادات مختلفی از سوی اعضا درباره بودجه پیشنهادی کمیته مطرح شد.

دبیر سنديکا توضیحاتی درباره برنامه سنديکا در خصوص ادغام کمیته‌ها، برنامه روابط عمومی و واحد بین الملل ارائه کرد. رئیس کمیته درباره ایجاد واحد بین الملل سنديکا تصریح کرد که با توجه به حضور پرتعداد هیات‌های تجاری به ایران بعد از توافق برجام، نیاز به واحد بین

دکتر یزدان دوست، مشاور وزیر نیرو در امور بین الملل با تاکید بر اینکه شرایط امروز کشور شرایط مطلوبی نیست، ادامه داد: درخواست ما این است که سندیکا جهت اخذ مجوزهای مورد نیاز از دولت در بحث گمرک و مابه التفاوت نرخ ارز به وزارت نیرو کمک کند. با توجه به رویکرد مقامات ارشد کشور بر ضرورت توسعه روابط با همسایگان، مراودات با آنها از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. وی تاکید کرد: کشور ارمنستان ظرفیت ویژه و خاصی برای همکاری دارد. سندیکا به عنوان بازوی اجرایی می تواند ما را در مسیر مذاکرات با کشورهای همسایه، کمک کند تا بتوانیم از موقعیت‌ها حداکثر استفاده را ببریم. ما و سندیکا باید در این زمینه تفاهم‌نامه همکاری مشترک تهیه کنیم تا بتوانیم

امور بین الملل وزارت نیرو ارسال خواهد شد تا بعد از بررسی و تایید برای وزیر نیرو نیز ارسال شود. دکتر یزدان دوست نیز تاکید کرد که موارد قابل پیگیری باید به صورت موردی و مصدقی با وزیر نیرو مطرح شود که از این موارد می توان به موضوع تجدید پذیرها و مشکلات بخش خصوصی در صادرات برق اشاره کرد.

کمیته حقوقی

در جلسه کمیته حقوقی و قراردادهای سندیکا صورت گرفت؛

ضرورت بررسی قانون کار در جلسه مشترک سندیکا و نمایندگان مجلس

و قراردادهای سندیکا طی هماهنگی با کمیسیون‌های مرتبط مجلس در خصوص مشکلات قانون کار، جلسه‌ای با نمایندگان مجلس در دستور کار قرار دهد و اقدامات لازم را انجام دهد. همچنین مقرر شد سندیکا با هماهنگی سایر تشکل‌ها اعتراض خود در خصوص تدوین یک سویه قانون کار را اعلام کند.

کمیته دانش بنیان

بررسی راهکارهای جذب شرکت‌های دانش بنیان برای عضویت در سندیکا

جلسه هیات رئیسه کمیته دانش بنیان بیست و یکم مرداد سال جاری در محل سندیکای صنعت برق ایران تشکیل شد.

در ابتدای جلسه دبیر کمیته توضیحاتی درباره برنامه و اقدامات اخیر کمیته دانش بنیان ارائه کرد.

در ادامه جلسه در رابطه با مسائل قابل طرح در جلسه با معاون تجاری سازی صندوق نوآوری و شکوفایی اعضاء وارد بحث شدند و رئیس کمیته به مشکلات شرکت‌های دانش بنیان اشاره کرد و گفت: مشکلی اصلی این شرکت‌ها مربوط به دریافت تسهیلات است تا بتوانند فعالیت‌های خود را توسعه دهند که در این زمینه پیشنهاد شده است مبالغ لازم را در اختیار بانک‌ها قرار دهند تا شرکت‌ها از بانک تسهیلات بگیرند.

اعضای حاضر در جلسه درباره موضوعاتی از قبیل لیزینگ دولتی، مشارکت و ضمانت‌نامه‌ها نیز به تبادل نظر پرداخته و وارد بحث شدند و پیشنهاد شد مشکلات شرکت‌های دانش بنیان از طریق رسانه‌ها انعکاس داده شود.

در ادامه جلسه بر ضرورت همکاری با ستاد معاونت علمی و فناوری تاکید و بنا شد مکاتبات لازم برای برگزاری جلسه با این ستاد انجام شود.

رئیس کمیته دانش بنیان با تاکید بر اینکه دایره این شرکت‌ها باید افزایش یابد و شرکت‌های توانمند به عضویت این کمیته درآیند، گفت: در حال حاضر اعضا طبق آیین نامه عضو کمیته

کمیته حقوقی و قراردادهای سندیکای صنعت برق ایران، چندی پیش در محل سندیکا برگزار شد. در ابتدای جلسه اعضا به بحث و تبادل نظر درباره «قانون کار و احتمال دائمی شدن نیروهای بالای سه سال» پرداختند و مقرر شد موضوع دائمی شدن نیروهای بالای سه سال طی هماهنگی و ارتباط با مجلس مورد پیگیری قرار گیرد تا نظرات سندیکا و بخش خصوصی در خصوص این موضوع که در مجلس در حال بررسی است، لحاظ شود.

در ادامه جلسه بنا شد کمیته حقوقی

پیگیری امور از سایر سازمان‌ها و نهادها باشیم. در ادامه جلسه رئیس کمیته توسعه صادرات سندیکا عنوان کرد که هدف تشکیل کمیته توسعه صادرات، ایجاد هم‌افزایی و بسترسازی در صادرات است. در کمیته ۱۸۰ نفر ساعت به بحث تدوین سیستم ارزیابی شرکت‌ها جهت حضور در کنسرسیوم‌های صادراتی پرداخته است. سندیکا با بیش از ۵۰۰ کشور عضو دارای تخصص‌ها مختلفی است که می‌توانند امور را پیگیری کنند.

در ادامه جلسه مهندس صادق نیت حقیقی به مشکلات بازار عراق اشاره‌ای کرد و گفت: متأسفانه در زمینه روبری بانکی با سایر کشورها مشکلاتی وجود دارد که مواردی از آنها قابل حل و فصل است. ما باید در زمینه خام فروشی جدی تر عمل کرده و جلوی آن را بگیریم. همه جای دنیا خام فروشی تعرفه بازنده دارد و در ایران در روز ملی صادرات از خام فروشان تقدیر هم می‌شود.

در پایان جلسه مهندس باقری اعلام کرد که گزارش‌های تهیه شده توسط سندیکا به دفتر

بررسی فرمول تعدیل قراردادها در جلسه هیات رئیسه کمیته تخصصی مهندسی مشاور

جلسه هیئت رئیسه کمیته تخصصی مهندسی مشاور سنديکا، یکم مرداد سال جاری در محل سنديکای صنعت برق ایران برگزار شد.

در ابتدای جلسه نامه شرکت توانیر در رابطه با درخواست سنديکا به منظور تعیین حق الزحمه طراحی و خدمات مهندسی و نظارت عالی به بررسی و مقرر شد سنديکا با مشاور مربوطه توانیر جلسه ای برگزار کرده و این موضوع را مورد بازبینی قرار دهد.

همچنین موضوع میزان ارزیابی پروژه های انتقال و فوق توزیع مطرح و بررسی شد و اعضای کمیته میزان ارزیابی تجهیزات پست‌ها را ۵۲ درصد، ارزیابی تجهیزات پست‌ها و اجرا ۳۸ درصد، تجهیزات خطوط ۱۷ درصد و تجهیزات خطوط و اجرا را ۱۰ درصد اعلام و بیان کردند که این درصدها متوسط برآورده بوده و برحسب ولتاژ تا حدی متغیر است.

در ادامه جلسه، بحث تعدیل در قراردادها در دستور کار قرار گرفت و اعلام شد که سازندگان تجهیزات و پیمانکاران اجرایی با قراردادهای بدون تعدیل با مشکل مواجه شده اند و بعلت نوسانات قیمت ها لازم است فرمول تعدیل و پرداخت هزینه مابه-التفاوت قیمت مصالح در قراردادها لحاظ شود.

در پایان مقرر شد این فرمول ها توسط کمیته تدوین و از سوی سنديکا به توانیر پیشنهاد شود. همچنین در مورد هزینه نظارتی مشاوران براساس نامه سازمان برنامه و بودجه و پیشنهاد ۲۰ ماده‌ای کمیته قرار است از ابتدای سال ۹۸ بخشنامه جدیدی صادر شود.

بررسی مشکلات شرکت اشنایدر الکتريک ایران درباره عدم توانایی در ارائه قیمت ثابت محصولات

جلسه کمیته تخصصی مهندسی بازرگانی سنديکا، ششم شهریور سال جاری در محل سنديکای صنعت برق ایران برگزار شد.

در این جلسه نمایندگان شرکت های پارس سوئیچ بورد و اشنایدر الکتريک ایران (تله مکانیک) با توجه به عدم ثبات بازار به عنوان اعضای کمیته مهندسی بازرگانی سنديکا، به طرح مشکلات و دفاع از مواضع خود پرداختند و شرکت اشنایدر توضیحاتی درباره علت عدم ارائه قیمت ثابت مطرح کرد.

نمایندگان شرکت اشنایدر الکتريک ایران تاکید کردند که این شرکت علیرغم سختی های اقتصادی به فعالیت خود در زمینه تولید مینیاتورها ادامه داده و تلاش دارد خدمات لازم را به مشتریان خود ارائه کند.

آنها در ادامه به مشکلات سیستم بانکی ایران و ترکیه اشاره و تاکید کردند که در حال حاضر امکان انتقال پول بین بانک‌ها و حتی صرافی های بین دو کشور میسر نیست و این موضوع باعث عدم امکان انتقال تجهیزات به ایران شده است که در حال پیگیری موضوع هستیم.

در ادامه مدیرعامل شرکت پارس سوئیچ بورد در رابطه با کیفیت اجناس، پیگیری هولوگرام و کانال ورود اجناس اشنایدر به ایران سولاتی مطرح کرده و نمایندگان شرکت اشنایدر الکتريک ایران پاسخ های لازم را بیان کردند.

هستند، پس از این بحث مقرر شد برای جذب و بالا بردن تعداد شرکت های دانش بنیان عضو سنديکا، دعوت به مجمع عمومی صورت بگیرد.

دبیر کمیته پیشنهاد کرد مسئله شناسایی شرکت های دانش بنیان که توسط معاونت علمی و فن آوری در حال پیگیری است، نهایی شود، در مرحله بعد باید از شرکت های غیر عضو دعوت به عضویت در سنديکا شود و سپس فراخوان مجمع عمومی کمیته داده شود.

در پایان جلسه مقرر شد در جلسه آتی هیات رئیسه از آقای دکتر دریانی مشاور در زمینه لیزینگ دعوت شود، همچنین مقرر شد با دبیر جدید ستاد فن آوری مکاتبه و موضوع تفاهم نامه مطرح شود و جلسه ای برای اجرایی شدن مفاد آن درخواست شود.

کمیته مهندسی بازرگانی

بررسی اصلاح آیین نامه قراردادها در جلسه کمیته مهندسی بازرگانی

جلسه کمیته تخصصی مهندسی بازرگانی سنديکای صنعت برق ایران بیستم شهریور سال جاری در محل سنديکا برگزار شد.

در ابتدای جلسه موضوع ادغام کمیته های تخصصی سنديکا با محوریت لزوم ساماندهی و جلوگیری از اقدامات موازی کمیته های مرتبط در جهت چابک تر کردن عملکرد کمیته ها و شفاف سازی فعالیت ها مورد بحث و تبادل نظر قرار گرفت.

بررسی وضعیت کنونی شرایط اقتصادی و خط مشی سنديکا در استفاده از ظرفیت های موجود با سیاست جلوگیری از ضرر و زیان اعضا با خاتمه قراردادها، اصلاح آیین نامه های قراردادها، تفکیک قرارداد تیپ پیمانکاری از بازرگانی، پیگیری مشکلات پیمانکاران توزیع در خصوص اسناد خزانه از دیگر محورهای جلسه بود.

در ادامه، موضوع ضرورت برگزاری جلسه مشترک با کمیته توسعه صادرات سنديکا بررسی و مقرر جلسه مشترکی با موضوع هم پوشانی سرمایه در گردش بین اعضای کمیته صورت پذیرد.

همچنین مقرر شد کمیته مشکلات مربوط به سفارش های پروژه ای زیربنایی و محدودیت و ممنوعیت کالاهای فاقد مشابه داخلی را پیگیری و برای حل آنها برنامه ریزی کنند.

بازنگری ساختار کمیته های تخصصی در دستور کار سندیکا قرار گرفت

جلسه مشترک روسای کمیته های تخصصی سندیکای صنعت برق ایران سیزدهم شهریور سال جاری با حضور روسای شانزده کمیته تخصصی و دبیران این کمیته ها در محل سندیکا برگزار شد.

در ابتدای جلسه، علی بخشی، رئیس هیأت مدیره سندیکا، توضیحاتی درباره لزوم ساماندهی و ادغام کمیته ها به منظور جلوگیری از اقدامات موازی مطرح کردند که روسای کمیته ها به اتفاق آرا، موافقت خود را با این موضوع اعلام کردند.

طرح و بررسی موضوع تشکیل فدراسیون برق، لزوم بررسی تاپ چارت ۱۰ تشکل مشابه در کشورهای توسعه یافته و لزوم شفاف شدن نحوه انتخاب اعضای هیأت مدیره، ساختار جدید کمیته ها و تقویت ارتباط هیأت مدیره با کمیته ها از دیگر محورهای این جلسه بود.

در ادامه جلسه سپهر برزی مهر دبیر سندیکا توضیحات تکمیلی درباره بررسی های انجام شده توسط دبیرخانه و معاونت پژوهشی در خصوص ساماندهی و تغییر ساختار کمیته ها در جهت چابک-تر کردن عملکرد کمیته های تخصصی سندیکا و شفاف سازی فعالیت ها، ارائه کرد و مقرر شد طی دو ماه آینده بررسی های کامل تری بر روی مدل پیشنهادی انجام و به هیأت مدیره ارائه شود.

وی همچنین به ایجاد کارگروه های فراقمیته ای و استعلام زمینه فعالیت مشخص از اعضا با هدف داشتن یک حق رای در سندیکا اشاره کرد. اصلاح آیین نامه های قراردادها، تفکیک قرارداد تیپ پیمانکاری از بازرگانی، پیگیری مشکلات پیمانکاران توزیع در خصوص اسناد خزانه از دیگر موارد طرح شده در جلسه بود. در پایان جلسه حاضرین به بحث و تبادل نظر در خصوص وضعیت کنونی شرایط اقتصادی و خط مشی سندیکا در استفاده از ظرفیت های موجود با سیاست جلوگیری از ضرر و زیان اعضا با خاتمه قراردادها پرداختند.

اخبار شعب

تشکل را ارائه کرد.

با توافق اعضا مقرر شد گزارشی از طرف کارگروه ارتقاء برق منطقه ای اصفهان به وزیر نیرو یا معاون ایشان ارائه شود. اعضا همچنین درخواست برگزاری جلسه اختصاصی شورای گفتگوی برق از استاندار اصفهان بعنوان رئیس شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی اصفهان به منظور تبیین مشکلات برق در دو سطح استانی و ملی با حضور سازمان برنامه و بودجه استان اصفهان را مطرح کردند. در ادامه جلسه با طرح این موضوع که نقش بخش خصوصی در قراردادهای فعلی انجام

بررسی مشکلات صنعت برق در نشست کمیته انتقال شورای گفتگوی اصفهان

فاینانس نیست، تاکید شد که سندیکای صنعت برق ایران راهکارهای دریافت فاینانس داخلی برای پروژه های کوچک و بزرگ را بررسی کرده و در این زمینه پیشنهاداتی ارائه کند. در پایان جلسه علاوه بر رونمایی از بولتن شورای گفتگوی برق اصفهان، مدیرعامل برق منطقه ای اصفهان نیز بعنوان رئیس کمیته انتقال منصوب شد.

نشست کمیته انتقال شورای گفتگوی صنعت برق اصفهان هفدهم مرداد سال جاری با حضور مدیرعامل شرکت برق منطقه ای اصفهان و معاونان بهره برداری و طرح و توسعه این شرکت برگزار شد.

در ابتدای جلسه آقای مهندس موسی رضایی، رئیس شورای گفتگوی صنعت برق استان با اشاره به شرایط اقتصادی کشور و تبعات آن بر صنعت برق گفت: شرایط فعلی هم تهدید است و هم فرصت لذا لازم است از فرصت های آن نهایت استفاده را برای آبادانی کشور برد.

در ادامه مهندس مسائلی به عنوان نماینده سندیکای صنعت برق ایران در این جلسه، اقدامات سندیکا درباره تلاش برای حل مشکلات صنعت برق و شرکت های عضو این

اهتمام کمیته تولید شورای گفتگوی اصفهان برای ارائه فرمول محاسبه نرخ واقعی برق به مجلس

جلسه کمیته تولید شورای گفتگوی صنعت برق اصفهان هفدهم مرداد سال جاری با حضور مدیرعامل شرکت تولید برق اصفهان، مدیرعامل نیروگاه اصفهان و نمایندگان نیروگاه

کارگروه ارتقا

در جلسه کارگروه توسعه و ارتقاء توانمندی کارفرمایان، مشاوران و پیمانکاران مطرح شد؛
ارائه گزارش سندیکا از تاثیر نوسانات اخیر ارز و فلز بر سازندگان و پیمانکاران صنعت برق

جلسه کارگروه توسعه و ارتقاء توانمندی کارفرمایان، مشاوران و پیمانکاران بیست و چهارم مرداد در محل ساختمان توانیر برگزار شد. در ابتدای این جلسه که با محوریت بررسی رخدادهای تاثیرگذار بر شرکت‌های خصوصی مرتبط با صنعت برق برگزار شد، رئیس کارگروه درباره اقدامات و مکاتبات این کارگروه گزارشی ارائه کرد.

نمایندگان برق‌های منطقه‌ای گزارشی درباره محورهای مختلف اعم از آسیب شناسی پیاده‌سازی طرح پیشنهاد تغییر به روش مهندسی ارزش، تدوین الگوی زمان، هزینه و محدوده قراردادهای خدمات مهندسی و پیمانکاری، پیاده‌سازی انواع بیمه‌های پروژه‌های پیمانکاری، آسیب شناسی عدم تحویل موقت و قطعی قراردادها و پیاده‌سازی آیین‌نامه مربوطه براساس برنامه زمان بندی، بررسی راهکارهای بکارگیری مشاوران و پیمانکاران جدید، پیاده‌سازی نرم افزار سیستم ارزیابی مشاوران و پیمانکاران بر روی سرور توانیر، تدوین الزامات آموزشی مشاوران و پیمانکاران توسط کارفرما ارائه کردند.

در ادامه جلسه مهندس مسائلی نماینده سندیکا گزارشی از تاثیر نوسانات اخیر ارز و فلز بر شرکت‌های سازنده و پیمانکار صنعت برق ارائه کرده و اقدامات انجام شده توسط سندیکا را برای اعضای کمیته تشریح کرد.

ارائه گزارش توجیهی جداسازی مباحث HSE در پروژه‌های احداث و تهیه مستندات مربوطه توسط کارگروه، گزارش فرایند تشکیل کارگروه

ما اعتقاد راسخ داریم یکی از مهمترین وظایف و مأموریت‌های اتاق‌های بازرگانی حمایت از تشکل‌های اقتصادی است.

عضو هیات ریسه اتاق بازرگانی اصفهان اظهار داشت: تشکل‌های اقتصادی با ارایه درخواست به اتاق بازرگانی و بررسی عدم وجود تشکل موازی، اقتصادی بودن فعالیت تشکل و مطابقت با قانون بهبود محیط کسب و کار می‌توانند مراحل ثبت را دنبال کنند و با جذب حداقل ۲۰ عضو دارای کارت عضویت یا بازرگانی، پروانه فعالیت تشکل خود را از اتاق بازرگانی دریافت کنند.

پورسینا با اشاره به هم‌افزایی و همراهی سه اتاق بازرگانی، اصناف و تعاون استان اصفهان گفت: سه اتاق در استان اصفهان همواره هماهنگ و متحد فعالیت می‌کنند و برگزاری مشترک روز ۲۲ مرداد به عنوان روز تشکل‌ها یکی از پیامدهای این همراهی است.

در ادامه نشست از چند تشکل منتخب استان اصفهان تقدیر به عمل آمد که سندیکای صنعت برق شعبه اصفهان یکی از آنهاست. اتاق اصناف اصفهان، اتاق تعاون استان اصفهان، خانه صنعت، معدن و تجارت و... از دیگر تشکل‌های منتخبی بودند که از آنها نیز تقدیر شد.

شهید محمد منتظری اصفهان و نیروگاه زواره برگزار شد.

در ابتدای جلسه، مهندس محسنی مدیرعامل شرکت تولید برق اصفهان گزارشی از شرکت مادر تخصصی تولید و وضعیت نیروگاه‌ها و نرخ برق ارائه کرد. در ادامه مهندس مسائلی به عنوان نماینده سندیکا درباره اقدامات این تشکل در حوزه رفع مشکلات فعالان صنعت برق توضیحاتی مطرح کرد.

طبق تصمیم اعضا مقرر شد فرمولی برای محاسبه نرخ برق توسط بخش دولتی توسط آقایان مهندسین محسنی و ضیائی تهیه و به نمایندگان مجلس ارائه شود. بنا شد در تهیه این فرمول اضافه شدن قیمت سوخت، هزینه‌های آلودگی ناشی از عقب افتادگی تکنولوژی، راندمان، نیروی انسانی و هزینه استهلاک نیز در نظر گرفته شود.

همچنین مقرر شد مشکلات تولید برق و نیروگاه‌ها بویژه در بخش بودجه بندی از طرف مهندس نیکی احصاء و برای بررسی به مسئولان ذیربط ارائه شود. در پایان جلسه نیز از بولتن شورا شامل ساختار، چشم انداز و اهداف رونمایی شد.

در اولین نشست تشکل‌های اقتصادی استان اصفهان صورت گرفت؛

تقدیر از سندیکای صنعت برق شعبه اصفهان به عنوان تشکل منتخب استان

در نخستین نشست تشکل‌های اقتصادی استان اصفهان از سندیکای صنعت برق شعبه اصفهان به عنوان تشکل منتخب استان تقدیر شد.

نخستین نشست تشکل‌های اقتصادی استان اصفهان با محور برنڈسازی و صادرات کالا ایرانی و حضور مدیر کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی، روسای اتاق تعاون و اصناف و اعضای هیات ریسه تشکل‌ها در سالن همایش‌های بین‌المللی اتاق بازرگانی برگزار شد.

محسن پورسینا رییس کمیسیون تشکل‌های اتاق بازرگانی اصفهان در این نشست گفت: تشکل‌های اقتصادی و صنعتی استان اصفهان دارای پیشنهاد طولانی هستند و بسیاری از تشکل‌های ملی از این استان منشأ گرفته است. وی ضمن ارائه گزارش از نحوه تشکیل و فعالیت کمیسیون تشکل‌ها اتاق بازرگانی اصفهان در دوره هشتم هیات نمایندگان گفت: طی چهار سال گذشته تعداد تشکل‌های ثبت شده از ۵ تشکل به ۱۷ تشکل افزایش یافته است و ۳ تشکل نیز مراحل نهایی ثبت را طی می‌کنند.

اخبار کارگروه‌ها

کارگروه بیمه

بررسی ضوابط و دعوای قراردادی، نتایج حاصل شده و برنامه‌های آتی، ابهامات پیاده سازی ابلاغیه اجرای کامل دستور العمل‌ها و رعایت مقررات ایمنی از طرف توانیر و بررسی بکارگیری عامل چهارم (مدیریت طرح) در اجرای پروژه‌های صنعت برق از دیگر محورهای این جلسه بود.

در جلسه کارگروه بیمه و تامین اجتماعی صورت گرفت؛

چکش کاری لایحه اصلاح قوانین و دستورالعمل‌های سازمان بیمه و تامین اجتماعی

جلسه کارگروه بیمه و تامین اجتماعی سندیکا یازدهم شهریور سال جاری در محل سندیکای صنعت برق ایران برگزار شد.

در ابتدای این نشست، لایحه اصلاح قوانین و دستورالعمل‌های سازمان بیمه و تامین اجتماعی که در راستای حل مشکلات بیمه اعضای سندیکا تنظیم شده بود، بررسی و مقرر شد لایحه جامع و مستند به قوانین که توسط یکی از اعضای کارگروه تهیه شده، برای بررسی بیشتر در اختیار سایر اعضا قرار بگیرد تا در جلسات آتی نهایی شود.

تاکید اعضا بر این بود که در تدوین و تنظیم نهایی این لایحه از قوانین موضوعی اعم از قانون رفع موانع تولید، قانون حمایت از تولید، مواد ۲۸ و ۳۸ و ۴۱ قانون تامین اجتماعی نیز استفاده شود و مقرر شد لایحه مورد نظر، پس از تکمیل برای شورای هماهنگی تشکل‌ها، اتاق بازرگانی و مجلس شورای اسلامی ارسال شود.

با تصمیم کارگروه بنا شد ایرادات وارده در خصوص هیات بدوی و تجدید نظر، هم در لایحه لحاظ شود و هم بطور جداگانه با اتاق بازرگانی موضوع مورد بررسی قرار گیرد. همچنین مقرر شد پس از تهیه لایحه در جلساتی با تامین اجتماعی، از این ارگان درخواست شود که مشخصا اجرا یا عدم اجرای قوانین را تعیین تکلیف کرده و چنانچه تامین اجتماعی علاقمند به تعیین ضریب مشخص بیمه برای پروژه‌های برق و صنعتی باشد، در مورد ضریب توافق شود.

در پایان جلسه مقرر شد از کمک و همیاری سایر تشکل‌ها با مسائل مشترک نیز در این مسیر استفاده شود.

کارگروه مجلس

قول مساعد نایب رییس کمیسیون انرژی مجلس؛

انعکاس مشکلات بخش خصوصی صنعت برق به رییس مجلس

جلسه کارگروه مجلس و تعدادی از اعضای هیات مدیره سندیکای صنعت برق ایران با حضور حسین امیری خامکانی، نایب رییس کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی پانزدهم مرداد سال جاری در محل سندیکا برگزار شد. در ابتدای جلسه به افزایش قیمت لحظه‌ای فلزات که جزو مهمترین مواد اولیه صنعت برق هستند، اشاره و تصریح شد که افزایش افسارگسیخته قیمت‌ها، تامین مواد اولیه را برای اجرای قراردادهای صنعت برق با مشکل مواجه کرده است و تاکید شد این مساله مشکلات بسیاری را برای فعالان صنعت برق ایجاد کرده است.

در این جلسه به وضعیت شرکت‌های گرفتار در بحران اخیر و اینکه با جهش ناگهانی قیمت ارز و شرایطی که از آن تحت عنوان جنگ اقتصادی یاد می‌شود، بخش خصوصی نباید صرفا تبعات این جنگ را به دوش بکشد، تاکید شد. نمایندگان سندیکا با تشریح شرایط کنونی بخش خصوصی تصریح کردند که شرکت‌ها امکان اتمام تعهدات قراردادی خود را ندارند و نزدیک به ۳۰۰ قرارداد شناسایی شده است که امکان اجرای آنها وجود ندارد و دستگاه‌های اجرایی نیز همکاری متناسب با شرایط فعلی اقتصاد ندارند.

در این جلسه تاکید شد که متاسفانه شرایط کنونی و نوسانات ارزی، شرکت‌ها و فعالان صنعت برق را گرفتار کرده و منجر به ضبط ضمانت نامه‌ها و جریمه آنها شده است. این در حالی است که وضعیت حاکم بر اقتصاد، کاملاً خارج از کنترل شرکت‌هاست و آنها اساساً دخالتی در ایجاد آن ندارند. اگر فکری اساسی به حال این قراردادها نشود، بسیاری از شرکت‌ها از دست خواهند رفت.

رییس هیات مدیره سندیکا با تاکید بر اینکه

برای حل مشکلات قراردادی شرکت‌ها جلسات متعددی با وزات نیرو برگزار شده است، اظهار کرد: کارگروه‌های ما در حال تلاش برای حل مشکل شرکت‌ها هستند ولی متاسفانه وزارت نیرو هم برای حل مشکل محدودیت‌های قانونی بسیاری دارد.

وی افزود: با نگاهی به خاموشی‌های اخیر باید نگاهی عمیق‌تر و ریشه‌ای‌تر به مشکلات صنعت برق داشت. باید بپذیریم که اگر این مشکلات حل نشود، سال آینده با خاموشی‌های گسترده‌تری مواجه خواهیم شد. ما در سال‌های گذشته نیز بارها درباره بروز خاموشی‌ها به دلیل بحران‌های صنعت برق، هشدارهای لازم را داده بودیم، اما متاسفانه هرگز جدی گرفته نشد. بخشی با اشته به اینکه بخش عمده مشکلات کشور ربطی به تحریم‌ها ندارد و عمدتاً ناشی از سوءمدیریت داخلی است، تاکید کرد: سندیکای صنعت برق ایران آماده ارائه طرح‌های کارشناسی شده برای بهبود شرایط صنعت برق است.

پیام باقری، نایب رییس هیات مدیره سندیکا هم در ادامه جلسه به عبور حجم نقدینگی از مرز ۱۵۰۰ هزار میلیارد اشاره کرد و گفت: هدایت درست نقدینگی بحث بسیار مهمی است. اگر کار به درستی مدیریت می‌شد، این نقدینگی باید به سمت بازار مولد حرکت می‌کرد که ما در صنعت برق از این ظرفیت استفاده نکردیم، به همین دلیل طرح‌های زیادی روی زمین مانده است. در مجلس هم ظرفیت‌های قانونی خوبی داریم که قانون حمایت از صنعت برق یکی از آنهاست و می‌توان برای مدیریت بحران امروز از آن به خوبی استفاده کرد. متاسفانه سازمان برنامه همچنان از منابع وزارت نیرو برداشت می‌کند و همین مساله منجر به ایجاد مشکلات بسیاری برای وزارت نیرو و صنعت برق شده است.

نایب رییس هیات مدیره سندیکا افزود: با نگاهی به بودجه ۹۷ کاملاً روشن است که دولت به دنبال کوچک سازی نیست، ابعاد دولت در حال گسترده شدن هم هست در حالی که طبق اسناد بالادستی حجم دولت باید نسبت به سال‌های گذشته کوچکتر شود. باقری تصریح کرد: مشکلات ما با سازمان برنامه

قراردادهای صنعت برق، ۷ مرداد سال جاری در دفتر راهبردی و نظارت بر انتقال و توزیع برق برگزار شد.

در ابتدای این نشست با توجه به تعیین زمان ۳ ماهه تنفس از سوی مدیرعامل توانیر برای قراردادهای صنعت برق، راهکارهای موجود برای برون رفت از این چالش مورد بررسی قرار گرفت.

با تصمیم اعضای حاضر مقرر شد دستورالعمل «جبران آثار تغییر قیمت ارز در پیمان‌های فاقد تعدیل» ارائه شده برای شرکت‌های توزیع، بررسی و اصلاحات و پیشنهادات برای اجرای هرچه بهتر در پروژه‌های انتقال به کارگروه منعکس شود. همچنین مصوب شد این امر درباره قراردادهای مربوط به شرکت‌های برق منطقه‌ای هم مورد بررسی قرار گیرد.

در ادامه جلسه راهکارهای اجرایی برای قراردادهای انتقال بر اساس فعالیت‌های انجام شده در کارگروه بررسی و مقرر شد تعیین ضوابط قراردادی در جلسه آتی مورد بررسی قرار گیرد. با موافقت اعضا مصوب شد از طریق ابلاغ مجمع دستگاه اجرایی به مدیرعامل، کارگروه ۳ نفره‌ای برای حل معضله قراردادی تشکیل شود. همچنین متن الحاقی قرارداد برای انتقال حل اختلاف (یا بررسی ادعاها) برای قرارداد با منابع داخلی و عمرانی در جلسه قرائت و مقرر شد مدیرکل دفتر راهبردی و نظارت بر انتقال و توزیع برق جهت ابلاغ آن به دستگاه‌های اجرایی اقدام کند.

همچنین مقرر شد با هدف ایجاد راه ارتباطی قوی‌تر با سازمان برنامه و شورای عالی فنی برای حفظ صنعت زیرساختی برق، سه نامه از طرف وزیر نیرو یا معاون وزیر با مضمین درخواست مجوز خاتمه، درخواست مجوز مجاز شدن تاخیرات قراردادی، درخواست تجدید نرخ پیمان‌ها ارسال شود.

در ادامه جلسه موضوع تمدید و اصلاح بخشنامه ارزی بررسی و مقرر شد طی مکاتبه معاون وزیر نیرو با دکتر عدل این موضوع مورد درخواست قرار گیرد. همچنین بنا شد جلسه‌ای مشترک وزارت نیرو - بخش خصوصی و سازمان برنامه جهت تبیین موضوعات قراردادی برگزار شود.

نمایندگان سندیکا در این نشست برای ارائه گزارش تاثیر تحریم بر صنعت برق و میزان ارز مورد نیاز اعلام آمادگی کردند و مقرر شد درباره چالش‌های ارزی اقدامات مشترک سندیکا و دفتر راهبردی و نظارت بر انتقال و توزیع برق از سوی سندیکا پیگیری شود.

در ادامه جلسه نامه مدیرعامل شرکت توانیر به مدیرکل دفتر راهبردی و نظارت بر انتقال و توزیع برق ارائه و درخواست شد در این زمینه شفاف سازی صورت گرفته و اصلاحات مورد درخواست سندیکا ارسال شود. همچنین مبحث نامه اسناد خزانه توانیر مربوط به آذر

می‌کنند که برق همیشه و بدون هیچ مشکلی در حال تولید است و همواره جریان عادی خود را طی می‌کند.

امیری خامکانی افزود: بنده با مشکلات این صنعت آشنایی کامل دارم و برای حل آنها پیگیر خواهم بود. لذا تقاضای من این است که درخواست‌های سندیکا درباره موضوعاتی نظیر قراردادهای و اوراق قرضه را که در شرایط کنونی مشکل آفرین شده است، به طور مکتوب تهیه کرده تا از طریق کمیسیون در اختیار رییس مجلس قرار دهم. از این طریق این مسائل در شورای هماهنگی سران قوا مطرح خواهد شد. نایب رییس کمیسیون انرژی مجلس ادامه داد: صنعت برق صنعتی زیرساختی است که باید به آن توجه ویژه‌ای داشته باشیم. اهمیت این صنعت با رخ دادن خاموشی‌های اخیر تا اندازه ای نمایان و مشخص شد که این صنعت دچار مشکل است، اگر برق نباشد آب هم نیست و سایر صنایع نیز دچار مشکل خواهد شد.

در پایان جلسه مقرر شد سندیکا پیشنهادات و راه حل‌های مشخص خود را در خصوص معضلات قراردادی تهیه و تنظیم کند تا این پیشنهادات پس از نهایی شدن در جلسات کمیسیون در نشست سران سه قوه مطرح شود.

همچنین مقرر شد در ارتباط با موضوعاتی که به مجلس ارسال شده و تاکنون برای آنها اقدامی صورت نگرفته این موارد به کمیسیون انرژی منعکس شود تا پس از بررسی کمیسیون این موارد با ریاست مجلس مورد طرح و پیگیری قرار گیرد.

با موافقت اعضای جلسه بنا شد شرایط فورس مازور با هدف خاتمه قراردادهای طی مکاتبه با کمیسیون انرژی مورد پیگیری قرار گیرد و همچنین موضوع اختیار وزیر در خصوص خاتمه پیمان‌ها طی نامه‌ای به کمیسیون انرژی منعکس و از طرف کمیسیون مورد پیگیری قرار گیرد.

اعضا تصمیم گرفتند با توجه به خاموشی‌های اخیر، مخاطره آسیب به صنعت برق برای کمیسیون انرژی تشریح و پیشنهادهایی برای برون رفت از این بحران تنظیم شود و جهت بررسی موضوع به کمیسیون انرژی ارسال شود.

کارگروه مشترک وزارت نیرو و سندیکا

در جلسه کارگروه مشترک وزارت نیرو و سندیکا مورد بررسی قرار گرفت؛

تاثیر تحریم بر صنعت برق و میزان ارز مورد نیاز فعالین صنعتی

سومین نشست مشترک کارگروه مشترک وزارت نیرو و سندیکا برای حل معضله و مشکلات

جدی است و جلسات مشترک و مستمری با این سازمان داریم و در تلاش هستیم بخشنامه تعدیل را که سال ۹۵ متوقف شده، دوباره تمدید کنیم. این تمدید باید به گونه‌ای باشد که ریسک‌های قراردادهای را پوشش دهد چرا که نوسانات ارز در برخی صنایع با ضریب ۷۰ درصدی تاثیر داشته است و با این شرایط عمده قراردادهای شرکت‌های عضو سندیکا امکان ادامه ندارند.

وی همچنین به بسته ارزی جدید که از سوی بانک مرکزی اعلام شد، اشاره‌ای کرد و گفت: طبق این بسته ارز قاچاق نیست و نرخ آن دستوری تعیین نخواهد شد که همین امر حاوی پیام خوبی برای جامعه خواهد بود. در بسته قبلی صنعت برق دچار آسیب شد، چرا که بسیاری از کالاهای اساسی این بخش علی‌رغم اینکه تولید داخلی نداشت، در گروه ۴ قرار گرفته و واردات آنها به کشور ممنوع شد. در ادامه جلسه مهندس صالحی عضو هیات مدیره سندیکا با بیان اینکه مداخله‌گری دولت مشکلی را حل نمی‌کند، افزود: دولت به همه مسائل مسلط نیست و نمی‌تواند همه نیازها را برطرف کند. دولت در شرایط پیش رو باید مسئولانه در میدان حاضر بوده و همه ارگان‌ها در کنار هم به چاره‌اندیشی برای حل مشکلات بپردازند، هر چند به نظرمی رسد این اتفاق نیفتاده است.

صالحی با تاکید بر ضرورت توسعه روابط با همسایگان و استفاده از ظرفیت صادرات به کشورهای همسایه گفت: با سیاست‌هایی که دولت در پیش گرفته روابط ما با کشورهای عراق و افغانستان، آنها را برای تهیه نیاز خود به سمت کشورهای ترکمنستان و عربستان حرکت کردند و این امر در آینده باعث از دست رفتن بازارهای ما خواهد شد.

عضو هیات مدیره سندیکا با تاکید بر ضرورت اصلاح الگوی مصرف در کشور اظهار کرد: مردم به اسراف و هدر دادن منابع انرژی عادت کرده‌اند و تا قیمت‌ها واقعی نشود، روش مصرف اصلاح نخواهد شد که کمیسیون انرژی باید در واقعی کردن قیمت‌ها را نیز پیگیری کند.

در ادامه جلسه دکتر امیری خامکانی، نایب رئیس کمیسیون انرژی مجلس با اشاره به ضرورت ایجاد ارتباط تنگاتنگ این کمیسیون و سندیکا اظهار کرد: این ارتباط در سال‌های گذشته وجود داشته و باید حفظ شود. بنده شخصاً در کمیسیون مسائل بخش خصوصی را پیگیری می‌کنم و تلاش داریم حلقه وصل بین بخش دولتی و خصوصی همیشه حفظ شود. وی با اشاره به نگاه دولت و مجلس به صنعت برق گفت: متأسفانه نگاه به این صنعت نگاه بنگاهی نیست و رویکرد غالب، صنعت برق را موسسه خیریه می‌داند. با همین دیدگاه تصور

۱۳۹۵ با مدیر کل دفتر راهبردی و نظارت بر انتقال و توزیع برق مطرح و عدم اجرای آن برای قراردادهای زیر ۵ میلیارد درخواست شد. در پایان مقرر شد در جلسه آتی لیست تمام پروژه‌های جاری که دچار معضل ارز و فلز شده‌اند، از طرف سندیکا و انجمن برق (کانون سراسری پیمانکاران عمرانی) ارائه شود.

در نشست مشترک کارگروه مشترک وزارت نیرو و سندیکا صورت گرفت؛

بررسی و تلاش برای خاتمه قراردادها

چهارمین نشست مشترک کارگروه مشترک وزارت نیرو و سندیکا برای حل معضل و مشکلات قراردادهای صنعت برق، ۱۴ مرداد سال جاری در دفتر راهبردی و نظارت بر انتقال و توزیع برق برگزار شد.

در ابتدای این نشست دستورالعمل جبران آثار تغییر قیمت ارز در پیمان‌های فاقد تعدیل، بررسی و پیشنهادات سندیکا از طریق نمایندگان حاضر در جلسه و همچنین نسخه مکتوب آماده شده توسط کمیته حقوقی و قراردادهای سندیکا ارائه و مورد بررسی قرار گرفت.

بررسی گروه بندی‌های کالایی وزارت صمت، دستورالعمل‌های بانک مرکزی، محدودیت‌ها و مشخص نبودن شاخص محاسبه ارز مرجع از دیگر محورهای جلسه بود. همچنین گزارشی از بررسی‌های صورت گرفته توسط کارگروه بررسی دعاوی و تعیین ضوابط قراردادی شرکت توانیر در جلسه مطرح و در نهایت مقرر شد شابلون ارزی به منظور استانداردسازی محاسبه K از طرف سندیکا به کارگروه مشترک ارائه شود.

در ادامه جلسه شرایط اقتصادی حاکم بر کشور و عدم تکافوی فرمول تعدیل با شاخص‌های بورس و ارز مرجع بانک مرکزی بررسی و مورد تاکید قرار گرفت. همچنین اعضا بر لزوم ایجاد وحدت رویه بین شرکت‌های برق منطقه ای و شرکت‌های توزیع تاکید کردند.

مطابق گزارش نماینده وزارت نیرو، طی روزهای آتی نامه ای از طرف توانیر به دستگاه‌های اجرایی مبنی بر فراهم شدن امکان خاتمه پیمان‌ها با منشا بودجه جاری شرکت‌های (غیرعمرانی) ابلاغ خواهد شد لذا مقرر شد پیش نویس مکاتبات تنظیم شده، مورد بررسی و پیگیری قرار گرفته و در کوتاه‌ترین زمان ممکن اجرایی شوند.

در خصوص پیمان‌ها با منشاء بودجه عمرانی بنا بر گزارش‌های واصله از سازمان برنامه و بودجه، مقرر شد برای پیمان‌ها با پیشرفت حداکثر ۵۰ درصد، مجوز خاتمه گرفته شود و برای قراردادهای با پیشرفت بین ۵۰ تا ۸۰ درصد

و همچنین قراردادهای با پیشرفت بیش از ۸۰ درصد بررسی‌های لازم انجام و راه حل جبران و ادامه قرارداد مشخص شود. مقرر شد به دلیل محدودیت‌های موجود در تعدیل قراردادهای مربوط به دستگاه‌های دولتی بر لزوم ایجاد شرایط خاتمه پیمان‌ها تاکید شود.

به منظور کمک به بنیة مالی پیمانکاران و سازندگان، عدم کسر مبلغ پیش پرداخت از صورت وضعیت‌های میانی توسط کارفرما مطرح شود و بر لزوم استفاده حداکثری از ظرفیت‌های قراردادی و اختیارات کارفرما تاکید شود.

با تصمیم اعضا مقرر شد پیش نویس اولیه کارگروه بررسی ضوابط و دعاوی قراردادی در اوایل فرصت به دفتر راهبردی و نظارت بر انتقال

و توزیع برق وزارت نیرو ارسال شود. همچنین بنا شد جلسه ای مشترک بین نمایندگان سندیکا و نمایندگان شرکت توانیر برای نهایی شدن دستورالعمل برگزار شود تا با تهیه دستورالعمل‌های جبرانی امکان ادامه درصدی از قراردادها فراهم شود.

نمایندگان سندیکا تاکید کردند که با کاهش بار ارزی قراردادها به استناد قانون حداکثر استفاده و تغییر برندهای قراردادی امکان انجام قراردادها با زیان کمتر فراهم می‌شود لذا با توجه به وقوع تغییرات شدید شاخص‌های اقتصادی در سال ۹۷ (شروع تغییرات از اواسط سال ۱۳۹۵ بوده) اگر امکان تغییر برنده و کاهش بار ارزی قراردادها از سوی کارفرمای دولتی به هر علتی میسر نیست، قراردادها اولویت بندی شده و به غیر از قراردادهای اولویت دار الباقی خاتمه یابند.

پیرو پیگیری وزارت نیرو و بخش خصوصی برای اخذ مجوزهای مورد نیاز از سازمان برنامه در مهلت سه ماهه تاکید و مقرر شد در صورت عدم تحقق اهداف تعیین شده در این سه ماه و بازگشت شرایط ثبات به اقتصاد کشور، تمدید دوران تنفس برای یک دوره سه ماهه دیگر در دستور کار قرار گیرد.

در ادامه جلسه نامه توانیر در خصوص اسناد خزانه بررسی شد اما بدلیل عدم وجود تصریح در قانون به عدد ۵۰ درصد، نمایندگان سندیکا درخواست تغییر و تعدیل این بخشنامه ویژه برای قراردادهای زیر ۵ میلیارد تومان مربوط به شرکت‌های کوچک و متوسط را مطرح کردند که مقرر شد که از طرف سندیکا فرمولی بر مبنای معاملات کوچک، متوسط و بزرگ تهیه و براساس آن برای اصلاح بخشنامه مذکور از طرف وزارت نیرو صورت پذیرد.

در پایان جلسه بحث عدم همکاری برخی از کارفرمایان با ابلاغیه توانیر مبنی بر تنفس ۳ ماهه قراردادها بررسی و بنا شد طی یک جلسه ای عمومی همکاری متناسب با شرایط برای دستگاه‌های اجرایی وزارت نیرو تبیین شود.

در نامه‌ای خطاب به حائری مطرح شد؛

درخواست کارگروه مشترک سندیکا و برق منطقه‌ای خراسان برای معرفی نماینده توانیر

سندیکای صنعت برق ایران و برق منطقه‌ای خراسان در نامه‌ای مشترک از مهندس حائری درخواست کردند نماینده‌ای از توانیر برای کارگروه مشترک بین این دو ارگان معرفی کند.

سندیکای صنعت برق به عنوان نهاد صنفی ذیل اتاق بازرگانی صنایع معادن ایران و نماینده پانصد شرکت معتبر سازنده، پیمانکار و مهندسی مشاور و بازرگانی صنعت برق کشور و شرکت برق منطقه‌ای خراسان به عنوان یکی از شرکت‌های معین زیرمجموعه وزارت نیرو، از اواخر سال گذشته کارگروه مشترکی را با هدف بررسی و حل و فصل موانع و مشکلات سازندگان، پیمانکاران، مشاوران و کارفرمایان ایجاد کرده‌اند و همفکری، همکاری و تعامل دوسویه در جهت بهبود فضای کسب و کار صنعت برق را در دستور کار خود دارند.

بررسی مقررات و رویه‌های ناظر بر قراردادها، رسیدگی به موضوعاتی چون تعدیل، مباحث بیمه و مالیاتی و همچنین استفاده از ظرفیت‌های قوانین موجود و اسناد بالادستی کشور در راستای کمک به اقتصاد و کسب و کار صنعت برق در دستور کار کارگروه فوق‌الذکر قرار دارد و طرفین امید دارند با برگزاری مستمر و موثر جلسات و مشارکت مدیران و دست‌اندرکاران مرتبط، راهکارهای اجرایی در راستای بهبود وضع موجود صنعت برق شناسایی و به‌کار گرفته شود.

در نامه‌ای که به امضای علی بخشی رئیس هیات مدیره سندیکا و محمدحسن متولی‌زاده مدیرعامل برق منطقه‌ای خراسان رسیده از معاون وزیر نیرو در امور برق و انرژی درخواست شده است در صورت موافقت با موضوع، نماینده ای از شرکت توانیر جهت افزایش اثربخشی و تقویت این همکاری و تعامل مابین دولت و بخش خصوصی در راستای شکوفایی مجدد صنعت برق کشور در کارگروه فوق‌الذکر مشارکت کند.

طبق مصوبه کارگروه مشترک سندیکا و وزارت نیرو؛

سندیکا دریافت مجوز خاتمه قراردادها و اصلاح تمدید بخشنامه ارز را پیگیری می‌کند

جلسه مشترک سندیکا و وزارت نیرو چندی پیش به منظور بررسی مشکلات صنعت برق

آن توسط صنایع به اتمام رسیده است، ارائه شد. در ادامه جلسه، برنامه بازاریابی صنایع در افغانستان و فرصت‌های توسعه همکاری فیما بین ارائه شد. همچنین ظرفیت توسعه تبادل انرژی الکتریکی بین دو کشور و مساله مرکزیت ایران در تبادل انرژی با کشورهای منطقه تشریح شد. همچنین اعضای جلسه به مشکلات دریافت ویزای کثیرالورود برای مدیران و کارشناسان پروژه‌ها اشاره کردند. سفیر افغانستان ضمن تشکر از اجرای موفق پروژه توسط صنایع و ابراز علاقه به ادامه همکاری شرکت‌های ایرانی در پروژه‌های افغانستان، در خصوص سرمایه گذاری مشترک شرکت‌های ایرانی و افغانی جهت احداث واحدهای تولید ملزومات برقی در آن کشور ابراز امیدواری کردند. شایان ذکر است پروژه خط و پست قلعه نوکه شبکه برق افغانستان را به ترکمنستان متصل می‌کند، چهارم مرداد سال جاری توسط آقای محمد اشرف غنی، رئیس جمهور افغانستان افتتاح شد.

رونمایی از محصولات شرکت قشم ولتاژ در نمایشگاه بین المللی نوآوری و فناوری اینوتکس ۲۰۱۸

هفتمین نمایشگاه بین المللی نوآوری و فناوری اینوتکس ۲۰۱۸ به عنوان بزرگترین نمایشگاه تخصصی در حوزه تکنولوژی و نوآوری در تاریخ ۱۴ الی ۱۶ تیرماه در محل نمایشگاه‌های تخصص شهرداری تهران (بوستان گفتگو) برگزار شد.

پارک فناوری پردیس با حمایت معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری کشور به عنوان متولی این رویداد بین المللی امسال میزبان ۱۵۰ استارت آپ، ۱۶ شتاب دهنده، ۱۱ سرمایه گذار خطرپذیر و بیش از ۱۰۰ شرکت دانش بنیان در این نمایشگاه بود.

صورت پذیرد. در پایان بنا شد نامه‌ای از شرکت توانیر به شرکت‌های توزیع برق ارسال و ملاک کارکردهای ۹۶/۱/۱ قرار گیرد.

اخبار شرکت‌های عضو

با حضور سفیر افغانستان در شرکت صنایع صورت گرفت؛

بررسی فرصت‌های توسعه همکاری و بازاریابی صنایع در افغانستان

دکتر نصیر احمد نور، سفیر کبیر و نماینده فوق العاده جمهوری اسلامی افغانستان در تهران، با حضور در شرکت صنایع، با مهندس صالحی، مدیر عامل و مهندس پیام باقری، عضو هیات مدیره و همچنین معاونان این شرکت دیدار و به تبادل نظر پرداختند.

در این نشست که به منظور تشریح مساعی جهت فعالیت گسترده تر شرکت‌های فعال ایرانی در بخش خدمات فنی و مهندسی در کشور افغانستان و بررسی راهکارهای مناسب برگزار شد، بعد از معرفی صنایع، سوابق پروژه‌ها و توانمندی‌های این شرکت، تاریخچه اجرا و آخرین وضعیت پروژه خط ۱۱۰kV و پست ۲۰kV/۱۱۰ قلعه نو در افغانستان که بخش عمده

برگزار شد. در ابتدای جلسه ضمن بررسی میزان ارزیابی قراردادهای و اشاره به افزایش ۲٫۵ برابری قیمت محصولات صنعت برق، تاکید شد که تنها راه جبران نوسانات قیمت‌ها، تعدیل یا خاتمه قراردادهاست.

در ادامه جلسه با اشاره به گفته‌های کارگروه تامین منابع مینی بر اینکه امکان تامین منابع وجود ندارد و با این شرایط ظرفیت پیمانکاران و تولیدکنندگان به یک سوم کاهش خواهد یافت، مقرر شد با توجه به ظرفیت‌های موجود از ادامه این روند جلوگیری شود.

با موافقت اعضا مقرر شد ابلاغ الحاقیه کمیته ۳ نفره حل اختلاف به شرکت‌های توزیع و برق منطقه‌ای از طرف توانیر در اولین فرصت بررسی و اقدام شود. ارائه دستورالعمل جبرانی برای قراردادهای از طرف کارگروه بررسی دعوی و تعیین ضوابط قراردادی توانیر از دیگر محورهای این جلسه بود که مقرر شد دستورالعمل تعدیل نرخ ارز که از طرف کمیته عالی توزیع توانیر تهیه شده، توسط سندیکای صنعت برق مورد بررسی نهایی قرار گیرد.

همچنین مقرر شد شرکت توانیر با ارسال نامه‌ای به شرکت‌های توزیع و برق منطقه‌ای، لیست قراردادهای متاثر از نرخ ارز را (قراردادهایی که مناقصه آنها قبل از ۲۱ فروردین ۱۳۹۷ برگزار شده) به منظور برآورد قیمت قراردادهای متوقف و میزان مبلغ جبرانی مورد نیاز برای قراردادهای دارای اولویت، استعلام کند.

با توجه به اینکه سازمان بازرسی و دیوان محاسبات اعلام کرده‌اند در خصوص حل مشکلات قراردادی هرگونه همکاری لازم را انجام خواهند داد، مقرر شد این موضوع از طرف سندیکا پیگیری شود. بنا شد بخشنامه سازمان مدیریت برای قراردادهای عمرانی ملاک قرار گرفته و براساس آن برای قراردادهای بودجه جاری نیز اقدام شود.

با تصمیم اعضای کارگروه، مصوب شد درباره قراردادهای فاقد تعدیل، مشابه دستورالعمل سازمان برنامه دستورالعملی از سوی توانیر برای شرکت‌های تابعه ارسال شود. همچنین مقرر شد سندیکا و کانون پیمانکاری، مکاتبات انجام شده با معاون فنی امور زیربنایی و تولیدی سازمان برنامه و بودجه کشور درباره دریافت مجوز خاتمه قراردادهای و اصلاح تمدید بخشنامه ارز را پیگیری کنند.

در ادامه جلسه مقرر شد سندیکا پیش نویس نامه‌ای از سوی معاون وزیر نیرو خطاب به معاون وزیر صمت در خصوص حضور نماینده برق در کارگروه تخصصی برق را تهیه و ارائه کند.

همچنین مقرر شد الحاقیه قراردادی به قراردادهای ابلاغ شود و پیگیری‌های لازم توسط سندیکا

شرکت مهندسی برق و الکترونیک قشم ولتاژ نیز به عنوان یک شرکت دانش بنیان و High Tech برای پنجمین سال متوالی در این نمایشگاه حضور پیدا کرد و همانند هر سال محصولات پیشرفته و مبتنی بر فناوری خود را به نمایش گذاشت.

محصولات جدید شرکت مهندسی برق و الکترونیک قشم ولتاژ توسط دکتر سلطانی ریاست صندوق نوآوری و شکوفایی رونمایی و برای اولین بار در سطح ملی ارائه شد. این محصولات عبارتند از:

- انواع رباتهای صنعتی با استفاده از فناوری اینترنت اشیا (IoT)
- سیستم های رباتیک هوشمند خودکار سازی (FMS) با استفاده از فناوری اینترنت اشیا (IoT)
- مجموعه آموزشی و آزمایشگاهی (IoT) شایان ذکر است موضوع اصلی نمایشگاه اینوتکس سال جاری، «شهر هوشمند» بود. این نمایشگاه با توجه به بحث اینترنت اشیا (IoT)، مدیریت هوشمند انرژی، حمل و نقل هوشمند، زیرساخت های هوشمند، بهداشت و سلامت هوشمند و البته محیط و محل زندگی هوشمند طراحی شده بود.

نخستین مقره سیلیکونی ۷۵۰ کیلوولت برق کشور در شیراز تولید شد

نخستین مقره سیلیکونی ۷۵۰ کیلوولت برق برای نخستین بار در کشور به همت شرکت دانش بنیان سامانه های نوین افرا در شیراز تولید شد.

مدیرعامل شرکت دانش بنیان نوین افرا گفت: این مقره برای خطوط فشار قوی کاربرد دارند، در این شرکت دانش بنیان مقره ها با سیلیکون ساخته شده است.

فیروز ثانی افزود: مقره های عایق های الکتریکی اند که باعث می شوند برق بدون عبور از پایه های فلزی از خطوط انتقال عبور کنند. مقره های تولید شده خواص عایقی بهتری دارند و عمر آن ها ۵ برابر مقره های شیشه و سرامیکی است.

مدیرعامل این شرکت دانش بنیان تصریح کرد: ۱۲ نوع از موادی که در تولید مقره ها کاربرد دارد در کارخانه ما تولید می شود و این مقره ها پیش از ورود به بازار، ۳۲ نوع آزمون الکتریکی شیمیایی و مکانیکی را پشت سر می گذارند.

وی افزود: سالانه ۶۰۰ هزار مقره در این کارخانه تولید و روانه بازارهای داخلی و ۱۲ کشور اروپایی و آسیایی می شود.

فیروز ثانی گفت: ما توانسته ایم با دو سوم قیمت نمونه خارجی عایق های مورد نیاز ۳۴

شرکت توزیع نیروی برق و نیروگاه های کشور را تامین کنیم.

مدیرعامل شرکت دانش بنیان سامانه های نوین افرا گفت: این شرکت بزرگترین تولید کننده مقره در خاورمیانه است که ۵۲ نوع از این محصول را برای کاربردهای مختلف تولید می کند.

فاز اول پست ۴۰۰ کیلوولت زکریای مشهد وارد مدار شد

با یک رکورد کم سابقه فاز اول پست ۴۰۰ کیلوولت زکریای مشهد با پیمانکاری شرکت خدمات مهندسی آفرینه طوس در مدت زمان کوتاه برقرار و به مرحله بهره برداری رسید.

پست ۴۰۰ کیلوولت زکریای مشهد در زمینی به مساحت حدود تقریبی ۱۰ هکتار به عنوان یکی از بزرگترین ایستگاه های برق ۴۰۰ کیلوولت جنوب شهر مشهد و از پروژه های ملی صنعت برق کشور به منظور افزایش قابلیت اطمینان، پشتیبانی پستهای فشارقوی منطقه و همچنین تامین برق مطمئن مشترکان و مجاوران در مناطق جنوب و هسته مرکزی شهر مشهد در فاز اول برقرار و بازگیری از ترانس و خطوط خروجی ۱۳۲ کیلوولت آن به صورت کامل آغاز گردید.

در همین راستا جناب آقای مهندس سعادت مند معاون طرح و توسعه شرکت برق منطقه ای خراسان با بیان این که این پست در ارتفاعات شهر مشهد احداث گردیده، تصریح کرد: این پست برق در فاز اول با ظرفیت ۲۰۰ مگاوات آمپر در سطوح ولتاژ ۱۳۲/۴۰۰ کیلوولت به عنوان یکی از بزرگترین ایستگاه های برق ۴۰۰ کیلوولت منطقه شمال شرق کشور و از پروژه های ملی و پایه ای صنعت برق کشور محسوب می شود که تا کنون معادل ۳۷۰ میلیارد ریال از منابع داخلی شرکت برق منطقه ای برای آن هزینه شده است.

مهندس سعادت مند در ادامه با اشاره به مشکلاتی که در تامین برق شهر مشهد و پرباری

ایستگاههای انتقال وجود داشت افزود: با بررسی و مطالعات انجام شده توسط دفتر برنامه ریزی و برآورد بار، احداث ایستگاه مذکور با در نظر گرفتن موقعیت جغرافیایی پیشنهاد و به منظور ارتقاء و پایداری شبکه برق ضرورت احداث پست زکریا در دستور کار قرار گرفت.

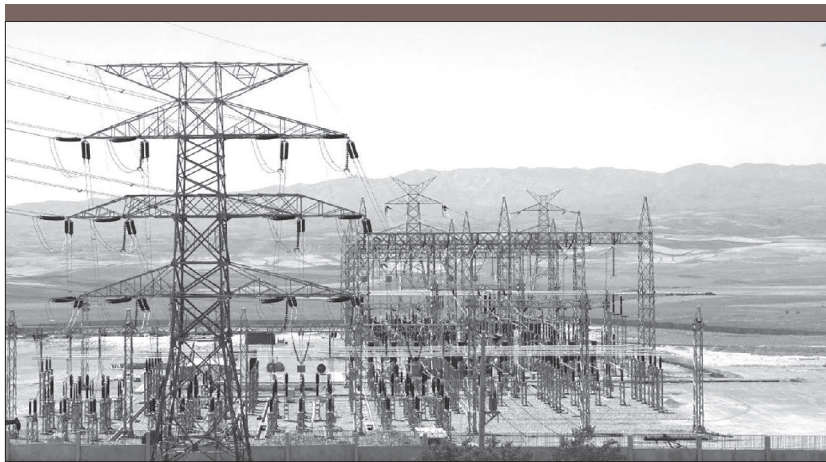
معاون طرح و توسعه شرکت برق منطقه ای خراسان تصریح کرد: این طرح با بهره گیری از حداکثر توان داخلی کشور و تجهیزات داخلی در سال حمایت از تولید ملی به بهره برداری نهائی خواهد رسید.

وی افزود این ایستگاه با هدف تامین انرژی الکتریکی مشهد و کاهش بار پستهای انتقال برق شهرستان خراسان بزرگ، تغذیه پستهای ۱۳۲ به ۲۰ کیلوولت منطقه و افزایش قابلیت اطمینان برقسانی در شهرستان مشهد و حومه احداث و با هزینه ای بالغ بر ۵۰۰ میلیارد ریال در طرح کامل بهره برداری خواهد شد.

سعادت مند بیان داشت: ایستگاه ۴۰۰/۱۳۲ کیلوولت زکریا با اتصال به شبکه برق و خطوط مربوط پست های ۱۳۲ کیلوولت کوهستان، کوهسنگی، دانشجو و ملاصدرا شهر مشهد را تغذیه خواهد نمود.

سعادت مند افزود: طراحی عملیات ساختمانی و خرید تجهیزات، نصب و راه اندازی بصورت کلید در دست با برگزاری مناقصه با مشاوره شرکت مشاوران به شرکت خدمات مهندسی آفرینه طوس واگذار شد.

در ادامه مهندس معین تقوی مدیرعامل شرکت خدمات مهندسی آفرینه طوس پیمانکار این طرح افزود: این ایستگاه در طرح نهائی شامل دو ترانسفورماتور ۴۰۰/۱۳۲ کیلوولت با ظرفیت نامی ۲۰۰ مگاوات آمپر، دو فیدر خط ۴۰۰ کیلوولت، دو فیدر ورودی ۱۳۲ کیلوولت، چهار فیدر خروجی ۱۳۲ کیلوولت و یک فیدر کوپلر ۱۳۲ کیلوولت است، که در نوع خود بی نظیر است، شرکت آفرینه طوس تمام تلاش خود را خواهد کرد تا این طرح ملی را زودتر از موعد مقرر جهت بهره برداری آماده کند.

پروژه برق‌رسانی به شهر قلعه نو افغانستان با همت صنایع افتتاح شد

پروژه برق‌رسانی به شهر قلعه نو افغانستان از کشور ترکمنستان که یکی از پروژه‌های پر اهمیت کشور افغانستان است، به دست اشرف غنی رئیس‌جمهور این کشور و وزرای انرژی افغانستان و ترکمنستان، چهاردهم مرداد سال جاری در بخش‌های پست و خط انتقال به صورت کامل و در بیش از ۹۰ درصد از بخش شبکه توزیع برق دار و افتتاح شد.

این پروژه به منظور برق‌رسانی به ولایت شمالی افغانستان (ولایت بادغیس) از سوی وزارت آب و انرژی این کشور تعریف شد که فعالیت‌های آن در سال ۲۰۱۲ توسط شرکت صنایع در سه بخش ۵۲ کیلومتر خط انتقال ۱۱۰ کیلووات از نقطه صفر مرزی ترکمنستان تا پست قلعه شهر نو، پست ۱۱۰/۲۰ کیلوولت شهر قلعه نو و شبکه توزیع برق شهر (حدوداً به طول ۸۵ کیلومتر) به صورت EPC آغاز شد.

تمامی تجهیزات این پروژه در هر سه بخش، از سازندگان ایرانی تأمین شده و طراحی و مهندسی آن تماماً توسط شرکت‌های ایرانی انجام شده است که این امر خود نقش بسزایی در معرفی تجهیزات و توانایی شرکت‌های داخلی داشته و در راستای رسالت شرکت صنایع در معرفی تجهیزات و خدمات شرکت‌های ایرانی در پروژه‌های خارج از کشور است.

این پروژه در طول حیات خود با مشکلاتی خارج از کنترل مواجه شده که تأثیر بسزایی در افزایش زمان آن داشته است. با این حال هریار با همفکری تمامی عوامل درگیر پروژه و انجام هزینه‌هایی خارج از تعهدات قراردادی و تنها به جهت حسن نیت و رعایت اخلاق حرفه‌ای و حفظ اعتبار شرکت‌های ایرانی از سوی این شرکت، مرتفع شد.

تحويل زمین پست در منطقه‌ای غیرمتعارف (بالای تپه ناهموار)، بروز ناامنی طالبان در منطقه، عدم همراهی و کارشناسی شرکت پیمانکار دست دوم ایرانی در میانه راه و ... از مشکلاتی بود که شرکت صنایع در این پروژه با آنها مواجه شد.

به دلیل مشکلات فوق، پروژه با تأخیر زیادی مواجه شد که کارفرما بدون توجه به دلایل و مستندات، این شرکت را در میانه اجرای پروژه با جرائم تأخیر مواجه کرد و ۱۰ درصد مبلغ پروژه (بیش از ۱٫۴ میلیون دلار) از حقوق این شرکت در مقابل صورت وضعیت‌ها به طور یکجانبه توسط کارفرما برداشت شد به طوری که اعتراض و شکایت این شرکت هم تاکنون بدون نتیجه مانده است. با همه این تفاسیر، شرکت صنایع

با اراده راسخ موفق به تکمیل کار و ایجاد ارتباط الکتریکی بین ترکمنستان و قلعه نو افغانستان استفاده مردم منطقه از نعمت برق شد. امید است این شرکت بتواند با اتکا به متخصصان و تجهیزات ایرانی و با پشتوانه حمایت‌های وزارت نیرو و سایر سازمان‌های مسئول، نقش موثرتری در راستای اعتلای صادرات تجهیزات و خدمات مهندسی داشته باشد.

با همت شرکت مهندسی و ساخت برق و کنترل مپنا صورت گرفت؛

نصب و راه‌اندازی تابلوی تحریک با طراحی و ساخت بومی در یک واحد نیروگاهی

با ورود شرکت برق و کنترل مپنا به عرصه طراحی و ساخت سامانه تحریک نیروگاهی، کشور ایران در زمره کشورهای صاحب فناوری پیشرفته برای طراحی، ساخت و اقدامات توسعه‌ای بر روی این بخش از نیروگاه‌های حرارتی و برقی قرار گرفت. از این رو می‌توان تصور کرد سطح وابستگی به شرکت‌های خارجی و خروج ارز از کشور برای خرید این سامانه، به خصوص در شرایط تحریم، تا چه اندازه حائز اهمیت است.

حلقه کنترل گاورنر و ولتاژ ژنراتور، مهم‌ترین و حیاتی‌ترین حلقه‌های کنترلی در نیروگاه‌های برق هستند که سیستم تحریک، وظیفه کنترل ولتاژ خروجی ژنراتور سنکرون را بر عهده دارد.

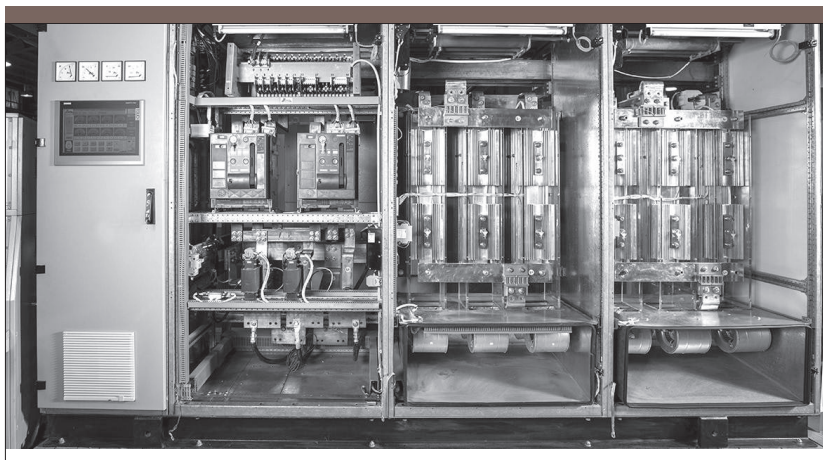
با توجه به اهمیت و نقش مهمی که سامانه تحریک در ارتباط با ژنراتور به عنوان یکی از اجزای اصلی نیروگاه دارد، پروژه طراحی و ساخت سیستم تحریک مپنا در شرکت مهندسی و ساخت برق و کنترل مپنا تعریف و پس از شش سال تلاش مستمر مهندسی جوان و نخبه کشور در واحد پژوهش و فناوری شرکت مکو، این سامانه تست‌های مرتبط را با موفقیت سپری کرد و در واحد دوم بخار نیروگاه پزند نصب و راه‌اندازی شد.

متخصصان این شرکت پس از سال‌ها نصب و راه‌اندازی سیستم‌های تحریک نیروگاهی از برندهای پیشرو و معتبر جهانی در نقاط مختلف کشور و کسب تجربه از مونتاژ تابلوهای قدرت و کنترل این سیستم نیروگاهی تحت لیسانس شرکت‌های اروپایی، و همچنین با حمایت همه‌جانبه شرکت گروه مپنا توانستند با ساخت اولین نمونه تابلوی تحریک مپنا با نام تجاری MAPEX گامی بلند در راستای دستیابی به دانش فنی طراحی و ساخت این سیستم نیروگاهی بردارند.

دستیابی به دانش فنی بومی در این حوزه، عنصری کلیدی در زمینه خودکفایی و قطع وابستگی به بیگانگان است و در حوزه تحقیق و توسعه یکی از مهمترین پروژه‌های راهبردی نیروگاهی می‌باشد که با تکیه بر دانش و نیروی متخصص بومی طراحی و ساخته شده است.

شایان ذکر است، ژنراتور سنکرون واحد دوم بخار نیروگاه پزند با سیستم تحریک گربومی MAPEX بیست و چهارم مرداد ماه سال جاری به شبکه سراسری برق کشور متصل شد. این واحد نیروگاهی همزمان به دو سیستم تحریک زمینس و MAPEX مجهز شده است تا بدون اختلال در بهره‌برداری از واحد، در زمان‌های مناسب مراحل مختلف تست‌های نیروگاهی بر روی سیستم تحریک MAPEX انجام پذیرد. تابلوی کراسینگ برد وظیفه برقراری ارتباط سیگنال‌ها و مدار قدرت با تابلوی تحریک فعال را بر عهده دارد که به طور اختصاصی برای این واحد طراحی شده است.

کارشناسان واحد پژوهش و فناوری شرکت مکو موفق شدند در طول زمان راه‌اندازی عادی واحد مذکور و به موازات گروه مهندسی شرکت، مراحل راه‌اندازی و تست اولیه این سیستم را انجام داده و مدهای کاری کنترل جریان تحریک، کنترل ولتاژ ژنراتور، اتصال به شبکه سراسری برق و تزریق توان را با موفقیت به انجام رسانند. انجام تست‌های مذکور بدون بروز مشکل و در کمترین زمان ممکن، مرهون به کارگیری سیستم‌های تست آزمایشگاهی پیشرفته در

شرکت مکواست که به سیستم های HIL معروف می باشند. در این سیستم ها عملکرد صحیح تابلوی کنترل در شرایط کاری مختلف توسط نرم افزارهای شبیه ساز مورد آزمون قرار می گیرد. عملکرد صحیح تابلوی کنترل تحریک گر MAPEX نیز در مراحل پیشین و در تست آزمایشگاهی با استفاده از شبیه ساز نیروگاه در حالت های مختلف کاری مورد آزمون قرار گرفته است. با توجه به تلاش تیم پروژه و موفقیت کسب شده تا این مرحله، دست یابی به یک محصول نوین، ایمن و کارآمد با دانش فنی بومی تنها نیازمند همت کارشناسان و حمایت مدیران ارشد در جهت انجام تست های بلندمدت و شناسایی و رفع نواقص احتمالی آن می باشد.

سامانه MAPEX یک محصول کاملاً بومی که ساخت کامل تجهیزات حساس قدرت و ادوات پیشرفته ی کنترل و الکترونیک آن توسط کارشناسان و متخصصان شرکت مکواست مطابق با استاندارد بین المللی IEEE ۴۲۱.۵ انجام شده است. در حال حاضر با حصول دانش فنی این بخش از نیروگاه های کشور، نیاز نیروگاه های کلاس E (با توان ۲۰۰ مگا ولت آمپر) به سیستم تحریک گر با جریان ۱۴۱۷ آمپر توسط این محصول کاملاً بوطرف شده و از خروج ارز در شرایط کنونی اقتصاد جلوگیری میگردد. در ادامه نیز با موازی سازی پل های یکسوساز در آینده ای نزدیک شاهد طراحی، ساخت و بهره برداری از سیستم های تحریک نیروگاه های کلاس F (با توان ۴۷۰ مگا ولت آمپر و جریان ۴۰۰۰ آمپر) خواهیم بود.

است، گفت: نفت و درآمدهای نفتی سطحی از کیفیت زندگی را برای ایرانیان فراهم کرده است که مشارکتی در به وجود آمدن آن نداشته است و به همین دلیل ایرانیان یاد نگرفته اند که در مشارکت با هم، خلق ثروت کنند.

وی با بیان اینکه فرهنگ مشارکت برای خلق ثروت در کشور نداریم، گفت: جاده میان بخش خصوصی و دولت در اقتصاد باید مرمت شود. شافعی افزود: در این میان ارزشهای مادی و حقوقی، تولید صرفاً مدنظر نیست، بلکه باید مشارکت معنا و مفهوم یابد و عده ای از افراد یا سازمانها با هم مشارکت واقعی داشته باشند تا خلاقیت و نوآوری ارزشمندی بروز کند که در این زمینه نیز با کمال تأسف، در سیر نزولی حرکت کرده و تولید کشور حالخوشی ندارد. وی اضافه کرد: اگر دانش جامعه برهم انباشته گشته و ارزشهای اصیل آن مدنظر قرار گیرد، سرمایه اجتماعی تلقی شده و این مهم بدون فراهم آوردن محیط مناسب برای تشکلها و انجمن های مردمی و محیط بحث و گفتگو امکان پذیر نیست. سال های زیادی است که کشور به سمت اقتصاد مقاومتی و جامعه تولیدمحور است، ولی کمتر به اهمیت تشکلها و سازمانهایی که معنا و مفهوم مشارکت را در سطح جامعه گسترده می کنند، پرداخته شده است.

شافعی ادامه داد: در اقتصاد ایران از بخش خصوصی زیاد صحبت می شود و همگان خواستار مشارکت بخش خصوصی در فعالیت های اقتصادی هستند، در حالیکه از این بخش می خواهند که در برنامه های توسعه ای کشور، تنها مجری امور باشند. وی افزود: باید زمینه سازی لازم برای ورود تشکلها به حیطه قانون گذاریها به منظور تامین منافع ملی و صنفی صورت داد و این تنها در سایه یک اجماع فراگیر و گسترده در میان فعالان اقتصادی و تشکلها، قابل دستیابی خواهد بود، لذا باید بیش از هر چیزی به دنبال ایجاد صدای واحد در اقتصاد باشیم. از هر

در این همایش که رونمایی از فهرست ملی تشکل های یکی از برنامه های اصلی آن محسوب می شد، علاوه بر روسای اتاق های بازرگانی، فعالان اقتصادی و مدیران ارشد تشکل های عضو اتاق، عبدالرضا رحمانی فضلی وزیر کشور، محمد شریعتمداری وزیر صنعت، معدن و تجارت، مسعود پزشکیان نایب رییس اول و حمیدرضا فولادگر رییس کمیسیون ویژه حمایت از تولید ملی مجلس شورای اسلامی نیز حضور داشتند.

در بخش تقدیر از تشکل های برتر، سندیکای صنعت برق ایران از بین حدود ۲۰۰ تشکل اقتصادی کشور به عنوان برترین تشکل اقتصادی عضو اتاق بازرگانی ایران برگزیده شد و با اهدای لوح و تندیس اتاق ایران از این تشکل تجلیل به عمل آمد. گفتنی است که ۱۲ تشکل بالادستی، ۱۱۹ انجمن، ۳۴ اتحادیه و ۱۸ سندیکای فعال عضو اتاق، در فهرست ملی تشکل ها ثبت شده اند.

شافعی: ضرورت زمینه سازی برای ورود تشکلها به حیطه قانون گذاری

نخستین همایش ملی تشکل های اقتصادی ایران در محل اتاق بازرگانی ایران برگزار و در آن از فعالان و پیشکسوتان تشکل های اقتصادی تقدیر شد.

در این برنامه، علاوه بر روسای اتاق های بازرگانی، فعالان اقتصادی و مدیران ارشد تشکل های عضو اتاق، عبدالرضا رحمانی فضلی وزیر کشور، محمد شریعتمداری وزیر صنعت، معدن و تجارت، مسعود پزشکیان نایب رییس اول و حمیدرضا فولادگر رییس کمیسیون ویژه حمایت از تولید ملی مجلس شورای اسلامی نیز حضور داشتند.

غلامحسین شافعی رئیس اتاق بازرگانی ایران با اشاره به اینکه وابستگی به نفت و درآمدهای نفتی، ما را با واقعیت های اقتصادی بیگانه کرده

رویدادها

سندیکا، برترین تشکل اقتصادی کشور شد

نخستین همایش تشکل های اقتصادی بیست و دوم مرداد سال جاری در محل اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران با تقدیر از سندیکای صنعت برق ایران به عنوان برترین تشکل اقتصادی کشور برگزار شد.

باعث منطقی شدن تقاضای ثبت سفارش شده است؛ براین اساس صفی را هم در مرکز ثبت سفارش به درازای بیش از یک کیلومتر در جلوی وزارت صنعت داشتیم که بعد از این تصمیم، ثبت سفارش به یک هشتم کاهش یافته است. وی ادامه داد: بخش قابل ملاحظه ای از تقاضای ثبت سفارش به دلیل نرخ ارز دولتی بود که هیچ منطقی هم نداشت، پس در شرایط خاص اقتصادی ضرورت دارد که برخی کنترل‌ها را اعمال کنیم که چه بهترین کنترل‌ها از سوی تشکل باشد، بنابراین اگر بانک مرکزی ارزی را به کسی داده است، باید نظارت بر روی آن صورت می‌گرفت، اما واقعیت آن است که بیش از چند ده هزار کالا ارز دولتی در مرحله نخست گرفتند که نمی‌توان همه آنها را تعزیری کرد، اما اکنون که تعداد کالاها محدود است، نظارت تعزیری بر روی آن زیاد است.

شریعتمداری گفت: پیشنهادهای را به کمیسیون ارزی بانک مرکزی که کمیته ماده ۱۴ است و به ریاست رئیس کل بانک مرکزی تشکیل می‌شود، مساله واردات در مقابل صادرات را مطرح کرده ایم که بتوانیم نیاز آن دسته از تولیدکنندگانی که صادرکننده هم هستند و مواد اولیه وارد می‌کنند، بدون بروکراسی بتوانند از ارز حاصل از صادرات خود استفاده کنند؛ در این میان نظرات باید از تشکل‌ها اخذ شود و به وزارت صنعت ارائه شده تا در کمیته مذکور از این نظرات استفاده کنیم.

وی افزود: اگر قرار بر این باشد که مابه التفاوت وصول شود، تدابیری را فراهم خواهیم کرد که به صورت تقسیمی این مابه التفاوت دریافت شده و غیرنقد هم باشد. در این صورت است که شرایط برای تولیدکنندگان سهل تر خواهد شد. وزیر صنعت گفت: اسامی ۲۰۰ تشکل بزرگ اقتصادی کشور امروز در بانک اطلاعاتی جمع‌آوری شده است که این می‌تواند مجموعه‌ای ارزشمند باشد. در عین حال، این امیدواری وجود دارد که هر رشته فعالیتی در ایران، دارای تشکل و انجمن قابل اتکا باشد و براین اساس اتاق بازرگانی، رسماً اسامی این تشکل‌ها را اعلام کرده است.

شریعتمداری اضافه کرد: دولت و قوه قضاییه در کنار مجلس باید در بزرگراه‌های تصمیم‌گیری اساسی و حساس از نظرات تشکل‌ها استفاده کنند، اگرچه دولتها ممکن است در شرایط خاص، تصمیمات خلق الساعه بگیرند، اما باید اتاق هم مورد مشورت قرار گیرد؛ این در حالی است که اکنون جلسه مهمی در اقتصاد نیست که از حضور رئیس اتاق بازرگانی ایران بی‌بهره باشیم.

وی افزود: بعد از ابلاغ بسته ارزی، با مکاتبات و تلفن‌هایی مواجه هستیم که با بسته جدید ارزی، ممکن است برخی از فعالیت‌های اقتصادی دچار مشکل شوند که البته این موارد

گفت: از نظر تعداد تشکل، چیزی کم نداریم؛ هم اکنون هشت هزار تشکل ثبت شده در کشور وجود دارد؛ اما مساله این است که چقدر این تشکل‌ها را قبول داریم؟ چقدر به آنها مسئولیت می‌دهیم؟ آنها چقدر مسئولیت پذیر هستند و چقدر به جایگاه خود باور دارند؟

وزیر کشور بین کرد: در هر کدام از این تشکل‌ها، ما با این مساله مواجه هستیم که در جایگاه واقعی خود قرار نگرفته اند که بخشی از علت آن، به عدم باور و بخشی هم به فرهنگ جامعه برمی‌گردد.

رحمانی فضلی افزود: با گزارشی که رئیس اتاق بازرگانی ارائه کرد، امیدوار شدم؛ چرا که ما باید عمیقاً به موضوع تشکل‌ها و مشارکت مردم در اداره حکومت باور و ایمان داشته باشیم.

وی با اشاره به اینکه تشکل‌ها باید نقش بپذیرند و قانون باید به آنها اجازه گام برداشتن بدهد، گفت: در اجرای اصل ۴۴ قانون اساسی، تنها ۱۲ تا ۱۳ درصد واگذاری‌ها به بخش خصوصی انجام نشد.

وزیر کشور ادامه داد: ما در وزارت کشور در زمینه تشکل‌ها، با سرعت مراحل اخذ مجوز را تسریع کرده و در توانمندی و نظارت و وظایف خود را انجام دادیم.

رحمانی فضلی گفت: در حوزه اقتصادی، وزارت کشور دو نقش دارد، یکی نقش هماهنگی است که به عهده وزارت کشور است و دیگری نقش اجرایی که در رده‌های پایین‌ترین فرمانداران و استانداران قرار گرفته‌اند که اقدامات لازم را انجام می‌دهند.

وزیر کشور اضافه کرد: همه ظرفیت ما در اختیار فعالان بخش خصوصی است؛ در عین حال در زمینه اصلی که بحث امنیت است، شرایط امنیتی کشور در درجه بسیار خوب و قابل قبولی است و علیرغم وجود مسایل امنیتی، هیچ گونه نگرانی وجود ندارد؛ به نحوی که گروه‌های تروریستی، از ۱۰ تا ۱۵ کیلومتری مرز، هیچ کدام نمی‌توانند جلو بیایند.

رحمانی فضلی افزود: در حوزه امنیت اجتماعی؛ چون اساس کار به نارضایتی‌های اقتصادی، سیاسی و اجتماعی برمی‌گردد، فعالان اقتصادی باید به ما کمک کنند و در چند جبهه کشور و نظام را هم در حوزه تولید و هم در حوزه امنیت یاری رسانند؛ براین اساس، درخواست ما از شما این است که تحلیل واحد داشته، بر اضطراب شرایط واقف باشیم، به دولت اعتماد کنیم و به دولت نظر بدهیم.

محمد شریعتمداری وزیر صنعت، معدن و تجارت در همایش تشکل‌های ملی اقتصادی افزود: در مورد فهرست کالاهای دریافت کننده ارز ۴۲۰۰ تومانی نیز که باید مابه التفاوت بدهند، کارها در حال انجام است و اکنون فقط مواد غذایی مهم، دارو و تجهیزات و ملزومات مهم پزشکی از این ارز برخوردار هستند که این امر

صدایی که تفاوت دیدگاهها را بروز دهد، در خانه‌های اتاق حل و فصل کرده و با یک دیدگاه کارشناسی فراگیر به مذاکره و رایزنی بپردازیم. شافی گفت: امروز نباید شبی را که تا صبح به سرمی‌بریم به جای اینکه برای فردا صبح منتظر گشودن گره از اقتصاد باشیم، نگران از مانع جدیدی پیش روی فعالان اقتصادی باشیم. زمان آن رسیده است که بخش خصوصی زمینه‌ساز حضور موثر در اقتصاد باشد. البته بخش خصوصی هم باید قبول کرده و تعهد دهد که اگر مورد مشورت قرار گرفته و مسئولیت پذیرفت، منافع بلندمدت جامعه را مدنظر قرار داده و سخن حق بگوییم.

عبدالرضا رحمانی فضلی در همایش ملی تشکل‌های اقتصادی در اتاق ایران با بیان اینکه از هر جنسی در این کوتاهی تامین ارز وجود دارد افزود: به گفته تشکل‌های صنایع غذایی، برخی از کالاها در این حوزه بیش از ۱۰ برابر ثبت سفارش شده که تخصیص هم براساس همین میزان ثبت سفارش انجام شد.

وی اضافه کرد: در حوزه مصرف ارزی، برخی‌ها که ارز را گرفتند کالا وارد نکردند، برخی‌ها در قیمت‌ها بزرگ نمایی کردند و برخی‌ها هم به قیمت ۴۲۰۰ تومان کالا را وارد بازار نکردند.

وزیر کشور ادامه داد: این در حالی است که در حوزه نظارت -نیز، نظارت درستی بر روی واردات این کالاها و کالاهایی که با ارز ۴۲۰۰ تومانی وارد شدند صورت نگرفت.

رحمانی فضلی با بیان اینکه برخی افرادی که باید منابع ارزی کشور را تامین کرده و در اختیار بانک مرکزی قرار می‌دانند، کوتاهی کردند، گفت: ثبت سفارش در برخی حوزه‌ها، ده برابر نیاز کشور بوده است.

وی افزود: تصمیمی در فروردین ماه امسال در حوزه ارزی از سوی دولت اتخاذ شد و در آن شرایط، حرکت مناسبی با توجه به تهدیدهای تحریم صورت گرفت تا بتوان بازار را مدیریت کرد؛ اما در حین اجرای این سیاست، با وضعیتی مواجه شدیم که برطبق آن، نیاز به سیاست‌های جدید ارزی به وجود آمد که البته در این بخش، دو اتفاق رخ داده است.

وزیر کشور اضافه کرد: تامین، تشخیص، مصرف و نظارت در حوزه ارز شکل گرفت و در حوزه تامین نیز، دوستانی که باید منابع ارزی را تامین می‌کردند، کوتاهی کردند.

وی گفت: در حوزه مصرف نیز از نظر قیمت، با نرخ بالاتری به فروش رساندند و نظارت دقیقی بر عرضه کالای ۴۲۰۰ تومانی انجام نشد.

رحمانی فضلی افزود: یک دولت هر چقدر هم که قدرت داشته باشد، اگر مردم به آن سیاست‌ها باور نداشته باشند، کار پیش نمی‌رود و هر کس به دنبال منافع خود خواهد بود.

وی با اشاره به حضور تشکل‌ها در اقتصاد ایران

را با هیئت دولت مطرح کردم، تصمیم برای شد که با نظروزی اقتصاد، دستورالعملی برای ماده ۵ بسته ارزی تدوین شود تا - فشار کمتری به بخش خصوصی وارد شود.

شریعتمداری گفت: برخی از کالاهایی که با ارز دولتی وارد کشور شده اند، اگر در بسته جدید ارزی مدنظر قرار نمی‌گرفت، ممکن بود شائبه به وجود آورد و عده‌ای موقعیت خاص به دست آورده اند که خلق منابع قابل ملاحظه و سودهای غیرمترقبه‌ای را حاصل می‌کند، بر همین اساس این پیشنهاد وارد بسته جدید ارزی شده است؛ این در حالی است که برخی ماشین آلات و مواد اولیه با قیمت مشخصی از ارز، دارای توجیه بوده باشند که اکنون ممکن است با نرخ بازار ثانویه ارز، سرمایه‌گذاری توجیه پذیر نباشد، بنابراین با حضور بانک مرکزی و وزیر اقتصاد باید این موضوعات را مورد بحث قرار داده و دستورالعملی تنظیم خواهیم کرد که فشارها به حداقل ممکن کاهش یابد.

وزیر صنعت گفت: بعد از مدتی به شرایط پایدار، مطلوب و آرام باز خواهیم گشت. اما در این مسیر نیاز به همکاری تشکلیها داریم.

امضای معاون وزیر بر روی درخواست سندیکا؛ درخواست خاتمه قراردادهای صنعت برق به سازمان برسد

درخواست سندیکا برای خاتمه قراردادهای صنعت برق به دلیل شرایط فوق العاده حاکم بر این صنعت که چندی پیش در سندیکای صنعت برق ایران تهیه شده بود، با امضای مهندس همایون حائری برای معاون فنی، امور زیربنایی و تولیدی سازمان برنامه و بودجه کشور ارسال شد.

در این نامه ضمن اشاره به شرایط جدید اقتصادی کشور، تاکید شده است: «این شرایط، اجرای پروژه‌ها و قراردادهای فنی و عمرانی را با چالش‌های جدی مواجه ساخته و بدون همکاری دولت و بخش خصوصی و برخورد متناسب با شرایط فعلی کشور از سوی کارفرمایان و پیمانکاران، تحقق قراردادهای جاری ممکن نخواهد بود.»

بر همین اساس در ادامه نامه به این نکته اذعان شده است که در شرایط فوق الذکر قراردادهای فی‌مابین بخش خصوصی و دولت از حالت تعادل خارج و موجب ضرر و زیان شده است. معاون وزیر نیرو در خاتمه نامه از معاون فنی و زیربنایی سازمان برنامه درخواست کرده است که جهت حفظ سرمایه‌گذاری‌های انجام شده توسط فعالان اقتصادی و جلوگیری از ایجاد بحران ورشکستگی و تعطیلی واحدهای تولیدی و پیمانکاری و تأثیرات مخرب آن بر اشتغال با

خاتمه پیمان‌هایی که ادامه آنها مقدور نیست، موافقت کرده و همچنین تعدیل‌های مناسبی را برای قراردادهای دارای اولویت به نحو مقتضی ابلاغ کند.

این اقدام بدون شک می‌تواند گامی موثر در راستای حل مشکلات عدیده اعضا در شرایط بحرانی کنونی باشد. سندیکای صنعت برق ایران به نمایندگی از بیش از ۵۰۰ شرکت عضو خود ماه‌هاست این موضوع را در دستور کار خود قرار داده و به شکل جدی دنبال می‌کند.

اولین گام، مذاکره با وزارت نیرو و همراه کردن مدیران ارشد این وزارتخانه بود که با برگزاری جلسات متعدد با معاون وزیر نیرو و سایر مدیران مربوطه و در نهایت ایجاد کارگروه مشترک وزارت نیرو و سندیکا امکان پذیر شد. این کارگروه که مهندس ارجمند، مدیرکل دفتر راهبری و نظارت بر انتقال و توزیع برق را به عنوان نماینده تام‌الاختیار وزارت نیرو در کنار نمایندگانی از سندیکا در خود جای داده است، اثربخشی این تشکلی را در وزارت نیرو به شکل چشم‌گیری افزایش داد.

پس از آن نمایندگان سندیکای صنعت برق ایران در جلسه‌ای با سازمان برنامه و بودجه، شرایط حاکم بر اقتصاد کشور و تأثیرات گسترده آن بر قراردادهای با رئیس امور نظام فنی و اجرایی مشاورین و پیمانکاران این سازمان در میان گذاشتند. ارائه اطلاعات کامل در خصوص گرفتاری‌ها و مشکلات اعضای سندیکا و سرنوشت قراردادهای صنعت برق در سازمان برنامه، منجر به پیشنهاد این سازمان مبنی بر اقدام و درخواست مستقیم دستگاه اجرایی یعنی وزارت نیرو برای خاتمه قراردادها شد. این موضوع در کوتاه‌ترین زمان ممکن در کارگروه مطرح و سندیکا عهده‌دار پیگیری صدور این نامه شد. خوشبختانه معاون وزیر نیرو در امور برق و انرژی با مشارکتی قابل تقدیر، درخواست سندیکا را پیگیری و موضوع طی نامه‌ای با ادبیات و متن مورد نظر بخش خصوصی پانزدهم مرداد ماه برای سازمان برنامه و بودجه ارسال شد.

لازم به ذکر است نامه و اقدامات فوق‌الذکر در خصوص پروژه‌هایی قابل پیگیری است که بر اساس بودجه‌های دولتی تعریف شده و عمدتاً پروژه‌های شرکت‌های برق منطقه‌ای را شامل می‌شوند. به همین منظور سندیکای صنعت برق ایران در خصوص پروژه‌های شرکت‌های توزیع که اساساً بر مبنای بودجه جاری این شرکت‌ها تعریف می‌شوند هم انجام پیگیری‌های لازم برای مذاکره با وزارت نیرو و تأیید را در دستور کار خود قرار داده است.

درخواست خاتمه قراردادهای توزیع هم آماده و به کارگروه مشترک با سندیکا ارائه شده و امید است که در کوتاه‌ترین زمان ممکن در خصوص قراردادهای شرکت‌های توزیع هم اقدامی مشابه

صورت پذیرد.

گفتنی است سندیکا تلاش می‌کند به دلیل شرایط حاکم بر اقتصاد کشور، قراردادهای صنعت برق را حتی الامکان به سمت خاتمه سوق دهد تا اعضا با کمترین هزینه ممکن در قراردادهایشان مواجه شوند. البته در این مسیر همراهی و مشارکت وزارت نیرو بالاخص مدیرکل راهبری و نظارت بر انتقال و توزیع برق وزارت نیرو آقای مهندس ارجمند قابل تقدیر و چشمگیر بوده است.

سناریوهای ارزی پیش روی صنعت؛

گزارشی از سمینار بررسی نوسانات بازار ارز و تأثیر آن بر صنعت برق

نشست بررسی نوسانات بازار ارز و تأثیر آن بر صنعت برق دهم مرداد سال جاری به همت سندیکای صنعت برق ایران و با حضور محمد لاهوتی دبیرکل کنفدراسیون صادرات، علیرضا پاکدین قائم مقام بازار سرمایه شرکت تأمین سرمایه کاردان، حمیدرضا صالحی عضو هیات مدیره سندیکا، سپهر بزری مهر دبیر و علیرضا اسدی معاون پژوهش و برنامه‌ریزی سندیکا و نمایندگانی از شرکت‌های عضو این تشکلی برگزار شد.

در ابتدای جلسه، محمد لاهوتی دبیرکل کنفدراسیون صادرات ضمن اشاره‌ای به تاریخچه وضعیت ارز در اقتصاد ایران گفت: دولت یازدهم و در ادامه آن دولت دوازدهم با روشی غیرمنطقی بنا داشت قیمت ارز را ثابت نگه دارد که بارها این تذکر داده شد که این روش باعث رها شدن فنر ارز خواهد شد که قابل کنترل نیست.

وی ادامه داد: علت افزایش نرخ ارز در کشور اجرای سلیقه‌ای قوانین است چرا که بر اساس هر فرمول و قانون در خصوص نرخ ارز این نرخ باید در پایان سال ۹۶ به حدود ۶۷۰۰ تومان می‌رسید اما دولت اجازه رشد به ارز ۳۷۰۰ تومان نداد.

دبیرکل کنفدراسیون صادرات با تاکید بر اینکه شرایط امروز جنگ اقتصادی است، تصریح کرد: عده‌ای در خارج به دنبال زدن دولت در حوزه اقتصادی هستند، به همین دلیل تصمیمات امروز بیشتر تصمیمات امنیتی است تا اقتصادی؛ به طوری که در دو ماه اخیر ۳۲ دستورالعمل در خصوص سیاست ارزی ابلاغ شده و دولت به علت شتابزدگی در اتخاذ این تصمیمات آنها را به طور مستمر اصلاح کرده است.

لاهورتی اضافه کرد: علاوه بر عدم اجرای درست قوانین، عدم نظارت دستگاه‌های نظارتی نظیر مجلس و سازمان بازرسی نیز وضعیت اقتصاد

سامانه نیما (نظام یکپارچه معاملات ارزی)، تسهیل و سرعت بخشی به تامین ارز مورد نیاز واردکنندگان است، ادامه داد: سامانه نظام یکپارچه معاملات ارزی که به اختصار سامانه نیما نام گرفته است، بستری امن برای خرید و فروش ارز است. بازرگانان درخواست‌های غیربانکی خود را برای تامین ارز در سامانه‌ی جامع تجارت ثبت می‌کنند سپس این درخواست به شکل خودکار به این سامانه منتقل می‌شود و سپس این درخواست برای صرافی‌ها قابل مشاهده می‌شود.

در بخشی از این نشست اسدی معاون پژوهش و برنامه ریزی سندیکا و تیم تحقیقاتی این تشکل به ارائه پژوهشی پرداختند که در آن روند زمانی نرخ ارز (دلار آمریکا) از سال ۷۱ تا ۹۷، نرخ رسمی و غیررسمی دلار، روند زمانی شاخص‌های قیمتی، صادرات صنعت برق، نقش دولت و عملکردهای آن در نظام ارزی، سیاست‌های ارزی دولت طی ۲۰ سال گذشته برای اعضای سندیکا تشریح شد.

در ادامه مبنای نظری بحران ارزی و تاثیر نوسانات نرخ ارز بر صنعت برق با ارائه آمار و ارقام مطرح شد و آینده نگری وضعیت نرخ ارز و تاثیرات آن بر صنعت و سناریوپردازی در زمینه پیش بینی وضعیت نرخ ارز به بحث گذاشته شد. (در پایان این گزارش، مطالب ارائه شده به صورت کامل برای مشاهده اعضا بارگذاری شده است).

پاکدین درباره روش‌های تامین مالی ارزی گفت: اشخاص حقیقی و حقوقی واجد شرایط مجازند با ارائه طرح سرمایه‌گذاری خود در فعالیت‌های قابل قبول، شامل فعالیت‌های سرمایه‌گذاری اولویت‌دار در بخش‌ها و زیربخش‌های تولیدی و صنعتی، معدنی، نفت، گاز، پتروشیمی، آب، برق، انرژی، مسکن و ساختمان، کشاورزی و منابع طبیعی، محیط زیست، حمل و نقل، ارتباطات و فناوری اطلاعات، صادرات کالاها و خدمات ایرانی به بازارهای هدف، صدور خدمات فنی- مهندسی، گردشگری، هتلداری،

از ابتدا قرار بود تمامی ارز حاصل از صادرات را در سامانه نیما ارائه کنند و واردکنندگان صادرکنندگان نیز در همین سامانه تامین ارز کنند که در واقع برخی از پتروشیمی‌ها ارز حاصل از صادرات خود را به سامانه نیما آوردند که البته همه پتروشیمی‌ها نبودند؛ پس از آن هم با فشارهایی روبه‌رو شدند که ارز خود را ارائه کنند. پتروشیمی‌ها هم دلایل خود را دارند و معتقدند برخی هزینه‌های تولیدشان بیش از ۴۲۰۰ تومان و از بازار غیررسمی ارز تامین می‌شود. در نتیجه پس از اینکه بازار ثانویه ارزی ایجاد شد مصمم شدند ارز خود را به این بازار عرضه کنند تا ضرر نکنند و به همین دلیل درخواست داشتند که به بازار ثانویه اضافه شوند.

وی با اشاره به اینکه برخی خوراک پتروشیمی‌ها از سوی دولت تامین می‌شود، ادامه داد: باید به راه حل منصفانه‌ای برسیم تا هم این یارانه پوشش داده شود و هم بتوانند ارز خود را به بازار ثانویه ارزی ارائه کنند تا بخشی از درآمد و هزینه آنها را جبران کند که با اعلام تشکیل بازار ارز ثانویه امیدواریم قدم مثبتی برداشته شود، ما نگران این هستیم که پتروشیمی هم نتواند ارز مورد نیاز را وارد بازار کند.

در ادامه جلسه پاکدین درباره ابزارهای تامین مالی ارزی در بازار سرمایه، گفت: در تیرماه ۹۲ حج نقدینگی کشور ۴۸۰ هزار میلیارد تومان بود اما این نقدینگی در بهمن ماه ۹۶ به ۱۴۸۹ هزار میلیارد تومان افزایش پیدا کرد. این حجم از نقدینگی سرگردان به بهای کنترل تورم و تحمیل رکود بر فعالان اقتصادی بود.

قائم مقام بازار سرمایه شرکت تامین سرمایه کاردان ادامه داد: اگر این حجم از نقدینگی وارد فضای اقتصادی می‌شد کارکرد درستی داشت اما متأسفانه سیاست‌های انقباض پولی به کار گرفته شد که بازارهای موازی با افزایش قیمت ایجاد شد.

وی ضمن اشاره به اینکه هدف از راه اندازی

را پیچیده تر کرده است. طبیعی است که در چنین شرایطی اقتصاد حالت انفجاری به خود بگیرد که یا باید تولیدکننده متوقف شود یا باید قیمت‌ها واقعی شود که متأسفانه هیچکدام مورد پذیرش دولت نیست.

وی در ادامه با اشاره به حجم بالای نقدینگی در کشور گفت: این حجم از نقدینگی در کشور سیلی است که همه را خواهد برد، برای کاهش این حجم راهکارهایی پیشنهاد می‌شود که نهایتاً به ضرر تولیدکننده است مثلاً با افزایش نرخ سود بانکی و ایجاد جذابیت برای جذب منابع به سمت بانک‌ها، سود تسهیلات بانکی نیز افزایش پیدا می‌کند که به نفع تولید و تولیدکننده نیست.

دبیرکل کنفدراسیون صادرات تاکید کرد: در ایجاد شرایط اقتصادی امروز ۵۰ درصد شرایط و عامل خارجی دخالت دارد و ۵۰ درصد عدم نظارت و سوءمدیریت لذا دولت یا باید اقتصاد آزاد را بپذیرد یا اقتصاد دستوری را. شرایط امروز غیرقابل پیش بینی است مگر اینکه سیاست‌ها شفاف و ماندگاری قوانین بیشتر باشد.

لاهورتی با انتقاد از نحوه مصرف انرژی در کشور اظهار کرد: برای جلوگیری از اسراف و اتلاف منابع باید آزدسازی صورت بگیرد و قیمت‌ها واقعی شود تا مردم با پرداخت هزینه، نحوه مصرف خود را مدیریت کنند و مادامی که دولت آزدسازی قیمت‌های انرژی را نپذیرد، کماکان اسراف در فرهنگ ما باقی خواهد ماند.

حمیدرضا صالحی عضو هیات مدیره سندیکای صنعت برق ایران نیز با تاکید بر اینکه صنعت برق صنعتی زیرساختی است، گفت: ۱۵ تا ۲۰ درصد صنایع کشور وابسته به برق هستند لذا نوسانات نرخ ارز تاثیر مستقیمی بر کارکرد همه صنایع دارد. باید بدانیم که ۲۴ درصد این صنعت وارداتی است که از هر نوسانی تأثیری پذیرد.

وی ادامه داد: یکی از چالش‌های ارزی امروز کشور، بلا تکلیفی در تعیین اولویت‌هاست،

رئیس هیات مدیره سندیکا، عضو هیات رئیسه سیگه ایران شد

همایون حائری، معاون وزیر نیرو در امور برق و انرژی طی حکمی علی بخشی، رئیس هیات مدیره سندیکای صنعت برق ایران را به عنوان عضو هیات رئیسه سیگه ایران منصوب کرد.

در متن حکم آمده است:

با توجه به تجربیات ارزشمند جنابعالی و راستای استفاده بهینه از ظرفیت‌های علمی شورای جهانی شبکه‌های فشار قوی، به موجب این حکم به عنوان عضو هیات رئیسه سیگه ایران منصوب می‌گردید. امید است با همکاری و تعامل با دیگر اعضا هیات رئیسه و دبیرخانه مربوطه در شرکت منکوی ایران، شاهد افزایش بیش از پیش استفاده از این ارگان بین‌المللی در ارائه خدمات به صنعت برق کشورمان باشیم. شایان ذکر است کمیته ملی مطالعات انرژی الکتریکی ایران (سیگه ایران) به عنوان نماینده شورای جهانی سیستم‌های فشار قوی (سیگه) در ایران است که فعالیت خود را جهت حضور در انجمن سیگه از سال ۱۳۶۸ آغاز کرده است. اهداف و فعالیت‌های اصلی سیگه ایران بر انتقال دانش فنی و استفاده از تجربیات جهت بهینه‌سازی عملکرد سیستم قدرت و توسعه آن در آینده متمرکز می‌شود.

ماموریت سیگه ایران، افزایش مشارکت مهندسان، متخصصین و محققین در انجمن سیگه ایران از طریق سازماندهی جهت حضور سمپوزیوم‌ها، ارائه مقالات در جلسات داخلی و کنفرانس‌های بین‌المللی سیگه، تشکیل کمیته‌های تخصصی در ایران جهت ارتباط و فعالیت با کمیته‌های مطالعاتی سیگه و اطلاع‌رسانی فعالیت‌های سیگه به اعضای سیگه ایران است.

عرضه مس به روش قبلی هستیم، چرا که به این روش شرکت‌های ما در تامین این مواد اولیه دچار مشکلات بسیار جدی می‌شوند.

تاکید سندیکا بر اعلام شرایط فورس مازور به عنوان یکی از نیازهای مبرم قراردادی

جلسه نمایندگان سندیکا با دکتر قانع فر، رئیس امور نظام فنی و اجرایی، مشاورین و پیمانکاران سازمان برنامه و بودجه سوم مرداد سال جاری برگزار شد.

در ابتدای این نشست با توجه به نیاز فعالان صنعت برق به تمديد و اصلاح بخشنامه تعديل نرخ ارز، نکات و موارد مرتبط از سوی نمایندگان سندیکا عنوان و مقرر شد سندیکای صنعت برق طی هماهنگی با وزارت نیرو درخواست تمديد بخشنامه تعديل نرخ ارز را پیگیری کند. همچنین مقرر شد که این درخواست با امضای وزیر یا معاون ایشان به رئیس سازمان مدیریت برنامه و بودجه ارسال شود.

در ادامه با تاکید بر اینکه عمده مشکل فعالان صنعت برق با وزارت نیرو ناشی از نبود بودجه و مشکلات مالی است، مقرر شد مذاکرات لازم در این موضوع با معاون فنی، امور زیربنایی و تولیدی سازمان برنامه و بودجه از طرف سندیکا صورت پذیرد. همچنین با عنایت به موضوعات مرتبط سندیکا و شورای هماهنگی تشکلهای مقرر شد سندیکا با تعامل این شورا، شورای هماهنگی، مباحث لازم را از طریق شورا با سازمان پیگیری کند.

در ادامه جلسه نمایندگان سندیکا به شرایط اقتصادی کشور اشاره و تاکید کردند که اعلام شرایط فورس مازور به عنوان یکی از نیازهای مبرم قراردادی است، آنها همچنین لزوم استفاده از این موضوع برای رساندن قراردادهای به حالت توازن را مطرح کردند، در نهایت مقرر شد شرایط فورس مازور با هدف خاتمه از سوی سندیکا پیگیری شود.

در پایان نشست، فهرست بهای حوزه برق در رشته ساختمان بررسی و مقرر شد نماینده سندیکا در جلسات تدوین فهرست بهای برق در رشته ساختمان حضور یافته و از نظرات سندیکا استفاده شود. همچنین اعلام آمادگی کامل سندیکا برای همکاری در تدوین فهرس بها در رشته‌های مختلف صنعت برق، تعامل با کارشناس امور نظام فنی و اجرایی سازمان برنامه و بودجه و ایجاد دفتر ارتباط سندیکا با سازمان مطرح شد.

بهداشت و درمان و آموزش، حداکثر معادل بخش ارزی هزینه‌های سرمایه‌گذاری طرح، از صندوق توسعه ملی تسهیلات ارزی دریافت کنند.

قائم مقام بازار سرمایه شرکت تامین سرمایه کاردان تصریح کرد: اعطای تسهیلات ارزی از طریق شبکه بانکی و از محل حساب ذخیره ارزی، به منظور حمایت و تامین مالی بخشی از نیازهای ارزی تولیدکنندگان و صادرکنندگان خصوصی و تعاونی در بخش‌های صنعت، معدن، کشاورزی، حمل و نقل، صدور خدمات فنی و مهندسی و فناوری اطلاعات، در چارچوب عقود و قوانین بانکداری اسلامی از طریق گشایش اعتبار اسنادی دیداری صورت می‌پذیرد.

پاکدین اضافه کرد: یکی از راه‌های جذب منابع مالی ارزی برای شرکت‌های داخلی، پذیرفته شدن در بورس‌های خارج از کشور می‌باشد. اگرچه پذیرش در بورس‌های خارجی، با توجه به شرایط کنونی و اعمال تحریم‌های جدید علیه ایران، امری مشکل خواهد بود، ولی در صورت عملی شدن، منجر به جمع‌آوری منابع ارزی بسیاری خواهد شد. بورس استانبول از جمله بورس‌های قابل استفاده برای شرکت‌های ایرانی، به جهت جذب منابع ارزی می‌باشد. در پایان جلسه سپهربرزی مهر دبیر سندیکا با اشاره به وضعیت شرکت‌های عضوین تشکل گفت: در خصوص ارز ۵ چالش اصلی در سندیکا احصا شده است که عدم تخصیص به موقع ارز و توقف درخواست‌های ثبت شده یکی از مهمترین اولویت‌هایی است که از طریق وزارت صمت در حال پیگیری است.

وی ادامه داد: عدم جبران نوسانات نرخ ارز در قراردادهای صنعت برق هم از دیگر مسائلی است که از طریق وزارت نیرو در حال پیگیری است. تا امروز موفق شده ایم موافقت اصلاح دستورالعمل تعديل را کسب کنیم. اصلاح این دستورالعمل به سندیکا سپرده شده و این امر در جلسات هفتگی و مستمر کارگروه مشترک وزارت نیرو و سندیکا در حال بررسی است.

برزی مهر تاکید کرد: مشکلات اعضا در خصوص خرید اعتباری ارز، قرار گرفتن برخی از اقلام ضروری در گروه ۴ و ممنوعیت وارداتی این دست از کالاها که از جمله مهمترین کالاهای مورد نیاز برخی از شرکت‌های عضو سندیکا محسوب می‌شوند و همچنین عدم ترخیص برخی از مواد اولیه اعضای سندیکا از دیگر چالش‌هایی است که در حال پیگیری برای حل آن هستیم.

دبیر سندیکا در پایان تصریح کرد: بحث عرضه فلزات و مدیریت تقاضای مس بر اساس اظهارنامه مالیاتی و متوسط خرید سنوآت گذشته نیز در دستور کار سندیکا است. ما با توجه به التهاب کنونی بازار عرضه و تقاضا، مخالف

در نامه‌ای به رئیس اتاق بازرگانی تهران عنوان شد

شش راهکار برای عبور از چالش‌های ارزی سازندگان و پیمانکاران صنعت برق

سندیکای صنعت برق ایران طی نامه‌ای از مهندس خوانساری، رئیس اتاق بازرگانی تهران درخواست کرد که به مشکلات سازندگان و پیمانکاران در تامین مواد اولیه و ارز مورد نیاز رسیدگی کند.

در ابتدای نامه با تاکید بر اینکه صنعت برق به عنوان یکی از صنایع زیرساختی کشور به منظور تامین مواد اولیه و تجهیزات مورد نیاز برای احداث و نگهداری شبکه‌های تولید، انتقال و توزیع نیروی برق همواره نیازمند تخصیص ارز است، عنوان شده است که در حال حاضر بدلیل افزایش جهش وار نرخ ارز و تغییر مقررات و رویه‌های مربوطه دچار مشکلات متعددی شده است.

در ادامه نامه مشکلات فعالان صنعت برق به صورت موردی و با توضیحات مکمل ارائه شده است:

- عدم تخصیص به موقع ارز و توقف درخواست‌های ثبت شده در سامانه توسط بانک مرکزی بنابر گزارشات آماری و داده‌های گمرکی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران، میزان واردات تجهیزات مورد نیاز صنعت برق در سال ۱۳۹۶ مجموعاً ۱٫۲ میلیارد دلار بوده است که فهرست آن براساس کد تعرفه محصولات در گزارش پیوست ارائه شده است. همچنین با توجه به استعلام انجام شده از شرکت‌های عضو، در حال حاضر به منظور تکمیل پروژه‌ها و تامین کالا و مواد اولیه مورد نیاز صنعت برق، بالغ بر ۶۳ میلیون یورو برای شش ماه اول سال مورد نیاز است که این مبلغ تا پایان سال ۱۳۹۷، یک میلیارد و سیصد میلیون یورو ارزیابی شده است. همچنین شرکت‌های عضو سندیکای صنعت برق، به منظور ادامه روند پروژه‌های جاری خود نیاز به تامین فوری ارز جهت خرید و تحویل سفارشات خود هستند، این درحالیست که علی‌رغم ثبت درخواست از سوی شرکت‌های عضو سندیکا در سامانه بانک مرکزی ایران این شرکت‌ها به دلیل تغییرات مکرر قوانین و مقررات ارزی با مشکل عدم تخصیص به موقع ارز و ریسک عدم تحویل کالا مواجه هستند.

- عدم جبران نوسانات نرخ ارز در قراردادهای صنعت برق

صنعت برق به عنوان یکی از صنایع زیرساختی و حیاتی کشور در شرایطی با بی‌ثباتی کنونی نرخ ارز و افزایش ناگهانی هزینه تولید کالا و خدمات

خود مواجه شده است که پیش از این (در موج اول افزایش قیمت ارز در سال ۹۰ و ۹۱) نیز به دلیل کمبود نقدینگی، عدم پیش‌بینی تعدیل در متن قراردادها و مواردی از این دست به شدت در تنگنا قرار گرفته و تعداد قابل توجهی از قراردادها متوقف و برخی از آنها تاکنون نیز تعیین تکلیف نشده‌اند.

در حال حاضر نیز هیچ مکانیزم حمایتی جهت جبران خسارات ناشی از این تغییرات در قراردادهای صنعت برق وجود ندارد.

یادآوری می‌شود که اثرپذیری صنعت برق از تغییرات نرخ ارز به لحاظ واردات تجهیزات، تکنولوژی، ماشین‌آلات و مواد اولیه به میزان ۸۵ درصد است. از طرفی قراردادهای صنعت برق در بخش توزیع و انتقال عمدتاً ریالی و فاقد تعدیل هستند.

- مشکلات بوجود آمده برای خریدهای ارزی اعتباری

به دلیل نوسانات بالای نرخ ارز و اتمام مدت اعتبار LC های بانکی دریافتی شرکت‌ها از بانک‌های تجاری، تامین اعتبار سفارشات توسط بانک مرکزی تایید نشده و به بانک‌های عامل ابلاغ نگردیده است که این مسئله منجر به عدم دسترسی شرکت‌ها به مواد اولیه کالاهای ضروری مورد نیاز شده است.

- قرارگیری برخی اقلام و تعرفه‌های ضروری مورد نیاز شبکه‌های برق در لیست کالاهای ممنوع الورد

برخی از اقلام وارداتی مورد نیاز جهت تکمیل پروژه‌های صنعت برق علی‌رغم اینکه دارای ساخت داخلی نیستند (از جمله برخی از نبشی‌های فولادی مورد مصرف در دکل‌های انتقال نیرو)، در ردیف اولویت چهارم کالایی قرار گرفته و شامل ممنوعیت ثبت سفارش و واردات شده‌اند. متأسفانه علی‌رغم پیگیری مکرر این سندیکا تاکنون اقدامی برای اصلاح و تغییر آنها صورت نپذیرفته است.

- عدم ترخیص مواد اولیه موجود در گمرک یکی دیگر از مشکلات تولیدکنندگان، ترخیص مواد اولیه از مبادی گمرکی است که قبل از طرح اولویت بندی اقلام وارداتی، بصورت اعتبار اسنادی، حواله ارزی، برات و... ثبت سفارش و خریداری شده و اکنون در گمرک‌های کشور در انتظار اعلام کد رهگیری توسط بانک مرکزی و ترخیص هستند. همچنین بند ۵ تصویب نامه هیات وزیران در مورخ ۹۷/۰۵/۱۶ ترخیص تمامی کالاهای وارد شده به گمرک را ملزم به پرداخت مابه‌التفاوت نرخ ارز در بازه زمانی ثبت سفارش و ترخیص گمرک کرده و به دلیل ناتوانی بخش خصوصی برای پرداخت مابه‌التفاوت مذکور، ترخیص تجهیزات مورد نیاز صنعت برق عملاً غیرممکن شده است.

سندیکای صنعت برق در پایان به منظور رفع مشکلات فوق‌الذکر، راهکارهایی به شرح پیشنهاد داده است:

- عدم شامل شدن تصویب نامه مورخ ۹۷/۰۵/۱۶ هیات وزیران برای کالاهایی که وارد گمرک شده و تسهیل روند ترخیص تجهیزات مورد نیاز صنعت برق

- عدم شامل شدن تصویب نامه مورخ ۹۷/۰۵/۱۶ هیات وزیران برای کالاهایی که تا قبل از ابلاغ این تصویب نامه ثبت سفارش شده است.

- تخصیص به موقع ارز مورد نیاز به ثبت سفارشات انجام شده شرکت‌های سازنده و پیمانکار (پیوست ۳)

- تسریع در انجام بررسی و صدور تاییدیه‌های مورد نیاز از سوی بانک مرکزی

- تمدید بخشنامه ارزی و تعیین آن به قراردادهای جاری با اصلاح فرمول محاسبه تعدیل با توجه به شرایط متناظر بر قراردادهای و همچنین ملاک قرار دادن نرخ ارز در بازار ثانویه ارز

- تشکیل کارگروه مشترک وزارت نیرو، وزارت صمت و نمایندگان بخش خصوصی

- شایان ذکر است سندیکای صنعت برق ایران با برگزاری جلسات مستمر و مشترک با وزارت نیرو، وزارت صمت و اتاق بازرگانی با جدیت پیگیر حل مشکلات فعالان بخش خصوصی صنعت برق برای عبور از چالش‌ها و بحران‌های اقتصادی امروز است.

رایزنی‌ها و پیگیری‌های سندیکا به ثمر نشست؛

مشکلات صنعت برق روی میز رییس مجلس و شورای هماهنگی سران سه قوه

برگزاری جلسات مستمر و مشترک سندیکا و مجلس و انتقال مشکلات فعالان بخش خصوصی صنعت برق و مشکلات قراردادی این بخش، به نتیجه رسید. تنها ده روز پس از برگزاری نشست مشترک با حسین امیری خامکانی، نایب رییس اول کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی، وی طی دو نامه جداگانه به علی لاریجانی، رئیس مجلس، ضمن اشاره به مشکلات صنعت برق و راهکارهای عبور از آنها نسبت به پیامدهای ناشی از تداوم این مشکلات هشدار داد.

وی در نامه‌ای که در آن به مشکلات قراردادی بخش خصوصی صنعت برق اشاره شده است، تاکید کرده وضعیت اقتصادی کشور و بحران پول، ارز و طلا بسیاری از قراردادها نیاز به تعدیل دارند، ضمن اینکه مدتی است به پیمانکاران و واحدهای تولیدی طرف قرارداد دولت اوراق

قرضه با سررسید مهلت دار داده می شود.

در ادامه این نامه که بیست و هشتم مرداد ماه برای رییس مجلس شورای اسلامی ارسال شده، آمده است که با توجه به روند روبه کاهش ارزش ریال و ابهامات موجود در بازار کشور، پیمانکاران دچار ابهام شدند که بنا به این امر علاوه بر عدم حضور در مناقصات جدید، قادر به ادامه پروژه های جدید نیز نیستند.

در پایان نامه از علی لاریجانی درخواست شده است که برای دو موضوع تعدیل قراردادهای موجود که با مشکلات ارزی یا تورم شدید مواجه شده اند و اوراق قرضه و اسناد خزانه مدت داری که به دلیل کاهش تدریجی ارزش ریال، پیمانکاران را دچار ضرر و زیان می کنند، در شورای هماهنگی سران سه قوه چاره اندیشی شود.

البته امیری خامکانی در نامه دیگری هم که در همان تاریخ برای رییس مجلس شورای اسلامی ارسال شد، مشکلات و راهکارهای پیش روی صنعت برق کشور را عنوان کرده است. در این نامه آمده است: «گرمای شدید فصلی موجب افزایش چشمگیر مصرف آب و برق و بروز مشکلات عدیده ای در این زمینه شده است لذا رشد و افزایش مصرف تا سال آینده خطر خاموشی های برق و حتی فروپاشی صنعت برق و به دنبال آن قطعی آب را دو چندان خواهد کرد.»

در این نامه جهت جلوگیری از تداوم و افزایش مشکلات پیش رو پیشنهاد شده است که مبلغی جهت تامین مالی صنعت برق مشابه تدابیر خروج از تنش آبی پیش بینی شود، عوارض پیش بینی شده در قانون در مورد تجدیدپذیرها و توسعه برق روستایی ۱۰۰ درصد تخصیص یابد و مابه التفاوت هزینه های تمام شده و قیمت های تکلیفی در بودجه دیده و پرداخت شود.

درخواست سندیکا از سازمان برنامه؛

ضرورت نظر خواهی از بخش خصوصی درباره بخشنامه جبرانی نرخ ارز

سندیکای صنعت برق ایران در نامه ای به دکتر قانع فر، رئیس امور نظام فنی و اجرایی سازمان برنامه و بودجه کشور میزان تاثیرپذیری ارزی قراردادهای صنعت برق را تشریح کرده است. در ابتدای نامه عنوان شده است که تلاطمات ارزی و افزایش جهش وار نرخ ارز که ممکن است طی ماه های آینده تشدید شود و همچنین دستورالعمل های متعدد بانک مرکزی و دولت، موجب افزایش قیمت تجهیزات وارداتی و کالاهای ساخت داخل شده که این مهم علاوه بر واکنش های بازار، افزایش صد درصدی

قیمت ها را به همراه داشته است.

در ادامه تاکید شده است که صنعت زیرساختی برق نیز از این قاعده مستثنی نبوده و در شرایط کنونی اقتصاد کشور کالا، قیمت خدمات و مواد اولیه مورد نیاز این صنعت افزایش چشمگیری داشته است، به طوری که بسیاری از قراردادهای بخش خصوصی با دستگاه های اجرایی از تعادل خارج شده و سازندگان، پیمانکاران و تأمین کنندگان کالا و خدمات این عرصه توان اجرای تعهدات خود را ندارند و به همین دلیل تعداد زیادی از این قراردادها متوقف شده است.

در این نامه تصریح شده است که سندیکای صنعت برق ایران با توجه به رسالت خود مبنی بر حمایت از فعالان عرصه برق کشور و تداوم این صنعت مهم، پس از بررسی قراردادهای موجود که دچار بحران ارزی شده اند، اثرپذیری ارزی بخش تولید کالای مورد نیاز صنعت برق (شامل سیم و کابل و تجهیزات صنعت برق) را بین ۷۵ تا ۱۰۰ درصد برآورد کرده است.

در ادامه از رئیس امور نظام فنی و اجرایی سازمان برنامه و بودجه کشور درخواست شده است به منظور احیای قراردادهای جاری با هدف جلوگیری از تداوم و گسترش خاموشی ها در سال آینده و سالهای بعد، کاهش شدید اشتغال و به تبع آنها ایجاد بحران های اجتماعی، با استناد به تبصره ۳ ماده ۲۰ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ماده ۲۴ قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار، نسبت به ارسال پیش نویس بخشنامه جبرانی مرتبط به این سندیکا به منظور کسب نظر از بخش خصوصی و اطمینان از اثربخش بودن بخشنامه مذکور، اقدامات لازم را انجام دهد.

گروه پژوهش خبری صدا و سیما برگزار کرد؛

نشست بررسی کارنامه چهل سالگی صنعت برق با حضور مدیران سندیکا

گروه اقتصاد پژوهش خبری صدا و سیما در ادامه نشست های کارشناسی خود، به بررسی دستاوردهای چهل سالگی انقلاب اسلامی ایران در صنعت برق پرداخت.

در این نشست که هجدهم مرداد سال جاری با حضور مهندس پیام باقری، نایب رئیس هیات مدیره سندیکای برق، مهندس سپهریزی مهر، دبیر سندیکای برق و دکتر علیرضا اسدی، معاونت پژوهش و برنامه ریزی سندیکا و سرکار خانم کاظم زاده دبیر تحریریه نشریه ستبران سندیکا برگزار شد.

در این نشست که شامل دو بخش بود، ابتدا دستاوردهای صنعت برق در چهل سالگی انقلاب اسلامی از نگاه سندیکا و سپس کارنامه وزارت نیرو در این چهار دهه مورد بررسی قرار

گرفت.

چکیده نشست پژوهشی به شرح زیر است:

صنعت برق ایران، از نظر ظرفیت نصب شده نیروگاهی تا پایان خرداد ۱۳۹۶، در خاورمیانه مقام نخست، رتبه سوم آسیا و رتبه چهاردهم در جهان را داراست و از نظر مقدار مصرف در جایگاه ۱۸ جهان قرار دارد.

در ابتدای انقلاب در حوزه برق تقریباً صد درصد وابستگی وجود داشت. نه تنها تجهیزات را به طور کامل وارد می کردیم بلکه وابستگی در حدی بود که حتی پیمانکاران هم از دیگر کشورها، برای اجرا، به کشور می آمدند.

در شروع انقلاب جمعیت کشور حدود ۳۶ میلیون نفر بوده و میزان ظرفیت نیروگاهی نصب شده حدود ۷۵۰۰ مگاوات بوده است. هم اکنون با ۸۰ میلیون جمعیت یعنی بیش از ۲ برابر سال ۵۷، ۸۰ هزار مگاوات ظرفیت نصب شده وجود دارد یعنی بیش از ۱۰ برابر شروع انقلاب اسلامی. بر اساس گزارش های منتشر شده در بخش صنعت برق، ایران با تولید ۲۶۵ میلیارد کیلووات ساعت در سال ۲۰۱۷، رتبه شانزدهم تولید برق در دنیا و رتبه دوم پس از عربستان سعودی را در منطقه به خود اختصاص داده است. ایران از حیث میزان تولید با تایوان، اسپانیا، ترکیه و استرالیا در یک گروه قرار دارد. در راستای توسعه عدالت اجتماعی و محرومیت زدایی، برق رسانی به روستاهای کشور، در چند سال اخیر نیز ادامه یافت و با برخورداری شدن ۲۱۵۲ روستا از نعمت برق، تعداد روستاهای برق دار کشور به بیش از ۵۶۸۰۰ روستا رسید.

تصمیم اتاق بازرگانی تهران برای ارجاع مشکلات

صنعت برق به رئیس جمهور

سندیکا گزارش مشکلات را تهیه می کند

جلسه مشترک هیات رئیسه اتاق بازرگانی تهران و نمایندگان سندیکای صنعت برق ایران دوازدهم شهریور سال جاری در محل اتاق بازرگانی برگزار شد.

در این جلسه که هدف آن طرح مشکلات فعالان بخش خصوصی صنعت برق بود، مهندس بخشی رئیس هیات مدیره سندیکا ضمن تقدیر از حمایت های اتاق، و بیان موفقیت های سندیکا به مشکلات شرکت های صنعت برق در شرایط کنونی اشاره کرد و گفت: با نوسانات اخیر بسیاری از پروژه های برق متوقف شده است و لازم است که برای حل آن تدبیری بکار رود.

نمایندگان سندیکا در جلسه به اتفاق از اتاق بازرگانی درخواست داشتند که با انعکاس مشکلات صنعت برق به مدیران ارشد دولت و مذاکره با آنها در این خصوص، زمینه حل و

اختصاص ۱۵ درصد تخفیف

ویژه اعضای سندیکا

مبلغ قابل پرداخت برای اعضای سندیکا هر متر مربع: ۱۰۰ هزار تومان (به انضمام ۹ درصد ارزش افزوده) از اعضای محترم سندیکا دعوت می شود در صورت تمایل به حضور در نمایشگاه، با تکمیل و ارسال فرم مربوطه به شماره فکس ۶۶۹۴۴۹۶۷ آمادگی خود را به سندیکا اعلام و برای کسب اطلاعات بیشتر با ستاد برگزاری نمایشگاه به شماره تلفن ۰۳۴-۳۲۴۷۸۴۱۴ (خانم زمانی) و یا امور نمایشگاه های سندیکا شماره تلفن ۰۳-۶۶۵۷۰۹۳۰ داخلی ۱۱۳ (خانم باقرپور) تماس حاصل فرمایند.

سندیکا خواستار تسهیل نحوه پرداخت در معاملات مس شد

سندیکای صنعت برق ایران در نامه ای به بهرامی ارض اقدس، دبیر ستاد تنظیم بازار و مشاور ارشد وزارت صنعت، معدن و تجارت درخواست کرده که در نحوه پرداخت معاملات مس تسهیل صورت بگیرد.

این نامه ضمن اشاره به افزایش نرخ ارز و قیمت فلزات رنگی از جمله مس، تاکید کرده است که تامین این فلزات برای تولیدکنندگان با مشکلات متعددی مانند اختلال و نابسامانی عرضه همراه شده و این امر در فعالیت واحدهای تولیدی بویژه صنعت برق که مصرف کننده اصلی مس هستند، اختلال ایجاد کرده است.

در ادامه این نامه آمده است: صنعت برق اصلی-ترین مصرف کننده مس در ایران است. شرکت صنایع ملی مس ایران از ۲۵۰ هزار تن مس تولیدی حدود ۱۵۰ هزار تن را در داخل به فروش می رساند که از این میزان ۱۲۰ هزار تن در صنعت سیم و کابل و ۲۰ هزار تن در ترانسفورماتورسازی و ۱۰ هزار تن در ساخت سایر آلیاژهای مورد نیاز صنعت برق مورد استفاده قرار می گیرد.

همچنین عنوان شده است که با نوسانات نرخ ارز، رویه خرید مس که در گذشته با پرداخت ۱۰ درصد از کل مبلغ به عنوان پیش پرداخت در بورس و ۹۰ درصد با ال سی ریالی ۹۰ روزه بوده، تغییر کرده است به نحوی که در حال حاضر باید در ۶ روز تسویه کامل صورت گیرد. این موضوع جریان نقدینگی شرکت ها را به شدت تهدید و عملاً شرکت های تولیدی صنایع پایین دستی را با بحران ورشکستگی و تعطیلی مواجه کرده است.

در این نامه که علاوه بر دبیر ستاد تنظیم بازار و مشاور ارشد وزارت صمت به رئیس اتاق بازرگانی تهران، معاون امور صنایع و اقتصادی وزارت صمت و معاون امور اقتصادی و بازرگانی

صنعت برق در حال تبدیل به بحران ملی برای اقتصاد بخش خصوصی است و اگر سرمایه گذاری لازم صورت نگیرد و اقتصاد برق به با همین رویه پیش برود، بخش صنعت کشور در سطح گسترده در آینده ای کوتاه با مشکلات جدی در تامین برق روبرو خواهد شد.

در پایان جلسه مهندس خوانساری رئیس اتاق بازرگانی تهران با بیان اینکه حمایت های اتاق از فعالان بخش خصوصی و همینطور سندیکای صنعت برق ایران ادامه خواهد داشت، گفت: اتاق بازرگانی برای حل مشکلات صنایع کشور گزارش هایی در ۵ محور تهیه کرده است که به دفتر ریاست جمهوری ارائه خواهد شد. وی اعلام کرد که گزارش چالش ها و راهکارهای صنعت برق نیز به گزارش های تهیه شده اضافه شود و مقرر شد سندیکا در این زمینه گزارشی جامع تهیه کرده و آن را به اتاق تحویل دهد تا برای بررسی و پیگیری به دفتر ریاست جمهوری ارسال شود.

تسهیلات ویژه اعضا برای حضور در چهارمین نمایشگاه تخصصی صنعت برق، انرژی های نو، آب و فاضلاب کرمان

چهارمین نمایشگاه تخصصی صنعت برق، انرژی های نو، آب و فاضلاب کرمان روزهای ۶ لغایت ۹ آذرماه سال جاری در محل دائمی نمایشگاه های بین المللی جنوب شرق (کرمان) برگزار می شود.

با عنایت به اینکه استان کرمان بعنوان قطب انرژی های خورشیدی کشور تعیین شده است و همچنین با توجه به حضور شرکت های معتبر حوزه برق، آب و فاضلاب در این رویداد و برنامه ریزی های انجام شده برای بازدید مدیران ارشد و دست اندرکاران منطقه، هماهنگی های لازم برای تسهیل حضور شرکت های عضو سندیکا در نمایشگاه بعمل آمده است و اعضای محترم سندیکا از تسهیلات زیر برخوردار خواهند بود:

فصل مسائل این بخش را فراهم کنند. از جمله راه کار های مورد تاکید در این جلسه اعلام شرایط فورس مازور یا هارد شیب از سوی دولت در خصوص قراردادهای صنعت برق بود.

در ادامه جلسه مهندس کلاهی عضو هیات نمایندگان اتاق تهران به مشکلات تامین مس و آلومینیوم مورد نیاز فعالان برق اشاره کرد و گفت: شرایط بازار، شرکت های سازنده سندیکا را در تهیه مواد اولیه با مشکل مواجه ساخته است لذا لازم است راهکارهای ارائه شده که مبتنی بر دو موضوع نحوه مدیریت عرضه و تقاضاست، پیاده سازی شود تا هم تقاضا واقعی باشد و هم عرضه به مقدار مناسب انجام شود.

مهندس وفایی، رئیس هیات مدیره تولید رعد نیز از عدم ثبات اقتصادی در کشور ابراز نگرانی کرده و تاکید کرد که در این وضعیت، شرکت ها نمی توانند فعالیت های خود را مدیریت کنند لذا از اتاق درخواست داشت پیگیر مشکلات این شرکت ها باشند و برای حل آنها با دولت مذاکره کنند.

بیان مشکلات نظام بانکی و دشواری های انتقال پول به داخل کشور دیگر محور جلسه بود که از سوی مهندس رهنما نایب رئیس هیات مدیره سندیکا طرح شد. وی همچنین تاکید داشت که تعدیل قراردادها کفاف نوسانات قیمت را نمی دهد و شرایط هارد شیب باید اعلام شود.

در ادامه آقایان مهندسی بردبار، صالحی و سعادتی ضمن قدردانی از حمایت اتاق از سندیکا، بحث مطالبات شرکت ها را مطرح کرده و خواستار پیگیری آن از سوی اتاق شدند. مهندس برزی مهردبیر سندیکا نیز به اقدامات انجام شده از سوی این تشکل برای حل مشکلات اعضا اشاره و تصریح کرد که مشکلات فعالان صنعت برق در قالب موضوعات مختلف از قبیل ارزیابی قراردادها، قراردادهای متوقف، مطالبات اعضا به طور جد در حال پیگیری است و رایزنی هایی با وزارت نیرو، وزارت صمت و شرکت توانیر در این مورد صورت گرفته است.

همچنین دکتر اسدی معاون پژوهشی و برنامه ریزی سندیکا نیز تاکید کرد که بحران

وزیر نیرو در این نشست با قدردانی از عملکرد و دستاوردهای شرکت توانیر گفت: در دوره جدید فعالیت توانیر باید با بهره‌گیری از تجربیات پیشین، تلاش شود تا بالاترین بهره‌وری را از ظرفیت‌های مجموعه شاهد باشیم. همچنین در این نشست همایون حائری، معاون وزیر نیرو در امور برق و انرژی با صدور حکمی آرش کردی را به عنوان مشاور خود در امور برق بخش خصوصی منصوب کرد.

گفتنی است، محمدحسن متولی‌زاده پیش از این مدیرعاملی شرکت برق منطقه‌ای خراسان را برعهده داشت.

«سیدمحمد هاشمی» عضو هیات مدیره سازمان نظام مهندسی استان تهران شد

هشتمین دوره انتخابات هیات مدیره‌های سازمان نظام مهندسی روز دوازدهم مهر در استان تهران و سایر استان‌ها از جمله اصفهان، قزوین، فارس و آذربایجان غربی برگزار شد.

در این دوره از انتخابات هیات مدیره‌های سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران مهندس سیدمحمد هاشمی، دبیر انجمن صنفی کارفرمایی شرکت‌های توزیع نیروی برق کشور با کسب ۱۹۲۳ رای، عضو هیات مدیره سازمان نظام مهندسی در رشته برق شد.

شایان ذکر است ۹۷۵۱ نفر در هشتمین دوره انتخابات هیات مدیره سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران شرکت کرده‌اند که این تعداد نسبت به دوره قبل ۵۱۹ نفر بیشتر بوده است. انتخابات امسال در ۳۶ شعبه رای‌گیری به صورت تمام الکترونیکی برگزار شد. ■

کرده و لزوماً تنها در چارچوب قراردادهای جاری و اسناد منضم به پیمان فعالیت کنند.

وی همچنین ارائه هرگونه پیشنهاد یا راهکار منطقی در راستای تسهیل و گذار از تنگناهای مترتب بر شرایط فعلی استقبال و تصریح کرده که این پیشنهادات ضمن انعکاس به مراجع بالادستی، گامی در راستای مدیریت مطلوب و موثر در مقابل چالش‌های پیش رو خواهد بود.

لازم به ذکر است سندیکای صنعت برق ایران پس از دریافت مجوز تنفس سه ماهه برای قراردادهای صنعت برق از معاونت برق وزارت نیرو، به دلیل اینکه برخی از شرکت‌های عضو قراردادهایی در حوزه آب و آبفای این وزارتخانه دارند، درخواست اعلام تنفس و حالت فوق العاده در قراردادهای صنعت آب و فاضلاب را به این وزارتخانه ارسال و جهت پیگیری موثرتر این مساله با انجمن صنفی شرکت‌های آب و فاضلاب نیز وارد مذاکره و همکاری شد.

به این ترتیب انجمن هم طی نامه ای به وزیر نیرو خواستار اعلام تنفس برای قراردادهای این صنعت شد. در این نامه که به امضای فرامرز شینی، رییس هیات مدیره انجمن صنفی صنعت آب و فاضلاب رسیده بود، به شرایط متلاطم اقتصادی، نوسانات قیمت ارز، فلزات و سایر اقلام مورد نیاز پروژه اشاره شده و عنوان شده بود که این مساله پیمانکاران این صنعت را با چالش‌های جدی مواجه کرده است.

در این نامه آمده بود: «اقتضا می‌کند که کارفرمایان این صنعت یعنی شرکت‌های آب و فاضلاب، شرکت‌های آب منطقه‌ای و مهندسان مشاور از هرگونه اختصار فسخ قرارداد و ضبط هرگونه ضمانت‌نامه حداقل برای مدت ۶ ماه خودداری نمایند تا در مهلت فوق و با ایجاد کارگروه مشترک آن وزارت، کافروما، مهندس مشاور و این انجمن موارد بررسی و راهکارهایی برای عبور از این شرایط و حل و فصل اختلافات اندیشیده شود.»

این مشارکت تشکیلی با اعلام توقف تصمیمات قراردادی تا اطلاع ثانوی به نتیجه رسید و امید است که فرصت سه ماهه برای تنفس قراردادهای صنعت برق هم با توجه به عدم تثبیت شرایط اقتصادی کشور و ادامه نوسانات قیمت‌ها، تا پایان سال تمدید شود.

مدیرعامل جدید شرکت توانیر معرفی شد

رضا اردکانیان، وزیر نیرو در جلسه عصر روز دوم مهر شورای معاونین وزارت نیرو ضمن تقدیر از خدمات آرش کردی، مدیرعامل پیشین توانیر، با صدور حکمی محمدحسن متولی‌زاده را به عنوان مدیرعامل جدید شرکت مادر تخصصی توانیر منصوب کرد.

وزارت صمت ارسال شده، درخواست شده است که به منظور تسهیل تامین مواد اولیه شرکت‌های تولیدی، علاوه بر نظارت و مدیریت بر عرضه و تقاضای مس، ترتیبی اتخاذ شود که نحوه پرداخت معاملات مس به شرایط قبل بازگردد و با تسویه ال سی ۹۰ روزه انجام شود.

همکاری تشکیلی صنعت آب و برق به ثمر نشست؛

دستور توقف اقدامات قراردادی صنعت آب تا پایان سال صادر شد

به دستور معاون آب و آبفای وزارت نیرو، کلیه شرکت‌های آب منطقه‌ای، مدیریت منابع آب ایران، مهندسی آب و فاضلاب کشور، توسعه منابع آب و نیروی ایران و نیز سازمان آب و برق خوزستان، تا پایان سال ۱۳۹۷ جهت عبور از مقطع فعلی، تحقق اهداف پروژه‌ها و حمایت از عوامل اجرایی، حتی الامکان از اتخاذ تصمیماتی نظیر فسخ و ضبط ضمانت‌نامه‌های مشاوران، پیمانکاران و تامین کنندگان کالا که طرف قرارداد این مجموعه‌ها هستند، منع شدند.

عباس سروش که این نامه را به منظور جلوگیری از اتخاذ تصمیم در خصوص قراردادهای متاثر از شرایط کنونی اقتصاد کشور به مجموعه‌های تحت پوشش معاونت آب و آبفای وزارت نیرو ارسال کرده، در انتهای این نامه خاطرنشان کرده است: «به منظور ساماندهی وضعیت قراردادها و اتخاذ تصمیمات راهبردی، کارگروه نظام فنی و اجرایی آب و آبفا در دفتر استانداریها و طرح‌های آب و آبفای این معاونت پذیرای پیشنهادهای سازنده خواهد بود.»

پس از این نامه، محمد حاج‌رسولیا، مدیرعامل شرکت مدیریت منابع آب ایران نیز طی نامه‌ای به شرکت‌های زیرمجموعه اش ضمن اشاره به شرایط کنونی اقتصادی کشور، نوسانات نرخ ارز و عدم ثبات بهای مصالح، تجهیزات و ماشین‌آلات و هزینه اجرای کار که پیمانکاران، تولیدکنندگان و تامین کنندگان کالا و خدمات را با چالش‌های غیرقابل پیش‌بینی مواجه کرده است، از مدیران شرکت‌های زیرمجموعه این معاونت خواست که از اتخاذ تصمیمات قراردادی در خصوص قراردادهای متاثر از این شرایط خودداری کنند.

محمد حاج‌رسولیا در بخش دیگری از نامه خود از این مدیران خواسته تا ضمن کمک به کوتاه کردن گردش کاری و فرآیندهای مربوطه از قبیل آزادسازی سپرده حسن انجام کار در قبال سیستم‌های مورد قبول، زمینه را برای استفاده از تبصره‌های قانونی در زمینه خرید مصالح و تجهیزات در چارچوب قرارداد فیما بین فراهم

خیرمقدم به اعضای جدید

۱۴

عضو جدید

به گزارش کمیته عضویت سندیکای صنعت برق ایران، در دوره گذشته ۱۴ شرکت جدید به عضویت این سندیکا پیوسته‌اند.

ابداع صنعت برق

پویا افراز سگال

حوزه فعالیت: تولید کننده انواع پستهای برق (کمپکت ترکیبی، پدمانند، پل مانند)
گروه: سازندگان انواع تابلوهای برق
مدیرعامل: سید حسین رضا شریعت داودی
تلفن: ۰۵۱-۳۲۴۰۰۱۳۳
فکس: ۰۵۱-۳۲۴۰۰۱۳۴
آدرس: تهران، شهرک غرب، خیابان فلامک شمالی ۱۳، شماره ۴
ایمیل: info@esb-co.ir
وب سایت: www.esb-co.ir

حوزه فعالیت: خرید و فروش کلیه لوازم برقی، تولید تابلو برق، رک مخابراتی، انجام امورات حفاظت فیزیکی
گروه: سازندگان انواع تابلوهای برق
مدیرعامل: حسین ایرانفرد
تلفن: ۰۲۱-۷۷۰۳۱۶۴۹ - ۷۷۰۳۱۲۹۵
فکس: ۰۲۱-۷۷۲۵۰۷۵۸
آدرس: تهران، میدان رسالت، خیابان مدنی، پلاک ۱۳۱۱، واحد ۱۹
ایمیل: iapomid@yahoo.com

آرتا سازه آرشین

پیشرو تجهیز پایا

حوزه فعالیت: طراحی و تولید دکل های مخابراتی فولادی، چراغ های خیابانی، معابر انتقال نیرو
گروه: سازندگان انواع دکل و خطوط انتقال نیرو
مدیرعامل: زرگار مولانی
تلفن: ۰۲۱-۲۲۹۰۹۵۹۶
فکس: ۰۲۱-۲۲۹۱۲۸۵۹
آدرس: تهران، میرداماد، خیابان شمس تبریزی، خیابان کازرون، خیابان عابدی، پلاک ۹، واحد ۲
ایمیل: info@arta-asa.com
وب سایت: www.Arta-Asa.com

حوزه فعالیت: خدمات مهندسی بازرگانی
گروه: خدمات مهندسی بازرگانی
مدیرعامل: بهزاد میر عربشاهی
تلفن: ۰۲۱-۸۶۰۷۲۱۸۳
فکس: ۰۲۱-۸۸۳۲۲۶۹۴
آدرس: تهران، خیابان سمیه، بین بهار و مفتاح جنوبی، کوچه بن بست اول، پلاک ۴، طبقه ۳
ایمیل: behzad.arabshahi@tpadena.com

آلدا

تابان الکتریک خطوط پارس

حوزه فعالیت: تولید براق آلات خطوط انتقال نیرو و پست های فشار قوی
گروه: سازندگان براق آلات انتقال نیرو
مدیرعامل: فرهنگ حجازی
تلفن: ۰۲۱-۴۴۰۳۲۱۵
فکس: ۰۲۱-۴۴۰۳۲۱۷
آدرس: تهران بزرگراه حکیم، بعد از اشرافی اصفهانی، روبروی بلوار ابوذر، کوچه مریم، پلاک ۹
ایمیل: info@aldacompany.com
وب سایت: www.aldacompany.com

حوزه فعالیت: خطوط انتقال نیرو
گروه: سازندگان انواع دکل و خطوط انتقال نیرو
مدیرعامل: محمد لک
تلفن: ۰۲۱-۴۳۴۳۵۰۰۶
فکس: ۰۲۱-۴۳۸۵۸۴۷۷
آدرس: لرستان، شهرستان ازنا، خیابان امام، نبش پاسداران، صندوق پستی ۱۹۵-۷۸۷۱۵
ایمیل: gmail.com@radmehrlak1

آلوم کابل کاوه

توان مهر البرز

حوزه فعالیت: تولید انواع سیم و کابل آلومینیوم و مسی
گروه: سازندگان انواع سیم و کابل
مدیرعامل: سحر رحمانی
تلفن: ۰۲۱-۸۸۸۸۸۴۰۷
فکس: ۰۲۱-۸۸۲۰۹۳۵۲
آدرس: تهران، میدان آرژانتین، انتهای خیابان الوند، پلاک ۱۴، واحد ۹
ایمیل: info@alumcablekaveh.com
وب سایت: www.alumcablekaveh.com

حوزه فعالیت: پیمانکاری حوزه نیرو و ابنیه
گروه: پیمانکاران خطوط انتقال نیرو
مدیرعامل: رامین مهربانی
تلفن: ۰۲۱-۸۸۶۷۳۱۰۹
فکس: ۰۲۱-۸۸۶۷۳۱۷۷
آدرس: تهران، بلوار ولیعصر، بلوار ستاری، پلاک ۷۲، طبقه سوم شرقی
ایمیل: info@tavanmehr.com

پارس سامان ایرانیان

صندوق پژوهش و فناوری صنعت برق و انرژی

حوزه فعالیت: تولیدکننده دیدهای ال ای دی- پنل روشنایی
گروه: انرژی های تجدیدپذیر
مدیرعامل: محمود رضا معلی
تلفن: ۰۵۱-۳۲۴۰۰۹۷۰
فکس: ۰۵۱-۳۲۴۰۰۹۷۰
آدرس: مشهد-کیلومتر ۲۵ جاده آسیایی- شهرک صنعتی فناوریهای برتر-صنعت ۳- واحد ۱۶۷
ایمیل: swanledlights@gmail.com
وب سایت: www.swanlamp.com

حوزه فعالیت: اعطای تسهیلات و حمایت های مالی از شرکت های دانش بنیان و فناوری
گروه: مهندسی مشاور-کمیته دانش بنیان
مدیرعامل: منصور فتحعلی
تلفن: ۰۲۱-۸۸۵۷۵۹۷۳
فکس: ۰۲۱-۸۸۳۶۶۵۷۴
آدرس: تهران، شهرک غرب، انتهای بلوار شهید دادمان، پژوهشگاه نیرو
ایمیل: info@energyfund.ir

خیرمقدم به اعضای جدید

سیم نور یزدان

طبرستان تابلو آریا

حوزه فعالیت: تولید تابلوهای برق
گروه: سازندگان انواع تابلوهای برق
مدیرعامل: جمشید قباد پور
تلفن: ۰۲۶-۳۳۳۰۹۳۰۳
فکس: ۰۲۶-۳۳۳۰۹۳۰۳
آدرس: کرج، جاده قزل حصار، خیابان اکسیژن، پلاک ۳
ایمیل: tabarestan_tablo@yahoo.com
وب سایت: www.tabarestantablo.com

حوزه فعالیت: تولیدکننده هادی های
ACSR-ACSS-ACCC-OPGW-ACSRTW-ACSRAW-ACSTW-AAC-AAAC
گروه: سازندگان انواع سیم و کابل
مدیرعامل: احمدرضا رضآبادی
تلفن: ۰۲۱-۴۴۰۱۲۶۴۹-۵۰
فکس: ۰۲۱-۴۴۰۷۴۸۳۳-۵۰
آدرس: تهران، صادقیه، فردوس شرق، پلاک ۹۴، واحد ۱
ایمیل: simnooryazdan@yahoo.com
وب سایت: www.simnoorco.com

مهندسی برق و الکترونیک یوسفی

کارخانجات تولیدی شهید قندی

حوزه فعالیت: تامین تجهیزات واردات و صادرات قطعات الکترونیک و الکترونیک
گروه: خدمات مهندسی بازرگانی
مدیرعامل: الهه یوسفی
تلفن: ۰۲۱-۸۸۵۴۵۶۴۰-۳
فکس: ۰۲۱-۸۸۵۴۵۶۴۴
آدرس: تهران، خیابان قائم مقام فراهانی، خیابان ششم، پلاک ۱۸، طبقه اول، واحد ۲
ایمیل: sales@simatec.ir

حوزه فعالیت: تولیدکننده انواع کابل مخابراتی و برق فشار ضعیف
گروه: سازندگان انواع سیم و کابل
مدیرعامل: حمیدرضا قدری
تلفن: ۰۹-۸۸۵۶۵۶۹۰-۹
فکس: ۰۹-۸۸۵۶۵۶۹۰-۹
آدرس: تهران، سعادت آباد، خیابان علامه جنوبی، کوچه حق طلب غربی، پلاک ۴۹، طبقه ۲
ایمیل: info@sgccir.com
وب سایت: www.sgccir.com

پیام تقدیر و تبریک

جناب آقای مهندس فیروزثانی

مدیرعامل محترم شرکت سامانه های نوین افرا

بدینوسیله سندیکای صنعت برق ایران تولید نخستین مقرر سیلیکونی ۷۵۰ کیلوولت برق کشور در شیراز توسط شرکت سامانه های نوین افرا را تبریک عرض نموده و برای حضرتعالی و کارکنان آن مجموعه، آرزوی موفقیت روزافزون دارد.

جناب آقای مهندس متولی زاده

مدیرعامل محترم شرکت توانیر

بدینوسیله سندیکای صنعت برق ایران انتخاب شایسته حضرتعالی به عنوان مدیرعامل شرکت سهامی مدیریت تولید، انتقال و توزیع نیروی برق ایران را تبریک عرض کرده و این انتخاب را در شرایط دشوار فعلی به فال نیک می گیرد.

شناخت وسیع و عمیق جنابعالی نسبت به صنعت برق و چالش های گسترده آن و همچنین سابقه گرانقدرتان در برق منطقه ای خراسان، به عنوان یکی از بزرگترین و موفق ترین شرکت های کارفرمایی صنعت برق، صاحبان این صنعت را به بهبود شرایط کسب و کار امیدوارتر می کند.

تقدیر و تشکر سندیکای صنعت برق ایران از مهندس بردبار

سندیکای صنعت برق ایران در نامه ای که به امضای رئیس هیات مدیره سندیکا رسیده است، از مهندس بردبار مدیرعامل محترم شرکت الکترونیک افزار آزما و عضو هیات مدیره سندیکا تشکر و قدردانی کرد. بی تردید اقدام ارزشمند و حمایت مجدد مالی از سندیکا، حاکی از رویکرد دلسوزانه و تشکل محور جنابعالی بوده و شایسته سپاس و قدردانی است. این حرکت ارزنده را ارج نهاده و توفیق روزافزون حضرتعالی را از درگاه حضرت حق مسئلت می نمایم.

جناب آقای دکتر مقدم

مدیرعامل محترم شرکت مشانیر

بدینوسیله سندیکای صنعت برق ایران انتخاب شایسته جنابعالی را به عنوان مدیرعامل شرکت مشانیر، تبریک عرض نموده و برای شما آرزوی موفقیت روزافزون دارد.

امید است که مدیریت و تجربیات گرانقدر جنابعالی به ایجاد رونق هر چه بیشتر این مجموعه که عضوی مؤثر در صنعت برق کشور محسوب می شود، منجر شود.

پیام تسلیت

جناب آقای مهندس اخلاقی

کارشناس محترم بخش بازاریابی و پیشنهادات گروه پارسیان

تسلیت سندیکا به مناسبت

درگذشت جناب آقای مهندس جهانگیر مهدمینا

با کمال تأثر و تأسف مصیبت وارده و درگذشت مادر گرامیتان را تسلیت عرض نموده، برای آن مرحومه علو درجات و برای بازماندگان صبر و شکیبایی آرزومندیم.

با کمال تأثر و تأسف درگذشت جناب آقای مهندس جهانگیر مهدمینا، قائم مقام اسبق مدیرعامل شرکت توانیر را به خانواده ایشان و خانواده صنعت برق تسلیت عرض می‌نماییم. خدمات شایسته و ماندگار ایشان در عرصه صنعت برق همواره در یاد و خاطره همکاران باقی خواهد ماند.

جناب آقای مهندس طاهری

مدیرعامل محترم شرکت ترانس پست پارس

جناب آقای مهندس همایون خسروی

عضو محترم هیات مدیره شرکت توسعه پست‌های فشارقوی پارسیان

با کمال تأثر و تأسف مصیبت وارده و درگذشت دایی گرامیتان را تسلیت عرض نموده، برای آن مرحوم علو درجات و برای بازماندگان صبر و شکیبایی آرزومندیم.

با کمال تأثر و تأسف مصیبت وارده و درگذشت برادر گرامیتان را تسلیت عرض نموده، برای آن مرحوم علو درجات و برای بازماندگان صبر و شکیبایی آرزومندیم.

جناب آقای امیری طیبی

دبیر محترم کمیته حل اختلاف سندیکا

تسلیت سندیکا به مناسبت حادثه تروریستی اهواز

سندیکای صنعت برق ایران ضمن محکوم کردن حمله تروریست به رژه نیروهای مسلح در اهواز که منجر به شهادت و مجروح شدن چند تن از هموطنان عزیز شده است، این ضایعه را به ملت شریف ایران و خانواده بزرگ صنعت برق تسلیت می‌گوید.

با کمال تأثر و تأسف مصیبت وارده و درگذشت پدر همسر گرامیتان را تسلیت عرض نموده، برای آن مرحوم علو درجات و برای بازماندگان صبر و شکیبایی آرزومندیم.

سرکار خانم مهندس ابوالحسنی

معاونت محترم امور نظام فنی و اجرایی سازمان برنامه بودجه کشور

جناب آقای دکتر حقی فام

معاون محترم هماهنگی توزیع شرکت توانیر

با کمال تأثر و تأسف مصیبت وارده و درگذشت پدر گرامیتان را تسلیت عرض نموده، برای آن مرحوم علو درجات و برای بازماندگان صبر و شکیبایی آرزومندیم.

با کمال تأثر و تأسف مصیبت وارده و درگذشت پدر گرامیتان را تسلیت عرض نموده، برای آن مرحوم علو درجات و برای بازماندگان صبر و شکیبایی آرزومندیم.

ستبران

راهنمای اشتراک

ستبران، ارگان سندیکای صنعت برق ایران، تلاش می کند به منظور معرفی پتانسیل های حقیقی بخش خصوصی صنعت برق، به ویژه در حوزه سازندگان، پیمانکاران، مشاوران و شرکت های مهندسی بازرگانی، تصویر روشنی از توانمندی های این بخش نشان دهد. به علاوه شناسایی و بررسی چالش ها و گلوگاه های صنعت با هدف طرح دیدگاه های مختلف و روشن کردن زوایای مختلف اقتصاد کلان و خرد کشور هم از جمله دیگر سیاست های این نشریه است.

از فعالان صنعت برق و انرژی کشور دعوت می شود در صورت تمایل به اشتراک نشریه ستبران، ضمن تکمیل فرم ذیل، بهای اشتراک را براساس تعرفه، به حساب شماره ۱۴۷۵۱۸۱۷/۰۸ بانک ملت جاری جام، شعبه امیراتابک به نام سندیکای صنعت واریز و رونوشت فیش بانکی را همراه با فرم اشتراک تکمیل شده به شماره نمابر ۶۶۹۴۴۹۶۷ دبیرخانه سندیکا دورنگار نمایید.

هزینه اشتراک یک ساله:	پست عادی: ۲۴,۰۰۰ تومان	پست پیشتاز: ۶۰,۰۰۰ تومان
هزینه اشتراک دوساله:	پست عادی: ۴۸,۰۰۰ تومان	پست پیشتاز: ۱۲۰,۰۰۰ تومان

- دانشجویان و اساتید محترم دانشگاه ها با ارسال کارت یا گواهی نامه معتبر از ۱۰ درصد تخفیف برخوردار می شوند.
- خواهشمند است، مشترکین محترم در صورت تغییر نشانی، امور مشترکین را مطلع نمایند.
- با توجه به اینکه تنها عدم وصول مجلاتی که بصورت پیشتاز ارسال می شوند قابل پیگیری است لذا توصیه می شود از خدمات پست پیشتاز استفاده شود.

فرم اشتراک ستبران

لطفاً در مستطیل روبرو چیزی ننویسید

مشترک حقوقی

مشترک حقیقی

نام شرکت / سازمان: نام:

نام متقاضی: نام خانوادگی:

نام خانوادگی متقاضی: شغل:

سمت: تحصیلات:

محل امضا

تعداد نسخه درخواستی از هر شماره:

نوع اشتراک: اشتراک جدید تمدید اشتراک

نشانی:

تلفن: شماره فیش:

نمابر: مبلغ:

موبایل: بانک:

ایمیل: تاریخ واریز هزینه اشتراک: